Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

►B Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) taisyklė Nr. 107 „Vienodos nuostatos dėl M_2 arba M_3 kategorijos transporto priemonių patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją konstrukciją“ [2018/237]

(OL L 52, 2018 2 23, p. 1)

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 178, 2021 5 20, p. 9 (2018/237)

▼B

Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) taisyklė Nr. 107 „Vienodos nuostatos dėl M_2 arba M_3 kategorijos transporto priemonių patvirtinimo, atsižvelgiant į jų bendrąją konstrukciją“ [2018/237]

Įtrauktas visas galiojantis tekstas iki:

07 serijos pakeitimų 1 papildymo. Įsigaliojimo data – 2017 m. birželio 22 d.

07 serijos pakeitimų 1 klaidų ištaisymo.

TURINYS

TAISYKLĖ

1. Taikymo sritis

2. Sąvokų apibrėžtys

3. Patvirtinimo paraiška

4. Patvirtinimas

5. Reikalavimai

6. Transporto priemonės arba kėbulo tipo pakeitimas ir patvirtinto tipo išplėtimas

7. Gamybos atitiktis

8. Baudos už gamybos neatitiktį

9. Visiškas gamybos nutraukimas

10. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

11. Už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimo institucijų pavadinimai bei adresai

12. Rezervuota

PRIEDAI

1 1 dalis. Patvirtinimo dokumentai. Informacinių dokumentų pavyzdžiai

2 dalis. Pranešimai

2 Patvirtinimo ženklų išdėstymas

3 Visoms transporto priemonėms taikomi reikalavimai

4 Aiškinamosios schemos

▼B

5 (Rezervuota)

6 Mechaniškai valdomų durų uždarymo jėgų ir mechaniškai valdomų pandusų reakcijos jėgų matavimo rekomendacijos

7 A ir B klasių transporto priemonių alternatyvūs reikalavimai

8 Riboto judumo keleivių įsodinimas ir patekimas į transporto priemonę

9 (Rezervuota)

10 Atskiro techninio mazgo tipo patvirtinimas ir transporto priemonės su kėbulu, kuris jau yra patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas, tipo patvirtinimas

11 Masė ir matmenys

12 Papildomi troleibusų saugos nurodymai

13 1 dalis. Gaisro gesinimo sistema, patvirtinta kaip komponentas

2 dalis. Gaisro gesinimo sistema, įrengta specifiniame variklio skyriuje

1. TAIKYMO SRITIS

1.1. Ši taisyklė taikoma visoms M_2 arba M_3 [1] kategorijos vienaukštėms, dviaukštėms, atskiroms arba sujungtoms transporto priemonėms.

1.2. Tačiau šios taisyklės reikalavimai netaikomi šioms transporto priemonėms:

1.2.1. transporto priemonėms, kurios yra skirtos saugomiems asmenims, pvz., kaliniams, vežti;

1.2.2. transporto priemonėms, kurios yra skirtos sužeistiems arba sergantiems asmenims vežti (greitosios pagalbos automobiliai);

1.2.3. bekelės transporto priemonėms;

1.2.4. transporto priemonėms, kurios yra specialiai sukonstruotos moksleiviams vežti.

1.3. Šios taisyklės reikalavimai taikomi nurodytoms transporto priemonėms tik tiek, kiek transporto priemonės atitinka savo numatytąja paskirtį ir funkcijas:

1.3.1. transporto priemonėms, kurios yra skirtos policijai, saugumo ir ginkluotosioms pajėgoms;

1.3.2. transporto priemonėms, kurių sėdynės yra skirtos naudoti tik tada, kai transporto priemonė nevažiuoja; tačiau kurios nepritaikytos vežti daugiau kaip 8 asmenims (be vairuotojo). Tokių transporto priemonių pavyzdžiai: judriosios bibliotekos, judriosios bažnyčios ir judriosios proginiams susibūrimams naudojamos transporto priemonės. Tokių transporto priemonių sėdynės, skirtos naudoti transporto priemonei važiuojant, naudotojams aiškiai pažymimos.

[1] Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3.) (dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, 2 punktas – www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html)

▼B

1.4. Kol bus pridėtos atitinkamos nuostatos, nė viena šios taisyklės nuostata nedraudžia susitariančiajai šaliai nustatyti jos teritorijoje registruojamoms transporto priemonėms taikomų reikalavimų, susijusių su viduje arba išorėje montuojamos kelionės maršruto ir (arba) paskirties vietos garsinio ir (arba) vaizdinio valdymo įrangos įrenginiu, ir jos techninių reikalavimų.

2. SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

Šioje taisyklėje:

2.1. Transporto priemonė – M_2 arba M_3 kategorijos transporto priemonė, kuriai taikomos pirmiau pateiktos 1 dalies nuostatos.

2.1.1. Daugiau kaip 22 keleiviams (be vairuotojo) vežti pritaikytos transporto priemonės skirstomos į tris klases:

2.1.1.1. I klasė: transporto priemonės, kuriose yra numatytos stovimosios vietos, kad keleiviai galėtų laisvai judėti;

2.1.1.2. II klasė: transporto priemonės, iš esmės skirtos sėdintiems keleiviams vežti, tačiau sukonstruotos taip, kad praėjime ir (arba) ne didesniame nei dviejų dvigubų sėdynių dydžio plote būtų galima vežti stovinčius keleivius;

2.1.1.3. III klasė: transporto priemonės, skirtos tik sėdintiems keleiviams vežti;

2.1.1.4. Transporto priemonė gali būti priskirta prie daugiau kaip vienos klasės. Tokiu atveju ji gali būti patvirtinta kaip kelių klasių, kurioms ji priklauso, transporto priemonė.

2.1.2. Ne daugiau kaip 22 keleiviams (be vairuotojo) vežti pritaikytos transporto priemonės skirstomos į dvi klases:

2.1.2.1. A klasė: transporto priemonės, suprojektuotos stovintiems keleiviams vežti; šios klasės transporto priemonėse yra sėdynių ir jose turi būti numatytas plotas stovintiems keleiviams;

2.1.2.2. B klasė: transporto priemonės, nesuprojektuotos stovintiems keleiviams vežti; nenumatyta, kad šios klasės transporto priemonėmis galima būtų vežti stovinčius keleivius.

2.1.3. Sujungtoji transporto priemonė – transporto priemonė, sudaryta iš dviejų arba daugiau atskirų dalių, kurios sukasi viena kitos atžvilgiu; visų dalių keleivių salonai sujungti taip, kad keleiviai galėtų lengvai pereiti iš vieno salono į kitą; atskiros dalys nuolatos sujungtos taip, kad jas galima būtų atskirti tik specialia įranga, kuri paprastai būna tik dirbtuvėse.

2.1.3.1. Dviaukštė sujungtoji transporto priemonė – transporto priemonė, sudaryta iš dviejų arba daugiau atskirų dalių, kurios sukasi viena kitos atžvilgiu; visų dalių keleivių salonai sujungti taip, kad keleiviai galėtų lengvai pereiti iš vieno salono į kitą bent viename iš aukštų; atskiros dalys nuolatos sujungtos taip, kad jas galima būtų atskirti tik specialia įranga, kuri paprastai būna tik dirbtuvėse.

▼B

2.1.4. Žemagrindė transporto priemonė – I, II arba A klasės transporto priemonė, kurioje ne mažiau kaip 35 proc. ploto skirta keleiviams stovėti (sujungtosiose transporto priemonėse – priekinėje dalyje, o dviaukštėse transporto priemonėse – apatiniame aukšte); šis plotas yra be laiptų ir iš jo galima prieiti bent prie vienų tarnybinių durų.

2.1.5. Kėbulas – atskiras techninis mazgas, kuriame yra visa specialioji transporto priemonės vidaus ir išorės įranga.

2.1.6. Dviaukštė transporto priemonė – transporto priemonė, kurioje keleiviams skirtas plotas bent vienoje dalyje išdėstytas dviem vienas virš kito esančiais lygiais, o viršutiniame aukšte nėra vietų keleiviams stovėti.

2.1.7. Atskiras techninis mazgas – transporto priemonei skirtas įrenginys, kurio tipas gali būti patvirtintas atskirai, bet tik atsižvelgiant į vieną arba keletą nurodytų transporto priemonių tipų.

2.1.8. Troleibusas – transporto priemonė, varoma elektros energija, tiekiama išorėje virš jos kabančiais kontaktiniais laidais. Taikant šią taisyklę, prie šios kategorijos priskiriamos ir transporto priemonės, turinčios papildomą vidinį varytuvą (dvejopo veikimo transporto priemonės) arba laikinas išorines kreipiamąsias priemones (bėginiai troleibusai).

2.1.9. Bestogė transporto priemonė ([1]) – transporto priemonė, neturinti stogo virš visų grindų arba jų dalies. Jei tai dviaukštė transporto priemonė, tai taikoma viršutiniam aukštui. Jokiame aukšte be stogo neturi būti ploto keleiviams stovėti, kad ir kokios klasės ta transporto priemonė yra.

2.2. Tipo (-ų) apibrėžtis

2.2.1. Transporto *priemonių tipas* – transporto priemonės, kurių nesiskiria šios esminės savybės:

a) kėbulo gamintojas;

b) važiuoklės gamintojas;

c) transporto priemonės modelis (> 22 keleiviai arba ≤ 22 keleiviai);

d) kėbulo modelis (vienaukštis arba dviaukštis, sujungtasis, žemagrindis);

e) kėbulo tipas, jei kėbulas buvo patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas.

2.2.2. Kėbulo tipas, kai tvirtinamas jo, kaip atskiro techninio mazgo, tipas, yra kėbulo kategorija, kuriai būdingos šios esminės savybės:

a) kėbulo gamintojas;

b) transporto priemonės modelis (> 22 keleiviai arba ≤ 22 keleiviai);

([1]) Šių transporto priemonių naudojimas gali būti reglamentuojamas nacionalinių administracijų nustatytomis taisyklėmis.

▼B

c) kėbulo modelis (vienaukštis arba dviaukštis, sujungtasis, žemagrindis);

d) visiškai įrengtos transporto priemonės kėbulo masė, galinti skirtis ne daugiau kaip 10 proc.;

e) apibrėžti transporto priemonių, kuriose galima įrengti to tipo kėbulus, tipai.

2.2.3. Gaisro gesinimo sistemos tipas, kai tvirtinamas jo, kaip komponento, tipas, yra sistemos, kurių nesiskiria šios esminės savybės:

a) gaisro gesinimo sistemos gamintojas;

b) gesinamosios medžiagos;

c) naudojamo purškimo įtaiso (-ų) tipas (pvz., purkštuko, gesinamosios medžiagos generatoriaus arba gesinamosios medžiagos išleidimo vamzdžio tipas);

d) suslėgtųjų dujų tipas, jei taikoma:

2.3. Transporto priemonės, atskiro techninio mazgo arba komponento patvirtinimas – transporto priemonės, kėbulo arba komponento tipo, kaip nurodyta 2.2 punkte, patvirtinimas, atsižvelgiant į šioje taisyklėje apibrėžtas konstrukcijos savybes.

2.4. Kėbulo rėmas – kėbulo dalis, nuo kurios priklauso transporto priemonės tvirtumas, jeigu avarijos metu transporto priemonė virstų.

2.5. Tarnybinės durys – keleiviams skirtos durys, įprastai naudojamos vairuotojui sėdint.

2.6. Dvigubos durys – durys, atveriančios du salono takus arba jiems tapatų vieną salono taką.

2.7. Stumdomosios durys – durys, kurias galima atidaryti arba uždaryti tik stumiant jas vienu arba keliais tiesiais arba beveik tiesiais bėgiais.

2.8. Avarinės durys – durys, skirtos keleiviams naudotis tik išskirtiniais atvejais, ypač įvykus avarijai.

2.9. Avarinis langas – langas, nebūtinai įstiklintas, skirtas keleiviams išlipti tik įvykus avarijai.

2.10. Dvigubasis arba sudėtinis langas – avarinis langas, kurį įsivaizduojama vertikalia linija (-omis) arba plokštuma (-omis) padalijus į dvi arba daugiau dalių, kiekviena iš jų atitiktų įprastam avariniam langui taikomus matmenų ir išlipimo reikalavimus.

▼B

2.11. Avarinis liukas – stogo arba grindų anga, skirta keleiviams išlipti tik įvykus avarijai.

2.12. Avarinis išėjimas – avarinės durys, avarinis langas arba avarinis liukas.

2.13. Išėjimas – tarnybinės durys, jungiamieji laiptai, puslaipčiai arba avarinis išėjimas.

2.14. Grindys arba aukštas:

2.14.1. grindys – kėbulo dalis, ant kurios viršutinio paviršiaus stovi keleiviai, į kurią remiasi sėdinčių keleivių, vairuotojo ir kitų ekipažo narių kojos ir gali būti atremiamos kėdžių tvirtinimo detalės;

2.14.2. aukštas – tik keleiviams skirta grindų dalis.

2.15. Praėjimas – erdvė, kurioje keleiviai nuo bet kurios sėdynės, sėdynių eilės arba iš specialaus ploto, skirto neįgaliųjų vežimėlių naudotojams, gali nueiti prie bet kurios kitos sėdynės, sėdynių eilės, specialaus ploto neįgaliųjų vežimėlių naudotojams ar į bet kurį salono taką, iš kurio galima patekti prie tarnybinių durų, jungiamųjų laiptų arba į keleiviams stovėti skirtą plotą ir atvirkščiai; praėjimu nelaikoma:

2.15.1. 300 mm erdvė priešais kiekvieną sėdynę, išskyrus virš rato sparno įrengtas į šonus pasuktas sėdynes, prieš kurias erdvė sumažinama iki 225 mm (žr. 4 priedo 25 pav.);

2.15.2. erdvė virš visų pakopų arba laiptų (išskyrus pakopas, kurios sujungtos su praėjimu arba salono taku) arba

2.15.3. bet kuri erdvė, pro kurią galima patekti tik prie vienos sėdynės ar sėdynių eilės arba prie priešpriešinių sėdynių poros arba sėdynių eilės.

2.16. Salono takas – erdvė transporto priemonės viduje nuo tarnybinių durų iki viršutinio laiptelio krašto (praėjimo krašto), jungiamųjų laiptų arba puslaipčių. Jei prie durų nėra laiptelių, salono taku laikoma pagal 3 priedo 7.7.1 punkto nuostatas išmatuota erdvė, pasibaigianti ne daugiau kaip 300 mm atstumu nuo tikrinimo šablono vidinio paviršiaus.

2.17. Vairuotojo kabina – tik vairuotojui skirta erdvė, (išskyrus avarijos atvejus), kurioje yra vairuotojo sėdynė, vairaratis, valdikliai, prietaisai ir kiti įtaisai, reikalingi transporto priemonei vairuoti arba valdyti.

▼B

2.18. Parengtos eksploatuoti transporto priemonės masė – parengtos naudoti transporto priemonės masė be krovinio, bet su kėbulu ir su sukabintuvu, jei tai yra vilkikas, arba važiuoklės su kabina masė, jei gamintojas nesumontuoja kėbulo ir (arba) sukabintuvo (įskaitant aušinimo skystį, tepalus, 90 proc. degalų, 100 proc. kitų skysčių, išskyrus panaudotą vandenį, įrankius, atsarginį ratą ir vairuotoją (75 kg), o jei tai miesto ir tolimojo susisiekimo autobusas – ir ekipažo nario masę (75 kg), jeigu transporto priemonėje jam yra numatyta sėdimoji vieta).

2.19. Didžiausioji techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė (M) – gamintojo nurodyta didžiausia transporto priemonės masė, pagrįsta jos konstrukcija ir eksploatacinėmis savybėmis. Didžiausioji techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė naudojama transporto priemonės kategorijai nustatyti.

2.20. Keleivis – asmuo, kuris nėra vairuotojas arba ekipažo narys.

2.21. Riboto judumo keleiviai – keleiviai, kuriems sunku naudotis visuomeniniu transportu, pvz., neįgalieji (taip pat asmenys, turintys jutimų ar protinę negalią, neįgaliųjų vežimėlių naudotojai), asmenys, turintys galūnių negalią, žemaūgiai asmenys, asmenys su sunkiu bagažu, senyvo amžiaus asmenys, nėščiosios, asmenys su pirkinių vežimėliais ar su vaikais (įskaitant stumiamuose vežimėliuose sėdinčius vaikus).

2.22. Neįgaliųjų vežimėlio naudotojas – asmuo, kuris dėl silpnumo arba neįgalumo naudojasi neįgaliųjų vežimėliu.

2.23. Ekipažo narys – asmuo, paskirtas atlikti pakaitinio vairuotojo arba padėjėjo pareigas.

2.24. Keleivių salonas – keleiviams skirta erdvė, išskyrus stacionarios įrangos, pvz., barų, virtuvėlių, tualetų arba bagažo (krovinių) skyrių, užimamą erdvę.

2.25. Mechaniškai valdomos tarnybinės durys – tarnybinės durys, kurios yra varstomos ne raumenų jėga ir kurias nuotoliniu būdu atidaro bei uždaro (jeigu jos negali varstytis pačios) vairuotojas arba ekipažo narys.

2.26. Automatiškai valdomos tarnybinės durys – tarnybinės durys, kurias galima atidaryti (nenaudojant avarinių valdiklių) tik keleiviui įjungus vairuotojo prieš tai aktyvuotą valdiklį ir kurios užsidaro automatiškai.

2.27. Pajudėjimo blokavimo įtaisas – įtaisas, kuris neleidžia transporto priemonei pajudėti, jei durys iki galo neuždarytos.

▼B

2.28. Vairuotojo valdomos tarnybinės durys – tarnybinės durys, kurias paprastai atidaro ir uždaro vairuotojas.

2.29. Specialioji sėdynė – padidinta, atitinkamai paženklinta sėdynė, skirta riboto judumo keleiviams.

2.30. Įlipimo įtaisas – įrenginys, padedantis patekti su neįgaliųjų vežimėliu į transporto priemonę, pvz., keltuvas, pandusas ir kt.

2.31. Nuleidimo sistema – sistema, kuri visiškai arba iš dalies nuleidžia ir pakelia transporto priemonės kėbulą arba jo dalį įprastos važiavimo padėties atžvilgiu.

2.32. Keltuvas – įtaisas arba sistema su platforma, kurią galima pakelti ir nuleisti, kad keleivis galėtų patekti nuo keleivių salono grindų ant žemės arba kelkraščio ir atvirkščiai.

2.33. Pandusas – įtaisas, kuriuo uždengiamas tarpas tarp keleivių salono grindų ir žemės arba kelkraščio. Kai panduso padėtis yra naudojimo padėtis, jam priskiriamas bet kuris paviršius, kuris gali judėti paruošus pandusą arba kuriuo galima naudotis tik paruošus pandusą ir kuriuo skirta važiuoti neįgaliųjų vežimėliu.

2.34. Kilnojamasis pandusas – pandusas, kurį galima atskirti nuo transporto priemonės konstrukcijos ir kurį gali paruošti vairuotojas arba ekipažo narys.

2.35. Nuimama sėdynė – sėdynė, kurią galima lengvai išmontuoti iš transporto priemonės.

2.36. Priekis ir galas – transporto priemonės priekis arba galas pagal įprastinę važiavimo kryptį, o sąvokos „pirmyn (į priekį)“, „toliausiai priekyje esantis“, „atgal“, „toliausiai gale esantis“ ir pan. aiškinamos atitinkamai.

2.37. Jungiamieji laiptai – laiptai, jungiantys viršutinį ir apatinį aukštus.

2.38. Atskira kabina (salonas) – erdvė transporto priemonėje, kuria gali naudotis keleiviai arba ekipažas, kai transporto priemonė yra naudojama, kuri yra atskirta nuo kitų erdvių keleiviams arba ekipažui, išskyrus tokias, per kurių pertvaras galima matyti gretimą keleivių erdvę, ir kuri yra sujungta praėjimu be durų.

2.39. Puslaipčiai – laiptai tarp viršutinio aukšto ir avarinių durų.

2.40. Tarnybinių durų apšvietimas – transporto priemonės apšvietimo įtaisas (-ai), skirtas išorei greta tarnybinių durų ir ratų apšviesti.

▼B

2.41. Naktinė užrakinimo sistema – sistema, leidžianti apsaugoti nuo atidarymo tarnybines ir avarines transporto priemonės duris.

2.42. Avarinė apšvietimo sistema – būtiniausio lygio apšvietimą užtikrinanti sistema, leidžianti keleiviams saugiai išlipti iš transporto priemonės, taip pat pro avarinius išėjimus.

2.43. Saugos ženklas – tam tikru būdu išdėstyti vaizdo simboliai, kuriais pateikiamas su sauga susijęs pranešimas.

3. PATVIRTINIMO PARAIŠKA

3.1. Gamintojas arba jo tinkamai įgaliotas atstovas turi pateikti:

a) transporto priemonės tipo arba

b) atskiro techninio mazgo tipo, arba

c) transporto priemonės, kurioje sumontuoto kėbulo tipas jau yra patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas, tipo

d) komponento tipo

patvirtinimo paraišką, atsižvelgdamas į konstrukcijos ypatybes.

3.2. Kai transporto priemonės patvirtinimo paraiška teikiama montuojant važiuoklę su kėbulu, kurio tipas yra patvirtintas, sąvoka „gamintojas“ taikoma montuotojui.

3.3. Su konstrukcijos savybėmis susijusio informacinio dokumento pavyzdys pateiktas 1 priedo 1 dalyje.

3.3.1. 1 priedėlis: transporto priemonės tipui,

3.3.2. 2 priedėlis: kėbulo tipui,

3.3.3. 3 priedėlis: transporto priemonės su pritaikytu kėbulu, kuris jau yra patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas, tipui.

3.3.4. 4 priedėlis: gaisro gesinimo sistemos tipui.

3.4. Jei taikoma, teikdamas transporto priemonės tipo patvirtinimo paraišką, gamintojas taip pat pateikia šiuos dokumentus:

3.4.1. informaciją apie įrengtą gaisro gesinimo sistemą:

3.4.1.1. jei gaisro gesinimo sistema patvirtinta kaip komponentas – pranešimo apie patvirtinimą blanko kopiją (1 priedo 2 dalis, 4 priedėlis) ir gaisro gesinimo sistemos įrengimo analizę (žr. 3 priedo 7.5.1.5.4.2 punktą); arba,

▼B

3.4.1.2. jei gaisro gesinimo sistema įrengta specifiniame variklio skyriuje – gaisro gesinimo sistemos įrengimo analizę (žr. 3 priedo 7.5.1.5.4.2 punktą) ir 13 priedo 2 dalies 1.3 punkte reikalaujamus dokumentus.

3.5. Patvirtintiną tipą atitinkanti transporto priemonė (-ės), kėbulas (-ai) arba gaisro gesinimo sistema (-os) turi būti pateikta (-os) už patvirtinimo bandymus atsakingai techninei tarnybai.

4. PATVIRTINIMAS

4.1. Jei pagal šią taisyklę patvirtinti pateikta transporto priemonė, kėbulas arba gaisro gesinimo sistema atitinka 5 dalies reikalavimus, transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos tipas turi būti patvirtintas.

4.2. Kiekvienam patvirtintam tipui suteikiamas patvirtinimo numeris. Pirmieji du jo skaitmenys (šiuo metu 07 atitinka 07 serijos pakeitimus) turi nurodyti pakeitimų, apimančių naujausią svarbų techninį taisyklės pakeitimą, kuris buvo padarytas išduodant patvirtinimą, seriją. Ta pati susitariančioji šalis negali to paties numerio suteikti kitam transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos tipui, kaip pirmiau apibrėžta 2.2 punkte.

4.3. Pranešimas apie transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos tipo patvirtinimą arba patvirtinto tipo išplėtimą pagal šią taisyklę perduodamas taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims naudojant šios taisyklės 1 priedo 2 dalyje pateikto pavyzdžio blanką.

4.4. Prie kiekvienos transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos, atitinkančios pagal šią taisyklę patvirtintą transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos tipą, patvirtinimo blanke apibrėžtoje ir gerai matomoje bei lengvai pasiekiamoje vietoje pritvirtinamas tarptautinis patvirtinimo ženklas, kurį sudaro:

4.4.1. apskritimas aplink E raidę, po kurios nurodomas skiriamasis patvirtinusios šalies numeris ([1]);

4.4.2. šios taisyklės numeris, po kurio rašoma R raidė, brūkšnys ir patvirtinimo numeris (dešinėje 4.4.1 punkte nurodyto apskritimo pusėje), ir

4.4.3. papildomas simbolis, sudarytas iš romėniškų skaitmenų, kuriais nurodoma patvirtintos transporto priemonės arba kėbulo klasė (-ės). Atskirai patvirtintas kėbulas turi būti papildomai pažymėtas S raide.

([1]) Skiriamieji 1958 m. Susitarimo šalių numeriai yra nurodyti Suvestinės rezoliucijos dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) 3 priede, dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3., 3 priedas, www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html.

▼B

4.5. Jei transporto priemonė atitinka transporto priemonės tipą, patvirtintą pagal vieną ar daugiau prie Susitarimo pridėtų taisyklių, pagal šią taisyklę patvirtinimą suteikusioje šalyje simbolio, nurodyto 4.4.1 punkte, galima nekartoti; tokiu atveju taisyklė ir patvirtinimo numeriai bei papildomi visų taisyklių, pagal kurias patvirtinimas buvo suteiktas šalyje, kuri patvirtino pagal šią taisyklę, simboliai išdėstomi vertikaliais stulpeliais į dešinę nuo 4.4.1 punkte nurodyto simbolio.

4.6. Patvirtinimo ženklas turi būti aiškiai įskaitomas ir nenutrinamas.

4.7. Patvirtinimo ženklas turi būti pritvirtinamas prie transporto priemonės arba kėbulo duomenų plokštelės, kurią tvirtina gamintojas, arba ant jos.

Patvirtinimo ženklas turi būti pritvirtinamas prie gaisro gesinimo sistemos pagrindinės dalies. Sistemą įrengus transporto priemonėje, šis ženklas nebūtinai turi būti matomas.

4.8. Šios taisyklės 2 priede pateikiami patvirtinimo ženklų išdėstymo pavyzdžiai.

5. REIKALAVIMAI

5.1. Visos transporto priemonės turi atitikti šios taisyklės 3 priede išdėstytas nuostatas. Atskirai patvirtinti kėbulai turi atitikti 10 priedo reikalavimus. Transporto priemonės, kurių kėbulas patvirtintas pagal 10 priedo reikalavimus, patvirtinimas turi atitikti 3 priedą. Atskirai patvirtintos gaisro gesinimo sistemos turi atitikti 13 priedo 1 dalies reikalavimus. Jei patvirtinama transporto priemonė su gaisro gesinimo sistema, įrengta specifiniame variklio skyriuje, ji turi atitikti 13 priedo 2 dalies reikalavimus.

5.2. I klasės transporto priemonės turi būti pritaikytos riboto judumo asmenims, įskaitant bent vieną neįgaliųjų vežimėlio naudotoją ir vieną nesulankstytą lopšinį vežimėlį arba vaikišką vežimėlį, pagal 8 priede išdėstytas technines nuostatas. I klasės atskirose transporto priemonėse neįgaliųjų vežimėliui pastatyti skirtas plotas gali būti sujungtas su nesulankstytiems vaikiškiems vežimėliams arba lopšiniams vežimėliams pastatyti skirtu plotu. Tokiu atveju tame plote arba greta turi būti pritvirtinti ženklai su šiuo ar lygiaverčiu tekstu arba piktograma:

„Šią vietą užleiskite neįgaliųjų vežimėliu judančiam asmeniui“.

5.3. Siekdamos geriau pritaikyti I klasei nepriklausančias transporto priemones riboto judumo asmenims, susitariančiosios šalys gali savo nuožiūra priimti tinkamiausią sprendimą. Tačiau jei I klasei nepriklausančiose transporto priemonėse sumontuojami įtaisai, skirti riboto judumo asmenims ir (arba) neįgaliųjų vežimėlių naudotojams, jie turi atitikti susijusius 8 priedo reikalavimus.

▼B

5.4. Jokie šios taisyklės reikalavimai neturi kliudyti susitariančiosios šalies nacionalinėms institucijoms apibrėžti, kad transporto priemonėms, kuriose pagal 8 priedo reikalavimus sumontuota įranga, skirta riboto judumo asmenims, galima numatyti tam tikro tipo darbinę veiką.

5.5. Jei nenurodyta kitaip, visi matavimai turi būti atliekami, kai transporto priemonės masė yra kaip parengtos eksploatuoti, ji stovi ant lygaus ir horizontalaus žemės paviršiaus ir yra įprastos važiuoti būklės. Jei įrengta nuleidimo sistema, ji turi būti nustatyta taip, kad transporto priemonės aukštis būtų įprastas važiavimui. Jei kėbulas tvirtinamas kaip atskiras techninis mazgas, gamintojas turi nurodyti kėbulo padėtį lygaus horizontalaus paviršiaus atžvilgiu.

5.6. Jei šioje taisyklėje reikalaujama, kad transporto priemonės paviršius būtų horizontalus arba tam tikro nuolydžio, kai transporto priemonė yra parengtos eksploatuoti masės, parengtos eksploatuoti masės transporto priemonės su mechanine pakaba atveju tas paviršius gali viršyti tą nuolydį arba nebūti horizontalus, su sąlyga, kad to reikalavimo laikomasi, kai transporto priemonės apkrova atitinka gamintojo nurodytą būseną. Jei transporto priemonėje įrengta nuleidimo sistema, ji neturi būti įjungta.

6. TRANSPORTO PRIEMONĖS ARBA KĖBULO TIPO PAKEITIMAS IR PATVIRTINTO TRANSPORTO PRIEMONĖS TIPO IŠPLĖTIMAS

6.1. Apie kiekvieną transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos tipo pakeitimą pranešama tą tipo patvirtinimą suteikusiai tipo patvirtinimo institucijai. Tuomet ta institucija gali:

6.1.1. nuspręsti, kad pakeitimai greičiausiai neturi pastebimo neigiamo poveikio ir bet kokiu atveju transporto priemonė, kėbulas arba gaisro gesinimo sistema atitinka reikalavimus, arba

6.1.2. reikalauti, kad už bandymus atsakinga techninė tarnyba pateiktų papildomą bandymo ataskaitą.

6.2. Apie pritarimą arba atsisakymą patvirtinti tipą, apibrėžiant pakeitimus, šią taisyklę taikančioms susitariančiosioms šalims turi būti pranešta šios taisyklės 4.3 punkte nurodyta tvarka.

6.3. Patvirtinto tipo išplėtimą suteikianti tipo patvirtinimo institucija turi suteikti tokio išplėtimo eilės numerį ir naudodama taisyklės 1 priedo 2 dalyje pateikto pavyzdžio pranešimo blanką informuoti kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. Susitarimo šalis.

7. GAMYBOS ATITIKTIS

Gamybos atitikties kontrolės tvarka turi atitikti nustatytąsias susitarimo 2 priedėlyje (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev. 2), kurias taikant galioja toliau nurodyti reikalavimai.

▼B

7.1. Pagal šią taisyklę patvirtintos transporto priemonės, kėbulai ir gaisro gesinimo sistemos turi būti pagaminti taip, kad atitiktų tipą, kuris patvirtintas laikantis 5 dalyje nustatytų reikalavimų.

7.2. Tipo patvirtinimo institucija bet kuriuo metu gali patikrinti kiekvienoje gamybos įmonėje taikomą atitikties kontrolės metodiką. Paprastai tokie patikrinimai atliekami kartą per dvejus metus.

8. BAUDOS UŽ GAMYBOS NEATITIKTĮ

8.1. Pagal šią taisyklę transporto priemonės, kėbulo arba gaisro gesinimo sistemos tipo patvirtinimas gali būti panaikintas, jei nesilaikoma 5 dalyje išdėstytų reikalavimų.

8.2. Jeigu šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis panaikina patvirtinimą, kurį buvo anksčiau suteikusi, kitas šią taisyklę taikančias susitariančiąsias šalis apie tai nedelsdama informuoja pranešimu naudodama šios taisyklės 1 priedo 2 dalyje pateikto pavyzdžio pranešimo blanką.

9. VISIŠKAS GAMYBOS NUTRAUKIMAS

Jei patvirtinimo turėtojas visiškai nustoja gaminti pagal šią taisyklę patvirtinto tipo transporto priemones, kėbulus arba gaisro gesinimo sistemas, jis turi informuoti patvirtinimą suteikusią instituciją. Atitinkamą pranešimą gavusi institucija, naudodama šios taisyklės 1 priedo 2 dalyje pateikto pavyzdžio pranešimo blanką, turi informuoti apie tai kitas šią taisyklę taikančias 1958 m. Susitarimo šalis.

10. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

10.1. Nuo oficialios 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos jokia šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimą pagal šią taisyklę su 04 serijos pakeitimais.

10.2. Praėjus 24 mėnesiams nuo 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus tik tada, kai tvirtinamas transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimais reikalavimus.

10.3. Praėjus 36 mėnesiams nuo šios taisyklės 04 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, susitariančiosios šalys gali atsisakyti suteikti pirminę nacionalinę registraciją (pradedant eksploatuoti) transporto priemonėms, kurios neatitinka šios taisyklės su 04 serijos pakeitimais reikalavimų.

▼B

10.4. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti išplėsti tipo, kurio patvirtinimas suteiktas pagal šios taisyklės 03 serijos pakeitimus transporto priemonėms, kurioms netaikomi 04 serijos pakeitimai.

10.5. Nepaisant 10.2 ir 10.3 punktų, patvirtinimai, suteikti pagal taisyklę su 03 serijos pakeitimais transporto priemonėms, kurioms netaikomi 04 serijos pakeitimai, lieka galioti ir šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys juos toliau pripažįsta.

10.6. Nuo oficialios 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos jokia šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimą pagal šią taisyklę su 05 serijos pakeitimais.

10.7. Praėjus 24 mėnesiams nuo 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus tik tada, kai tvirtinamas transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 05 serijos pakeitimais reikalavimus.

10.8. Praėjus 36 mėnesiams nuo šios taisyklės 05 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, susitariančiosios šalys gali atsisakyti suteikti pirminę nacionalinę registraciją (pradedant eksploatuoti) transporto priemonėms, kurios neatitinka šios taisyklės su 05 serijos pakeitimais reikalavimų.

10.9. Nepaisant 10.7 ir 10.8 punktų, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys ir toliau pripažįsta pagal ankstesnės serijos pakeitimus suteiktus tipo patvirtinimus, jeigu jiems 05 serijos pakeitimai nėra taikomi.

10.10. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti suteikti patvirtinto transporto priemonių tipo išplėtimą, jeigu jam 05 serijos pakeitimai nėra taikomi.

10.11. Praėjus 48 mėnesiams nuo 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys turi suteikti patvirtinimus tik tada, kai tvirtinamas transporto priemonių tipas atitinka šios taisyklės su 06 serijos pakeitimais reikalavimus.

10.12. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti suteikti pagal šios taisyklės 05 serijos pakeitimus jau patvirtintų tipų išplėtimo.

10.13. Praėjus 60 mėnesių nuo šios taisyklės 06 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys, suteikdamos nacionalinį ar regioninį tipo patvirtinimą, neprivalo pripažinti transporto priemonės tipo, kuris patvirtintas pagal šios taisyklės 05 serijos pakeitimus.

▼B

10.14. Nuo oficialios 07 serijos pakeitimų įsigaliojimo datos jokia šią taisyklę taikanti susitariančioji šalis neturi atsisakyti suteikti patvirtinimo pagal šią taisyklę su 07 serijos pakeitimais.

10.15. Šią taisyklę taikančios Susitariančiosios Šalys nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. turi suteikti tipo patvirtinimus I ir II klasių transporto priemonių tipams tik tuo atveju, jei tie tipai atitinka šios taisyklės su 07 serijos pakeitimais reikalavimus.

10.16. Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys neturi atsisakyti suteikti pagal šios taisyklės 06 serijos pakeitimus jau patvirtintų tipų išplėtimo.

10.17. Nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys suteikdamos nacionalinį arba regioninį tipo patvirtinimą, neprivalo pripažinti I arba II klasės transporto priemonės tipo, kuris patvirtintas pagal šios taisyklės 06 serijos pakeitimus.

10.18. Nepaisant 10.14 ir 10.16 punktų, šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys ir toliau pripažįsta pagal 06 serijos pakeitimus suteiktus tipo patvirtinimus transporto priemonėms, kurioms 07 serijos pakeitimai nėra taikomi.

11. UŽ PATVIRTINIMO BANDYMUS ATSAKINGŲ TECHNINIŲ TARNYBŲ IR TIPO PATVIRTINIMO INSTITUCIJŲ PAVADINIMAI BEI ADRESAI

Šią taisyklę taikančios susitariančiosios šalys Jungtinių Tautų Sekretoriatui praneša už patvirtinimo bandymus atsakingų techninių tarnybų ir tipo patvirtinimus suteikiančių tipo patvirtinimo institucijų, kurioms turi būti siunčiami kitose šalyse suteikto patvirtinimo, patvirtinto tipo išplėtimo, atsisakymo suteikti patvirtinimą arba patvirtinimo panaikinimo sertifikatai, pavadinimus ir adresus.

12. REZERVUOTA

▼B

1 PRIEDAS

1 DALIS

1 priedėlis

PATVIRTINIMO DOKUMENTAI

Informacinių dokumentų pavyzdžiai

Pagal Taisyklę Nr. 107 rengiamo informacinio dokumento pavyzdys, susijęs su dėl M_2 arba M_3 kategorijų transporto priemonių tipo patvirtinimu, atsižvelgiant į jų bendrąją konstrukciją

Nurodyta informacija, jei taikoma, pateikiama trimis egzemplioriais (taip pat turi būti pateiktas jos turinys). Visi brėžiniai turi būti reikiamo mastelio ir pakankamai išsamūs; jie pateikiami A4 formatu arba tokiu formato aplanke. Nuotraukos, jei jos yra, turi būti pakankamai išsamios.

Jei sistemose, komponentuose arba atskiruose techniniuose mazguose yra elektroninių valdiklių, pateikiama informacija apie jų veikimą.

1. BENDRA INFORMACIJA

1.1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

1.2. Tipas: .....

1.2.1. Važiuoklė: .....

1.2.2. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės (b): .....

1.3.1. Važiuoklė: .....

1.3.2. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.3.3. Tokio ženklinimo vieta .....

1.3.3.1. Važiuoklė: .....

1.3.3.2. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.4. Transporto priemonės kategorija (c): .....

1.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

1.6. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

2. BENDROSIOS TRANSPORTO PRIEMONĖS KONSTRUKCIJOS YPATYBĖS

2.1. Tipinės transporto priemonės nuotraukos ir (arba) brėžiniai: .....

2.2. Visos transporto priemonės matmenų brėžinys: .....

2.3. Ašių ir ratų skaičius: .....

2.3.1. Ašių su sudvejintais ratais skaičius ir vieta: .....

▼B

2.3.2. Vairuojamųjų ašių skaičius ir vieta: .....

2.4. Važiuoklė (jei yra) (bendras brėžinys): .....

2.5. Lonžeronams pagaminti naudota medžiaga (d): .....

2.6. Variklio vieta ir padėtis: .....

2.7. Vairuotojo kabina (virš variklio arba už variklio) (z): .....

2.8. Vairaračio padėtis:

2.8.1. Transporto priemonė pritaikyta eismui dešiniąja (kairiąja) puse ([1]).

2.9. Nurodoma, ar motorinė transporto priemonė pritaikyta priekaboms vilkti (puspriekabė, sukabintuvą turinti bent dviejų ašių priekaba ar centrinės ašies priekaba): .....

3. MASĖ IR MATMENYS (E) (KG IR MM) (KAI TAIKOMA, NURODOMAS BRĖŽINYS)

3.1. Važiuoklės bazė (-ės) (visiškai pakrautos transporto priemonės) (f): .....

3.2. Transporto priemonės matmenų intervalas (bendras) .....

3.2.1. Jei tai važiuoklė su kėbulu:

3.2.1.1. Ilgis (j): .....

3.2.1.2. Plotis (k): .....

3.2.1.3. Aukštis (parengtos eksploatuoti transporto priemonės) (l) (kai yra reguliuojamo aukščio pakaba, nurodoma įprasta važiavimo padėtis): .....

3.2.1.4. Priekinė iškyša (m): .....

3.2.1.5. Galinė iškyša (n): .....

3.3. Iki didžiausiosios techniškai leidžiamos masės pakrautos transporto priemonės sunkio centro vieta išilgine, skersine ir vertikaliąja kryptimis. ...

3.4. Transporto priemonės su kėbulu masė; jei vilkikas nepriklauso M_1 kategorijai, su sukabintuvu, jeigu jis pritaisytas gamintojo, parengtos eksploatuoti transporto priemonės masė arba važiuoklės ar važiuoklės su kabina masė be kėbulo ir (arba) sukabintuvo, jei gamintojas nesumontuoja kėbulo ir (arba) sukabintuvo (įskaitant skysčius, įrankius, atsarginį ratą ir vairuotoją, o miesto autobusų ir tolimojo susisiekimo autobusų atveju – ekipažo narį, jei transporto priemonėje jam yra numatyta sėdimoji vieta) (o) (kiekvieno varianto didžiausioji ir mažiausioji masė): .....

3.4.1. Šios masės pasiskirstymas tarp ašių ir, kai naudojama puspriekabė arba centrinės ašies priekaba, sukabinimo vietos apkrova (kiekvieno varianto didžiausioji ir mažiausioji apkrova): .....

3.5. Didžiausioji techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė, nurodyta gamintojo (y) (kiekvieno varianto didžiausioji ir mažiausioji masė): .....

([1]) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

▼B

3.5.1. Šios masės pasiskirstymas tarp ašių (kiekvieno varianto didžiausioji ir mažiausioji apkrova): .....

3.6. Didžiausioji techniškai leidžiama kiekvieną ašį veikianti apkrova (masė): .....

3.7. Didžiausioji techniškai leidžiama motorinės transporto priemonės sukabinimo vietą veikianti masė: .....

3.7.1. Motorinės transporto priemonės: .....

4. KĖBULAS

4.1. Kėbulo tipas: vienaukštis / dviaukštis / sujungtasis / žemagrindis ([1])

4.2. Konstravimo būdai ir panaudotos medžiagos: .....

4.3. Gaisro gesinimo sistema

4.3.1. Gaisro gesinimo sistemos markė ir tipas: .....

4.3.2. Gaisro gesinimo sistemos tipo patvirtinimo numeris, jei taikoma: .....

4.3.3. Specifiniam variklio skyriui skirta gaisro gesinimo sistema, jei taikoma ([2]):

4.3.3.1. Gesinamoji medžiaga (markė ir tipas): .....

4.3.3.2. Gesinamosios medžiagos masė: .....

4.3.3.3. Purškimo įtaiso (-ų) tipas: .....

4.3.3.4. Purškimo įtaisų skaičius: .....

4.3.3.5. Suslėgtųjų dujų tipas, jei taikoma:

5. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS TRANSPORTO PRIEMONĖMS, KURIOS YRA PRITAIKYTOS KELEIVIAMS VEŽTI IR TURI DAUGIAU KAIP AŠTUONIAS SĖDIMĄSIAS VIETAS, NEĮSKAITANT VAIRUOTOJO VIETOS

5.1. Transporto priemonės klasė (I klasė, II klasė, III klasė, A klasė, B klasė):

5.2. Keleiviams skirtas plotas (m^2): .....

5.2.1. Iš viso (S_o): .....

5.2.2. Viršutinis aukštas (S_{oa}) ([1]): .....

5.2.3. Apatinis aukštas (S_{oa}) ([1]): .....

5.2.4. Stovintiems keleiviams (S_1): .....

5.3. Keleivių (sėdinčių ir stovinčių) skaičius: .....

5.3.1. Iš viso (N) ([3]) ([4]): .....

([1]) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

([2]) Aiškinamoji pastaba: jei taikoma, taip pat turėtų būti pridėti pagal 13 priedo 2 dalies 1.3 punktą reikalaujami dokumentai.

([3]) Jei tai yra sujungtoji transporto priemonė, nurodomas sėdynių skaičius kiekvienoje atskiroje dalyje.

([4]) Jei transporto priemonė pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams vežti, čia nurodoma, kiek daugiausia jų galima vežti. Jei galimų vežti keleivių skaičius priklauso nuo vežamų neįgaliųjų vežimėlių skaičiaus, nurodomi leidžiami sėdimųjų, stovimųjų ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojams skirtų vietų deriniai.

▼B

5.3.2. Viršutinis aukštas (N_a) (1) (2) (3): .....

5.3.3. Apatinis aukštas (N_b) (1) (2) (3): .....

5.4. Keleivių (sėdinčių) skaičius (4): .....

5.4.1. Iš viso (A (2) (3): .....

5.4.2. Viršutinis aukštas (A_a) (1) (2) (3): .....

5.4.3. Apatinis aukštas (A_b) (1) (2) (3): .....

5.5. Sėdynės ekipažui: taip / ne (1)

5.6. Tarnybinių durų skaičius: .....

5.7. Avarinių išėjimų skaičius (durys, langai, avariniai liukai, jungiamieji laiptai ir puslaipčiai): .....

5.7.1. Iš viso: .....

5.7.2. Viršutinis aukštas (1): .....

5.7.3. Apatinis aukštas (1): .....

5.8. Bagažo skyrių tūris (m^3): .....

5.9. Bagažui skirtas plotas ant stogo (m^2): .....

5.10. Techniniai įlaipinimo į transporto priemonę ar išlaipinimo iš jos įtaisai (pvz., pandusas, keliamoji platforma, nuleidimo sistema), jei jie sumontuoti: .....

6. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL TROLEIBUSŲ

6.1. Specialiosios aplinkos sąlygos, kuriomis užtikrinamas patikimas veikimas:

6.1.1. Temperatūra .....

6.1.2. Drėgmės išorėje lygis .....

6.1.3. Atmosferos slėgis .....

6.1.4. Aukštis virš jūros lygio .....

6.2. Transporto priemonė

6.2.1. Matmenys su prirakintais srovės imtuvais .....

6.2.2. Maitinimas .....

6.2.3. Oro linijos vardinė įtampa (V) .....

6.2.4. Transporto priemonės, įskaitant pagalbines pavaras, HVAC, vardinė linijos srovė (A) .....

(1) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

(2) Jei tai yra sujungtoji transporto priemonė, nurodomas sėdynių skaičius kiekvienoje atskiroje dalyje.

(3) Jei transporto priemonė pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams vežti, čia nurodoma, kiek daugiausia jų galima vežti. Jei galimų vežti keleivių skaičius priklauso nuo vežamų neįgaliųjų vežimėlių skaičiaus, nurodomi leidžiami sėdimųjų, stovimųjų ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojams skirtų vietų deriniai.

(4) Aiškinamoji pastaba: jei taikoma, taip pat turėtų būti pridėti pagal 13 priedo 2 dalies 1.3 punktą reikalaujami dokumentai.

▼B

6.2.5. Veiksmingumas .....

6.2.6. Didžiausias greitis (km/h: įprastas eksploatavimas / autonominis eksploatavimas) .....

6.2.7. Didžiausias pokrypis (%: įprastas eksploatavimas / autonominis eksploatavimas) .....

6.2.8. Pagrindinių galios grandinių aprašas .....

6.2.9. Grandinių schemos .....

6.2.10. Apsaugos priemonės (bendrosios schemos ir paveikslai) .....

6.2.11. Izoliavimo stebėsena (jeigu taikoma) .....

6.2.12. Stebėsenos prietaiso markė ir tipas .....

6.2.13. Stebėsenos principas, aprašas .....

6.2.14. Komponentų izoliavimo lygio aprašymas .....

6.3. Elektros variklis

6.3.1. Elektros variklio markė ir tipas .....

6.3.2. Tipas (apvija, žadinimas) .....

6.3.3. Didžiausioji valandinė / nuolatinė galia (kW) .....

6.3.4. Vardinė įtampa (V) .....

6.3.5. Vardinė srovė (A) .....

6.3.6. Vardinis dažnis (Hz) .....

6.3.7. Vieta transporto priemonėje .....

6.4. Galios valdymo elektroninis įtaisas

6.4.1. Traukos inverterio markė ir tipas .....

6.4.2. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.3. Aušinimo sistema .....

6.4.4. 24 V akumuliatoriaus įkroviklio markė ir tipas .....

6.4.5. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.6. Aušinimo sistema .....

6.4.7. Trifazio kintamosios srovės šaltinio markė ir tipas .....

6.4.8. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.9. Aušinimo sistema .....

6.5. Autonominis galios šaltinis:

6.5.1. Saugojimo sistema .....

6.5.2. Akumuliatorius / ultrakondensatoriai .....

6.5.3. Saugojimo sistemos markė ir tipas .....

▼B

6.5.4. Svoris (kg) .....

6.5.5. Talpa (Ah) .....

6.5.6. Vieta transporto priemonėje .....

6.5.7. Valdymo bloko markė ir tipas .....

6.5.8. Įkroviklio markė ir tipas .....

6.5.9. Vardinė įtampa (V) / mažiausioji įtampa (V), įkrovimo pabaigos įtampa (V) .....

6.5.10. Vardinė srovė (A) / didžiausioji iškrovimo srovė (A), didžiausioji įkrovimo srovė (A) .....

6.5.11. Veikimo, kontrolės ir saugos schema .....

6.5.12. Įkrovimo laikotarpių charakteristikos .....

6.5.13. Variklio ir generatoriaus blokas .....

6.5.14. Valandinė / nuolatinė galia (kW) .....

6.5.15. Variklio ir generatoriaus markė ir tipas .....

6.5.16. Degalai ir degalų sistema .....

6.5.17. Vieta transporto priemonėje .....

6.6. Srovės imtuvas

6.6.1. Srovės imtuvo markė ir tipas .....

6.6.2. Srovės imtuvo veikimas

Aiškinamosios pastabos:

b) Jei tipas identifikuojamas naudojant ženklus, netinkamus transporto priemonių, komponentų arba atskirų techninių mazgų tipams, kuriems skirtas šis informacinis dokumentas, apibūdinti, tokie ženklai dokumentuose nurodomi simboliu „?“ (pvz., ABC??123??).

c) Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3) (dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3).

d) Jei įmanoma, žymima pagal Europos normą, kitu atveju pateikiama:

i) medžiagos aprašas;

ii) takumo riba;

iii) didžiausioji tempimo jėga;

iv) pailgėjimas (procentais);

v) Brinelio kietis.

e) Kai viena versija yra su įprasta kabina, o kita – su miegamąja vieta, masė ir matmenys nurodomi abiem atvejais;

f) ISO standartas 612 – 1978, terminas Nr. 6.4.

▼B

j) 11 priedo 2.2.1 punktas.

k) 11 priedo 2.2.2 punktas.

l) 11 priedo 2.2.3 punktas.

m) ISO standartas 612 – 1978, terminas Nr. 6.6.

n) ISO standartas 612 – 1978, terminas Nr. 6.7.

o) Laikoma, kad vairuotojo ir, jei taikoma, ekipažo nario svoris yra 75 kg (68 kg asmens svoris ir 7 kg bagažo masė pagal ISO standartą 2416 – 1992), pripilamas degalų bakas (90 proc.) ir kitos skysčių sistemos (išskyrus panaudoto vandens) (100 proc.), atsižvelgiant į gamintojo nustatytą talpą.

y) Jei tai yra priekaba arba puspriekabė, veikianti sukabintuvą arba balninį įtaisą didele vertikaliąja apkrova, ši apkrova, padalyta iš standartinio laisvojo kritimo pagreičio, įtraukiama į didžiausiąją techniškai leidžiamą masę.

z) Priekinis valdymas – konfigūracija, kai daugiau nei pusė variklio ilgio yra už priekinio stiklo pagrindo labiausiai kyšančio taško, o vairaračio įvorė yra priekiniame transporto priemonės ilgio ketvirtyje.

▼B

2 priedėlis

Pagal Taisyklę Nr. 107 rengiamo

INFORMACINIO DOKUMENTO PAVYZDYS,

susijęs su M_2 arba M_3 kategorijų transporto priemonių kėbulo tipo patvirtinimu, atsižvelgiant į jų bendrąją konstrukciją

Nurodyta informacija, jei taikoma, pateikiama trimis egzemplioriais (taip pat turi būti pateiktas jos turinys). Visi brėžiniai turi būti reikiamo mastelio ir pakankamai išsamūs; jie pateikiami A4 formatu arba tokiu formato aplanke. Nuotraukos, jei jos yra, turi būti pakankamai išsamios.

Jei sistemose, komponentuose arba atskiruose techniniuose mazguose yra elektroninių valdiklių, pateikiama informacija apie jų veikimą.

1. BENDRA INFORMACIJA

1.1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

1.2. Tipas: .....

1.3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės (b): .....

1.3.1. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.3.2. Tokio ženklinimo vieta: .....

1.3.3. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.4. Komponentų ir atskirų techninių mazgų atveju – tipo patvirtinimo ženklo tvirtinimo vieta ir metodas: .....

1.5. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

2. BENDROSIOS TRANSPORTO PRIEMONĖS KONSTRUKCIJOS YPATYBĖS

2.1. Tipinės transporto priemonės nuotraukos ir (arba) brėžiniai: .....

2.2. Visos transporto priemonės matmenų brėžinys: .....

2.3. Ašių ir ratų skaičius: .....

2.4. Važiuoklė (jei yra) (bendras brėžinys): .....

2.5. Lonžeronams pagaminti naudota medžiaga (d): .....

2.6. Variklio vieta ir padėtis: .....

2.7. Vairuotojo kabina (virš variklio arba už variklio) (z): .....

2.8. Vairaračio padėtis: .....

3. MASĖ IR MATMENYS (E) (KG IR MM) (KAI TAIKOMA, NURODOMAS BRĖŽINYS)

3.1. Važiuoklės bazė (-ės) (visiškai pakrautos transporto priemonės) (f): ....

3.2. Transporto priemonės matmenų intervalas (bendras) .....

3.2.1. Jei kėbulas tvirtinamas be važiuoklės: .....

▼B

3.2.1.1. Ilgis (j): .....

3.2.1.2. Plotis (k): .....

3.2.1.3. Aukštis (parengtos eksploatuoti transporto priemonės) (l) (kai yra reguliuojamo aukščio pakaba, nurodoma įprasta važiavimo padėtis): .....

4. KĖBULAS

4.1. Kėbulo tipas: vienaukštis / dviaukštis / sujungtasis / žemagrindis ([1])

4.2. Konstravimo būdai ir panaudotos medžiagos: .....

5. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS, TAIKOMOS TRANSPORTO PRIEMONĖMS, KURIOS YRA PRITAIKYTOS KELEIVIAMS VEŽTI IR TURI DAUGIAU KAIP AŠTUONIAS SĖDIMĄSIAS VIETAS, NEĮSKAITANT VAIRUOTOJO VIETOS

5.1. Transporto priemonės klasė (I klasė, II klasė, III klasė, A klasė, B klasė):

5.1.1. Važiuoklių, ant kurių gali būti montuojamas tipo patvirtinimą turintis kėbulas, tipai (gamintojas (-ai) ir važiuoklės (-ių) tipai): .....

5.2. Keleiviams skirtas plotas (m^2): .....

5.2.1. Iš viso (S_o): .....

5.2.1.1. Viršutinis aukštas (S_{oa}) ([1]): .....

5.2.1.2. Apatinis aukštas (S_{oa}) ([1]): .....

5.2.2. Stovintiems keleiviams (S_1): .....

5.3. Keleivių (sėdinčių ir stovinčių) skaičius: .....

5.3.1. Iš viso (N) ([2]) ([3]): .....

5.3.2. Viršutinis aukštas (N_a) ([1]) ([2]) ([3]): .....

5.3.3. Apatinis aukštas (N_b) ([1]) ([2]) ([3]): .....

5.4. Keleiviams skirtų sėdynių skaičius ([2]): .....

5.4.1. Iš viso (A) ([2]) ([3]): .....

5.4.2. Viršutinis aukštas (A_a) ([1]) ([2]) ([3]): .....

5.4.3. Apatinis aukštas (A_b) ([1]) ([2]) ([3]): .....

5.5. Tarnybinių durų skaičius: .....

5.6. Avarinių išėjimų skaičius (durys, langai, avariniai liukai, jungiamieji laiptai ir puslaipčiai): .....

5.6.1. Iš viso: .....

([1]) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

([2]) Jei tai yra sujungtoji transporto priemonė, nurodomas sėdynių skaičius kiekvienoje atskiroje dalyje.

([3]) Jei transporto priemonė pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams vežti, čia nurodoma, kiek daugiausia jų galima vežti. Jei galimų vežti keleivių skaičius priklauso nuo vežamų neįgaliųjų vežimėlių skaičiaus, nurodomi leidžiami sėdimųjų, stovimųjų ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojams skirtų vietų deriniai.

▼B

5.6.2. Viršutinis aukštas ([1]): .....

5.6.3. Apatinis aukštas ([1]): .....

5.7. Bagažo skyrių tūris (m^3): .....

5.8. Bagažui skirtas plotas ant stogo (m^2): .....

5.9. Techniniai įlaipinimo į transporto priemonę ar išlaipinimo iš jos įtaisai (pvz., pandusas, keliamoji platforma, nuleidimo sistema), jei jie sumontuoti: .....

5.10. Šios taisyklės punktai, kuriuos turi atitikti šis atskiras techninis mazgas: .....

6. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL TROLEIBUSŲ

6.1. Specialiosios aplinkos sąlygos, kuriomis užtikrinamas patikimas veikimas:

6.1.1. Temperatūra .....

6.1.2. Drėgmės išorėje lygis .....

6.1.3. Atmosferos slėgis .....

6.1.4. Aukštis virš jūros lygio .....

6.2. Transporto priemonė

6.2.1. Matmenys su prirakintais srovės imtuvais .....

6.2.2. Maitinimas .....

6.2.3. Oro linijos vardinė įtampa (V) .....

6.2.4. Transporto priemonės, įskaitant pagalbines pavaras, HVAC, vardinė linijos srovė (A) .....

6.2.5. Veiksmingumas .....

6.2.6. Didžiausias greitis (km/h: įprastas eksploatavimas / autonominis eksploatavimas) .....

6.2.7. Didžiausias pokrypis (%: įprastas eksploatavimas / autonominis eksploatavimas) .....

6.2.8. Pagrindinių galios grandinių aprašas .....

6.2.9. Grandinių schemos .....

6.2.10. Apsaugos priemonės (bendrosios schemos ir paveikslai) .....

6.2.11. Izoliavimo stebėsena (jeigu taikoma) .....

6.2.12. Stebėsenos prietaiso markė ir tipas .....

6.2.13. Stebėsenos principas, aprašas .....

6.2.14. Komponentų izoliavimo lygio aprašymas .....

6.3. Elektros variklis

6.3.1. Elektros variklio markė ir tipas .....

([1]) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

▼B

6.3.2. Tipas (apvija, žadinimas) .....

6.3.3. Didžiausioji valandinė / nuolatinė galia (kW) .....

6.3.4. Vardinė įtampa (V) .....

6.3.5. Vardinė srovė (A) .....

6.3.6. Vardinis dažnis (Hz) .....

6.3.7. Vieta transporto priemonėje .....

6.4. Galios valdymo elektroninis įtaisas

6.4.1. Traukos inverterio markė ir tipas .....

6.4.2. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.3. Aušinimo sistema .....

6.4.4. 24 V akumuliatoriaus įkroviklio markė ir tipas .....

6.4.5. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.6. Aušinimo sistema .....

6.4.7. Trifazio kintamosios srovės šaltinio markė ir tipas .....

6.4.8. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.9. Aušinimo sistema .....

6.5. Autonominis galios šaltinis:

6.5.1. Saugojimo sistema .....

6.5.2. Akumuliatorius / ultrakondensatoriai .....

6.5.3. Saugojimo sistemos markė ir tipas .....

6.5.4. Svoris (kg) .....

6.5.5. Talpa (Ah) .....

6.5.6. Vieta transporto priemonėje .....

6.5.7. Valdymo bloko markė ir tipas .....

6.5.8. Įkroviklio markė ir tipas .....

6.5.9. Vardinė įtampa (V) / mažiausioji įtampa (V), įkrovimo pabaigos įtampa (V) .....

6.5.10. Vardinė srovė (A) / didžiausioji iškrovimo srovė (A), didžiausioji įkrovimo srovė (A) .....

6.5.11. Veikimo, kontrolės ir saugos schema .....

6.5.12. Įkrovimo laikotarpių charakteristikos .....

6.5.13. Variklio ir generatoriaus blokas .....

6.5.14. Valandinė / nuolatinė galia (kW) .....

▼B

6.5.15. Variklio ir generatoriaus markė ir tipas .....

6.5.16. Degalai ir degalų sistema .....

6.5.17. Vieta transporto priemonėje .....

6.6. Srovės imtuvas

6.6.1. Srovės imtuvo markė ir tipas .....

6.6.2. Srovės imtuvo veikimas

Aiškinamosios pastabos: žr. 1 priedėlį.

▼B

3 priedėlis

Pagal Taisyklę Nr. 107 rengiamo

INFORMACINIO DOKUMENTO PAVYZDYS,

susijęs su M_2 arba M_3 kategorijos transporto priemonių tipo patvirtinimu, kai kėbului, kaip atskiram techniniam mazgui, jau yra suteiktas tipo patvirtinimas, atsižvelgiant į jo bendrąją konstrukciją

Nurodyta informacija, jei taikoma, pateikiama trimis egzemplioriais (taip pat turi būti pateiktas jos turinys). Visi brėžiniai turi būti reikiamo mastelio ir pakankamai išsamūs; jie pateikiami A4 formatu arba tokiu formato aplanke. Nuotraukos, jei jos yra, turi būti pakankamai išsamios.

Jei sistemose, komponentuose arba atskiruose techniniuose mazguose yra elektroninių valdiklių, pateikiama informacija apie jų veikimą.

1. BENDRA INFORMACIJA

1.1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

1.2. Tipas: .....

1.2.1. Važiuoklė: .....

1.2.2. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės (b): .....

1.3.1. Važiuoklė: .....

1.3.2. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.3.3. Ženklinimo vieta: .....

1.3.3.1. Važiuoklė: .....

1.3.3.2. Kėbulas / komplektinė transporto priemonė: .....

1.4. Transporto priemonės kategorija (c): .....

1.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

1.6. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

2. BENDROSIOS TRANSPORTO PRIEMONĖS KONSTRUKCIJOS YPATYBĖS

2.1. Tipinės transporto priemonės nuotraukos ir (arba) brėžiniai: .....

2.2. Visos transporto priemonės matmenų brėžinys: .....

2.3. Ašių ir ratų skaičius: .....

2.3.1. Ašių su sudvejintais ratais skaičius ir vieta: .....

2.4. Važiuoklė (jei yra) (bendras brėžinys): .....

2.5. Lonžeronams pagaminti naudota medžiaga (d): .....

2.6. Variklio vieta ir padėtis: .....

2.7. Vairaračio padėtis:

▼B

2.7.1. Transporto priemonė pritaikyta eismui dešiniąja (kairiąja) puse ([1]).

3. MASĖ IR MATMENYS (E) (KG IR MM) (KAI TAIKOMA, NURODOMAS BRĖŽINYS)

3.1. Važiuoklės bazė (-ės) (visiškai pakrautos transporto priemonės) (f): .....

3.2. Transporto priemonės matmenų intervalas (bendras): .....

3.2.1. Jei tai važiuoklė su kėbulu:

3.2.1.1. Ilgis (j): .....

3.2.1.2. Plotis (k): .....

3.2.1.2.1. Didžiausias plotis: .....

3.2.1.3. Aukštis (parengtos eksploatuoti transporto priemonės) (l) (kai yra reguliuojamo aukščio pakaba, nurodoma įprasta važiavimo padėtis): .....

3.3. Transporto priemonės su kėbulu masė; jei vilkikas nepriklauso M_1 kategorijai, su sukabintuvu, jeigu jis pritaisytas gamintojo, parengtos eksploatuoti transporto priemonės masė arba važiuoklės ar važiuoklės su kabina masė be kėbulo ir (arba) sukabintuvo, jei gamintojas nesumontuoja kėbulo ir (arba) sukabintuvo (įskaitant skysčius, įrankius, atsarginį ratą ir vairuotoją, o miesto autobusų ir tolimojo susisiekimo autobusų atveju – ekipažo narį, jei transporto priemonėje jam yra numatyta sėdimoji vieta) (o) (didžiausia ir mažiausia kiekvieno varianto masė): .....

3.3.1. Šios masės pasiskirstymas tarp ašių ir, kai naudojama puspriekabė arba centrinės ašies priekaba, sukabinimo vietos apkrova (kiekvieno varianto didžiausioji ir mažiausioji apkrova): .....

3.4. Didžiausioji techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė, nurodyta gamintojo (y) (didžiausioji ir mažiausioji): .....

3.4.1. Šios masės pasiskirstymas tarp ašių ir, kai naudojama puspriekabė arba centrinės ašies priekaba, sukabinimo vietos apkrova (didžiausioji ir mažiausioji): .....

3.5. Didžiausioji techniškai leidžiama kiekvieną ašį veikianti apkrova (masė): .....

4. GAISRO GESINIMO SISTEMA

4.1. Gaisro gesinimo sistemos markė ir tipas: .....

4.2. Gaisro gesinimo sistemos tipo patvirtinimo numeris, jei taikoma: .....

4.3. Specifiniam variklio skyriui skirta gaisro gesinimo sistema, jei taikoma ([3]):

4.3.1. Gesinamoji medžiaga (markė ir tipas): .....

4.3.2. Gesinamosios medžiagos masė: .....

4.3.3. Purškimo įtaiso (-ų) tipas: .....

4.3.4. Purškimo įtaiso (-ų) skaičius: .....

4.3.5. Suslėgtųjų dujų tipas, jei taikoma: .....

([1]) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

▼B

5. REZERVUOTA

6. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL TROLEIBUSŲ

6.1. Specialiosios aplinkos sąlygos, kuriomis užtikrinamas patikimas veikimas:

6.1.1. Temperatūra .....

6.1.2. Drėgmės išorėje lygis .....

6.1.3. Atmosferos slėgis .....

6.1.4. Aukštis virš jūros lygio .....

6.2. Transporto priemonė

6.2.1. Matmenys su prirakintais srovės imtuvais .....

6.2.2. Maitinimas .....

6.2.3. Oro linijos vardinė įtampa (V) .....

6.2.4. Transporto priemonės, įskaitant pagalbines pavaras, HVAC, vardinė linijos srovė (A) .....

6.2.5. Veiksmingumas .....

6.2.6. Didžiausias greitis (km/h: įprastas eksploatavimas / autonominis eksploatavimas) .....

6.2.7. Didžiausias pokrypis (%: įprastas eksploatavimas / autonominis eksploatavimas) .....

6.2.8. Pagrindinių galios grandinių aprašas .....

6.2.9. Grandinių schemos .....

6.2.10. Apsaugos priemonės (bendrosios schemos ir paveikslai) .....

6.2.11. Izoliavimo stebėsena (jeigu taikoma) .....

6.2.12. Stebėsenos prietaiso markė ir tipas .....

6.2.13. Stebėsenos principas, aprašas .....

6.2.14. Komponentų izoliavimo lygio aprašymas .....

6.3. Elektros variklis

6.3.1. Elektros variklio markė ir tipas .....

6.3.2. Tipas (apvija, žadinimas) .....

6.3.3. Didžiausioji valandinė / nuolatinė galia (kW) .....

6.3.4. Vardinė įtampa (V) .....

6.3.5. Vardinė srovė (A) .....

6.3.6. Vardinis dažnis (Hz) .....

6.3.7. Vieta transporto priemonėje .....

6.4. Galios valdymo elektroninis įtaisas

6.4.1. Traukos inverterio markė ir tipas .....

▼B

6.4.2. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.3. Aušinimo sistema .....

6.4.4. 24 V akumuliatoriaus įkroviklio markė ir tipas .....

6.4.5. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.6. Aušinimo sistema .....

6.4.7. Trifazio kintamosios srovės šaltinio markė ir tipas .....

6.4.8. Didžiausioji nuolatinė galia .....

6.4.9. Aušinimo sistema .....

6.5. Autonominis galios šaltinis:

6.5.1. Saugojimo sistema .....

6.5.2. Akumuliatorius / ultrakondensatoriai .....

6.5.3. Saugojimo sistemos markė ir tipas .....

6.5.4. Svoris (kg) .....

6.5.5. Talpa (Ah) .....

6.5.6. Vieta transporto priemonėje .....

6.5.7. Valdymo bloko markė ir tipas .....

6.5.8. Įkroviklio markė ir tipas .....

6.5.9. Vardinė įtampa (V)/mažiausioji įtampa (V), įkrovimo pabaigos įtampa (V) .....

6.5.10. Vardinė srovė (A)/didžiausioji iškrovimo srovė (A), didžiausioji įkrovimo srovė (A) .....

6.5.11. Veikimo, kontrolės ir saugos schema .....

6.5.12. Įkrovimo laikotarpių charakteristikos .....

6.5.13. Variklio ir generatoriaus blokas .....

6.5.14. Valandinė / nuolatinė galia (kW) .....

6.5.15. Variklio ir generatoriaus markė ir ti pas .....

6.5.16. Degalai ir degalų sistema .....

6.5.17. Vieta transporto priemonėje .....

6.6. Srovės imtuvas

6.6.1. Srovės imtuvo markė ir tipas .....

6.6.2. Srovės imtuvo veikimas

Aiškinamosios pastabos: žr. 1 priedėlį.

▼B

4 priedėlis

Pagal Taisyklę Nr. 107 rengiamo

INFORMACINIO DOKUMENTO PAVYZDYS,

susijęs su gaisro gesinimo sistemos, kaip komponento, tipo patvirtinimu

Nurodyta informacija, jei taikoma, pateikiama trimis egzemplioriais (taip pat turi būti pateiktas jos turinys). Visi brėžiniai turi būti reikiamo mastelio ir pakankamai išsamūs; jie pateikiami A4 formatu arba tokiu formato aplanke. Nuotraukos, jei jos yra, turi būti pakankamai išsamios.

Jei komponentuose yra elektroninių valdiklių, pateikiama informacija apie jų veikimą.

1. BENDRA INFORMACIJA

1.1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....

1.2. Tipas ir bendras komercinis aprašas: .....

1.5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

2. GAISRO GESINIMO SISTEMA

2.1. Gesinamoji medžiaga (markė ir tipas): .....

2.2. Gesinamosios medžiagos masė (reikalinga 4 m^3 variklio skyriui): .....

2.3. Purškimo įtaiso (-ų) rūšis (pvz., purškiklių tipas): .....

2.4. Purškimo įtaisų skaičius (reikalingas 4 m^3 variklio skyriui): .....

2.5. Purškiamojo vamzdžio ilgis (reikalingas 4 m^3 variklio skyriui): .....

2.6. Suslėgtųjų dujų tipas: .....

2.7. Suslėgtųjų dujų slėgis: .....

2.8. Mažiausia veikimo temperatūra: .....

2.9. Vamzdžių ir jungiamųjų detalių matmenys: .....

2.10. Išsamus gaisro gesinimo sistemos ir jos komponentų aprašymas, išdėstymo brėžiniai ir įrengimo instrukcija: .....

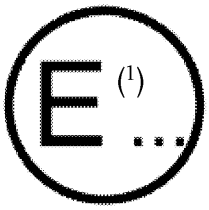
▼B

2 DALIS

1 priedėlis

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

Parengė: administracijos pavadinimas

.....

.....

.....

dėl transporto priemonių: (2) tipo patvirtinimo suteikimo

patvirtinto tipo išplėtimo,

atsisakymo suteikti tipo patvirtinimą,

patvirtinimo panaikinimo,

visiško gamybos nutraukimo,

remiantis Taisykle Nr. 107

Patvirtinimo Nr.: ..... Išplėtimo Nr.: .....

I skirsnis

1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....
2. Tipas: .....
3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės / komponento / atskiro techninio mazgo (2) (3): .....
3.1. Tokio ženklinimo vieta: .....
4. Transporto priemonės kategorija (4): .....
5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
6. Komponentų ir atskirų techninių mazgų atveju – tipo patvirtinimo ženklo tvirtinimo vieta ir metodas: .....
7. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

II skirsnis

1. Papildoma informacija (reikiamais atvejais): žr. papildymą
2. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....
3. Bandymo ataskaitos data: .....
4. Bandymo ataskaitos numeris: .....
5. Pastabos (jei yra): žr. papildymą
6. Vieta: .....
7. Data: .....
8. Parašas: .....
9. Pridėta informacijos paketo, kuris pateiktas tipo patvirtinimo institucijai, rodyklė; informaciją galima gauti pateikus prašymą. .....

▼B

Tipo patvirtinimo sertifikato Nr. ..... papildymas dėl transporto priemonės tipo patvirtinimo, remiantis Taisykle Nr. 107

1.	Papildoma informacija	
1.1.	Transporto priemonės kategorija (M_2, M_3) ([2]):	
1.2.	Bendrasis kėbulo modelis (vienaukštis / dviaukštis, sujungtasis, žemagrindis) ([2])	
1.3.	Didžiausioji techniškai leidžiama masė (kg):	
1.4.	Ilgis (bendras):	mm
1.5.	Plotis (bendras):	mm
1.6.	Aukštis (bendras):	mm
1.7.	Keleivių (sėdinčių ir stovinčių) skaičius:	
1.7.1.	Iš viso (N) ([5]) ([6]):	
1.7.2.	Viršutinis aukštas (N_a) ([2]) ([5]) ([6]):	
1.7.3.	Apatinis aukštas (N_b) ([2]) ([5]) ([6]):	
1.7.4.	Keleivių (sėdinčių) skaičius:	
1.7.4.1.	Iš viso (A) ([5]) ([6]):	
1.7.4.2.	Viršutinis aukštas (A_a) ([2]) ([5]) ([6]):	
1.7.4.3.	Apatinis aukštas (A_b) ([2]) ([5]) ([6]):	
1.8.	Bagažo skyrių tūris (m^3):	
1.9.	Bagažui skirtas plotas ant stogo (m^2):	
1.10.	Techniniai įlaipinimo į transporto priemonę arba išlaipinimo iš jos įtaisai (pandusas, keliamoji platforma, nuleidimo sistema):	
1.11.	Pakrautos transporto priemonės sunkio centro vieta išilgine, skersine ir vertikaliąja kryptimis:	
1.12.	Troleibusai	
1.12.1.	Specialiosios aplinkos sąlygos, kuriomis užtikrinamas patikimas veikimas:	
1.12.1.1.	Temperatūra	
1.12.1.2.	Drėgmės išorėje lygis	
1.12.1.3.	Atmosferos slėgis	
1.12.1.4.	Aukštis virš jūros lygio	
2.	Pastabos:	

([1]) Tipo patvirtinimą suteikusios / patvirtintą tipą išplėtusios / atsisakiusios suteikti tipo patvirtinimą arba jį panaikinusios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

([2]) Jei netaikoma, išbraukti.

([3]) Jei tipas identifikuojamas naudojant ženklus, netinkamus transporto priemonių, komponentų arba atskirų techninių mazgų tipams, kuriems skirtas šis tipo patvirtinimo sertifikatas, apibūdinti, tokie ženklai dokumentuose nurodomi simboliu: „?“ (pvz., ABC??123??).

([4]) Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3), dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, 2 punktas.

([5]) Jei tai yra sujungtoji transporto priemonė, nurodomas sėdynių skaičius kiekvienoje atskiroje dalyje.

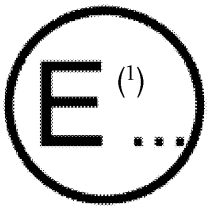
([6]) Jei transporto priemonė pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams vežti, čia nurodoma, kiek daugiausia jų galima vežti. Jei galimų vežti keleivių skaičius priklauso nuo vežamų neįgaliųjų vežimėlių skaičiaus, nurodomi leidžiami sėdimųjų, stovimųjų ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojams skirtų vietų deriniai.

▼B

2 priedėlis

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

Parengė: administracijos pavadinimas

.....

.....

.....

dėl transporto priemonių: (2) tipo patvirtinimo suteikimo

patvirtinto tipo išplėtimo,

atsisakymo suteikti tipo patvirtinimą,

patvirtinimo panaikinimo,

visiško gamybos nutraukimo,

remiantis Taisykle Nr. 107

Patvirtinimo Nr.: ..... Išplėtimo Nr.: .....

I skirsnis

1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....
2. Tipas: .....
3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės / komponento / atskiro techninio mazgo (2) (3): .....
3.1. Tokio ženklinimo vieta: .....
4. Transporto priemonės kategorija: (4) .....
5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
6. Komponentų ir atskirų techninių mazgų atveju – tipo patvirtinimo ženklo tvirtinimo vieta ir metodas: .....
7. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

II skirsnis

1. Papildoma informacija (reikiamais atvejais): žr. papildymą
2. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....
3. Bandymo ataskaitos data: .....
4. Bandymo ataskaitos numeris: .....
5. Pastabos (jei yra): žr. papildymą
6. Vieta: .....
7. Data: .....
8. Parašas: .....
9. Pridėta informacijos paketo, kuris pateiktas tipo patvirtinimo institucijai, rodyklė; informaciją galima gauti pateikus prašymą.

▼B

Tipo patvirtinimo sertifikato Nr. ..... papildymas dėl kėbulo, kaip atskiro techninio mazgo, tipo patvirtinimo, remiantis Taisykle Nr. 107

1.	Papildoma informacija
1.1.	Transporto priemonės, kurioje gali būti montuojamas šis kėbulas, kategorija (M_2, M_3) ([2]): .....
1.2.	Bendrasis kėbulo modelis (vienaukštis / dviaukštis, sujungtasis, žemagrindis) ([2]):
1.3.	Važiuoklės, ant kurios gali būti montuojamas šis kėbulas, tipas (-ai): .....
1.4.	Keleivių (sėdinčių ir stovinčių) skaičius: .....
1.4.1.	Iš viso (N) ([5]) ([6]): .....
1.4.2.	Viršutinis aukštas (N_a) ([2]) ([5]) ([6]): .....
1.4.3.	Apatinis aukštas (N_b) ([2]) ([5]) ([6]): .....
1.4.4.	Keleivių (sėdinčių) skaičius: .....
1.4.4.1.	Iš viso (A) ([5]) ([6]): .....
1.4.4.2.	Viršutinis aukštas (A_a) ([2]) ([5]) ([6]): .....
1.4.4.3.	Apatinis aukštas (A_b) ([2]) ([5]) ([6]): .....
1.5.	Bagažo skyrių tūris (m^3): .....
1.6.	Bagažui skirtas plotas ant stogo (m^2): .....
1.7.	Techniniai įlaipinimo į transporto priemonę arba išlaipinimo iš jos įtaisai (pandusas, keliamoji platforma, nuleidimo sistema): .....
1.8.	Troleibusai
1.8.1.	Specialiosios aplinkos sąlygos, kuriomis užtikrinamas patikimas veikimas:
1.8.1.1.	Temperatūra .....
1.8.1.2.	Drėgmės išorėje lygis .....
1.8.1.3.	Atmosferos slėgis .....
1.8.1.4.	Aukštis virš jūros lygio .....
2.	Pastabos: .....
3.	Punktai, kuriuos turi atitikti šis atskiras techninis mazgas: .....

([1]) Tipo patvirtinimą suteikusios / patvirtintą tipą išplėtusios / atsisakiusios suteikti tipo patvirtinimą arba jį panaikinusios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

([2]) Jei netaikoma, išbraukti.

([3]) Jei tipas identifikuojamas naudojant ženklus, netinkamus transporto priemonių, komponentų arba atskirų techninių mazgų tipams, kuriems skirtas šis tipo patvirtinimo sertifikatas, apibūdinti, tokie ženklai dokumentuose nurodomi simboliu „?“ (pvz., ABC??123??).

([4]) Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3), dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, 2 punktas.

([5]) Jei tai yra sujungtoji transporto priemonė, nurodomas sėdynių skaičius kiekvienoje atskiroje dalyje.

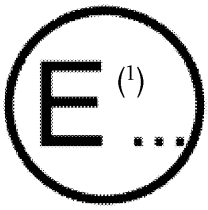
([6]) Jei transporto priemonė pritaikyta neįgaliųjų vežimėliams vežti, čia nurodoma, kiek daugiausia jų galima vežti. Jei galimų vežti keleivių skaičius priklauso nuo vežamų neįgaliųjų vežimėlių skaičiaus, nurodomi leidžiami sėdimųjų, stovimųjų ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojams skirtų vietų deriniai.

▼B

3 priedėlis

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

Parengė: administracijos pavadinimas

.....

.....

.....

dėl transporto priemonių: (2) tipo patvirtinimo suteikimo

patvirtinto tipo išplėtimo,

atsisakymo suteikti tipo patvirtinimą,

patvirtinimo panaikinimo,

visiško gamybos nutraukimo,

remiantis Taisykle Nr. 107

Patvirtinimo Nr.: ..... Išplėtimo Nr.: .....

I skirsnis

1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....
2. Tipas: .....
3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant transporto priemonės / komponento / atskiro techninio mazgo (2) (3): .....
3.1. Tokio ženklinimo vieta: .....
4. Transporto priemonės kategorija: (4) .....
5. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
6. Komponentų ir atskirų techninių mazgų atveju – tipo patvirtinimo ženklo tvirtinimo vieta ir metodas: .....
7. Surinkimo gamyklos (-ų) adresas (-ai): .....

II skirsnis

1. Papildoma informacija (reikiamais atvejais): žr. papildymą
2. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....
3. Bandymo ataskaitos data: .....
4. Bandymo ataskaitos numeris: .....
5. Pastabos (jei yra): žr. papildymą
6. Vieta: .....
7. Data: .....
8. Parašas: .....
9. Pridėta informacijos paketo, kuris pateiktas tipo patvirtinimo institucijai, rodyklė; informaciją galima gauti pateikus prašymą.

▼B

Tipo patvirtinimo sertifikato Nr. ..... papildymas dėl transporto priemonės su kėbulu, kuris jau yra patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas, tipo patvirtinimo, remiantis Taisykle Nr. 107.

1. Papildoma informacija

1.1. Transporto priemonės kategorija (M_2, M_3) ([2]): .....

1.2. Didžiausioji techniškai leidžiama masė (kg) ([1]): .....

1.3. Pakrautos transporto priemonės sunkio centro vieta išilgine, skersine ir vertikaliąja kryptimis: .....

1.4. Troleibusai

1.4.1. Specialiosios aplinkos sąlygos, kuriomis užtikrinamas patikimas veikimas:

1.4.1.1. Temperatūra .....

1.4.1.2. Drėgmės išorėje lygis .....

1.4.1.3. Atmosferos slėgis .....

1.4.1.4. Aukštis virš jūros lygio .....

2. Pastabos: .....

([1]) Tipo patvirtinimą suteikusios / patvirtintą tipą išplėtusios / atsisakiusios suteikti tipo patvirtinimą arba jį panaikinusios (žr. patvirtinimo nuostatas šioje taisyklėje) šalies skiriamasis numeris.

([2]) Jei netaikoma, išbraukti.

([3]) Jei tipas identifikuojamas naudojant ženklus, netinkamus transporto priemonių, komponentų arba atskirų techninių mazgų tipams, kuriems skirtas šis tipo patvirtinimo sertifikatas, apibūdinti, tokie ženklai dokumentuose nurodomi simboliu „?“ (pvz., ABC??123??).

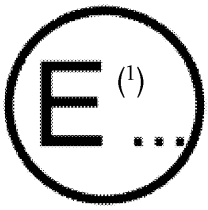
([4]) Kaip apibrėžta Suvestinėje rezoliucijoje dėl transporto priemonių konstrukcijos (R.E.3), dokumentas ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, 2 punktas.

▼B

4 priedėlis

PRANEŠIMAS

(didžiausias formatas: A4 (210 × 297 mm))

Parengė: administracijos pavadinimas

.....

.....

.....

dėl transporto priemonių: (2) tipo patvirtinimo suteikimo

patvirtinto tipo išplėtimo,

atsisakymo suteikti tipo patvirtinimą,

patvirtinimo panaikinimo,

visiško gamybos nutraukimo,

remiantis Taisykle Nr. 107

Patvirtinimo Nr.: ..... Išplėtimo Nr.: .....

I skirsnis

1. Gaminio markė (gamintojo prekės pavadinimas): .....
2. Tipas: .....
3. Tipo identifikavimo priemonės, jei pažymėta ant komponento: .....
3.1. Tokio ženklinimo vieta: .....
4. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....
5. Gamintojo atstovo pavadinimas ir adresas, jei taikoma: .....
6. Tipo patvirtinimo ženklo vieta ir tvirtinimo būdas: .....

II skirsnis

1. Papildoma informacija (reikiamais atvejais): žr. papildymą
2. Už patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....
3. Bandymo ataskaitos data: .....
4. Bandymo ataskaitos numeris: .....
5. Pastabos (jei yra): žr. papildymą
6. Vieta: .....
7. Data: .....
8. Parašas: .....
9. Pridėta informacijos paketo, kuris pateiktas tipo patvirtinimo institucijai, rodyklė; informaciją galima gauti pateikus prašymą.

▼B

Tipo patvirtinimo sertifikato Nr. ..... papildymas dėl gaisro gesinimo sistemos, kaip komponento, tipo patvirtinimo, remiantis Taisykle Nr. 107

1. Papildoma informacija

1.1. Gesinamoji medžiaga (markė ir tipas): .....

1.2. Gesinamosios medžiagos masė (reikalinga 4 m^3 variklio skyriui): .....

1.3. Purškimo įtaiso (-ų) rūšis (pvz., purškiklių tipas) ([3]): .....

1.4. Purškimo įtaisų skaičius (reikalingas 4 m^3 variklio skyriui) ([3]): .....

1.5. Purškiamojo vamzdžio ilgis (reikalingas 4 m^3 variklio skyriui) ([3]), jei taikoma: .....

1.6. Suslėgtųjų dujų tipas ([3]), jei taikoma: .....

1.7. Suslėgtųjų dujų slėgis (reikalingas 4 m^3 variklio skyriui) ([3]), jei naudojamos slėgio veikiamos sistemos: .....

1.8. Mažiausia veikimo temperatūra: .....

1.9. Vamzdžių ir jungiamųjų detalių matmenys, jei taikoma: .....

([1]) Patvirtinimą suteikusios / patvirtinto tipo išplėtimą suteikusios / atsisakiusios suteikti tipo patvirtinimą arba patvirtinimą panaikinusios (žr. šioje taisyklėje pateiktas patvirtinimo nuostatas) šalies skiriamasis numeris.

([2]) Jei netaikoma, išbraukti.

([3]) Išbraukti, kas netaikoma (tam tikrais atvejais, kai taikomas daugiau kaip vienas punktas, nereikia nieko išbraukti).

▼B

2 PRIEDAS

PATVIRTINIMO ŽENKLŲ IŠDĖSTYMAS

A PAVYZDYS

(žr. šios taisyklės 4.4 punktą)

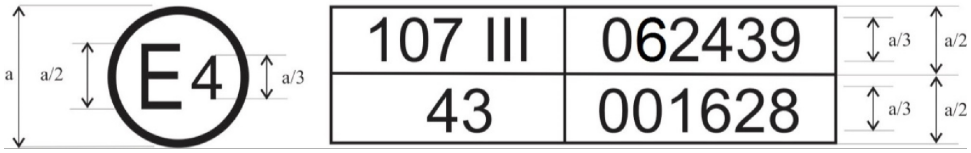

a – ne mažesnis kaip 8 mm

Pateiktas prie transporto priemonės pritaisytas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonių tipas, atsižvelgiant į konstrukcines ypatybes, buvo patvirtintas Nyderlanduose (E 4) (III klasė) pagal Taisyklę Nr. 107; patvirtinimo numeris 062439. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal Taisyklės Nr. 107 su 06 serijos pakeitimais reikalavimus.

B PAVYZDYS

(žr. šios taisyklės 4.5 punktą)

a – ne mažesnis kaip 8 mm

Pateiktas prie transporto priemonės pritaisytas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras transporto priemonės tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E 4) pagal taisykles Nr. 107 ir 43 ([1]). Pirmieji du patvirtinimo numerių skaitmenys rodo, kad tvirtinimo metu į Taisyklę Nr. 107 buvo įtraukti 06 serijos pakeitimai, o Taisyklė Nr. 43 buvo pradinės redakcijos.

C PAVYZDYS

(žr. šios taisyklės 4.4.3 punktą)

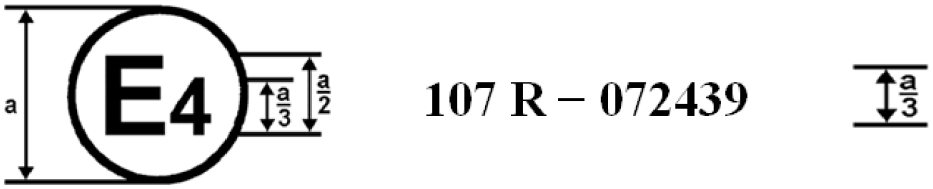
a – ne mažesnis kaip 8 mm

Pateiktas prie transporto priemonės kėbulo pritaisytas patvirtinimo ženklas rodo, kad tam tikras kėbulo tipas, atsižvelgiant į konstrukcines ypatybes, atskirai (raidė S) buvo patvirtintas Nyderlanduose (E 4) (III klasė) pagal Taisyklę Nr. 107; patvirtinimo numeris 062439. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal Taisyklės Nr. 107 su 06 serijos pakeitimais reikalavimus.

([1]) Šis numeris pateiktas tik kaip pavyzdys.

▼B

D PAVYZDYS

a – ne mažesnis kaip 8 mm

Pateiktas prie gaisro gesinimo sistemos pritaisytas patvirtinimo ženklas rodo, kad gaisro gesinimo sistemos, kaip komponento, tipas buvo patvirtintas Nyderlanduose (E 4) pagal Taisyklę Nr. 107; patvirtinimo numeris 072439. Patvirtinimo numeris rodo, kad patvirtinimas buvo suteiktas pagal Taisyklės Nr. 107 su 07 serijos pakeitimais reikalavimus.

▼B

3 PRIEDAS

VISOMS TRANSPORTO PRIEMONĖMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

1–6. (Rezervuota)

7. REIKALAVIMAI

7.1. Bendra informacija

7.1.1. Jei vairuotojo kabina yra be stogo, turi būti tam tikra speciali vairuotojo apsauga nuo stipraus vėjo, dulkių, stipraus lietaus ir pan.

7.2. Masė ir matmenys

7.2.1. Transporto priemonės turi atitikti 11 priedo reikalavimus.

7.2.2. Keleiviams skirtas plotas

7.2.2.1. Bendras keleiviams skirtas paviršiaus plotas S_0 apskaičiuojamas iš bendro transporto priemonės grindų ploto atimant:

7.2.2.1.1. vairuotojo kabinos plotą;

7.2.2.1.2. prie durų esančių laiptų plotą ir visų kitų pakopų, ne gilesnių kaip 300 mm, plotą ir durų bei jų mechanizmų plotą, kuris naudojamas jiems veikiant;

7.2.2.1.3. bet kurios dalies, virš kurios vertikalusis atstumas yra mažesnis kaip 1 350 mm, matuojant nuo grindų, plotą, nepaisant šio priedo 7.7.8.6.3 ir 7.7.8.6.4 punktuose nurodytų leidžiamųjų intarpų. A arba B klasių transporto priemonėse šis matmuo gali būti sumažintas iki 1 200 mm.

7.2.2.1.4. bet kurios transporto priemonės dalies užimamą plotą, į kurį negali patekti keleiviai, kaip apibrėžta šio priedo 7.9.4 punkte;

7.2.2.1.5. vien kroviniams arba bagažui skirtos erdvės plotą, į kurį negali patekti keleiviai;

7.2.2.1.6. keleiviams maisto ruošos vietoje aptarnauti būtiną plotą;

7.2.2.1.7. grindų plotą, kurį užima laiptai, puslaipčiai, jungiamieji laiptai arba visų pakopų paviršiai.

7.2.2.2. Stovintiems keleiviams skirtas plotas S_1 (tik A, I ir II klasių transporto priemonėms, kuriose leidžiama vežti stovinčius keleivius) apskaičiuojamas iš S_0 atimant:

7.2.2.2.1. visų grindų dalių, kurių nuolydis viršija šio priedo 7.7.6 punkte apibrėžtas didžiausias leidžiamas vertes, plotą;

7.2.2.2.2. visų dalių, kurios yra nepasiekiamos stovintiems keleiviams, kai visos sėdimosios vietos yra užimtos, plotą, išskyrus atlenkiamąsias sėdynes;

7.2.2.2.3. visų dalių, kuriose laisvosios erdvės virš grindų aukštis yra mažesnis už šio priedo 7.7.5.1 punkte nurodytą praėjimo aukštį (į rankenas neatsižvelgiama), plotą;

▼B

7.2.2.2.4. plotą, esantį prieš skersinę vertikaliąją plokštumą, einančią per vairuotojo sėdynės sėdimosios dalies vidurį (kai sėdynė nustumta į tolimiausią galinę padėtį);

7.2.2.2.5. 300 mm erdvę, esančią prieš visas sėdynes, išskyrus atlenkiamąsias sėdynes ir į šonus pasuktas sėdynes (tokiu atveju šis matmuo sumažinamas iki 225 mm). Jei sėdynių išdėstymą galima keisti, tokia erdvė apskaičiuojama prieš kiekvieną užimtą sėdynę; žr. 7.2.2.4 punktą;

7.2.2.2.6. bet kurį plotą, nepaminėtą 7.2.2.2.1–7.2.2.2.5 punktuose, virš kurio netilptų 400 × 300 mm dydžio stačiakampis;

7.2.2.2.7. II klasės transporto priemonėse – plotą, kuriame draudžiama stovėti;

7.2.2.2.8. dviaukštėse transporto priemonėse – visą viršutinio aukšto plotą;

7.2.2.2.9. neįgaliųjų vežimėliams skirtos erdvės plotą, kurį užima neįgaliųjų vežimėlių naudotojai; žr. 7.2.2.4 punktą;

7.2.2.2.10. neįgaliųjų vežimėliams skirtos erdvės plotą, skirtą tik neįgaliųjų vežimėlio naudotojui (-ams).

7.2.2.3. Transporto priemonėje turi būti tam tikras skaičius (P) 7.7.8 punkto reikalavimus atitinkančių sėdimųjų vietų, išskyrus atlenkiamąsias sėdynes. I, II ir A klasės transporto priemonėse sėdimųjų vietų skaičius kiekviename aukšte turi būti ne mažesnis, kaip tame aukšte keleiviams ir ekipažui (jei jis yra) skirto ploto kvadratinių metrų skaičius, suapvalintas į mažąją pusę iki artimiausio sveiko skaičiaus; šį skaičių I klasės transporto priemonėse (išskyrus viršutinį aukštą) galima sumažinti 10 proc.

7.2.2.4. Jei transporto priemonės sėdimųjų vietų skaičių galima keisti, stovintiems keleiviams skirtas plotas (S_1) ir 11 priedo 3.3.1 punkto nuostatos prireikus pakeičiami atsižvelgiant į šias sąlygas:

7.2.2.4.1. kai visos galimos sėdimosios vietos užimtos – likusį stovintiems keleiviams skirtą plotą ir, jei lieka vietos, neįgaliųjų vežimėliams skirtą plotą;

7.2.2.4.2. kai visos galimos stovimosios vietos užimtos – likusias sėdimąsias vietas ir, jei lieka vietos, neįgaliųjų vežimėliams skirtą plotą;

7.2.2.4.3. kai visas neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas užimtas – likusį stovintiems keleiviams skirtą plotą ir, jei lieka vietos, likusias sėdimąsias vietas.

7.2.3. Transporto priemonių ženklinimas

7.2.3.1. Vairuotojui skirtame plote sėdinčiam vairuotojui gerai matomoje vietoje turi būti palikta vieta 11 priedo 3.3 punkte nurodytiems ženklams:

7.2.3.1.1. didžiausias transporto priemonėje galimas sėdimųjų vietų skaičius;

▼B

7.2.3.1.2. didžiausias transporto priemonėje galimas stovimųjų vietų (jei jų yra) skaičius;

7.2.3.1.3. didžiausias transporto priemonėje galinčių tilpti neįgaliųjų vežimėlių (jei numatyta) skaičius;

7.2.3.2. (Rezervuota)

7.2.3.3. (Rezervuota)

7.3. Apsauga nuo avarijos

7.3.1. Jeigu transporto priemonės variklio skyrius yra už vairuotojo kabinos, būnant vairuotojo vietoje turi būti neįmanoma užvesti variklio, jei transporto priemonės gale esanti pagrindinė prieigos prie variklio plokštė yra nuimta ir galima tiesiogiai prisiliesti prie dalių, galinčių kelti pavojų, kai variklis veikia (pvz., diržinės pavaros skriemulys).

7.4. Stabilumo bandymas

7.4.1. Transporto priemonės stabilumas turi būti toks, kad ji nevirstų, kai paviršius, ant kurio transporto priemonė stovi, iš horizontaliosios padėties paeiliui į vieną ir į kitą pusę pakreipiamas 28° kampu.

7.4.2. Atliekant pirmiau nurodytą bandymą, transporto priemonės masė turi būti lygi parengtos eksploatuoti transporto priemonės masei, kaip aprašyta šios taisyklės 2.18 punkte, be to:

7.4.2.1. ant kiekvienos keleiviui skirtos sėdynės (jei tai dviaukštės transporto priemonės –tik viršutiniame aukšte) padedami Q masės svarmenys (kaip apibrėžta 11 priedo 3.2.3.2.1 punkte).

Jei vienaukštė transporto priemonė yra skirta stovintiems keleiviams vežti arba joje gali būti stovinčių ekipažo narių, Q masės svarmenys arba juos atstojanti 75 kg masė turi būti tolygiai paskirstyti stovintiems keleiviams arba ekipažo nariams skirtame plote taip, kad jų sunkio centrai būtų 875 mm aukštyje. Jei dviaukštė transporto priemonė pritaikyta nesėdinčiam ekipažo nariui, jį atstojantis 75 kg svarmuo viršutinio aukšto praėjime turi būti padėtas taip, kad jo sunkio centras būtų 875 mm aukštyje.

Jei transporto priemonė pritaikyta vežti bagažą ant stogo, ant stogo turi būti pritvirtinta ne mažesnė kaip pagal 11 priedo 3.2.3.2.1 punkto nuostatas gamintojo nurodyta tolygiai paskirstyta masė (BX). Kituose bagažo skyriuose bagažo neturi būti.

7.4.2.2. Jei transporto priemonėje galima keisti sėdimųjų vietų skaičių, stovimųjų vietų skaičių arba jei ji yra pritaikyta vežti vieną ar daugiau neįgaliųjų vežimėlių, visuose plotuose, kur tokie pakeitimai galimi, 7.4.2.1 punkte nurodytos apkrovos turi būti padidintos:

a) mase, lygia plote galinčių tilpti sėdinčių keleivių masei, įskaitant nuimamų sėdynių masę; arba

b) mase, lygia plote galinčių tilpti stovinčių keleivių masei; arba

▼B

c) plote galinčių tilpti neįgaliųjų vežimėlių ir vežimėliais judančių asmenų mase, kuri lygi 250 kg ir kurios sunkio centras yra 500 mm aukštyje virš grindų, kiekvienos neįgaliųjų vežimėliui skirtos vietos centre; arba

d) plote galinčių tilpti sėdinčių keleivių, stovinčių keleivių ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojų mase ir visų šių keleivių įvairių derinių mase.

7.4.3. Bortas, prilaikantis, kad transporto priemonės ratai neslystų į šonus nuo pakreipimo bandymo įrangos, turi būti ne aukštesnis kaip du trečdaliai atstumo tarp paviršiaus, ant kurio transporto priemonė stovi prieš ją pakreipiant, ir tos rato ratlankio dalies, kuri būna arčiausiai paviršiaus, transporto priemonę apkrovus pagal 7.4.2 punkto reikalavimus.

7.4.4. Per bandymą neturi liestis jokios transporto priemonės dalys, kurios nesiliečia įprastai naudojant transporto priemonę, ir jokios dalys neturi būti sugadintos.

7.4.5. Vietoj bandymo galima atlikti skaičiavimus, kurių rezultatai turėtų patvirtinti, kad 7.4.1 ir 7.4.2 punktuose aprašytomis sąlygomis transporto priemonė neapvirs. Apskaičiuojant atsižvelgiama į šiuos parametrus:

7.4.5.1. masę ir matmenis;

7.4.5.2. sunkio centro aukštį;

7.4.5.3. amortizatorių charakteristikas;

7.4.5.4. vertikalius ir horizontalius padangų matmenis;

7.4.5.5. pneumatinių amortizatorių oro slėgio valdymo charakteristikas;

7.4.5.6. jėgos momentų centro padėtį;

7.4.5.7. kėbulo atsparumą sukimosi apkrovoms.

Skaičiavimo būdas aprašytas šio priedo priedėlyje.

7.5. Apsauga nuo gaisro rizikos

7.5.1. Variklio skyrius

7.5.1.1. Variklio skyriuje draudžiama naudoti degiąsias garso izoliavimo medžiagas arba degalų, tepalų arba kitokių degiųjų medžiagų galinčias prisigerti medžiagas, jeigu jos nėra padengtos hermetišku sluoksniu.

7.5.1.2. Būtina imtis visų galimų priemonių, kad degalai, alyva arba kitos degiosios medžiagos nesikauptų jokiose variklio skyriaus dalyse: turi būti tinkamai išdėstyti variklio skyriaus komponentai arba įrengiamos drenažo angos.

▼B

7.5.1.3. Tarp variklio skyriaus arba bet kokio kito šilumos šaltinio (pvz., įtaiso, skirto energijai, susidarančiai transporto priemonei leidžiantis ilgomis nuokalnėmis (lėtintuvo), sugerti, arba salonui šildyti skirto įtaiso, išskyrus įtaisus, kuriuose naudojamas karštas cirkuliuojantis vanduo) ir kitos transporto priemonės dalies turi būti įrengta pertvara iš karščiui atsparios medžiagos. Visos pertvaros tvirtinimo detalės, gnybtai, tarpikliai ir kt. turi būti atsparūs ugniai.

7.5.1.4. Keleivių salone galima įrengti ne karšto vandens principu veikiantį šildymo įtaisą, jeigu jo korpusas pagamintas iš medžiagos, kuri atspari aukštai temperatūrai ir neskleidžia nuodingų garų; įtaisas turi būti sumontuotas tokioje vietoje, kad keleiviai negalėtų prisiliesti prie jo įkaitusio paviršiaus.

7.5.1.5. Kai transporto priemonės vidaus degimo variklis arba degimo šildytuvas yra už vairuotojo kabinos, joje turi būti įrengta pavojaus signalizavimo sistema, duodanti vairuotojui garsinį ir vaizdinį signalą ir įjungianti avarinį signalą perkaitus variklio skyriui ir kiekvienam skyriui, kuriame yra degimo šildytuvas.

Be pavojaus signalizavimo sistemos, I, II ir III klasių transporto priemonių variklio skyriuje ir kiekviename skyriuje, kuriame yra degimo šildytuvas, turi būti įrengta gaisro gesinimo sistema. A ir B klasių transporto priemonių variklio skyriuje ir kiekviename skyriuje, kuriame yra degimo šildytuvas, gali būti įrengta gaisro gesinimo sistema.

7.5.1.5.1. Gaisro aptikimo sistema turi automatiškai įjungti pavojaus signalizavimo sistemą ir gaisro gesinimo sistemą, jei ji įrengta. Aptikimo sistema turi būti suprojektuota taip, kad nustatytų aukštesnę už įprasto veikimo temperatūrą variklio skyriuje ir kiekviename skyriuje, kuriame yra degimo šildytuvas.

7.5.1.5.2. 7.5.1.5.1 punkto reikalavimų laikomasi, jei, siekiant nustatyti, ar temperatūra nėra per didelė, stebimos šios variklio skyriaus ir kiekvieno skyriaus, kuriame yra degimo šildytuvas, vietos:

7.5.1.5.2.1. vietos, kuriose, atsiradus nuotėkiui, degieji skysčiai (skystis arba dujos) gali patekti ant atvirų komponentų, pvz., kompresoriaus arba išmetimo sistemos, įskaitant prie variklio primontuotas dalis, kurių darbinė temperatūra yra ne žemesnė už degiųjų skysčių (skysčio ar dujų) užsidegimo temperatūrą;

7.5.1.5.2.2. vietos, kuriose, atsiradus nuotėkiui, degieji skysčiai (skystis arba dujos) gali patekti ant apsaugais uždengtų komponentų, pvz., savarankiško šildytuvo, kurių darbinė temperatūra yra ne žemesnė už degiųjų skysčių (skysčio ar dujų) užsidegimo temperatūrą, ir

7.5.1.5.2.3. vietos, kuriose, atsiradus nuotėkiui, degieji skysčiai (skystis arba dujos) gali patekti ant komponentų, pvz., kintamosios srovės generatoriaus, kurių temperatūra atsiradus gedimui yra ne žemesnė už degiųjų skysčių (skysčio ar dujų) užsidegimo temperatūrą.

▼B

7.5.1.5.3. Pavojaus signalizavimo sistema ir gaisro gesinimo sistema turi įsijungti suaktyvinus variklio užvedimo įtaisą ir veikti, kol suveiks variklio sustabdymo įtaisas, neatsižvelgiant į transporto priemonės veikseną. Jos gali veikti ir išjungus uždegimo jungiklį arba pagrindinį transporto priemonės valdymo jungiklį, jei taikoma. Pavojaus signalizavimo sistema turi veikti tol, kol veikia degimo šildytuvas.

7.5.1.5.4. Gaisro gesinimo sistema turi būti įrengiama pagal toliau pateiktus reikalavimus.

7.5.1.5.4.1. Gaisro gesinimo sistema turi būti įrengiama pagal sistemos gamintojo įrengimo instrukciją.

7.5.1.5.4.2. Prieš įrengiant gaisro gesinimo sistemą, turi būti atlikta analizė, kokioje vietoje (-ose) turėtų būti įrengtas gesinamosios medžiagos purškimo įtaisas (-ai) (pvz., purkštukai, gesinamosios medžiagos generatoriai arba gesinamosios medžiagos purškiamieji vamzdžiai ar kiti skirstomieji įtaisai) ir kaip jis (jie) turėtų būti nukreiptas. Turi būti nustatyti gaisro pavojai, galintys kilti variklio skyriuje ir kiekviename skyriuje, kuriame yra degimo šildytuvas, o purškimo įtaisas (-ai) turi būti įrengtas taip, kad, įsijungus sistemai, gesinamoji medžiaga būtų paskirstyta taip, jog apimtų gaisro pavojaus sritį. Purškimo įtaisų purškimo būdas ir kryptis, taip pat purškimo nuotolis turi būti tokie, kad būtų apimta nustatyta gaisro pavojų sritis. Taip pat turi būti užtikrinta, kad sistema tinkamai veiktų transporto priemonei esant bet kokiame aukštyje virš jūros lygio.

Atliekant gaisro pavojų analizę, turi būti atsižvelgiama bent į šiuos komponentus:

a) komponentus, kurių paviršius gali įkaisti iki temperatūros, viršijančios skyriuje esančių skysčių, dujų arba cheminių medžiagų savaiminio užsidegimo temperatūrą;

b) elektros komponentus ir laidus, kuriais teka pakankamai stipri arba aukštos įtampos srovė, kad jie užsidegtų;

c) žarnas ir talpyklas, kuriose yra degiųjų skysčių arba dujų (pirmiausia, jei šie skysčiai arba dujos yra suslėgti).

Analizė turi būti išsamiai patvirtinta dokumentais.

7.5.1.5.4.3. Remiantis visu bendru variklio ir degimo šildytuvo skyrių, kuriuose numatoma įrengti sistemą, tūriu, gaisro gesinimo sistema turi būti padidinama arba sumažinama, palyginti su bandomąja sistema. Matuojant variklio skyrių ir degimo šildytuvų skyrius, turi būti išmatuojamas bendras šių skyrių tūris, t. y. neturi būti atimamas variklio ir jo komponentų tūris.

Nustatant sistemos dydį, taip pat įtraukiama gesinamosios medžiagos masė, visi purškimo įtaisai ir suslėgtųjų dujų talpyklos masė, jei taikoma. Sistemos slėgis turi išlikti toks pat kaip bandomosios sistemos. Jei sistemoje yra gesinamosios medžiagos purškimo vamzdis, jo ilgis turi būti didinamas arba mažinamas neįtraukiant purkštukų. Gaisro gesinimo sistemoje gali būti naudojama daugiau gesinamųjų medžiagų ir (arba) daugiau purškimo įtaisų, ir (arba) ilgesnis gesinamosios medžiagos purškimo vamzdis, ir (arba) daugiau suslėgtųjų dujų nei reikalaujama pagal toliau pateiktus dydžio nustatymo modelius.

▼B

Jei bendras variklio ir degimo šildytuvų skyrių tūris yra didesnis kaip 4 m^3, gaisro gesinimo sistema turi būti padidinta taikant toliau nurodytą padidinimo daugiklį, apskaičiuotą pagal toliau pateiktą 1 formulę. Jei bendras tūris mažesnis kaip 4 m^3, gaisro gesinimo sistemą gali būti sumažinama taikant toliau nurodytą 2-ąjį padidinimo daugiklį. S_x yra padidinimo daugiklis, x – visas bendras tūris, įskaitant variklio ir degimo šildytuvo skyrių tūrį [m^3].

$$S_x = 0,1 \cdot x + 0,6 \quad (1)$$

$$S_x = 0,15 \cdot x + 0,4 \quad (2)$$

Jei gaisro gesinimo sistemoje yra daugiau nei vienas purškimo įtaisas, nustatant dydį apskaičiuotas purkštukų arba kitų purškimo įtaisų skaičius gali būti suapvalinamas iki artimiausio sveikojo skaičiaus.

7.5.2. Elektros įranga ir elektros laidai

7.5.2.1. Visi laidai turi būti gerai izoliuoti; laidai ir elektros įranga turi būti atsparūs temperatūros ir drėgmės poveikiui. Variklio skyriuje reikia atkreipti ypatingą dėmesį į jų atsparumą aplinkos temperatūrai ir visų galimų teršalų poveikiui.

7.5.2.2. Elektros grandinės laidais neturi tekėti didesnė nei konkretiems laidams nustatyta srovė, atsižvelgiant į jų instaliacijos schemą ir didžiausią aplinkos temperatūrą.

7.5.2.3. Kiekvienoje įrangos, išskyrus starterį, uždegimo (kibirkštinio) grandinę, kaitinimo žvakes, variklio sustabdymo įtaisą, įkrovos grandinę ir akumuliatoriaus įžeminimo jungtį, maitinimo elektros grandinėje turi būti įrengti lydieji saugikliai arba grandinės pertraukikliai. Tačiau kitos įrangos maitinimo grandinės gali būti apsaugotos ir bendru lydžiuoju saugikliu arba bendru grandinės pertraukikliu, kurių suminė vardinė srovės ribojimo geba neviršija lydžiojo saugiklio arba grandinės pertraukiklio gebos. Jei naudojamas tankinimas, gamintojas už bandymus atsakingos techninės tarnybos prašymu turi pateikti visą susijusią techninę informaciją.

7.5.2.4. Visi laidai turi būti gerai apsaugoti ir reikiamose vietose pritvirtinti taip, kad nebūtų nupjauti, nutrinti ar išdilę.

7.5.2.5. Jei vienoje arba daugiau transporto priemonės elektros grandinių srovės įtampa didesnė kaip 100 V (efektinis vidurkis), prie kiekvieno su įžeminimu elektriniu būdu nesujungto poliaus turi būti prijungtas rankinis įvado išjungiklis, kuriuo būtų galima atjungti visas tokias grandines nuo maitinimo linijos. Toks išjungiklis turi būti transporto priemonės viduje, vairuotojui lengvai pasiekiamoje vietoje, ir juo neturi būti įmanoma atjungti jokių elektros grandinių, kuriomis tiekiama energija būtinajam transporto priemonės išoriniam apšvietimui. Šis punktas netaikomas aukštos įtampos uždegimo grandinėms arba autonominėms grandinėms, esančioms transporto priemonės įrangos agregatuose.

▼B

7.5.2.6. Visi elektros laidai turi būti išdėstyti taip, kad neliestų jokių degalų tiekimo arba išmetimo sistemos dalių, jų neveiktų per didelis karštis (nebent jie būtų tinkamai izoliuoti ir apsaugoti), pvz., jei liestų solenoidinį išleidimo vožtuvą.

7.5.3. Akumuliatoriai

7.5.3.1. Visi akumuliatoriai turi būti gerai pritvirtinti ir lengvai pasiekiami.

7.5.3.2. Akumuliatoriaus skyrius turi būti atskirtas nuo keleivių salono ir vairuotojo kabinos, vėdinamas išorės oru.

7.5.3.3. Akumuliatoriaus gnybtai turi būti apsaugoti nuo trumpojo jungimo pavojaus.

7.5.4. Gesintuvai ir pirmosios pagalbos priemonės

7.5.4.1. Turi būti skirta vietos vienam arba daugiau gesintuvų pritvirtinti; vienas iš jų turi būti prie vairuotojo sėdynės. A ar B klasių transporto priemonėse kiekvienam būtinam gesintuvui skirta erdvė turi būti ne mažesnė kaip 8 dm^3 tūrio, o I, II ar III klasių transporto priemonėse – ne mažesnė kaip 15 dm^3 tūrio. Jei transporto priemonė dviaukštė, viršutiniame aukšte turi būti papildoma erdvė gesintuvui.

7.5.4.2. Turi būti palikta erdvės vienam arba daugiau pirmosios pagalbos rinkinių pritvirtinti. Tokia erdvė turi būti ne mažesnė kaip 7 dm^3 tūrio, o jos mažiausiasis matmuo – ne mažesnis kaip 80 mm.

7.5.4.3. Gesintuvai ir pirmosios pagalbos rinkiniai gali būti apsaugoti nuo vagių (pvz., laikomi vidinėje spintelėje arba už dūžtamojo stiklo), jeigu apsaugos priemonės yra aiškiai paženklintos ir yra įtaisų, kuriais pasinaudodami asmenys gali lengvai jas pasiekti.

7.5.5. Medžiagos

Mažesniu kaip 100 mm atstumu nuo išmetimo sistemos komponento, bet kokios aukštos įtampos elektrinės įrangos arba bet kokio kito stipraus šilumos šaltinio draudžiama naudoti degiąsias medžiagas, jeigu jos nėra veiksmingai apsaugotos. Prireikus turi būti ekranavimas, kad tepalai arba kitos degiosios medžiagos nesiliestų su išmetimo sistema arba kitais didesnio galingumo šilumos šaltiniais. Taikant šį punktą, degiosiomis medžiagomis laikomos tokios medžiagos, kurios nėra atsparios minėtose vietose esančiai temperatūrai.

7.5.6. Gaisro aptikimas

7.5.6.1. Transporto priemonėse turi būti įrengta pavojaus signalizavimo sistema, skirta didesnei nei leidžiama temperatūrai arba dūmams tualeto kabinoje, vairuotojo miegamajame salone ir kituose atskiruose skyriuose nustatyti.

7.5.6.2. Suveikus 7.5.6.1 punkte nurodytai sistemai, vairuotojo kabinoje vairuotojui perduodamas garsinis ir vaizdinis signalas ir įjungiamas avarinis signalas.

7.5.6.3. Pavojaus signalizavimo sistema turi įsijungti bent jau veikiant variklio užvedimo įtaisui ir veikti tol, kol suveiks variklio sustabdymo įtaisas, neatsižvelgiant į transporto priemonės veikseną.

▼B

7.6. Išėjimai

7.6.1. Išėjimų skaičius

7.6.1.1. Transporto priemonėje turi būti ne mažiau kaip dvejos durys: dvejos tarnybinės durys arba vienerios tarnybinės durys ir vienerios avarinės durys. Visų dviaukščių transporto priemonių apatiniame aukšte turi būti dvejos durys (taip pat žr. 7.6.2.3 punktą). Reikalaujamas mažiausias tarnybinių durų skaičius:

Keleivių skaičius	Tarnybinių durų skaičius		
	I ir A klasės	II klasė	III ir B klasės
9–45	1	1	1
46–70	2	1	1
71–100	3 (2, jei transporto priemonė dviaukštė)	2	1
> 100	4	3	1

7.6.1.2. Kiekvienoje atskiroje sujungtųjų transporto priemonių dalyje turi būti bent po vienas tarnybines duris, o I klasės sujungtųjų transporto priemonių priekinėje dalyje – ne mažiau kaip dvejos tarnybinės durys.

7.6.1.3. Taikant šį reikalavimą, tarnybinės durys su mechanine valdymo sistema avarinėmis durimis nelaikomos, jeigu prireikus jų neįmanoma lengvai atidaryti ranka, suveikus 7.6.5.1 punkte aprašytam valdikliui.

7.6.1.4. Avarinių išėjimų turi būti bent tiek, kad bendras išėjimų skaičius kiekviename skyriuje būtų toks, kaip nurodyta:

Kiekviename skyriuje ar aukšte galinčių tilpti keleivių ir ekipažo narių skaičius	Mažiausias bendras išėjimų skaičius
1–8	2
9–16	3
17–30	4
31–45	5
46–60	6
61–75	7
76–90	8
91–110	9
111–130	10
> 130	11

Abiejuose dviaukščių transporto priemonių aukštuose ir kiekviename skyriuje esančių išėjimų skaičius nustatomas atskirai. Nustatant avarinių išėjimų skaičių, tualetų kabinos arba virtuvėlės atskirais skyriais nelaikomos. Avariniai liukai gali būti priskirti tik avariniams išėjimams.

▼B

7.6.1.5. Nustatant mažiausią išėjimų skaičių ir jų vietą, kiekviena atskira sujungtosios transporto priemonės dalis laikoma atskira transporto priemone, išskyrus tada, kai taikomas 7.6.2.4 punktas. Jungiamasis praėjimas išėjimu nelaikomas. Nustatant avarinių išėjimų skaičių, tualetų kabinos arba virtuvėlės atskirais skyriais nelaikomos. Turi būti nustatytas kiekvienoje atskiroje dalyje telpančių keleivių skaičius. Siena tarp dalių laikoma plokštuma, kurioje yra sujungtų atskirų transporto priemonės dalių vyrio horizontalioji ašis ir kuri yra statmena tiesiai važiuojančios transporto priemonės išilginei ašiai.

7.6.1.6. Dvigubos tarnybinės durys laikomos dvejomis durimis, o dvigubas langas arba keli langai – dviem avariniais langais.

7.6.1.7. Jei vairuotojo kabinos ir keleivių salono nejungia praėjimas, atitinkantis šias sąlygas:

a) 4 priedo 6 paveiksle nurodyto cilindrinės formos šablono priekinis kraštas turi pasiekti bent jau skersinę vertikaliąją plokštumą, susiliečiančią su toliausiai priekyje esančiu vairuotojo sėdynės atlošo tolimiausioje galinėje išilginėje padėtyje, tašku, ir

b) 4 priedo 7 paveiksle pavaizduota plokštė turi pajudėti iš sąlyčio su cilindrinės formos šablonu taško į priekį nuo šios plokštumos, kol ji bent jau pasieks vertikaliąją plokštumą, susiliečiančią su toliausiai priekyje esančiu vairuotojo sėdynės pagalvėlės tašku,

turi būti laikomasi 7.6.1.7.1–7.6.1.7.5 punktuose nustatytų reikalavimų:

7.6.1.7.1. Vairuotojo kabinoje turi būti du išėjimai, jie neturi būti tame pačiame šone. Jei vienas iš tokių išėjimų yra langas, jo mažiausias plotas turi būti 400 000 mm^2, tame plote turi būti įmanoma nubrėžti 500 × 700 mm dydžio stačiakampį ir jis turi atitikti 7.6.8 punkte išdėstytus avarinių langų reikalavimus.

7.6.1.7.2. Greta vairuotojo sėdynės galima įtaisyti viena ar dvi papildomas sėdynes – tada abu 7.6.1.7.1 punkte paminėti išėjimai turi būti durys.

Tokiose sėdynėse sėdintiems asmenims vairuotojo durelės atstoja avarines duris, jeigu iš jų sėdynių pro vairuotojo dureles į transporto priemonės išorę įmanoma iškelti tikrinimo šabloną (žr. 4 priedo 27 pav.).

Tikrinant prieigą prie vairuotojo durelių taikomi 7.7.3.2 punkto reikalavimai ir naudojamas 600 × 400 mm dydžio tikrinimo šablonas, aprašytas 7.7.3.3 punkte.

Tarnybinės durys turi būti priešingoje transporto priemonės pusėje nei vairuotojo durelės ir turi būti laikomos avarinėmis vairuotojo išėjimo durimis.

▼B

7.6.1.7.3. Šio priedo 7.6.3–7.6.7, 7.7.1, 7.7.2 ir 7.7.7 punktų nuostatos netaikomos išėjimams vairuotojo kabinoje, nurodytiems 7.6.1.7.1 ir 7.6.1.7.2 punktuose.

7.6.1.7.4. 7.6.1.7.1 ir 7.6.1.7.2 punktuose aprašytomis sąlygomis išėjimai vairuotojo kabinoje ir skirti keleiviams, sėdintiems ant bet kurios sėdynės šalia vairuotojo, nelaikomi nei vienomis iš 7.6.1.1 ir 7.6.1.2 punktuose nurodytų būtinų durų, nei vienu iš šio priedo 7.6.1.4 punkte nurodytų avarinių išėjimų, būtinų bet kuriame kitame keleivių salone.

7.6.1.7.5. Salone, kuriame yra vairuotojo kabina ir sėdimosios vietos šalia vairuotojo, galima įrengti ne daugiau nei penkias papildomas sėdynes, jeigu jos ir joms skirta erdvė atitinka visus šios taisyklės reikalavimus ir yra bent vienerios 7.6.1.4 punkte nurodytos būtinos avarinio išėjimo į keleivių saloną durys, atitinkančios šio priedo 7.6.3.1.2 punkte išdėstytus avarinių durų reikalavimus.

7.6.1.8. Jeigu iš keleivių salono į vairuotojo kabiną galima patekti praėjimu, atitinkančiu 7.6.1.7 punkto a ir b papunkčių reikalavimus, ir prie visų sėdynių greta vairuotojo kabinos galima prieiti praėjimu, einančiu iš to paties keleivių salono ir atitinkančiu vieną iš šio priedo 7.7.5.1.1 punkte nustatytų sąlygų, išėjimo iš vairuotojo kabinos į lauką gali ir nebūti.

7.6.1.9. Jeigu 7.6.1.8 punkte aprašytomis sąlygomis A ar B klasės transporto priemonėse įrengiamos durelės vairuotojui, jos gali būti laikomos keleiviams skirtomis avarinėmis durimis, su sąlyga, kad:

7.6.1.9.1. durelės vairuotojui atitinka avarinių durų matmenų reikalavimus, nustatytus šio priedo 7.6.3.1.2 punkte;

7.6.1.9.2. durelės vairuotojui atitinka reikalavimus, nustatytus 7.6.1.7.2 punkte;

7.6.1.9.3. vairuotojo sėdynei skirtas plotas turi susisiekti atitinkamu praėjimu su pagrindiniu keleivių skyriumi; šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei 7.7.5.1 punkte aprašytą tikrinimo šabloną galima nekliudomai pastumti nuo praėjimo, kol šablono priekis pasieks vertikaliąją plokštumą, statmeną toliausiai priekyje esančiam vairuotojo sėdynės atlošo taškui (kai ši sėdynė yra tolimiausioje galinėje išilginėje padėtyje), o nuo šios plokštumos 7.7.3.3 punkte aprašytą plokštę galima pasistumti iki avarinių durų tame punkte nustatyta kryptimi (žr. 4 priedo 28 pav.), kai sėdynė ir vairaratis nustatyti į vidurinę padėtį.

7.6.1.10. 7.6.1.8 ir 7.6.1.9 punktuose nedraudžiama tarp vairuotojo sėdynės ir keleivių salono įrengti durų arba kitokios užtvaros, jeigu avarijos atveju tokią užtvarą vairuotojas gali greitai pašalinti. Tokiu būdu atitvertoje vairuotojo kabinoje esančios vairuotojo durelės nelaikomos keleiviams skirtu išėjimu.

▼B

7.6.1.11. II, III ir B klasių transporto priemonėse kartu su avarinėmis durimis ir langais įrengiami avariniai liukai. Jei transporto priemonė yra dviaukštė, šie liukai įrengiami tik viršutinio aukšto stoge. Mažiausias liukų skaičius turi būti toks:

Keleivių skaičius (jei transporto priemonė dviaukštė – viršutiniame aukšte)	Mažiausias liukų skaičius
Ne daugiau kaip 30	1
Daugiau kaip 30	2

Išskyrus 7.6.1.12 punkte nurodytus atvejus, liukai taip pat gali būti įrengti I ir A klasių transporto priemonėse. Avariniai liukai neturi būti įrengiami troleibuso stoge.

7.6.1.12. Liukai neturi būti įrengiami tokiose vietose, kur yra techninių įtaisų, galinčių kelti pavojų avariniais liukais pasinaudojantiems keleiviams (pvz., aukštos įtampos sistemos, sistemos, kuriose yra pavojingų skysčių ir (arba) dujų, ir t. t.).

7.6.1.13. Visi jungiamieji laiptai laikomi išėjimu iš dviaukštės transporto priemonės viršutinio aukšto.

7.6.1.14. Avarijos atveju visi dviaukštės transporto priemonės apatiniame aukšte esantiems žmonėms turi būti sudarytos sąlygos patekti į transporto priemonės išorę nelipant į viršutinį aukštą.

7.6.1.15. Dviaukštės transporto priemonės viršutinio aukšto praėjimas vienais ar keliais jungiamaisiais laiptais turi būti sujungtas su tarnybinių durų salono taku arba apatinio aukšto praėjimu, esančiu ne toliau kaip 3 m nuo tarnybinių durų:

7.6.1.15.1. I klasės transporto priemonėse, kurių viršutiniame aukšte telpa daugiau kaip 50 keleivių, turi būti įrengti bent vieni laiptai ir vieni puslaipčiai;

7.6.1.15.2. II ir III klasių transporto priemonėse, kurių viršutiniame aukšte telpa daugiau kaip 30 keleivių, turi būti įrengti bent vieni laiptai ir vieni puslaipčiai.

7.6.1.16. Jeigu transporto priemonė yra bestogė, išėjimai aukšte be stogo turi būti tokie, kad atitiktų tuos reikalavimus, kurie nėra nesuderinami su stogo nebuvimu.

7.6.1.17. Jeigu transporto priemonės yra A arba B klasės ir priešais vairuotojui skirtas duris yra kitos durys, jos gali būti laikomos vienu iš keleiviams skirtų būtinų išėjimų, jeigu:

7.6.1.17.1. šalia vairuotojo kabinos yra ne daugiau kaip viena keleiviui skirta sėdynė ir

7.6.1.17.2. jos atitinka 7.6.1.9 punkto nuostatas.

7.6.2. Išėjimų išdėstymas

7.6.2.1. I, II ir II klasių transporto priemonės turi atitikti šiuos reikalavimus:

▼B

7.6.2.1.1. Tarnybinės durys turi būti įrengtos toje transporto priemonės pusėje, kuri yra arčiau kelkraščio, atsižvelgiant į eismo kryptį, kuriai yra pritaikyta transporto priemonė, kaip nurodyta gamintojo šios taisyklės 1 priedo I dalies 1 priedėlio 2.8 punkte nustatytame pranešime. Bent vienerios iš jų turi būti priekinėje transporto priemonės dalyje. Dėl to nedraudžiama:

7.6.2.1.1.1. transporto priemonės gale arba šonuose įrengti specialios konstrukcijos durų, kurias neįgaliųjų vežimėlių naudotojai naudotų vietoj tarnybinių durų, arba

7.6.2.1.1.2. transporto priemonės gale įrengti papildomų durų, pirmiausia skirtų daiktams ar bagažui sukrauti ir iškrauti, kuriomis aplinkybių verčiami galėtų pasinaudoti keleiviai, arba

7.6.2.1.1.3. kitoje transporto priemonės pusėje įrengti vienerių ar daugiau papildomų tarnybinių durų, jei transporto priemonės sukonstruotos taip, kad tam tikromis sąlygomis keleiviai galėtų įlipti ar išlipti iš abiejų transporto priemonės pusių. Taip įrengtose transporto priemonėse turi būti valdiklis (-iai), kuriuo vairuotojas galėtų blokuoti tuo metu nenaudojamas duris.

7.6.2.2. A ir B klasių transporto priemonės turi atitikti šiuos reikalavimus:

7.6.2.2.1. Tarnybinės durys turi būti įrengtos toje transporto priemonės pusėje, kuri yra arčiau kelkraščio, atsižvelgiant į eismo kryptį, kuriai yra pritaikyta transporto priemonė, kaip nurodyta gamintojo šios taisyklės 1 priedo I dalies 1 priedėlio 2.8 punkte nustatytame pranešime.

7.6.2.2.2. Išėjimai turi būti išdėstyti taip, kad kiekvienoje transporto priemonės pusėje būtų bent po vieną išėjimą.

7.6.2.2.3. Bent po vieną išėjimą turi būti transporto priemonės priekinėje ir galinėje keleivių salono dalyse.

7.6.2.3. Jeigu keleivių salono plotas S_0 yra ne mažesnis kaip 10 m^2, atstumas tarp dvejų iš 7.6.1.1 punkte nurodytų durų turi būti toks, kad atstumas tarp skersinių vertikaliųjų plokštumų, kertančių jų ploto centrus, būtų ne mažesnis kaip toliau nurodyta:

7.6.2.3.1. Jei transporto priemonė yra vienaukštė, 40 proc. viso keleivių salono ilgio, matuojant lygiagrečiai su transporto priemonės išilgine ašimi.

Jei transporto priemonė yra sujungta, šio reikalavimo laikomasi, kai dvejos skirtingų dalių durys yra atskirtos tiek, kad atstumas tarp durų yra ne mažesnis kaip 40 proc. bendro keleivių salono (visų dalių) ilgio.

Jei vienerios iš tokių durų yra dvigubų durų dalis, tas atstumas matuojamas tarp dvejų viena nuo kitos labiausiai nutolusių durų.

▼B

7.6.2.3.2. Jei transporto priemonė dviaukštė, atstumas tarp dvejų iš 7.6.1.1 punkte nurodytų durų turi būti toks, kad atstumas tarp skersinių vertikaliųjų plokštumų, kertančių jų ploto centrus, būtų ne mažesnis kaip 25 proc. bendro transporto priemonės ilgio arba 40 proc. bendro apatinio aukšto keleivių salono ilgio; tai netaikoma, jei durys yra skirtingose transporto priemonės pusėse. Jei vienerios iš tokių durų yra dvigubų durų dalis, tas atstumas matuojamas tarp dvejų viena nuo kitos labiausiai nutolusių durų.

7.6.2.4. Išėjimai (jei transporto priemonė dviaukštė – abiejuose aukštuose) turi būti išdėstyti taip, kad jų skaičius abiejose transporto priemonės pusėse būtų iš esmės vienodas (tai nereiškia, kad būtina įrengti papildomų išėjimų, kad jų būtų daugiau nei nurodyta 7.6.1 punkte). Jei išėjimų daugiau nei nustatytas mažiausias jų skaičius, tie papildomi išėjimai neprivalo būti iš esmės abiejose pusėse.

7.6.2.5. Bent vienas išėjimas turi būti įrengtas transporto priemonės gale arba priekyje.

7.6.2.5.1. I ir A klasių transporto priemonių atveju 7.6.2.5 punkte nustatyti reikalavimai laikomi įvykdytais, jeigu įrengiamas avarinis liukas, arba, jei taikomas 7.6.1.12 punktas, kiekvienoje transporto priemonės pusėje įrengiamas dar vienas išėjimas, be nurodytų 7.6.1 punkte.

7.6.2.5.2. Jei transporto priemonė yra dviaukštė, 7.6.2.5 punkte nustatyti reikalavimai galioja tik viršutiniam aukštui.

7.6.2.6. Toje pačioje transporto priemonės pusėje esantys išėjimai turi būti tinkamai atskirti per visą keleivių salono ilgį.

7.6.2.7. Transporto priemonės gale leidžiama įrengti duris, tačiau jos neturi būti tarnybinės.

7.6.2.8. Būtinieji avariniai liukai išdėstomi taip:

a) jei liukas tik vienas, jis turi būti viduriniame keleivių salono trečdalyje, arba arba

b) jei liukai yra du, jie turi būti vienas nuo kito ne arčiau kaip 2 m atstumu, matuojant nuo jų angų artimiausių kraštų lygiagrečiai su transporto priemonės išilgine ašimi.

7.6.3. Mažiausi išėjimų matmenys

7.6.3.1. I, II ir II klasių transporto priemonės turi atitikti šiuos reikalavimus:

7.6.3.1.1. tarnybinių durų anga turi atitikti šio priedo 7.7.1 punkte nurodytus reikalavimus;

7.6.3.1.2. avarinių durų anga turi būti ne mažesnio kaip 1 450 mm aukščio ir ne mažesnio kaip 600 mm pločio;

7.6.3.1.3. avariniai langai turi būti ne mažesnio kaip 400 000 mm^2 ploto. Į šį plotą turi būti įmanoma įbrėžti 500 × 700 mm dydžio stačiakampį;

▼B

7.6.3.1.4. jei avarinis langas yra transporto priemonės gale, jis turi atitikti 7.6.3.1.3 punkte nustatytus reikalavimus arba į jo angą turi būti įmanoma įbrėžti 350 mm aukščio ir 1 550 mm pločio stačiakampį, kurio kampai gali būti suapvalinti ne didesniu kaip 250 mm spinduliu;

7.6.3.1.5. avarinių liukų anga turi būti ne mažesnio kaip 450 000 mm^2 ploto. Į šį plotą turi būti įmanoma įbrėžti 600 × 700 mm dydžio stačiakampį.

7.6.3.2. A arba B klasės transporto priemonės turi atitikti 7.6.3.1 punkto reikalavimus (A klasė atitinka I klasės reikalavimus, o B klasė – II ir III klasių reikalavimus) arba 7 priedo 1.1 punkto reikalavimus.

7.6.4. Visų tarnybinių durų techniniai reikalavimai

7.6.4.1. Visas tarnybines duris turi būti įmanoma lengvai atidaryti iš transporto priemonės vidaus ir išorės, kai transporto priemonė nejuda (kai juda – tai neprivaloma). Tačiau šiuo reikalavimu nepanaikinama galimybė rakinti duris iš išorės, jeigu jas bet kada galima atidaryti iš vidaus.

7.6.4.2. Visi durims iš išorės atidaryti skirti valdikliai arba įtaisai turi būti 1 000–1 500 mm atstumu nuo žemės paviršiaus ir ne toliau kaip 500 mm atstumu nuo durų. I, II ir III klasių transporto priemonėse visi durims iš vidaus atidaryti skirti valdikliai arba įtaisai turi būti 1 000–1 500 mm aukštyje virš grindų arba jiems artimiausio laiptelio paviršiaus ir ne toliau kaip 500 mm atstumu nuo durų. Šie reikalavimai netaikomi vairuotojo zonoje esantiems valdikliams.

7.6.4.3. Visos vienvėrės rankiniu būdu valdomos tarnybinės durys su lankstais arba vyriais turi būti įtaisytos taip, kad užsidarytų, jeigu transporto priemonei važiuojant pirmyn atvertos durys atsitrenktų į nejudantį objektą.

7.6.4.4. Jei rankiniu būdu valdomose tarnybinėse duryse įtaisytas automatinis uždaromasis užraktas, jis turi būti dviejų pakopų tipo.

7.6.4.5. Tarnybinių durų vidinėje pusėje neturi būti jokių įtaisų, skirtų vidaus laipteliams uždengti, kai durys uždarytos. Tačiau, kai durys uždarytos, laipteliuose gali būti niša, skirta durų varstymo mechanizmui ir kitai prie vidinės durų pusės pritvirtintai įrangai, kuri nėra grindų tęsinys, ant kurio keleiviai galėtų stovėti. Tas mechanizmas ir įranga neturi būti pavojingi keleiviams.

7.6.4.6. Jei tiesioginio vaizdo nepakanka, turi būti įrengti optiniai arba kitokie įtaisai, kad vairuotojas iš savo vietos galėtų matyti prie visų įlipimo ir išlipimo durų (jei jos nėra automatinės) vidinėje ir išorinėje pusėje esančius keleivius.

Šis reikalavimas galioja I klasės dviaukščių transporto priemonių visų tarnybinių durų vidinei pusei ir aplinkai greta kiekvienų jungiamųjų laiptų viršutiniame aukšte.

▼B

Jei tarnybinės durys yra įrengtos transporto priemonės, skirtos ne daugiau kaip 22 keleiviams, gale, minėtas reikalavimas laikomas įvykdytu, jeigu vairuotojas gali pamatyti už transporto priemonės 1 m atstumu stovintį 1,3 m ūgio žmogų.

Šio punkto reikalavimų gali būti laikomasi naudojantis galinio vaizdo veidrodžiais, jei kartu laikomasi ir matymo lauko reikalavimų.

Jei durys yra už sujungtosios transporto priemonės sandūros, veidrodžiai nėra pakankamas optinis įtaisas.

7.6.4.7. Visos į transporto priemonės vidų atsiveriančios durys ir jų mechanizmai turi būti sukonstruoti taip, kad judėdami įprastomis naudojimo sąlygomis nesužalotų keleivių. Kur būtina, reikia įrengti apsauginius įtaisus.

7.6.4.8. Jei tarnybinės durys yra greta durų į tualetą arba kitą vidaus patalpą, jos turi būti įrengtos taip, kad savaime nesivarstytų. Tačiau šis reikalavimas netaikomas, jei durys automatiškai užsirakina transporto priemonei važiuojant didesniu kaip 5 km/h greičiu.

7.6.4.9. Jei tarnybinės durys įrengtos transporto priemonės, kuri skirta ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti, gale, jų sąvaros turi atsidaryti ne didesniu kaip 115° ir ne mažesniu kaip 85° kampu, o atvertos durys turi automatiškai likti toje padėtyje. Šis reikalavimas neuždraudžia atidaryti durų didesniu kampu, kai tai yra saugu, pvz., kad atbuline eiga būtų galima privažiuoti prie aukštos pakrovimo platformos arba atidaryti duris 270° kampu, kad už transporto priemonės atsirastų laisvoji krovimo erdvė.

7.6.4.10. Kad ir kaip būtų atidarytos tarnybinės durys, jos neturi trukdyti naudotis privalomuoju išėjimu arba priėjimu prie jo.

7.6.4.11. Jei yra įrengta naktinė užrakinimo sistema, taikomi šie reikalavimai:

7.6.4.11.1. kai uždegimo jungiklio padėtis yra įjungimo padėtis, užrakinimo sistema turi būti automatiškai išsijungusi arba,

7.6.4.11.2. kai uždegimo jungiklio padėtis yra įjungimo padėtis, vairuotojui perduodamas įspėjimas, kad naktinė vienerių ar daugiau durų užrakinimo sistema tebeveikia. Jei durų yra daugiau nei vienerios, gali būti naudojamas vienas signalas.

7.6.5. Papildomi mechaniškai valdomų tarnybinių durų techniniai reikalavimai

7.6.5.1. Įvykus avarijai, transporto priemonei nevažiuojant arba važiuojant ne didesniu kaip 3 km/h greičiu, visas mechaniškai valdomas duris turi būti įmanoma atidaryti iš vidaus ir, kai jos yra neužrakintos, iš išorės, nepriklausomai nuo to, ar tiekiama energija, valdikliais:

7.6.5.1.1. kurie išjungia visus kitus durų valdiklius;

▼B

7.6.5.1.2. kurie (jei yra viduje) įtaisyti ant durų arba ne toliau kaip 300 mm atstumu nuo jų, ne žemiau kaip 1 000 mm aukštyje virš pirmojo laiptelio (išskyrus 8 priedo 3.9.1 punkte nurodytus vidinius durų valdiklius);

7.6.5.1.3. kurie artėjant prie durų ir stovint priešais jas yra gerai matomi ir lengvai atpažįstami, o jei yra greta įprastinių atidarymo valdiklių – aiškiai paženklinti, kad yra skirti naudoti tik avarijos atveju;

7.6.5.1.4. kuriuos gali valdyti vienas žmogus, stovintis prie pat durų;

7.6.5.1.5. kurie gali priversti suveikti pajudėjimo blokavimo įtaisą;

7.6.5.1.6. kurie atidaro duris tiek, kad 7.7.1.1 punkte apibrėžtas šablonas galėtų praįsti per 8 s nuo valdiklio įjungimo, arba leidžia jas lengvai atidaryti rankomis tiek, kad 7.7.1.1 punkte apibrėžtas šablonas galėtų praįsti per 8 s nuo valdiklio įjungimo;

7.6.5.1.7. kuriuos galima apsaugoti įtaisais, kuriuos lengva nuimti arba sudaužyti, kai reikia pasinaudoti avariniu valdikliu; apie tai, kad buvo pasinaudota avariniu valdikliu arba nuimtas jo apsauginis gaubtas, vairuotojui turi būti pranešama garsiniais ir regimaisiais signalais;

7.6.5.1.8. kurie vairuotojo valdomose duryse, kurios neatitinka 7.6.5.6.2 punkto reikalavimų, turi būti tokie, kad jais pasinaudojus durims atidaryti ir grąžinus juos į pradinę padėtį, durys neužsidarytų tol, kol vairuotojas panaudos uždarymo valdiklį.

7.6.5.1.9. Jei yra įrengti vidiniai valdikliai, durų turi būti neįmanoma atidaryti, jei transporto priemonė juda greičiau nei 3 km/h. Šis reikalavimas gali būti taikomas išoriniams valdikliams.

7.6.5.2. Gali būti įrengtas iš vairuotojo vietos valdomas įtaisas, kuriuo būtų galima išjungti išorinius avarinius valdiklius, kad tarnybinės durys būtų užrakintos iš išorės. Tokiu atveju išoriniai avariniai valdikliai turi automatiškai įsijungti užvedus variklį arba anksčiau, nei transporto priemonė ima važiuoti 20 km/h greičiu. Išoriniai avariniai valdikliai neturi išsijungti automatiškai, juos turi išjungti vairuotojas.

7.6.5.3. Visas vairuotojo valdomas tarnybines duris turi būti įmanoma valdyti iš vairuotojo vietos valdikliais, kurie (išskyrus kojinį valdiklį) yra aiškiai paženklinti skiriamaisiais ženklais.

7.6.5.4. Veikiant mechaniškai valdomoms durims, turi įsižiebti įprastoje vairavimo padėtyje sėdinčiam vairuotojui bet kokiomis įprastomis apšvietimo sąlygomis aiškiai matoma signalinė lemputė, perspėjanti, kad durys nėra iki galo uždarytos. Tokia signalinė lemputė turi užsidegti, kai durų standžioji konstrukcija yra tarp taško, atitinkančio visiškai atidarytų durų padėtį, ir taško, esančio 30 mm atstumu nuo visiškai uždarytų durų padėtį atitinkančio taško. Viena signalinė lemputė gali būti skirta vienoms arba kelerioms durims. Tokia signalinė lemputė neturi būti įtaisyta ir skirta priekinėms tarnybinėms durims, kurios neatitinka 7.6.5.6.1.1 ir 7.6.5.6.1.2 punktų reikalavimų.

▼B

7.6.5.5. Jeigu yra numatyti vairuotojui skirti valdikliai mechaniškai valdomoms tarnybinėms durims atidaryti ir uždaryti, jie turi būti tokie, kad vairuotojas bet kuriuo metu galėtų pakeisti atidaromų arba uždaromų durų judėjimo kryptį.

7.6.5.6. Visų mechaniškai valdomų tarnybinių durų konstrukcija ir valdymo sistema turi būti tokios, kad užsidarančios durys negalėtų sužeisti arba suspausti keleivių.

7.6.5.6.1. Šis reikalavimas yra laikomas įvykdytu, jei laikomasi šių dviejų reikalavimų:

7.6.5.6.1.1. Pirmasis reikalavimas. 6 priede nurodytame bet kuriame matavimo taške durų uždarymui pasipriešinus ne didesne kaip 150 N spaudimo jėga, jos turi automatiškai atsidaryti iki galo ir, išskyrus automatiškai valdomas tarnybines duris, likti atidarytos tol, kol bus įjungtas durų uždarymo valdiklis. Spaudimo jėga gali būti išmatuota bet kokiu tipo patvirtinimo institucijai priimtinu būdu. Rekomendacijos yra pateiktos šios taisyklės 6 priede. Trumpam didžiausioji jėga gali būti didesnė kaip 150 N, tačiau neturi viršyti 300 N. Pakartotinio atsidarymo sistemą galima patikrinti bandomuoju strypu, kurio skerspjūvio aukštis yra 60 mm, plotis – 30 mm, o kampai suapvalinti 5 mm spinduliu.

7.6.5.6.1.2. Antrasis reikalavimas. Kai durys suspaudžia keleivio riešą arba pirštus:

7.6.5.6.1.2.1. durys turi automatiškai atsidaryti iki galo ir, išskyrus automatiškai valdomas tarnybines duris, likti atidarytos tol, kol bus įjungtas durų uždarymo valdiklis, arba

7.6.5.6.1.2.2. keleivis, nerizikuodamas susižeisti, turi lengvai ištraukti iš durų sandūros riešą arba pirštus. Šį reikalavimą galima patikrinti ranka arba 7.6.5.6.1.1 punkte paminėtu strypu, viename gale 300 mm ilgio atkarpoje tolygiai plonėjančiu nuo 30 mm iki 5 mm. Strypas turi būti nepoliruotas ir niekuo nesuteptas. Durims suspaudus strypą, turi būti nesunku jį ištraukti, arba

7.6.5.6.1.2.3. durys turi išlikti padėtyje, kurioje būtų galima laisvai prakišti bandomąjį strypą, kurio skerspjūvio aukštis yra 60 mm, plotis – 20 mm, o kampai suapvalinti 5 mm spinduliu. Tokia padėtis neturi būti didesniu nei 30 mm atstumu nuo visiškai uždarytų durų padėties.

7.6.5.6.2. Priekinės tarnybinės durys atitinka 7.6.5.6 punkto reikalavimus, jeigu jos:

7.6.5.6.2.1. atitinka 7.6.5.6.1.1 ir 7.6.5.6.1.2 punktų reikalavimus arba

7.6.5.6.2.2. yra su minkštais pakraščiais; tokie pakraščiai neturi būti pernelyg minkšti: durims suspaudus 7.6.5.6.1.1 punkte nurodytą bandomąjį strypą, jų standžiosios dalys turi visiškai susisklęsti

7.6.5.7. Kai mechaniškai valdomos tarnybinės durys laikomos uždarytos tik tuomet, kai jas nuolat veikia mechaninė jėga, turi būti įrengtas regimasis įspėjimo įtaisas, vairuotojui signalizuojantis, kad sutriko durų valdymas.

▼B

7.6.5.8. Jei yra įmontuotas pajudėjimo blokavimo įtaisas, jis turi veikti tik esant mažesniam kaip 5 km/h greičiui ir turi neveikti esant didesniam greičiui.

7.6.5.9. Jei transporto priemonėje nėra įrengtas pajudėjimo blokavimo įtaisas, transporto priemonei pradėjus važiuoti ir bent vienoms mechaniškai valdomoms tarnybinėms durims nesant iki galo uždarytoms, turi įsijungti vairuotoją perspėjantis garsinis signalas. Jei durys atitinka 7.6.5.6.1.2.3 punkto reikalavimus, toks garsinis signalas turi įsijungti viršijus 5 km/h greitį.

7.6.6. Papildomi automatiškai valdomų tarnybinių durų techniniai reikalavimai

7.6.6.1. Atidarymo valdiklių įjungimas

7.6.6.1.1. Išskyrus 7.6.5.1 punkte aprašytus atvejus, visų automatiškai valdomų tarnybinių durų atidarymo valdiklių įjungimo ir išjungimo galimybė turi būti suteikta tik vairuotojui, sėdinčiam jam skirtoje vietoje.

7.6.6.1.2. Įjungti ir išjungti galima tiesiogiai jungikliu arba netiesiogiai, pvz., atidarant arba uždarant priekines tarnybines duris.

7.6.6.1.3. Kad vairuotojas įjungė atidarymo valdiklį, turi rodyti viduje esantys signaliniai įtaisai, o jei durys atidaromos iš išorės – taip pat ir transporto priemonės išorėje esantys įtaisai; signalinis įtaisas (pvz., mygtukas su lempute, įsižiebiantis ženklas) turi būti ant durų, kurioms jis skirtas, arba greta jų.

7.6.6.1.4. Jei valdikliai įjungiami tiesiogiai jungikliais, vairuotojui turi būti aiškiai rodoma sistemos funkcinė būsena, pvz., jungiklio padėtimi, rodiklio lempute arba jungikliu su lempute. Jungiklis turi būti įrengtas ir specialiai pažymėtas taip, kad jo nebūtų galima supainioti su kitais valdikliais.

7.6.6.2. Automatiškai valdomų tarnybinių durų atidarymas

7.6.6.2.1. Vairuotojui įjungus atidarymo valdiklį, keleiviai turi turėti galimybę atidaryti duris:

7.6.6.2.1.1. iš vidaus, pvz., paspaudus mygtuką arba praėjus pro fotoelementą, ir

7.6.6.2.1.2. iš išorės (išskyrus tik išėjimui skirtas duris ir atitinkamai paženklintas duris), pvz., paspaudus mygtuką su lempute, po įsižiebiančiu ženklu esantį mygtuką arba panašų įtaisą, paženklintą tam tikra naudojimo nuoroda.

7.6.6.2.2. Paspaudus 7.6.6.2.1.1 punkte nurodytus mygtukus ir pasinaudojus 7.7.9.1 punkte nurodytomis ryšio su vairuotoju priemonėmis, galima nusiųsti įrašomą signalą, kuriuo, vairuotojui įjungus atidarymo valdiklius, atidaromos durys.

7.6.6.3. Automatiškai valdomų tarnybinių durų uždarymas

7.6.6.3.1. Atidarytos automatiškai valdomos tarnybinės durys turi automatiškai užsidaryti praėjus tam tikram nustatytam laikui. Jei per tą laiką į transporto priemonę įlipa arba iš jos išlipa keleivis, saugos įtaisas (pvz., kojinis jungiklis, fotoelementas, į vieną pusę atsidarantys varteliai) turi garantuoti, kad durų užsidarymo laiko trukmė būtų pakankamai ilga.

▼B

7.6.6.3.2. Jei durims užsidarant į transporto priemonę įlipa arba iš jos išlipa keleivis, durys turi automatiškai sustoti ir vėl atsidaryti. Atvirkštinis veiksmas gali būti įjungtas vienu iš 7.6.6.3.1 punkte paminėtų saugos įtaisų arba bet kokiu kitu įtaisu.

7.6.6.3.3. Pagal 7.6.6.3.1 punkto nuostatas automatiškai užsidariusias duris keleiviams turi būti įmanoma atidaryti pagal 7.6.6.2 punkto nuostatas; tai negalioja, jei vairuotojas išjungia atidarymo valdiklius.

7.6.6.3.4. Vairuotojui išjungus automatiškai valdomų tarnybinių durų atidarymo valdiklius, atidarytos durys turi užsidaryti pagal 7.6.6.3.1 ir 7.6.6.3.2 punktų reikalavimus.

7.6.6.4. Specialių durų, pvz., skirtų keleiviams su vaikiškais vežimėliais, riboto judumo asmenims ir kt., automatinio užsidarymo funkcijos veikimo sustabdymas

7.6.6.4.1. Vairuotojas turi turėti galimybę specialiu valdikliu sustabdyti automatinio užsidarymo funkcijos veikimą. Keleiviai taip pat turi turėti galimybę tiesiogiai sustabdyti automatinio užsidarymo funkcijos veikimą specialaus mygtuko paspaudimu.

7.6.6.4.2. Vairuotojas turi būti informuotas apie automatinio užsidarymo funkcijos veikimo sustabdymą, pvz., signaline lempute.

7.6.6.4.3. Vairuotojas turi turėti bet kada galimybę pratęsti automatinio užsidarymo funkcijos veikimą.

7.6.6.4.4. 7.6.6.3 punkto nuostatos taikomos vėlesniam durų užsidarymui.

7.6.7. Avarinių durų techniniai reikalavimai

7.6.7.1. Avarines duris turi būti įmanoma nesunkiai atidaryti iš vidaus ir iš išorės, kai transporto priemonė nejuda. Tačiau šiuo reikalavimu nedraudžiama užrakinti durų iš išorės, jeigu duris visuomet galima atidaryti iš vidaus įprastu atidaromuoju įtaisu.

7.6.7.2. Pagal paskirtį naudojamos avarinės durys neturi būti priskiriamos prie mechaniškai valdomų durų tipo, nebent, suveikus 7.6.5.1 punkte aprašytam avarinių durų valdikliui arba 7.6.5.1 punkto nuostatas atitinkančių nurodytos paskirties avarinių durų valdikliui ir nustačius jo pradinę padėtį, durys neužsidaro tol, kol vairuotojas neįjungia uždarymo valdiklio. Įjungus vieną iš 7.6.5.1 punkte aprašytų valdiklių, durys turi atsidaryti tiek, kad 7.7.2.1 punkte apibrėžtas šablonas galėtų praslįsti per 8 s nuo valdiklio įjungimo, arba jas turi būti galima lengvai atidaryti rankomis tiek, kad tas šablonas galėtų praslįsti per 8 s nuo valdiklio įjungimo. Be to, avarinės durys neturi būti stumdomosios, išskyrus ne daugiau kaip 22 keleivius pritaikytas vežti transporto priemones. Tokiose transporto priemonėse stumdomąsias duris leidžiama naudoti kaip avarines, jei įrodoma, kad po priekinio smūgio bandymo pagal Taisyklę Nr. 33 jas galima atidaryti be įrankių.

▼B

7.6.7.3. Visi avarinėms durims (jei transporto priemonė dviaukštė – apatiniame aukšte) iš išorės atidaryti skirti valdikliai arba įtaisai turi būti 1 000–1 500 mm aukštyje virš žemės paviršiaus ir ne toliau kaip 500 mm atstumu nuo durų. I, II ir III klasių transporto priemonėse visi avarinėms durims iš vidaus atidaryti skirti valdikliai arba įtaisai turi būti 1 000–1 500 mm aukštyje virš grindų arba jiems artimiausio laiptelio paviršiaus ir ne toliau kaip 500 mm atstumu nuo durų. Šie reikalavimai netaikomi vairuotojo zonoje esantiems valdikliams.

7.6.7.2 punkte nurodytas mechaniškai valdomų durų atidarymo valdiklis dar gali būti 7.6.5.1.2 punkte nurodytoje vietoje.

7.6.7.4. Transporto priemonės šone įrengiamos avarinės durys su vyriais pritvirtinamos už jų priekinio krašto ir turi atsidaryti į išorę. Galima naudoti saugos diržus, grandines arba kitus sulaikymo įtaisus, jei jie leidžia durims atsidaryti ne mažesniu kaip 100° kampu ir likti toje padėtyje. Jei viskas įrengta taip, kad užtikrinama laisvas praėjimas prie avarinių durų, 100° mažiausio kampo taisyklė negalioja.

7.6.7.5. Avarinės durys turi būti įrengtos taip, kad savaime nesivarstytų. Tačiau šis reikalavimas netaikomas, jei durys automatiškai užsirakina transporto priemonei važiuojant didesniu nei 5 km/h greičiu.

7.6.7.6. Visose avarinėse duryse turi būti įrengti garsinio signalo įtaisai, įspėjantys vairuotoją tada, kai durys uždarytos ne iki galo. Įspėjimo įtaisai turi suveikti sujudėjus durų skląsčiui arba rankenai, bet ne pačioms durims.

7.6.7.7. Jei yra įrengta naktinė užrakinimo sistema, taikomi šie reikalavimai:

7.6.7.7.1. kai uždegimo jungiklio padėtis yra įjungimo padėtis, užrakinimo sistema turi būti automatiškai išsijungusi arba,

7.6.7.7.2. kai uždegimo jungiklio padėtis yra įjungimo padėtis, vairuotojui perduodamas įspėjimas, kad naktinė vienerių ar daugiau durų užrakinimo sistema tebeveikia. Jei durų yra daugiau nei vienerios, gali būti naudojamas vienas signalas.

7.6.8. Avarinių langų techniniai reikalavimai.

7.6.8.1. Visi avariniai langai su vyriais arba išstumiamieji langai turi atsidaryti į išorę. Išstumiamieji langai, pasinaudojus jais avarijos atveju, neturi visiškai atsiskirti nuo transporto priemonės. Išstumiamieji langai turi veikti taip, kad jų nebūtų galima išstumti netyčia.

7.6.8.2. Kiekvienas avarinis langas turi būti:

7.6.8.2.1. toks, kad jį būtų galima lengvai ir greitai atidaryti tinkamais įtaisais iš transporto priemonės vidaus ir iš išorės. Į šią nuostatą taip pat įtraukta galimybė pasinaudoti, pvz., beskeveldrio stiklo ar plastikine plokšte, arba

▼B

7.6.8.2.2. pagamintas iš lengvai išmušamo beskeveldrio stiklo. Šia nuostata draudžiama naudoti sluoksniuotojo stiklo arba plastiko langus. Transporto priemonės viduje, prie kiekvieno avarinio lango, keleiviams lengvai pasiekiamose vietose turi būti pritvirtinti įtaisai, kuriais būtų galima išmušti bet kurį langą. Transporto priemonės gale esančių avarinių langų stiklo išmušimo įtaisas turi būti per vidurį virš avarinio lango ar po juo arba turi būti po įtaisą abiejuose lango galuose.

7.6.8.3. Kiekvienas avarinis langas, kurį galima užrakinti iš išorės, turi būti sukonstruotas taip, kad jį visada būtų galima atidaryti iš vidaus.

7.6.8.4. Jei avarinio lango vyriai išdėstyti horizontaliai viršutiniame lango krašte, turi būti įrengtas tinkamas įtaisas, kuris laikytų iki galo atidarytą langą. Visi avariniai langai su vyriais turi veikti taip, kad pro juos galima būtų lengvai išlipti iš transporto priemonės ar į ją įlipti.

7.6.8.5. Transporto priemonės šone įtaisyto avarinio lango apatinio krašto aukštis virš bendro po juo esančių grindų lygio turi būti ne didesnis kaip 1 200 mm (nepaisant vietinių nelygumų, pvz., rato arba transmisijos korpuso), jei tai yra avarinis langas su vyriais – ne mažesnis kaip 650 mm, o kai langas pagamintas iš išmušamo stiklo – 500 mm.

Tačiau avarinio lango su vyriais apatinio krašto aukštis gali būti sumažintas iki minimalaus 500 mm dydžio, jei lango angoje yra 650 mm aukščio apsaugas, neleidžiantis keleiviams iškristi iš transporto priemonės. Jei lango angoje yra toks apsaugas, anga virš apsaugo turi būti ne mažesnė už avariniam langui nustatytą mažiausią angą.

7.6.8.6. Visuose avariniuose languose su vyriais, kurie nėra aiškiai matomi iš vairuotojo vietos, turi būti įrengti garsinio signalo įtaisai, kuriais vairuotojas informuojamas, kad langas nėra iki galo uždarytas. Tokie įtaisais turi suveikti ne langui sujudėjus, o suveikus jo užraktui.

7.6.9. Avarinių liukų techniniai reikalavimai

7.6.9.1. Visi avariniai liukai turi veikti taip, kad pro juos galima būtų lengvai išlipti iš transporto priemonės ir į ją įlipti.

7.6.9.2. Stogo avarinių liukų dangčiai turi būti išmušami, su vyriais arba pagaminti iš lengvai išmušamo beskeveldrio stiklo. Grindų liukų dangčiai turi būti su vyriais arba atvožiamieji, juose turi būti įrengti garsinio signalo įtaisai, vairuotoją informuojantys, kai liukas nėra iki galo uždarytas. Tokie įtaisais turi suveikti ne liukui sujudėjus, o suveikus jo užraktui. Grindų avarinių liukų dangčiai turi būti įrengti taip, kad savaime nesivarstytų. Tačiau šis reikalavimas netaikomas, jei grindų liukai automatiškai užsirakina transporto priemonei važiuojant didesniu nei 5 km/h greičiu.

▼B

7.6.9.3. Išmušamieji liukai, pasinaudojus jais avarijos atveju, neturi visiškai atsiskirti nuo transporto priemonės, kad nesukeltų pavojaus kitiems eismo dalyviams. Liukų konstrukcija turi būti tokia, kad jie neatsidarytų savaime. Grindų liukų atvožiamieji dangčiai turi būti atidaromi tik į keleivių salono pusę.

7.6.9.4. Avarinių liukų dangčiai su vyriais turi būti pritaisyti už priekinio arba galinio transporto priemonės krašto ir varstytis ne mažesniu kaip 100° kampu. Grindų avarinių liukų dangčiai su vyriais turi atsidaryti į keleivių salono pusę.

7.6.9.5. Avarinių liukų dangčius turi būti įmanoma lengvai atidaryti arba išimti tiek iš vidaus, tiek iš išorės. Tačiau šiuo reikalavimu nedraudžiama rakinti avarinius liukus norint apsaugoti transporto priemonę, kai ji paliekama be priežiūros, jeigu dangčius visuomet būtų galima atidaryti arba išimti iš vidaus naudojantis įprastu atidarymo arba išėmimo mechanizmu. Jei liukų dangčiai yra išmušamieji, greta jų, transporto priemonėje esantiems asmenims lengvai pasiekiamose vietose, turi būti pritvirtinti įtaisai, kuriais būtų galima išmušti liukų dangčius.

7.6.10. Įtraukiamųjų laiptelių techniniai reikalavimai

Įtraukiamieji laipteliai, jei jie įrengti, turi atitikti toliau pateiktus reikalavimus.

7.6.10.1. Įtraukiamųjų laiptelių naudojimą galima suderinti su tam tikrų tarnybinių arba avarinių durų naudojimu.

7.6.10.2. Uždarius duris, jokios įtraukiamųjų laiptelių dalys negali išsikišti iš kėbulo paviršiaus daugiau kaip 10 mm.

7.6.10.3. Kai durys yra atidarytos, o laipteliai ištraukti, jų paviršiaus plotas turi atitikti šio priedo 7.7.7 punkto reikalavimus.

7.6.10.4. Jei laipteliai valdomi mechaniškai, transporto priemone neturi būti įmanoma pajudėti iš vietos tol, kol laipteliai ištraukti. Jei laipteliai valdomi rankiniu būdu, garsiniu signalu vairuotojas turi būti perspėtas, kai jie įtraukti ne iki galo.

7.6.10.5. Mechaniškai valdomi laipteliai neturi išsitraukti transporto priemonei važiuojant. Sugedus laiptelių valdymo įtaisui, jie turi būti įtraukti ir likti tokioje padėtyje. Tačiau įvykus tokiam gedimui arba kai laipteliai apgadinti arba užtverti, atitinkamos durys turi veikti nekliudomai.

7.6.10.6. Kai ant mechaniškai valdomų įtraukiamųjų laiptelių stovi žmogus, turi būti neįmanoma uždaryti atitinkamų durų. Ar laikomasi šio reikalavimo, patikrinama laiptelių viduryje padėjus 15 kg svarmenį, atitinkantį mažo vaiko svorį. Šis reikalavimas netaikomas durims, kurios yra vairuotojo regos lauke.

7.6.10.7. (Rezervuota)

7.6.10.8. Į priekį arba atgal atsikišę įtraukiamųjų laiptelių kampai turi būti suapvalinti ne mažesniu kaip 5 mm spinduliu; briaunos turi būti suapvalintos ne mažesniu kaip 2,5 mm spinduliu.

▼B

7.6.10.9. Kai keleiviams skirtos durys yra atidarytos, įtraukiamųjų laiptelių padėtis turi būti saugiau užfiksuota ištraukimo padėtis. Uždėjus 136 kg svarmenį pavienio laiptelio centre arba 272 kg svarmenį dvigubų laiptelių centre, deformacija bet kuriame laiptelių taške neturi būti didesnė kaip 10 mm, matuojant transporto priemonės kėbulo atžvilgiu.

7.6.11. Saugos ženklai

7.6.11.1. Visi saugos ženklai turi atitikti standarto ISO 3864-1:2011 6.5 punkte nustatytus reikalavimus.

7.6.11.2. Kiekvienas iš saugos ženklų, nustatytų šioje taisyklėje, naudojamas tik vienam su sauga susijusiam pranešimui perduoti. Informacija pateikiama piktogramomis, tačiau tame pačiame ženkle jas galima papildyti žodžiais, raidėmis ir skaičiais. Jos turi būti išdėstytos ir pakreiptos taip, kad jas būtų lengva suprasti.

7.6.11.2.1. Saugos ženklai turi atitikti pateiktų pavyzdžių principus, t. y. viršutinėje dalyje vaizduojamas su sauga susijęs pranešimas, antroje dalyje – instrukcijos, o apačioje – trečioje ir neprivalomoje dalyje – mažiau svarbus tekstas.

▼B

7.6.11.2.2. Piktogramose, vaizduojančiose, kokių veiksmų turi imtis naudotojas, turi būti asmuo arba atitinkama jo kūno dalis, valdanti įrangą arba prietaisą.

7.6.11.2.3. Piktogramose, vaizduojančiose reikalingus judesius, kai taikoma, turi būti judėjimo kryptį rodanti rodyklė. Jeigu reikia pavaizduoti sukamąjį judesį, naudojama lenkta rodyklė.

7.6.11.2.4. Kai reikia valdyti prietaisus, nuimti skydelį ar atidaryti duris, piktogramose turi būti pavaizduotas atitinkamas veiksmas.

7.6.11.2.5. Papildomų žodžių mažosios raidės, atskiros raidės ir skaičiai turi būti ne mažesni kaip 8 mm. Žodžiai neturi būti parašyti tik didžiosiomis raidėmis.

7.6.11.3. Visi iš transporto priemonės vidaus matomi saugos ženklai turi būti iš fotoliuminescencinės medžiagos, kurios skaisčio gesimas, matuojant pagal standarto ISO 17398:2004 7.11 punktą atitinka bent jau to standarto 2 lentelėje pateiktas C pogrupio charakteristikas.

7.6.11.4. Saugos ženklai negali būti išdėstyti ten, kur jie gali tapti prastai matomi, kai transporto priemonė yra eksploatuojama. Tačiau avarinis langas gali būti uždengtas užuolaidomis ar šviesląidėmis, jeigu yra papildomas ženklas, rodantis, kad už jų yra avarinis langas.

7.6.11.5. Kiekvienas avarinis ir bet koks kitas išėjimas, atitinkantys avarinio išėjimo reikalavimus, pažymimas vienu iš atitinkamų piktogramų, aprašytų standarto ISO 7010:2011 3 lentelėje; piktogramos turi būti įskaitomos tiek iš transporto priemonės vidaus, tiek iš išorės.

7.6.11.6. Saugos ženklai išdėstomi šalia visų vidaus ir išorės avarinių valdiklių ir avariniam langui (-ams) sudaužyti skirto įtaiso (-ų), aplink juos arba ant jų.

7.6.11.7. Jeigu yra nuo netinkamo naudojimo apsaugančių priemonių, pvz., dangtelis, jokia saugos ženklo dalis jų negali užstoti.

7.6.11.8. Kalbą, kuria turi būti užrašyti 7.6.11.1–7.6.11.7 punktuose nustatytų saugos ženklų tekstai, patvirtinančioji institucija turi nustatyti atsižvelgdama į tai, kurioje šalyje (-yse) pareiškėjas ketina prekiauti transporto priemonėmis, jei būtina, bendradarbiaudama su tos šalies (-ių) kompetentingomis institucijomis. Jei šalies (-ių), kurioje transporto priemonė bus registruojama, institucija pakeičia užrašų kalbą, naujo tipo patvirtinimo suteikti nereikia.

7.6.12. Tarnybinių durų apšvietimas

7.6.12.1. Tarnybinių durų apšvietimo įtaisai gali būti įrengti taip, kad apšviestų 7.6.12.2.2 punkte apibrėžto žemės ploto horizontalią dalį, ir keleiviai galėtų lengvai įlipti ir išlipti, apšviestų transporto priemonę, ir vairuotojas iš savo vietos galėtų matyti šiame plote stovintį keleivį.

▼B

7.6.12.2. Jei įrengti tarnybinių durų apšvietimo įtaisai, jie turi:

7.6.12.2.1. spinduliuoti baltos spalvos šviesą;

7.6.12.2.2. apšviesti lygų horizontalų žemės plotą, kurio plotis, matuojant nuo su transporto priemonės vidurine išilgine vertikaliąja plokštuma lygiagrečios plokštumos, einančios per labiausiai į išorę atsikišusios uždarų tarnybinių durų dalies tašką, būtų 2 m ir jis tęstųsi nuo skersinės plokštumos, einančios per tolimiausią priekinį uždarų tarnybinių durų kraštą, iki skersinės plokštumos, einančios per tolimiausių priekinių ratų, esančių tarnybinių durų gale, vidurio liniją, arba, jei tokių ratų nėra, iki skersinės plokštumos, einančios per transporto priemonės galą;

7.6.12.2.3. neakintų aplinkiniame plote, kurio plotis, matuojant nuo transporto priemonės šono, yra ne didesnis kaip 5 m, o ilgis apribotas skersine plokštuma, einančia per transporto priemonės priekį, ir skersine plokštuma, einančia per transporto priemonės galą;

7.6.12.2.4. jei apšvietimo įtaiso apatinis kraštas yra žemiau kaip 2 m nuo žemės, neišsikišti daugiau kaip 50 mm už bendro transporto priemonės pločio, išmatuoto be šio įtaiso, o briaunos turi būti suapvalintos ne mažesniu kaip 2,5 mm spinduliu;

7.6.12.2.5. būti įjungiami ir išjungiami atskiru rankiniu jungikliu ir

7.6.12.2.6. įrengti taip, kad įtaisą būtų galima įjungti tik atidarant tarnybines duris, transporto priemonei važiuojant ne didesniu kaip 5 km/h greičiu, ir jis automatiškai išsijungtų transporto priemonei pasiekus ne didesnį nei 5 km/h greitį.

7.7. Vidaus įranga

7.7.1. Priėjimas prie tarnybinių durų (žr. 4 priedo 1 pav.)

7.7.1.1. Laisvoji erdvė, einanti nuo sienos, kurioje įrengtos durys, į transporto priemonės vidų turi būti tokia, kad lengvai tilptų vienas tikrinimo šablonas, kurio matmenys yra kaip 4 priedo 1 paveiksle pavaizduotų tikrinimo šablono Nr. 1 arba Nr. 2.

Toks tikrinimo šablonas turi būti išlaikomas lygiagrečiai durų angos atžvilgiu, stumiant nuo pradinės padėties, kurioje transporto priemonės vidui artimiausia paviršiaus plokštuma susiliečia su tolimiausiu durų angos kraštu; stumiama iki padėties, kurioje plokštuma susiliečia su pirmuoju laipteliu, vėliau ji laikoma stačiu kampu, atsižvelgiant į tikėtiną įėjimu besinaudojančio asmens judėjimo kryptį.

7.7.1.2. (Rezervuota)

7.7.1.3. Kai tokio tikrinimo šablono vidurio linija pasislenka 300 mm nuo pradinės padėties ir tikrinimo šablonas susiliečia su laiptų ar grindų paviršiumi, jis turi būti išlaikomas toje padėtyje.

7.7.1.4. Tada, norint išmatuoti praėjimo tarpą, nuo jo cilindro formos figūra (žr. 4 priedo 6 pav.) stumiama galima iš transporto priemonės išlipančio asmens judėjimo kryptimi tol, kol bus pasiektas pirmasis iš šių objektų: arba figūros vidurio linija pasieks vertikaliąją plokštumą, kurioje yra viršutinė aukščiausio laiptelio briauna, arba viršutinį cilindrą liečianti plokštuma susilies su dvilype plokšte; tada figūra išlaikoma tokioje padėtyje (žr. 4 priedo 2 pav.).

▼B

7.7.1.5. Tarp 7.7.1.4 punkte nurodytoje vietoje esančios cilindro formos figūros ir 7.7.1.3 punkte nurodytoje vietoje esančios dvilypės plokštės turi būti laisva erdvė, kurios viršutinė ir apatinė ribos pavaizduotos 4 priedo 2 paveiksle. Šios laisvos erdvės turi užtekti, kad joje tilptų vertikali plokštė, kurios forma ir matmenys yra tokie patys kaip cilindro formos (7.7.5.1 punktas), o centrinė dalis ir storis ne didesni kaip 20 mm. Ši plokštė turi būti judinama tikėtina įėjimu besinaudojančio žmogaus judėjimo kryptimi nuo cilindro formos figūros padėties tol, kol jos išorinė pusė susiliečia su dvilypės plokštės vidine puse, susiliečiančia su laiptelių viršutinių briaunų plokštuma arba plokštumomis (žr. 4 priedo 2 pav.).

7.7.1.6. Prie šios figūros laisvos erdvės nepridedama jokia 300 mm dydžio erdvė, esanti prieš bet kokias nesuspaustas į priekį arba atgal pasuktų sėdynių pagalvėles, arba jokia 225 mm dydžio erdvė, esanti prieš į šonus pasuktų sėdynių pagalvėles iki pat pagalvėlių viršaus (žr. 4 priedo 25 pav.).

7.7.1.7. Jei sėdynės yra atlenkiamosios, minėta erdvė turi būti nustatyta, kai sėdynės yra atlenktos.

7.7.1.8. Ekipažui skirta atlenkiamoji sėdynė(-s), kurios padėtis yra naudojimo padėtis, gali užstoti salono taką tarnybinių durų link, jeigu:

7.7.1.8.1. transporto priemonėje ir pranešimo blanke (žr. 1 priedą) aiškiai nurodyta, kad sėdynė skirta tik ekipažui,

7.7.1.8.2. nenaudojama sėdynė automatiškai užsilenkia, kad būtų įvykdyti šio priedo 7.7.1.1 arba 7.7.1.2 ir 7.7.1.3, 7.7.1.4 ir 7.7.1.5 punktų reikalavimai;

7.7.1.8.3. tos durys nelaikomos privalomuoju išėjimu pagal šio priedo 7.6.1.4 punkto nuostatas;

7.7.1.8.4. jokia atlenktos ar užlenktos sėdynės dalis neturi būti:

a) išsikišusi į priekį nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per toliausiai atstumtos atgal ir žemiausiai nuleistos vairuotojo sėdynės sėdimojo paviršiaus vidurį ir priešingoje transporto priemonės pusėje sumontuoto išorinio galinio vaizdo veidrodėlio vidurį arba per bet kokio monitoriaus, kuris naudojamas kaip netiesioginio matymo įtaisas, vidurį (pasirinkti taikytiną atvejį),

ir

b) virš horizontalios plokštumos, esančios 300 mm virš toliausiai atstumtos atgal ir žemiausiai nuleistos vairuotojo sėdynės sėdimojo paviršiaus.

7.7.1.9. Ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti skirtų transporto priemonių durų anga ir kelias, kuriuo keleiviai prie jos prieina, laikomi neužstotais, jei:

▼B

7.7.1.9.1. matuojant lygiagrečiai su transporto priemonės išilgine ašimi, bet kuriame taške laisva erdvė yra ne mažesnio kaip 220 mm pločio, o daugiau kaip 500 mm aukštyje virš grindų arba laiptelių – 550 mm pločio (4 priedo 3 pav.);

7.7.1.9.2. matuojant statmenai transporto priemonės išilginei ašiai, bet kuriame taške laisva erdvė yra ne mažesnio kaip 300 mm pločio, o bet kuriame taške, esančiame daugiau kaip 1 200 mm virš grindų arba laiptelių ar mažiau kaip 300 mm nuo lubų – 550 mm pločio (4 priedo 4 pav.).

7.7.1.10. Šio priedo 7.6.3.1 punkte nurodyti tarnybinių durų bei avarinių durų matmenys ir šio priedo 7.7.1.1–7.7.1.7, 7.7.2.1–7.7.2.3, 7.7.5.1 ir 7.7.8.5 punktų reikalavimai netaikomi B klasės transporto priemonėms, kurių didžiausia techniškai leidžiama masė ne didesnė kaip 3,5 t ir kuriose yra ne daugiau kaip 12 keleivių sėdynių, nuo kurių galima nekliudomai patekti bent prie dvejų durų.

7.7.1.11. Didžiausias salono tako grindų nuolydis turi būti ne didesnis kaip 5 proc.

7.7.1.12. Salono takų paviršius turi būti neslidus.

7.7.2. Praėjimas prie avarinių durų (žr. 4 priedo 5 pav.)

Toliau išvardyti reikalavimai netaikomi transporto priemonių, kurios skirtos ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti, vairuotojo durelėms, naudojamoms kaip avarinis išėjimas.

7.7.2.1. Išskyrus 7.7.2.4 numatytus atvejus, tarp praėjimo ir avarinių durų angos turi būti laisva erdvė, kurioje lengvai tilptų 300 mm skersmens ir 700 mm aukščio (nuo grindų) vertikalus cilindras, ant kurio sumontuojamas 550 mm skersmens antrasis cilindras; bendras abiejų cilindrų aukštis – 1 400 mm.

Viršuje viršutinio cilindro skersmuo gali būti sumažintas iki 400 mm, įskaitant horizontaliosios plokštumos atžvilgiu ne didesnę kaip 30° laipsnių nuosklembą.

7.7.2.2. Pirmojo cilindro pagrindas turi neišsikišti už antrojo cilindro projekcijos ribų.

7.7.2.3. Jei išilgai šio praėjimo įrengiamos atlenkiamosios sėdynės, laisva erdvė turi būti matuojama, kai sėdynių padėtis yra naudojimo padėtis.

7.7.2.4. Vietoj dvilypio cilindro galima naudoti 7.7.5.1 punkte nurodytą matavimo įtaisą (žr. 4 priedo 6 pav.).

7.7.3. Priėjimas prie avarinių langų

7.7.3.1. Iš praėjimo į transporto priemonės išorę pro bet kurį avarinį langą turi būti įmanoma iškišti tikrinimo šabloną.

▼B

7.7.3.2. Tikrinimo šablono judėjimo kryptis turi būti tokia, kuria turėtų judėti iš transporto priemonės evakuojamas asmuo. Tikrinimo šablonas turi būti laikomas statmenai tai judėjimo krypčiai ir jam neturi niekas kliudyti.

7.7.3.3. Tikrinimo šablonas turi būti 600 × 400 mm dydžio plona plokštė 200 mm spinduliu suapvalintais kampais. Tačiau, jei avarinis langas yra transporto priemonės gale, tikrinimo šablonas gali būti ir l 400 × 350 mm dydžio 175 mm spinduliu suapvalintais kampais.

7.7.4. Priėjimas prie avarinių liukų

7.7.4.1. Avariniai stogo liukai

7.7.4.1.1. Išskyrus I ir A klasių transporto priemones, bent vienas avarinis liukas turi būti tokioje vietoje, kad l 600 mm aukščio keturkampė nupjautinė piramidė, kurios kraštinės pasvirusios 20° kampu, liestųsi su sėdynės arba lygiavertės atramos dalimi. Piramidės ašis turi būti vertikali, o jos viršutinė plokštuma turi siekti avarinio liuko angos plotą. Atramos gali būti atlenkiamosios arba slenkamosios, jeigu jas galima užfiksuoti naudojimo padėtyje. Tikrinant naudojama būtent tokia padėtis.

7.7.4.1.2. Kai stogo konstrukcijos storis yra didesnis kaip 150 mm, piramidės viršutinė plokštuma turi siekti avarinio liuko angos zoną stogo išorinio paviršiaus lygyje.

7.7.4.2. Avariniai grindų liukai

Jei avariniai liukai įrengiami grindyse, per juos turi būti įmanoma tiesiogiai ir nekliudomai pasiekti transporto priemonės išorę; liukai turi būti įrengti tokiose vietose, kad virš jų būtų laisva erdvė, lygi praėjimo aukščiui. Visi šilumos šaltiniai ar judančios sudėtinės dalys turi būti ne arčiau kaip 500 mm atstumu nuo bet kurio liuko angos krašto.

Horizontaliai laikomą 600 × 400 mm dydžio plonos plokštės 200 mm spinduliu suapvalintais kampais pavidalo bandymų šabloną turi būti įmanoma pastumti esant virš transporto priemonės grindų 1 m atstumu nuo žemės paviršiaus.

7.7.5. Praėjimai (žr. 4 priedo 6 pav.)

7.7.5.1. Transporto priemonės praėjimas (-ai) turi būti suprojektuotas taip, kad juo (jais) galėtų laisvai judėti tikrinimo įtaisas, kuris sudarytas iš dviejų bendrą ašį turinčių cilindrų ir tarp cilindrų esančio apversto nupjautinio kūgio ir kurio matmenys nurodyti 4 priedo 6 paveiksle.

Tikrinimo įtaisas gali liestis su laikymosi dirželiais (jeigu jie yra) arba kitais lanksčiais objektais, pvz., saugos diržų dalimis, ir juos lengvai pastumti.

I ir A klasių transporto priemonėse 4 priedo 6 paveiksle pavaizduotas tikrinimo įtaisas neturi liestis su jokiu monitoriumi arba rodmenų įtaisu, įrengtu lubose virš praėjimo.

▼B

II, III ir B klasių transporto priemonėse 4 priedo 6 paveiksle pavaizduotas tikrinimo įtaisas gali liestis su monitoriumi arba rodmenų įtaisu, įrengtu lubose virš praėjimo. Tokiam monitoriui arba rodmenų įtaisui pastumti iš kelio reikalinga didžiausia jėga, stumiant abiem kryptimis, turi neviršyti 35 niutonų jėgos. Šia didžiausia jėga turi būti paeiliui abiem kryptimis statmenai veikiamas monitoriaus arba rodmenų įtaiso apatinis kraštas, kol monitoriaus arba rodmenų įtaiso padėtis taps tokia, kad būtų galima laisvai prakišti tikrinimo įtaisą. Iš kelio pastumtas monitorius arba rodmenų įtaisas turi likti toje padėtyje ir automatiškai negrįžti į pradinę padėtį.

Jeigu I, II arba A klasės transporto priemonėje yra įrengta užtvara, 4 priedo 6 paveiksle pavaizduotas tikrinimo įtaisas gali su ja liestis, jeigu tokiai užtvarai pastumti iš kelio reikalinga didžiausia jėga, taikoma statmenai tai užtvarai, neviršija 50 niutonų jėgos, matuojant 4 priedo 6 paveiksle pavaizduoto tikrinimo įtaiso ir užtvaros sąlyčio taške.

Didžiausia jėga taikoma abiem tikrinimo įtaiso judėjimo kryptimis.

Jeigu transporto priemonėje greta užtvaros įrengtas keltuvas, jam veikiant užtvara gali būti laikinai užblokuota.

7.7.5.1.1. Atvejis, kai sėdynės arba sėdynių eilės priekyje nėra išėjimų

7.7.5.1.1.1. Jei sėdynės atsuktos į priekį, 7.7.5.1 punkte aprašytas cilindrinis šablonas turi pasiekti bent skersinę vertikaliąją plokštumą, liečiančią tolimiausios priekinės sėdynių eilės sėdynės atlošo tolimiausia priekinį tašką, ir būti laikomas tokioje padėtyje. Nuo šios plokštumos 4 priedo 7 paveiksle pavaizduotą figūrą turi būti įmanoma pastumti taip, kad, pradedant nuo sąlyčio su cilindriniu šablonu vietos, į transporto priemonės išorę nukreipta plokštės pusė į priekį pasislinktų 660 mm.

7.7.5.1.1.2. Jeigu yra į šonus pasuktų sėdynių, cilindrinio šablono priekinė dalis turi pasiekti bent jau skersinę plokštumą, sutampančią su vertikaliąja plokštuma, einančia per tolimiausios priekinės sėdynės vidurį (4 priedo 7 pav.).

7.7.5.1.1.3. Jei yra atgal atsuktų sėdynių, cilindrinio šablono priekinė dalis turi pasiekti bent jau skersinę vertikaliąją plokštumą, susiliečiančią su priekinės sėdynių eilės arba sėdynės pagalvėlės priekiu (4 priedo 7 pav.).

7.7.5.2. (Rezervuota)

7.7.5.3. Vienoje arba abejose III klasės transporto priemonės praėjimo pusėse esančios sėdynės gali būti pastumiamos į šonus; tada praėjimo plotis gali sumažėti iki apatinio cilindro skersmenį atitinkančio 220 mm dydžio, su sąlyga, kad ant praėjimo stovintiems asmenims būtų lengvai pasiekiamas kiekvienos sėdynės valdiklis, kuriuo būtų galima lengvai (jei įmanoma, automatiškai) nustatyti pradinę sėdynės, net jei ji užimta, padėtį, atitinkančią ne siauresnį kaip 300 mm plotį.

▼B

7.7.5.4. Sujungtųjų transporto priemonių atveju 7.7.5.1 punkte aprašytas tikrinimo įtaisas bet kuriame aukšte turi nekliudomai praslinkti per sandūrą, kur keleiviai gali pereiti tarp skyrių. Jokia minkšta sandūros skyriaus dalis, įskaitant pneumatines dalis, neturi išsikišti į praėjimą.

7.7.5.5. Praėjimuose gali būti įrengti laipteliai. Tokių laiptelių plotis laiptelių viršuje neturi būti mažesnis kaip praėjimo plotis.

7.7.5.6. Praėjime draudžiama įrengti atlenkiamąsias keleivių sėdynes. Tačiau atlenkiamąsias sėdynes leidžiama įrengti kitose transporto priemonės vietose, jei jos, būdamos atlenktos (parengtos sėdėti) netrukdo stumti praėjimu tikrinimo šablono.

7.7.5.7. Į šonus pastumiamos sėdynės, kurios įsiterpia į praėjimą, leidžiamos tik III klasės transporto priemonėse, laikantis 7.7.5.3 punkte nurodytų sąlygų.

7.7.5.8. Transporto priemonėse, kurioms taikomas šio priedo 7.7.1.9 punktas, praėjimas nebūtinas, jei įėjimo ir išėjimo matmenys atitinka nurodytuosius tame punkte.

7.7.5.9. Praėjimų paviršius turi būti neslidus.

7.7.6. Praėjimo nuolydis

Praėjimo nuolydis neturi viršyti:

7.7.6.1. išilgine kryptimi:

7.7.6.1.1. I, II arba A klasės transporto priemonėse – 8 proc.,

7.7.6.1.2. III ir B klasių transporto priemonėse – 12,5 proc.,

7.7.6.2. skersine kryptimi: visų klasių transporto priemonėse – 5 proc.

7.7.7. Laipteliai (žr. 4 priedo 8 pav.)

7.7.7.1. Keleiviams skirtų laiptelių (pakopų), esančių ties tarnybinėmis bei avarinėmis durimis ir transporto priemonės viduje, didžiausiasis ir mažiausias aukštis bei mažiausias gylis nurodyti 4 priedo 8 paveiksle.

7.7.7.1.1. Bet koks perėjimas iš pažeminto praėjimo į sėdimąjį plotą laipteliais nelaikomas. Tačiau vertikalusis atstumas tarp praėjimo paviršiaus ir sėdimojo ploto grindų turi būti ne didesnis kaip 350 mm.

7.7.7.2. Laiptelių aukštis matuojamas išoriniame krašte ties laiptelių pločio viduriu, paruošus padangą ir ją pripūtus pagal gamintojo reikalavimus, taikomus didžiausiajai techniškai leidžiamai pakrautos transporto priemonės masei (M).

7.7.7.3. Pirmojo laiptelio aukštis nuo žemės paviršiaus turi būti išmatuotas transporto priemonei stovint ant horizontalaus paviršiaus, jos masė turi būti lygi parengtos eksploatuoti transporto priemonės masei, kaip apibrėžta šios taisyklės 2.18 punkte, o padangos ir oro slėgis jose turi būti tokie, kokius gamintojas nustato didžiausiajai techniškai leidžiamai pakrautos transporto priemonės masei (M), apibrėžtai pagal šios taisyklės 2.19 punktą.

▼B

7.7.7.4. Jei yra daugiau kaip vienas laiptelis, kiekvienas iš jų gali įsiterpti ne daugiau kaip 100 mm į gretimo laiptelio vertikaliąją projekciją, o laiptelio plotis, neįskaitant šio įsiterpimo, turi būti ne mažesnis kaip 200 mm (žr. 4 priedo 8 pav.); visų pakopų briaunos turi būti tokios, kad pavojus suklupti būtų kuo mažesnis. Visų pakopų briaunos turi vizualiai skirtis nuo gretimo paviršiaus.

7.7.7.5. Kiekvieno laiptelio plotis ir forma turi būti tokie, kad, padėjus ant jo toliau lentelėje nuodytų matmenų stačiakampį, už laiptelio išsikištų ne daugiau kaip 5 proc. jo ploto. Jei durys dvigubos, šį reikalavimą turi atitikti kiekviena jų pusė.

Keleivių skaičius		> 22	≤ 22
Plotas	Pirmasis laiptelis (mm)	400 × 300	400 × 200
	Kiti laipteliai (mm)	400 × 200	400 × 200

7.7.7.6. Visų laiptelių paviršius turi būti neslidus.

7.7.7.7. Laiptelio nuolydis bet kuria kryptimi turi būti ne didesnis kaip 5 proc.

7.7.8. Keleivių sėdynės (įskaitant atlenkiamąsias) ir sėdintiems keleiviams skirta erdvė

7.7.8.1. Mažiausias sėdynės plotis (žr. 4 priedo 9 pav.)

7.7.8.1.1. Mažiausias sėdynės pagalvėlės plotis (F matmuo) (4 priedo 9 pav.), matuojamas nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdimosios vietos vidurį, turi būti:

7.7.8.1.1.1. I, II, A ir B klasių transporto priemonėse – 200 mm,

7.7.8.1.1.2. III klasės transporto priemonėse – 225 mm.

7.7.8.1.2. Mažiausias kiekvienai sėdimajai vietai skirtos erdvės plotis (G matmuo) (4 priedo 9 pav.), matuojamas nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdimosios vietos vidurį 270–650 mm aukštyje virš nesuspaustos sėdynės pagalvėlės, neturi būti mažesnis kaip:

7.7.8.1.2.1. atskiros sėdynės – 250 mm,

7.7.8.1.2.2. ištisinės sėdynių eilės, skirtos dviem ar daugiau keleivių – 225 mm.

7.7.8.1.3. Jeigu transporto priemonių plotis ne didesnis kaip 2,35 m:

7.7.8.1.3.1. kiekvienai sėdimajai vietai skirtos erdvės plotis, matuojant nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdimosios vietos vidurį 270–650 mm aukštyje virš nesuspaustos sėdynės pagalvėlės, turi būti 200 mm (žr. 4 priedo 9A pav.). Jei laikomasi šio punkto reikalavimų, 7.7.8.1.2 punkto reikalavimai netaikomi, ir

▼B

7.7.8.1.3.2. III klasės transporto priemonėse mažiausias sėdynės pagalvėlės plotis (F matmuo) (4 priedo 9A pav.), matuojamas nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per tos sėdimosios vietos centrą, turi būti ne mažesnis kaip 200 mm. Jeigu laikomasi šio punkto reikalavimų, 7.7.8.1.1.2 punkto reikalavimai netaikomi.

7.7.8.1.4. Ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti skirtose transporto priemonėse prie transporto priemonės sienos esančių sėdynių laisvajai erdvei nepriskiriama viršutinėje dalyje esanti trikampė 20 mm pločio ir 100 mm aukščio sritis (žr. 4 priedo 10 pav.) Be to, į laisvąją erdvę turėtų būti įskaičiuojama saugos diržams bei jų tvirtinimo elementams ir skydeliams nuo saulės skirta erdvė.

7.7.8.1.5. Matuojant praėjimo plotį neturi būti atsižvelgiama į tai, ar pirmiau apibrėžta laisvoji erdvė į jį įsiterpia.

7.7.8.2. Mažiausias sėdynių pagalvėlių gylis (K matmuo, žr. 4 priedo 11 pav.)

Mažiausias sėdynių pagalvėlių gylis:

7.7.8.2.1. I, A arba B klasės transporto priemonėse – 350 mm;

7.7.8.2.2. II ir III klasių transporto priemonėse – 400 mm.

7.7.8.3. Sėdynių pagalvėlių aukštis (H matmuo, žr. 4 priedo 11a pav.)

Nesuspaustų sėdynių pagalvėlių aukštis nuo grindų turi būti toks, kad atstumas nuo grindų iki horizontalios plokštumos, liečiančios sėdynės pagalvėlės priekinį viršutinį paviršių, būtų 400–500 mm: ties ratų gaubtais (atsižvelgiant į 7.7.8.5.2 punktu leidžiamas nuokrypas) ir variklio ir (arba) transmisijos skyriumi šis aukštis gali būti sumažintas ne daugiau kaip iki 350 mm.

7.7.8.4. Sėdynių išdėstymas (žr. 4 priedo 12A ir 12B pav.)

7.7.8.4.1. Jei sėdynės pasuktos ta pačia kryptimi, atstumas nuo sėdynės atlošo priekinės dalies iki prieš ją esančios sėdynės atlošo galinės dalies (H matmuo), matuojant horizontaliai, lygiagrečiai transporto priemonės išilginei plokštumai, visuose aukščiuose virš grindų nuo sėdynės pagalvėlės viršutinio paviršiaus iki taško, esančio 620 mm virš grindų, turi būti ne mažesnis kaip:

H	
I, A ir B klasės	650 (mm)
II ir III klasės	680 (mm)

7.7.8.4.2. Visi matavimai turi būti atliekami, kai sėdynės pagalvėlė ir atlošas yra nesuspausti, naudojant 4 priedo 12B paveiksle pavaizduotą tikrinimo šabloną.

▼B

7.7.8.4.3. Kai sėdynės yra atsuktos viena į kitą, mažiausias atstumas tarp jų atlošų priekinių paviršių, matuojant aukščiausiuose pagalvėlių taškuose, turi būti ne mažesnis kaip 1 300 mm.

7.7.8.4.4. Atlošiamosios keleivių sėdynės ir reguliuojamosios vairuotojo sėdynės turi būti matuojamos, kai jų atlošų ir kitų reguliuojamų sudėtinių dalių padėtis yra gamintojo nurodyta įprastinė naudojimo padėtis.

7.7.8.4.5. Matavimai atliekami, kai prie sėdynių nugarėlių pritaisyti atlenkiamieji staliukai yra užlenkti (pakelti).

7.7.8.4.6. Sėdynės, įtaisytos ant bėgių arba kita sistema, leidžianti operatoriui arba naudotojui lengvai keisti transporto priemonės vidų, turi būti matuojamos tada, kai jų padėtis yra įprastinė padėtis, kurią gamintojas yra nurodęs patvirtinimo paraiškoje.

7.7.8.5. Sėdintiems keleiviams skirta erdvė (žr. 4 priedo 13 pav.)

7.7.8.5.1. Už pertvaros ar kitos standžiosios konstrukcijos, išskyrus kitą sėdynę, esančiai sėdynei priešais kiekvieną būtiną keleivio sėdimąją erdvę (kaip apibrėžta 7.7.8.6 punkte) turi būti palikta laisva erdvė, ne mažesnė nei pavaizduota 4 priedo 13 paveiksle. Į šią erdvę gali išsikišti pertvara, kurios kontūras apytiksliai atitinka pasvirusio sėdynės atlošo kontūrą. Kai A arba B klasių transporto priemonėse sėdynė yra šalia vairuotojo sėdynės, į šią erdvę gali išsikišti valdymo ir prietaisų skydas, pavarų perjungimo valdiklis, priekinis langas, skydelis nuo saulės, saugos diržai ir jų tvirtinimo įtaisai.

7.7.8.5.2. Prie sėdynės, esančios už kitos sėdynės, arba į praėjimą atsuktos sėdynės turi būti palikta ne mažiau kaip 300 mm gylio ir 7.7.8.1.1 punkte nurodyto pločio laisva erdvė kojoms, pavaizduota 4 priedo 11b paveiksle. Į šią erdvę gali išsikišti sėdynės kojelės, keleiviui skirtos pakojos ir 7.7.8.6 punkte numatytos iškyšos, su sąlyga, kad keleivio kojoms paliekama pakankamai vietos. Dalis šios erdvės gali būti praėjime ir (arba) virš jo, tačiau neturi sudaryti jokių kliuvinių matuojant mažiausią praėjimo plotį pagal 7.7.5 punktą. Kai A arba B klasės transporto priemonėse šalia vairuotojo sėdynės yra sėdynių, į šią erdvę gali išsikišti saugos diržai ir jų tvirtinimo įtaisai.

7.7.8.5.3. I klasės transporto priemonėse turi būti mažiausiai keturios 8 priedo 3.2 punkto reikalavimus atitinkančius specialios sėdynės, II klasės transporto priemonėse – dvi, o A klasės transporto priemonėse – viena. III klasės transporto priemonėse turi būti mažiausiai dvi 8 priedo reikalavimus atitinkančius specialios sėdynės, o B klasės – viena.

Nenaudojama užlenkiama sėdynė neturi būti laikoma specialia sėdyne.

▼B

7.7.8.6. Laisvoji erdvė virš sėdimųjų vietų

7.7.8.6.1. Virš visų vienaukštės transporto priemonės sėdimųjų vietų ir, išskyrus sėdynes šalia vairuotojo sėdynės A arba B klasės transporto priemonėse, kojoms skirta laisvoji erdvė, matuojant nuo nesuspaustų sėdynių pagalvėlių aukščiausio taško, turi būti ne žemesnė kaip 900 mm, o matuojant nuo kojoms skirtos vietos vidutinio grindų lygio – ne žemesnė kaip 1 350 mm. Transporto priemonėse, kurioms taikomas šio priedo 7.7.1.10 punktas, ir A arba B klasės transporto priemonių sėdynėms šalia vairuotojo sėdynės nuo grindų matuojamas aukštis gali būti sumažintas iki 1 200 mm, o nuo nesuspaustų sėdynių pagalvėlių aukščiausio taško matuojamas aukštis – iki 800 mm.

Virš visų dviaukštės transporto priemonės sėdimųjų vietų turi būti ne žemesnė kaip 900 mm, matuojant nuo nesuspaustų sėdynių pagalvėlių aukščiausio taško, laisvoji erdvė. Viršutiniame aukšte šios erdvės aukštis gali būti sumažintas iki 850 mm.

7.7.8.6.2. Tokia laisvoji erdvė turi tęstis virš srities, kurią apibrėžia:

7.7.8.6.2.1. išilginės vertikaliosios plokštumos, esančios 200 mm atstumu į bet kurią pusę nuo sėdimosios vietos vidurio vertikaliosios plokštumos, ir

7.7.8.6.2.2. skersinė vertikalioji plokštuma, einanti per tolimiausią galinį viršutinį sėdynės atlošo tašką, ir skersinė vertikalioji plokštuma, einanti 280 mm atstumu prieš nesuspaustos sėdynės pagalvėlės tolimiausią priekinį tašką, matuojant sėdimosios vietos vidurio vertikaliojoje plokštumoje.

7.7.8.6.3. Iš 7.7.8.6.1 ir 7.7.8.6.2 punktuose apibrėžtos laisvosios erdvės kraštų galima atimti šias sritis:

7.7.8.6.3.1. kraštinių sėdynių viršutinėje dalyje greta transporto priemonės vidinės sienos – 150 mm aukščio ir 100 mm pločio stačiakampę sritį (žr. 4 priedo 14 pav.);

7.7.8.6.3.2. kraštinių sėdynių viršutinėje dalyje – trikampę sritį, kurios viršutinis taškas yra 700 mm aukštyje nuo atlošo viršaus, o pagrindo plotis yra 100 mm (žr. 4 priedo 15 pav.). Saugos diržams, jų tvirtinimo įtaisams ir skydeliui nuo saulės skirta erdvė neįskaičiuojama;

7.7.8.6.3.3. kojoms skirtame kraštinių sėdynių plote – ne didesnio kaip 0,02 m^2 ploto sritį (žemagrindėse transporto priemonėse – 0,03 m^2 ploto sritį), kuri yra ne platesnė kaip 100 mm (žemagrindėse transporto priemonėse – 150 mm) (žr. 4 priedo 16 pav.).

7.7.8.6.3.4. Ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti skirtų transporto priemonių arčiausiai galinių kėbulo kampų esančių sėdimųjų vietų laisvosios erdvės išorinis galinis kraštas (žiūrint iš viršaus) gali būti suapvalintas ne didesniu kaip 150 mm spinduliu (žr. 4 priedo 17 pav.).

7.7.8.6.4. Į 7.7.8.6.1, 7.7.8.6.2 ir 7.7.8.6.3 punktuose apibrėžtą laisvąją erdvę gali įsiterpti:

▼B

7.7.8.6.4.1. kitos sėdynės atlošas, jo atramos ir prie jo tvirtinamos dalys (pvz., atlenkiamasis staliukas);

7.7.8.6.4.2. ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti skirtų transporto priemonių ratų gaubtai, jeigu laikomasi bent vienos iš šių dviejų sąlygų:

7.7.8.6.4.2.1. gaubtas neišsikiša už sėdimosios vietos vidurinės vertikaliosios plokštumos (žr. 4 priedo 18 pav.) arba

7.7.8.6.4.2.2. sėdinčio keleivio kojoms skirtos 300 mm gylio erdvės artimiausias kraštas yra ne toliau kaip 200 mm atstumu nuo nesuspaustos sėdynės pagalvėlės priekinio krašto ir ne toliau kaip 600 mm atstumu nuo sėdynės atlošo priekio, matuojant sėdimosios vietos vidurinėje vertikaliojoje plokštumoje (žr. 4 priedo 19 pav.). Jei dvi sėdynės yra atsuktos viena į kitą, ši nuostata taikoma tik vienai sėdynei, o likusi sėdinčių keleivių kojoms skirta erdvė turi būti ne mažesnė kaip 400 mm.

7.7.8.6.4.3. Jei greta vairuotojo sėdynės ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti skirtose transporto priemonėse įrengtos sėdimosios vietos, gali išsikišti valdymo ir (arba) prietaisų skydelis, priekinis langas, skydeliai nuo saulės, saugos diržai, jų tvirtinimo elementai ir priekinis skliautas.

7.7.8.6.4.4. Gali išsikišti atviri atverčiamieji langai ir jų dalys.

7.7.9. Ryšys su vairuotoju

7.7.9.1. I, II ir A klasių transporto priemonėse turi būti įrengtos priemonės, leidžiančios keleiviams vairuotojui pranešti, kad jis turėtų sustabdyti transporto priemonę. Visus tokius ryšio įtaisus turi būti įmanoma valdyti plaštaka. Tinkami ryšio įtaisai turi būti tolygiai paskirstyti visoje transporto priemonėje ne aukščiau kaip 1 500 mm virš grindų; nedraudžiama aukščiau įrengti papildomų ryšio įtaisų. Valdikliai turi išsiskirti iš aplinkos savo spalva. Vienu arba keliais įsižiebiančiais ženklais keleiviai turi būti informuojami apie tai, kad valdiklis aktyvuotas. Turi būti rodomas ženklas su žodžiais „autobusas stoja“ („bus stopping“) arba su lygiaverčiais žodžiais ir (arba) atitinkamomis piktogramomis ir jis turi likti apšviestas tol. kol tarnybinės durys yra atidarytos. Tokie ženklai turi būti kiekvienoje atskiroje sujungtųjų transporto priemonių dalyje. Jie turi būti kiekviename dviaukščių transporto priemonių aukšte. Naudojamiems tekstiniams žymenims taikomos šio priedo 7.6.11.8 punkto nuostatos.

7.7.9.2. Ryšys su ekipažo kabina

Jei iš ekipažo kabinos negalima susisiekti su vairuotojo kabina arba keleivių salonu, turi būti įrengtos ryšio tarp vairuotojo ir ekipažo kabinos priemonės.

7.7.9.3. Ryšio priemonės tualete

Tualetuose turi būti įrengtos priemonės pagalbai išsikviesti, ištikus avarijai.

7.7.10. Karštų gėrimų aparatai ir virimo (kepimo) įranga

7.7.10.1. Karštų gėrimų aparatai ir virimo (kepimo) įranga turi būti įrengti ir apsaugoti taip, kad staigiai stabdant arba atliekant posūkius ant keleivių nepatektų karštas maistas ar gėrimai.

▼B

7.7.10.2. Visose transporto priemonių, kuriose įrengti karštų gėrimų aparatai ir virimo (kepimo) įranga, keleivių sėdynėse turi būti įrengti karšto maisto ar gėrimų laikikliai, tinkami naudoti transporto priemonei judant.

7.7.11. Durys į vidaus patalpas

Visos durys į tualetus arba kitas vidaus patalpas:

7.7.11.1. turi užsidaryti savaime, jose neturi būti įtaisų, kurių paskirtis laikyti jas atidarytas, jei atidarytos durys kliudytų keleiviams avarijos atveju;

7.7.11.2. atidarius neturi uždengti jokių rankenų, tarnybinių durų valdymo įtaisų arba tarnybinių durų, avarinių durų, avarinio išėjimo, gesintuvo arba pirmosios pagalbos rinkinio privalomųjų ženklų;

7.7.11.3. turi būti įrengtos taip, kad avarijos atveju jas būtų galima atidaryti iš išorės;

7.7.11.4. turi būti įrengtos taip, kad durų nebūtų galima užrakinti iš išorės, nebent jas visuomet būtų galima atrakinti iš vidaus.

7.7.12. Dviaukščių transporto priemonių jungiamieji laiptai (žr. 4 priedo 1 pav.)

7.7.12.1. Mažiausias jungiamųjų laiptų plotis turi būti toks, kad jais būtų galima laisvai prastumti 4 priedo 1 paveiksle pavaizduotą vienų durų praėjimo šabloną. Plokštė turi būti stumiama nuo apatinio aukšto praėjimo iki paskutinio laiptelio tikėtina asmens judėjimo laiptais kryptimi.

7.7.12.2. Jungiamieji laiptai turi būti suprojektuoti taip, kad staigiai stabdant į priekį važiuojančią transporto priemonę, keleiviams nekiltų pavojaus būti parblokštiems žemyn.

Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei yra paisoma bent vienos iš pateiktųjų sąlygų:

7.7.12.2.1. nė vienos laiptų dalies nuolydis nėra nukreiptas į priekį;

7.7.12.2.2. laiptai yra su turėklais arba panašiais įtaisais;

7.7.12.2.3. laiptų viršuje yra automatinis įtaisas, neleidžiantis lipti laiptais, kai transporto priemonė važiuoja; toks įtaisas turi būti lengvai valdomas ištikus avarijai.

7.7.12.3. Naudojant šio priedo 7.7.5.1 punkte nurodytą cilindrą, turi būti patikrinta, ar perėjimas iš praėjimo (viršutinio ir apatinio aukštų) į laiptų aikštelę yra tinkamas.

7.7.13. Vairuotojo kabina

7.7.13.1. Vairuotojas turi būti apsaugotas nuo stovinčių keleivių ir nuo iškart už jo kabinos sėdinčių keleivių, kurie gali įgriūti į vairuotojo kabiną stabdant transporto priemonę arba jai sukantis. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei:

▼B

7.7.13.1.1. vairuotojo kabina atskiriama pertvara arba

7.7.13.1.2. tuo atveju, kai iškart už vairuotojo kabinos yra keleivių sėdynių, įrengiamas apsaugas arba, jei transporto priemonės yra A arba B klasės, saugos diržas. Transporto priemonėms, kuriose iškart už vairuotojo kabinos yra stovintiems keleiviams skirtas plotas, saugos diržo įrengimo variantas negalioja. Jei įrengtas apsaugas, jis turi atitikti 7.7.13.1.2.1–7.7.13.1.2.3 punktų reikalavimus (žr. 4 priedo 30 pav.).

7.7.13.1.2.1. Apsaugo aukštis nuo grindų, ant kurių stovi keleiviai, turi būti ne mažesnis kaip 800 mm.

7.7.13.1.2.2. Apsaugas turi platėti tolyn į vidų nuo transporto priemonės sienos ne mažiau kaip 100 mm nuo labiausiai į vidų nutolusios atitinkamos keleivio sėdynės išilginės vidurio linijos, tačiau bet kuriuo atveju turi baigtis bent ties tolimiausiu vidiniu vairuotojo sėdynės tašku.

7.7.13.1.2.3. Atstumas tarp kokiam nors objektui (pvz., staliukui) skirtos erdvės viršutinio krašto ir apsaugo viršutinio krašto turi būti ne mažesnis kaip 90 mm.

7.7.13.2. Vairuotojo kabina turi būti apsaugota nuo daiktų, kurie staigiai stabdant galėtų įriedėti į ją iš už jos esančio keleivių salono. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei 50 mm skersmens rutulys negali įriedėti į vairuotojo kabiną iš už jos esančio keleivių salono.

7.7.13.3. Vairuotojas turi būti apsaugotas nuo saulės ir akinimo bei vidaus apšvietimo atspindžių. Bet kokį apšvietimą, kuris galėtų pakenkti vairuotojo matomumui, turi būti įmanoma naudoti tik transporto priemonei stovint.

7.7.13.4. Transporto priemonėje turi būti įtaisai nuo priekinio lango apledėjimo ir aprasojimo.

7.7.14. Vairuotojo sėdynė

7.7.14.1. Vairuotojo sėdynė turi būti atskira nuo kitų sėdynių.

7.7.14.2. Sėdynės atlošas turi būti išlenktas arba vairuotojo vietoje turi būti porankiai, išdėstyti taip, kad vairuotojo judesių nevaržytų transporto priemonės manevrai ir jis neprarastų pusiausvyros dėl skersinių pagreičių.

7.7.14.3. Mažiausiasis sėdynės pagalvėlės plotis (F matmuo, žr. 4 priedo 9 pav.), matuojant nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdynės centrą, turi būti:

7.7.14.3.1. A ir B klasių transporto priemonėse – 200 mm;

7.7.14.3.2. I, II ir III klasių transporto priemonėse – 225 mm.

▼B

7.7.14.4. Mažiausias sėdynės pagalvėlės gylis (K matmuo, žr. 4 priedo 11a pav.), matuojant nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdynės centrą, turi būti:

7.7.14.4.1. A ir B klasių transporto priemonėse – 350 mm;

7.7.14.4.2. I, II ir III klasių transporto priemonėse – 400 mm.

7.7.14.5. Mažiausias bendras sėdynės atlošo plotis, matuojant iki 250 mm aukštyje virš horizontaliosios plokštumos, susiliečiančios su aukščiausiu nesuspaustos sėdynės pagalvėlės paviršiumi, turi būti 450 mm.

7.7.14.6. Atstumas tarp porankių turi būti toks, kad vairuotojui liktų laisva erdvė, ne mažesnė kaip 450 mm, kaip apibrėžta 7.7.14.2 punkte.

7.7.14.7. Išilginė bei vertikalioji sėdynės padėtis ir atlošo pokrypis turi būti reguliuojami. Sėdynė turi automatiškai užsifiksuoti pasirinktoje padėtyje, o jei yra pakreipimo mechanizmas, ji turi automatiškai užsifiksuoti vairavimo padėtyje. Sėdynėje turi būti įrengta pakabos sistema.

7.7.14.7.1. Pakabos sistema ir vertikaliosios padėties reguliavimas neprivalomi A arba B klasės transporto priemonėms.

7.8. Dirbtinis vidaus apšvietimas

7.8.1. Turi būti įrengtas vidaus elektros apšvietimas, skirtas apšviesti:

7.8.1.1. visus keleivių salonus, ekipažui skirtas patalpas, tualetus ir sujungtųjų transporto priemonių sandūrą;

7.8.1.2. visus laiptelius;

7.8.1.3. bet kokį praėjimo prie išėjimų ir šalia tarnybinių durų esančią sritį, įskaitant bet kokį naudojamą įlipimo įtaisą;

7.8.1.4. visus viduje esančius išėjimų ženklus ir valdiklius;

7.8.1.5. visas vietas, kuriose yra kliuvinių.

7.8.1.6. Jei dviaukštė transporto priemonė yra bestogė, bent vienas apšvietimo įtaisas turi būti įrengtas kuo arčiau kiekvienų į viršutinį aukštą vedančių laiptų viršaus.

7.8.2. Turi būti ne mažiau kaip dvi vidaus apšvietimo grandinės; vienai sugedus, turi veikti kita. Viena iš tokių grandinių gali būti laikoma grandinė, kuria užtikrinamas nuolatinis įlipimo ir išlipimo vietų apšvietimas.

7.8.3. II, III ir B klasių transporto priemonėse įrengiama avarinio apšvietimo sistema.

7.8.3.1. Vairuotojas turi turėti galimybę įjungti avarinio apšvietimo sistemą sėdėdamas vairuotojo sėdimojoje vietoje.

▼B

7.8.3.2. Įsijungus bet kurių tarnybinių ar avarinių durų avariniam valdikliui, turi įsijungti ir avarinio apšvietimo sistema.

7.8.3.3. Įsijungusi avarinio apšvietimo sistema turi veikti mažiausiai 30 minučių, nebent vairuotojas ją išjungtų.

7.8.3.4. Avarinio apšvietimo sistemos maitinimo šaltinis turi būti įrengtas tinkamoje transporto priemonės vietoje, kad būtų kuo mažesnė rizika, jog įvykus avarijai gali pablogėti jo nuolatinis veikimas.

7.8.3.5. Visi avarinio apšvietimo įtaisai turi spinduliuoti baltos spalvos šviesą.

7.8.3.6. Apšvietos vienodumas vertinamas taip:

$$\text{Didžiausias apšvietos vienodumas} = \frac{\text{Užregistruotas didžiausias apšvietimo lygis}}{\text{Užregistruotas vidutinis apšvietimo lygis}}$$

$$\text{Mažiausias apšvietos vienodumas} = \frac{\text{Užregistruotas mažiausias apšvietimo lygis}}{\text{Užregistruotas vidutinis apšvietimo lygis}}$$

7.8.3.7. Avarinio apšvietimo sistemos mažiausia apšvieta 750 mm aukštyje virš visų salono takų ir praėjimų vidurio linijos tiesiogiai po kiekvienu keleivių salono apšvietimo įtaisu turi būti ne mažesnė kaip 10 liuksų.

7.8.3.8. Apšvietos vienodumas per visą keleivių salono ilgį 750 mm aukštyje virš visų salono takų ir praėjimų turi būti 0,15–2.

7.8.3.9. Avarinio apšvietimo sistemos mažiausia apšvieta ties grindimis visų salono takų ir praėjimų vidurio linijoje ir kiekvieno laiptelio viduryje turi būti 1 liuksas.

7.8.3.10. Atitiktis vienodumo reikalavimams įrodoma matuojant ne didesniais kaip 2 metrų tarpais ne mažiau kaip 30 minučių nuo avarinio apšvietimo įsijungimo.

7.8.4. Atskiros šviesos kiekvienai iš 7.8.1 punkte išvardytų vietų nebūtinos, jei įprasto naudojimo metu apšvietimas yra pakankamas.

7.8.5. Privalomasis vidaus apšvietimas turi būti valdomas rankiniais vairuotojo jungikliais arba automatiškai.

7.9. Sujungtųjų transporto priemonių sandūra

7.9.1. Atskiras transporto priemonės dalis jungianti sandūra turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad būtų įmanoma atlikti nors vieną sukamąjį judesį bent aplink vieną horizontaliąją ašį ir aplink vieną vertikaliąją ašį.

7.9.2. Kai sujungtoji transporto priemonė, kurios masė lygi parengtos eksploatuoti transporto priemonės masei, stovi ant horizontalaus paviršiaus, tarp bet kurios atskiros dalies ir sukamojo pagrindo arba jį atstojančio elemento grindų neturi būti atvirų tarpų, didesnių kaip:

▼B

7.9.2.1. 10 mm, kai visi transporto priemonės ratai yra toje pačioje plokštumoje, arba

7.9.2.2. 20 mm, kai greta sandūros esančios ašies ratai stovi ant paviršiaus, esančio 150 mm aukščiau už paviršių, ant kurio stovi visi kiti ratai.

7.9.3. Lygio tarp vientisų dalių grindų ir sukamojo pagrindo grindų skirtumas, matuojant ties jungtimi, turi būti ne didesnis kaip:

7.9.3.1. 20 mm 7.9.2.1 punkte aprašytomis sąlygomis arba

7.9.3.2. 30 mm 7.9.2.2 punkte aprašytomis sąlygomis.

7.9.4. Sujungtosiose transporto priemonėse turi būti įrengti įtaisai, kuriais keleiviams fiziškai neleidžiama prieiti prie kokios nors sandūros dalies, kurios:

7.9.4.1. grindyse yra neuždengtas tarpas, neatitinkantis 7.9.2 punkto reikalavimų;

7.9.4.2. grindys negali išlaikyti keleivių masės;

7.9.4.3. judančios sienos kelia pavojų keleiviams.

7.10. Sujungtųjų transporto priemonių važiavimo krypties laikymasis

Sujungtajai transporto priemonei važiuojant tiesia linija, jos atskirų dalių išilginės vidurio plokštumos turi sutapti ir sudaryti ištisinę plokštumą be jokių įlinkių.

7.11. Turėklai ir rankenos

7.11.1. Bendrieji reikalavimai

7.11.1.1. Turėklai ir rankenos turi būti reikiamo tvirtumo.

7.11.1.2. Jie turi būti suprojektuoti ir įrengti taip, kad keleiviams nekiltų pavojus susižeisti.

7.11.1.3. Turėklų ir rankenų profilis turi būti toks, kad keleiviai juos galėtų lengvai ir tvirtai suimti. Turėklai, kad ant jų tilptų plaštaka, negali būti trumpesni kaip 100 mm. Nė vienas skerspjūvio matmuo negali būti mažesnis kaip 20 mm arba didesnis kaip 45 mm, išskyrus turėklus ant durų bei sėdynių ar II, III ir B klasių transporto priemonių salonų takuose. Tokiais atvejais mažiausiasis turėklų matmuo gali būti 15 mm, jeigu joks kitas matmuo nėra mažesnis kaip 25 mm. Turėkluose neturi būti staigių išlinkių.

7.11.1.4. Tarpas tarp didžiosios dalies turėklo arba rankenos ir transporto priemonės kėbulo gretimos dalies arba sienų turi būti ne mažesnis kaip 40 mm. Tačiau jei turėklai yra ant durų arba sėdynių ar II, III ir B klasių transporto priemonių salonų takuose, leidžiamas ne mažesnis kaip 35 mm tarpas.

▼B

7.11.1.5. Visų turėklų, rankenų arba statramsčių paviršiai turi vizualiai išsiskirti iš aplinkos ir būti neslidūs.

7.11.2. Papildomi reikalavimai stovintiems keleiviams vežti skirtų transporto priemonių turėklams ir rankenoms

7.11.2.1. Kiekvienoje stovintiems keleiviams skirto grindų ploto, atitinkančio šio priedo 7.2.2 punkto reikalavimus, vietoje turi būti įrengta pakankamai turėklų ir (arba) rankenų. Dirželius, jei jie yra, taip pat galima laikyti rankenomis, jeigu jie pritvirtinti tinkamomis priemonėmis. Šis reikalavimas laikomas įvykdytu, jei iš visų 4 priedo 20 paveiksle pavaizduoto bandymų įtaiso vietų jo judamąja„ranka“ galima pasiekti bent du turėklus arba rankenas. Bandymų įtaisą galima laisvai sukioti aplink jo vertikaliąją ašį.

7.11.2.2. Atliekant 7.11.2.1 punkte nustatytą procedūrą, turėklais ir rankenomis laikomi tik tie įtaisai, kurie yra ne žemiau kaip 800 mm ir ne aukščiau kaip 1 950 mm virš grindų.

7.11.2.3. Visose vietose, kuriose gali stovėti keleiviai, bent vienas iš dviejų reikalaujamų turėklų arba rankenų turi būti ne aukščiau kaip 1 500 mm virš grindų lygio. Tai netaikoma prie durų esančiai sričiai, kurioje tokį turėklą užstoja atidarytos durys arba jų mechanizmas, kai durys yra atidarytos. Be to, nuokrypa gali būti taikoma didelių platformų viduriui, tačiau tokių nuokrypų suma neturi viršyti 20 proc. viso stovimojo ploto.

7.11.2.4. Vietose, kuriose gali stovėti keleiviai ir kurios nuo transporto priemonės šoninių sienų arba galinės sienos nėra atskirtos sėdynėmis, 800–1 500 mm aukštyje virš grindų turi būti įrengti su sienomis lygiagretūs horizontalūs turėklai.

7.11.3. Tarnybinėms durims skirti turėklai ir rankenos

7.11.3.1. Abiejose durų angų pusėse turi būti įrengti turėklai ir (arba) rankenos. Jei durys dvigubos, šis reikalavimas laikomas įvykdytu įrengus vieną centrinį statramstį arba turėklą.

7.11.3.2. Tarnybinėms durims skirti turėklai ir (arba) rankenos turi būti tokie, kad ant žemės paviršiaus greta durų arba ant bet kurio laiptelio stovintys asmenys galėtų už jų laikytis. Laikymosi vietos turi būti nuo 800 mm iki 1 100 mm aukštyje nuo žemės arba kiekvieno laiptelio paviršiaus, o horizontaliai:

7.11.3.2.1. ant žemės stovinčio asmens atžvilgiu – ne daugiau kaip 400 mm į transporto priemonės vidų nuo pirmojo laiptelio išorinio krašto; ir

7.11.3.2.2. tam tikro laiptelio atveju – ne į išorę nuo to laiptelio išorinio krašto ir ne daugiau kaip 600 mm į vidų nuo to paties krašto.

7.11.4. (Rezervuota)

7.11.5. Dviaukščių transporto priemonių jungiamųjų laiptų turėklai ir rankenos

7.11.5.1. Abiejuose visų jungiamųjų laiptų šonuose turi būti įrengti tinkami turėklai arba rankenos. Jie turi būti 800–1 100 mm aukštyje virš kiekvieno laiptelio atraminio paviršiaus.

▼B

7.11.5.2. Įrengiami turėklai ir (arba) rankenos turi būti tokie, kad apatiniame arba viršutiniame aukšte prie jungiamųjų laiptų arba ant bet kurio jų laiptelio stovintys asmenys galėtų už jų laikytis. Laikymosi vietos turi būti išdėstytos vertikaliai 800–1 100 mm aukštyje virš apatinio aukšto grindų arba virš kiekvieno laiptelio:

7.11.5.2.1. apatiniame aukšte stovinčio asmens atžvilgiu – ne didesniu kaip 400 mm atstumu į vidų nuo pirmojo laiptelio išorinio krašto ir

7.11.5.2.2. tam tikros pakopos atveju – ne į išorinę pusę nuo tam tikro laiptelio išorinio krašto ir ne toliau kaip 600 mm į transporto priemonės vidų nuo to paties krašto.

7.12. Laiptų nišų ir greta esančių sėdynių apsauga

7.12.1. Tose vietose, kur sėdintys keleiviai dėl staigaus stabdymo galėtų būti nublokšti į laiptelių nišą, neįgaliųjų vežimėliams skirtą erdvę, lopšiniams vežimėliams skirtą erdvę arba stovintiems keleiviams skirtą laisvą erdvę, turi būti įrengtas apsaugas arba, jei transporto priemonė yra A arba B klasės, saugos diržas. Jeigu įrengiamas apsaugas, jo aukštis nuo grindų, ant kurių yra keleivių kojos, turi būti ne mažesnis kaip 800 mm, o apsaugo ilgis turi tęstis arba ne mažiau kaip 100 mm į vidų nuo transporto priemonės sienos už bet kurios sėdimosios vietos, kurioje sėdinčiam keleiviui gali kilti pavojus, išilginės vidurio linijos arba, jei apsaugas yra prie laiptelių nišos, iki tolimiausio vidinio laiptelio pakopos, nelygu, kuris iš šių ilgių būtų mažesnis.

7.12.2. 7.12.1 punktas netaikomas į šoną pasuktai sėdynei, t. y. sėdynei, kurios vidurio linija yra praėjimo išilginėje projekcijoje, sėdynei, priešais kurią yra transporto priemonės konstrukcija (pvz., stacionarus stalas arba bagažo aptvaras), užtikrinanti panašią apsaugą kaip ir apsaugas, atitinkantis 7.12.1 punkto reikalavimus, arba skersinėms sėdynėms, kai didžiausias atstumas tarp viena į kitą atsuktų sėdynių atlošų priekinių paviršių, matuojant pagal 7.7.8.4.3 punktą, yra ne didesnis kaip 1 800 mm.

7.12.3. Viršutiniame dviaukštės transporto priemonės aukšte jungiamųjų laiptų niša turi būti atitverta ne žemesniais kaip 800 mm aukščio apsaugais, kurių aukštis matuojamas nuo grindų. Apatinis apsaugo kraštas negali būti aukščiau kaip 100 mm virš grindų.

7.12.4. Priešais keleivius, sėdinčius ant priekinių dviaukštės transporto priemonės viršutinio aukšto sėdynių, esantis priekinis stiklas apsaugomas minkštu apsaugu. Jo viršutinis kraštas turi būti išdėstytas vertikaliai virš grindų, ant kurių pastatytos keleivių kojos, 800–900 mm aukštyje.

7.12.5. Kiekvieno dviaukštės transporto priemonės jungiamųjų laiptų laiptelio pakopa turi būti uždara.

7.13. Bagažo lentynos ir keleivių sauga

Transporto priemonės keleiviai apsaugomi nuo daiktų, kurie stabdant arba sukantis gali iškristi iš bagažo lentynų. Jei yra įrengta bagažo skyrelių, jie turi būti suprojektuoti taip, kad staigiai stabdant bagažas neiškristų.

▼B

7.14. Liukų durelės, jei jos yra

7.14.1. Visų transporto priemonės grindyse esančių liukų (išskyrus avarinius) durelės turi būti įrengtos ir apsaugotos taip, kad jų nebūtų galima pastumti arba atidaryti be įrankių arba raktų, o kėlimo arba saugos įtaisai neturi išsikišti virš grindų lygio daugiau kaip 8 mm. Išsikišę kraštai turi būti suapvalinti.

7.15. Vaizdinės pramogos

7.15.1. Keleiviams skirtų pramoginės vaizdo priemonės, pvz., televizorių arba vaizdo grotuvų ekranai, neturi patekti į sau įprastoje vietoje sėdinčio vairuotojo regos lauką. Nedraudžiama naudoti įvairių televizorių arba panašių prietaisų, padedančių vairuotojui valdyti transporto priemonę, pvz., stebint tarnybines duris.

7.16. Troleibusai

7.16.1. Troleibusai turi atitikti 12 priedo nuostatas.

7.17. Keleivių apsauga bestogėse transporto priemonėse

Visose bestogėse transporto priemonėse turi būti:

7.17.1. ištisinė priekinė plokštė, kuri eina visu transporto priemonės pločiu toje jos vietoje, kur nėra stogo, ir yra ne žemesnė kaip 1 400 mm nuo bendro greta priekinės plokštės esančių grindų lygio;

7.17.2. ištisinis apsaugas palei tos transporto priemonės dalies, kurioje nėra stogo, šonus ir galą, ne mažiau kaip 1 100 mm aukščio šonuose ir 1 200 mm aukščio transporto priemonės gale, matuojant nuo bendro greta apsaugo esančių grindų lygio. Apsaugą turi sudaryti ištisinės šoninės ir galinės plokštės, ne žemesnės kaip 700 mm nuo bendro greta jų esančių grindų lygio, kartu su vienu ar keliais ištisiniais apsauginiais turėklais, atitinkančiais šiuos parametrus:

a) nė vienas jo (jų) skerspjūvio matmuo neturi būti mažesnis kaip 20 mm ar didesnis kaip 45 mm;

b) bet koks tarpas tarp apsauginio turėklo (-ų) ir gretimo turėklo ar plokštės turi neviršyti 200 mm;

c) jis (jie) turi būti tvirtai pritvirtintas (-i) prie transporto priemonės konstrukcijos;

d) šiai apsaugai priskiriamos ir išėjimų durys.

7.18. Pagalbinės vaizdo ir ryšio priemonės

Jei transporto priemonė bestogė, vairuotojas turi turėti vaizdo priemones, pvz., veidrodį, periskopą arba vaizdo kamerą (monitorių), per kurias galėtų stebėti plote be stogo esančių keleivių elgesį. Be to, turi būti įrengta ryšio sistema, kuria vairuotojas bendrautų su šiais keleiviais.

▼B

Priedėlis

Statinio pokrypio ribos patikra skaičiavimo būdu

1. Patvirtinti, kad transporto priemonė atitinka 3 priedo 7.4 punkte nurodytą reikalavimą, galima taikant bandymus atliekančios techninės tarnybos patvirtintą skaičiavimo būdą.

2. Už bandymus atsakinga techninė tarnyba, siekdama patikrinti skaičiavimais nustatytas prielaidas, gali reikalauti atlikti bandymus su transporto priemonės dalimis.

3. Pasirengimas skaičiavimui

3.1. Transporto priemonę turi imituoti erdvinė sistema.

3.2. Dėl transporto priemonės kėbulo sunkio centro padėties ir skirtingo pakabos bei padangų standumo ašys vienoje transporto priemonės pusėje dėl šoninio pagreičio paprastai nepakyla vienu metu. Todėl reikia įvertinti šoninį kėbulo pokrypį ties kiekviena ašimi, darant prielaidą, kad kitos ašies (-ų) ratai lieka ant žemės.

3.3. Kad būtų paprasčiau, laikoma, jog lingių nelaikomos masės sunkio centras yra transporto priemonės išilginėje plokštumoje, per ratų sukimosi ašį einančioje linijoje. Galima nepaisyti nedidelių sukimosi centro padėties pokyčių, atsirandančių dėl ašies poslinkių. Neturėtų būti atsižvelgiama į pneumatinės pakabos nustatymą.

3.4. Įvertinami bent tokie parametrai:

transporto priemonės duomenys, pvz., važiuoklės bazė, tarpvėžė ir lingių laikoma (nelaikoma) masė, transporto priemonės sunkio centro padėtis, pakabos poslinkiai, grįžimas į pradinę padėtį ir standumas (atsižvelgiant ir į netiesiškumą), padangų horizontalusis ir vertikalusis standumas, kėbulo viršutinės dalies sąsūka ir ašių sukimosi centrų vieta.

4. Skaičiavimo būdo pagrįstumas

4.1. Skaičiavimo būdo pagrįstumą techninei tarnybai galima patvirtinti, pvz., atlikus palyginamąjį bandymą su panašia transporto priemone.

▼B

4 PRIEDAS

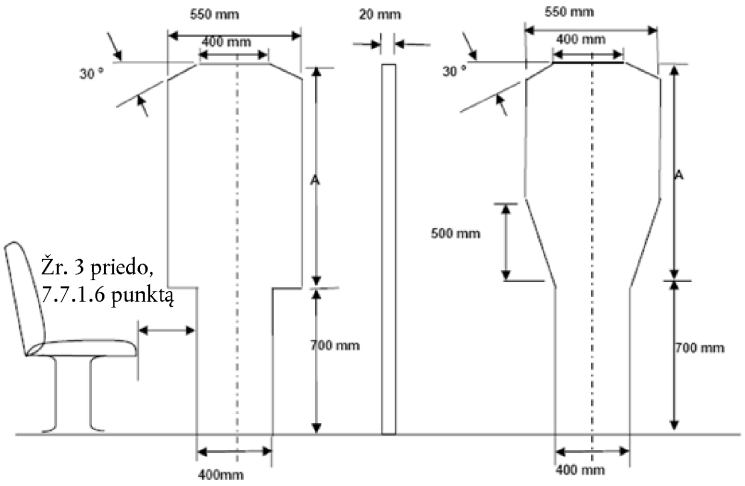
AIŠKINAMOSIOS SCHEMOS

1 paveikslas

Priėjimas prie tarnybinių durų

(žr. 3 priedo 7.7.1 punktą)

Tikrinimo šablonas Nr. 1 Tikrinimo šablonas Nr. 2

Transporto priemonės klasė	Viršutinės plokštės dalies aukštis (mm) (A matmuo, 1 pav.)	
	Tikrinimo šablonas Nr. 1	Tikrinimo šablonas Nr. 2
A klasė	950 (*)	950
B klasė	700 (*)	950
I klasė	1 100	1 100
II klasė	950	1 100
III klasė	850	1 100

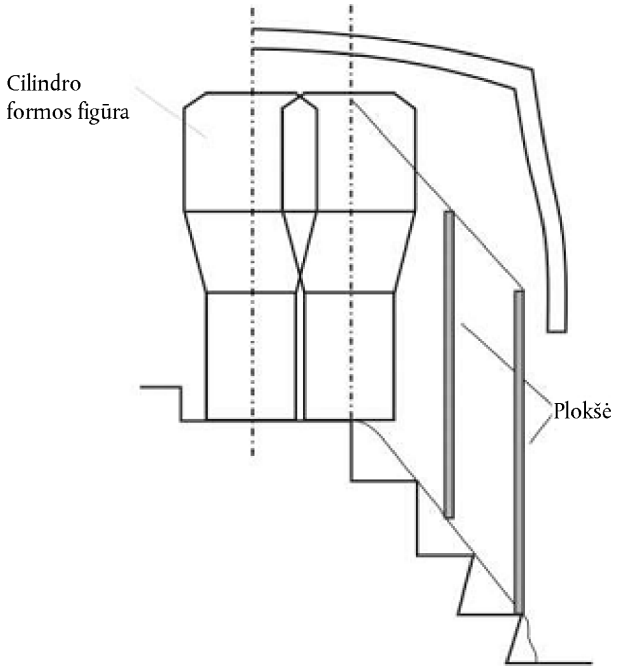
(*) A ir B klasių transporto priemonėse apatinė plokštės dalis gali būti horizontaliai pastumta viršutinės dalies atžvilgiu, jei tai daroma ta pačia plokštės slinkimo kryptimi

▼B

2 paveikslas

Priėjimas prie tarnybinių durų

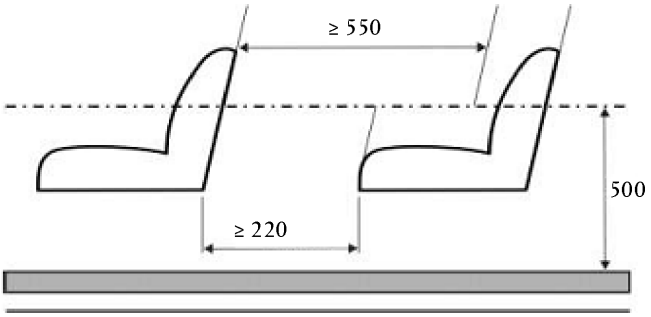
(žr. 3 priedo 7.7.1.4 punktą)

3 paveikslas

Nepertverto priėjimo prie durų parametrai (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.1.9.1 punktą)

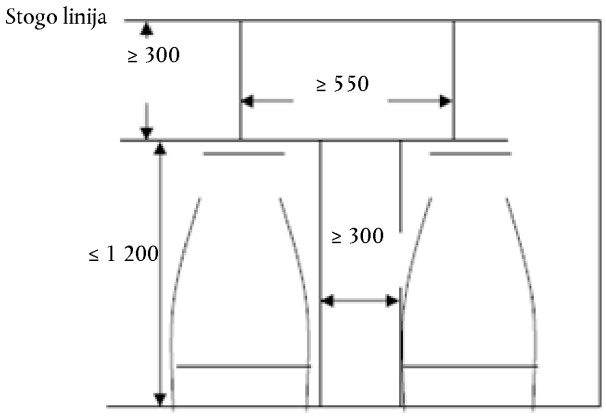

▼B

4 paveikslas

Nepertverto priėjimo prie durų parametrai (matmenys mm)

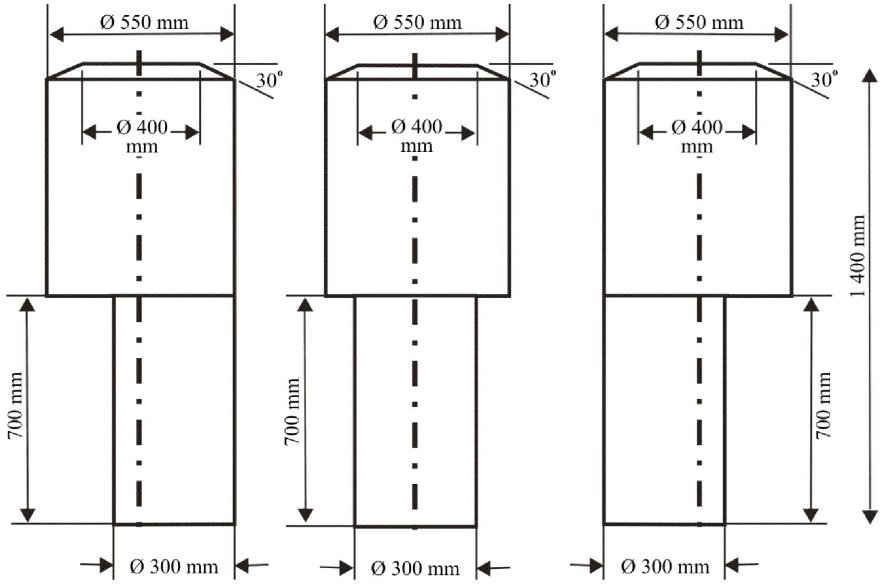
(žr. 3 priedo 7.7.1.9.2 punktą)

5 paveikslas

Priėjimas prie avarinių durų

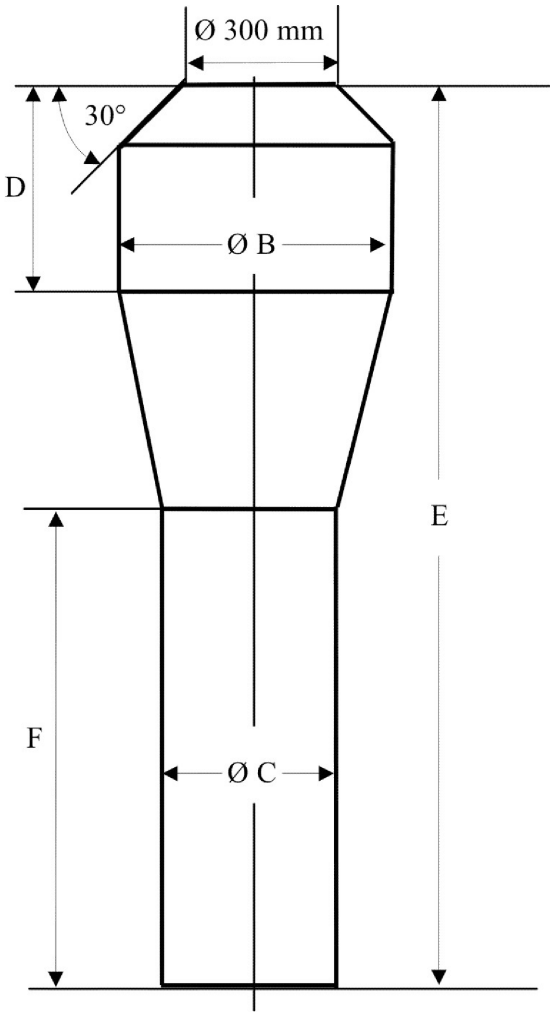
(žr. 3 priedo 7.7.2 punktą)

▼B

6 paveikslas

Praėjimo manekenas

Vienaukštė					
Klasė	B (mm)	C (mm)	D (mm)	E (mm)	F (mm)
A	550	350	500 (1)	1 900 (1)	900
B	450	300	300	1 500	900
I	550	450 (2)	500 (1)	1 900 (1)	900
II	550	350	500 (1)	1 900 (1)	900
III	450	300 (3)	500 (1)	1 900 (1) (4)	900 (4)

▼B

Dviaukštė						
Klasė		B (mm)	C (mm)	D (mm)	E (mm)	F (mm)
I	AA	550	450 ([2])	500	1 800 ([5])	1 020 ([5])
	VA	550	450 ([2])	500	1 680	900
II	AA	550	350	500	1 800 ([5])	1 020 ([1])
	VA	550	350	500	1 680	900
III	AA	450	300 ([3])	500	1 800 ([5])	1 020 ([5])
	VA	450	300 ([3])	500	1 680	900

([1]) Viršutinio cilindro aukštis, taigi ir bendras aukštis, gali būti sumažintas 100 mm bet kurioje praėjimo dalyje į galą nuo:
a) skersinės plokštumos, esančios 1,5 m į priekį nuo galinės ašies (jei transporto priemonėje yra daugiau kaip viena galinė ašis – nuo toliausiai priekyje esančios galinės ašies) vidurio linijos, ir
b) skersinės vertikaliosios plokštumos greta tarnybinių durų galinio krašto arba, jei jų yra kelios, galinių tarnybinių durų galinio krašto.

([2]) Apatinio cilindro skersmuo gali būti sumažintas nuo 450 mm iki 400 mm bet kurioje praėjimo dalyje į galą nuo toliausiai į priekį esančios iš šių dviejų plokštumų:
a) skersinės vertikaliosios plokštumos, esančios 1,5 m į priekį nuo galinės ašies (jei transporto priemonėje yra daugiau kaip viena galinė ašis – nuo toliausiai priekyje esančios galinės ašies) vidurio linijos; ir
b) skersinės vertikaliosios plokštumos greta tarp ašių esančių galinių tarnybinių durų galinio krašto.
Laikantis minėtų nuostatų, kiekviena sujungtosios transporto priemonės atskiroji dalis turi būti vertinama atskirai.

([3]) 220 mm – jei tai yra į šonus paslenkamos sėdynės (žr. 3 priedo 7.7.5.3 punktą).

([4]) Jeigu dalis transporto priemonės aukšto yra tiesiai virš vairuotojo kabinos, bendras tikrinimo įtaiso aukštis gali būti sumažintas (sumažinant apatinio cilindro aukštį) nuo l 900 mm iki l 680 mm bet kurioje praėjimo dalyje į priekį nuo skersinės vertikaliosios plokštumos, sutampančios su priekinės ašies vidurio linija.

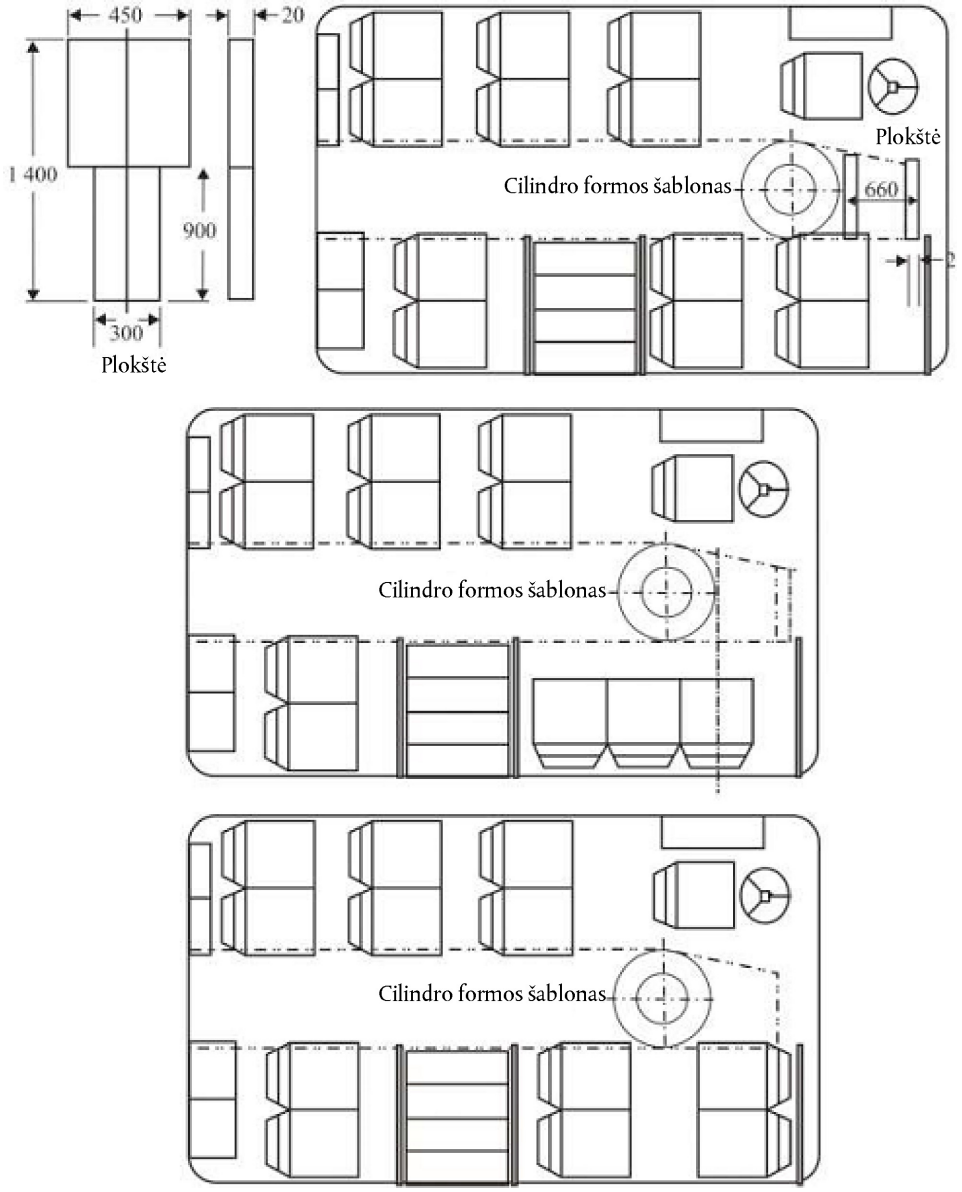
([5]) Bendras tikrinimo šablono aukštis gali būti sumažintas (sumažinant apatiniojo cilindro aukštį):
a) nuo l 800 mm iki l 680 mm – bet kurioje apatinio aukšto praėjimo dalyje atgal nuo skersinės vertikaliosios plokštumos, esančios 1 500 mm į priekį nuo galinės ašies centro (jei transporto priemonėje yra daugiau kaip viena galinė ašis – nuo toliausiai priekyje esančios galinės ašies);
b) nuo l 800 mm iki l 770 mm – bet kurioje į priekį nuo priekinės ašies esančioms tarnybinėms durims skirto praėjimo dalyje tarp dviejų skersinių vertikaliųjų plokštumų, esančių 800 mm į priekį ir atgal nuo priekinės ašies vidurio linijos.

▼B

7 paveikslas

Praėjimo priekinės ribos (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.5.1.1.1 punktą)

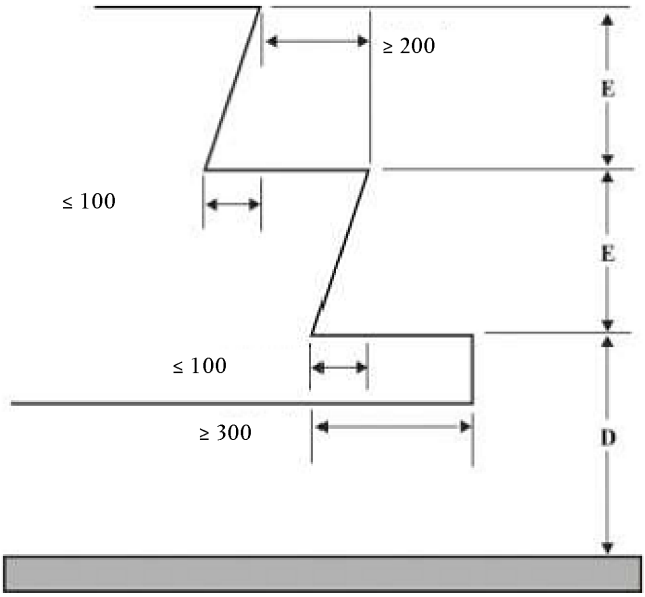

▼B

8 paveikslas

Keleiviams skirti laipteliai (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.7 punktą)

Aukštis virš žemės paviršiaus, kai transporto priemonė yra nepakrauta

▼C1

Klasės		I ir A	II, III ir B
Pirmasis laiptelis nuo: žemės paviršiaus (D)	Didžiausias aukštis (mm)	340 (*)	380 (*) (1) (2)
	Mažiausias gylis (mm)	300 (3)	
kitų laiptelių (E)	Didžiausias aukštis (mm)	250 (4)	350 (5)
	Mažiausias aukštis (mm)	120	
	Mažiausias gylis (mm)	200	

▼B

(*) Ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti pritaikytose transporto priemonėse: 230 mm.
(1) Jei durys avarinės – 700 mm.
Jei tai yra avarinės durys ir jos yra dviaukštės transporto priemonės viršutiniame aukšte: 1 500 mm.
Jei tai yra avarinės durys ir jos yra dviaukštės transporto priemonės apatiniame aukšte: 850 mm.
(2) Kai transporto priemonė yra tik su mechanine pakaba: 430 mm.
(3) Bent ties vienomis tarnybinėmis durimis; ties kitomis durimis – 400 mm.
(4) Jei laipteliai yra ties durimis, esančiomis už galinės ašies: 300 mm.
(5) Ne daugiau kaip 22 keleiviams vežti pritaikytų transporto priemonių praėjimuose: 250 mm.

Pastabos:

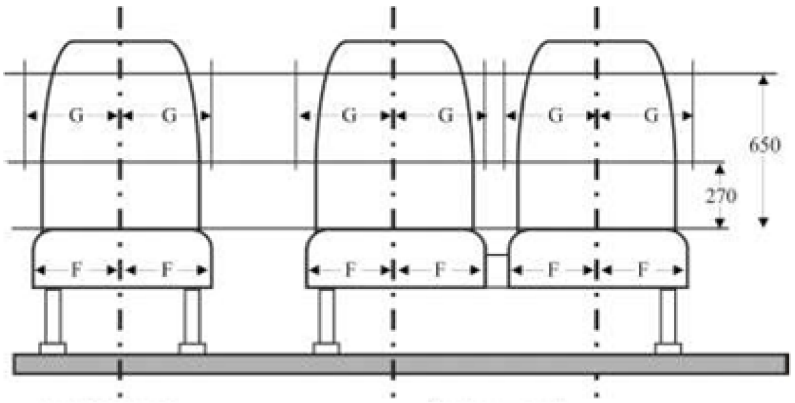
1. Greta dvigubų durų kiekvienoje salono tako pusėje esantys laipteliai vertinami atskirai.
2. Ne visų laiptelių E matmuo turi būti vienodas.

▼B

9 paveikslas

Keleivių sėdynių plotis (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.8.1 punktą)

Atskira sėdynė Sėdynių eilė

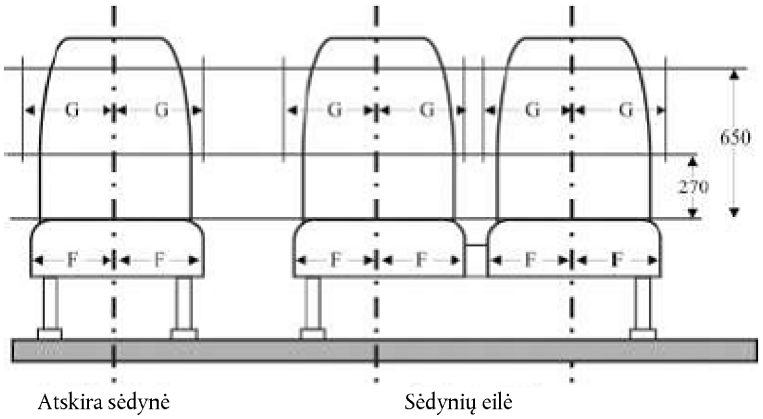
	G (mm) ne daugiau kaip	
F (mm) ne daugiau kaip	Sėdynių eilės	Atskiros sėdynės
200 (*)	225	250

(*) III klasės transporto priemonėse – 225 mm.

9A paveikslas

Keleivių sėdynių plotis (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.8.1.3 punktą)

Atskira sėdynė Sėdynių eilė

	G (mm) ne daugiau kaip	
F (mm) ne daugiau kaip	Sėdynių eilės	Atskiros sėdynės
200	200	200

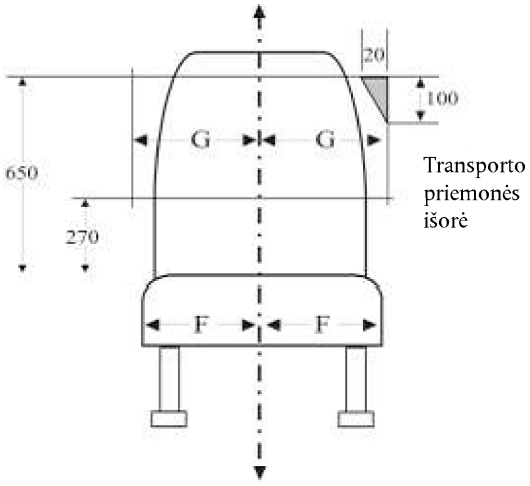
▼B

10 paveikslas

Pečių aukštyje leidžiami intarpai (matmenys mm)

Prie transporto priemonės sienos esančios sėdynės mažiausiosios erdvės pečių aukštyje skerspjūvis

(žr. 3 priedo 7.7.8.1.4 punktą)

G = 225 mm, jei tai sėdynių eilė.

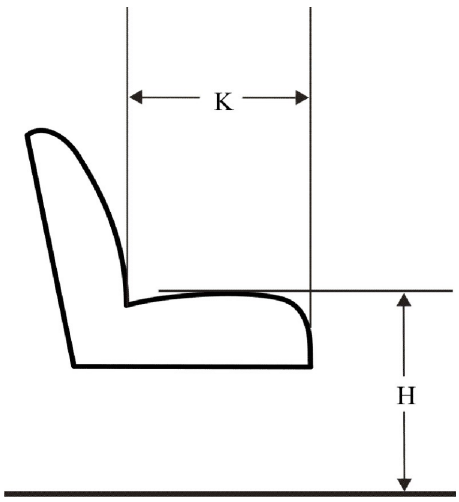
G = 250 mm, jei tai atskira sėdynė.

G = 200 mm, jei transporto priemonė siauresnė kaip 2,35 m.

11a paveikslas

Sėdynių pagalvėlių gylis ir aukštis

(žr. 3 priedo 7.7.8.2 ir 7.7.8.3 punktus)

H = 400/500 mm (*)

K = 350 mm min. (**)

(*) Ties ratų gaubtais ir variklio skyriumi – 350 mm.

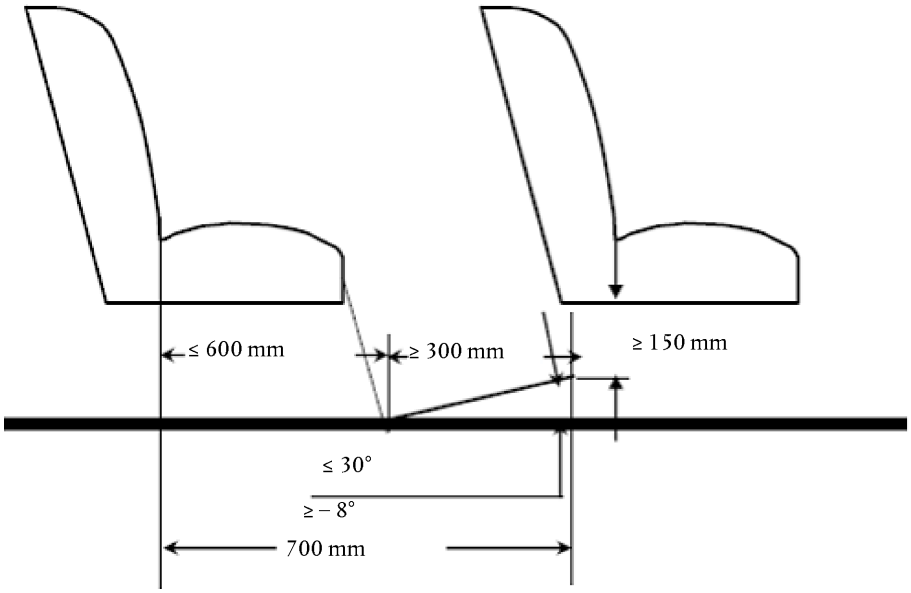
(**) II ir III klasių transporto priemonėse – 400 mm.

▼B

11b paveikslas

Sėdinčių keleivių kojoms skirta erdvė už sėdynės arba prie sėdynės, atsuktos į praėjimą

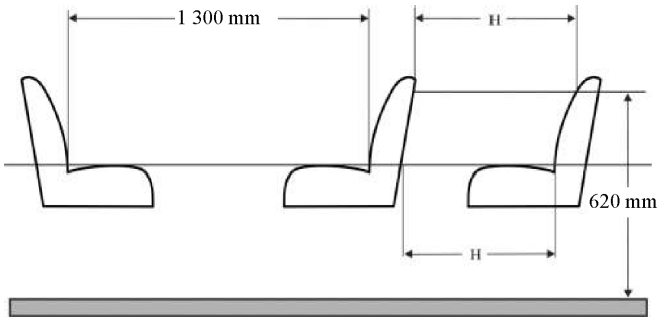
(žr. 3 priedo 7.7.8.5.2 punktą)

12A paveikslas

Atstumas tarp sėdynių

(žr. 3 priedo 7.7.8.4 punktą)

	H
I, A ir B klasės	650 mm
II ir III klasės	680 mm

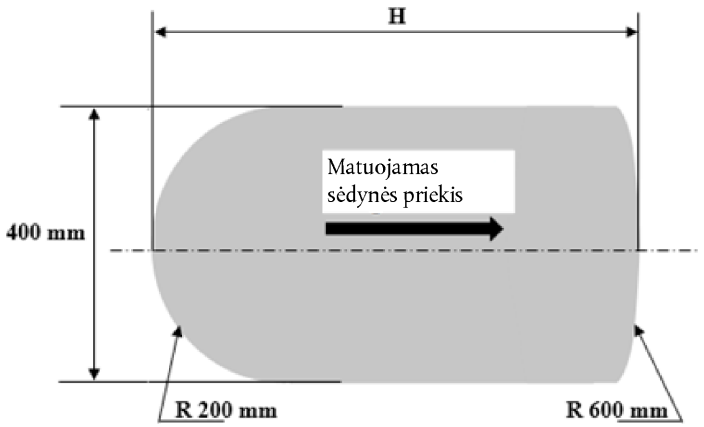
▼B

12B paveikslas

Tikrinimo šablonas H matmeniui

(žr. 3 priedo 7.7.8.4.2 punktą)

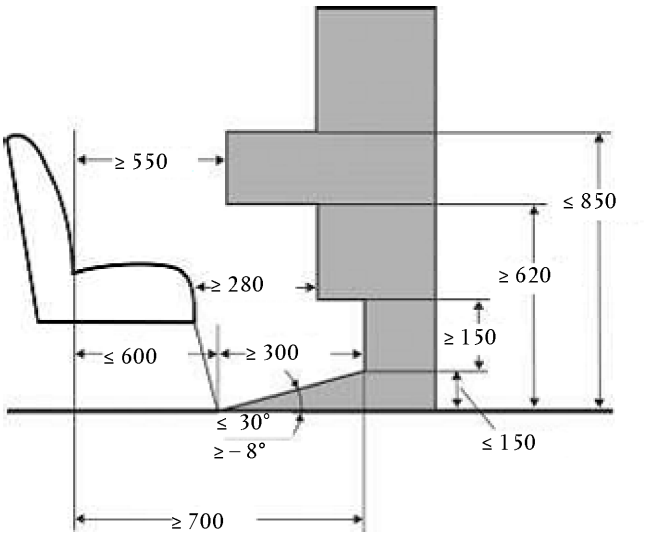
Šablono storis: ne didesnis kaip 5 mm.

13 paveikslas

Sėdintiems keleiviams skirta erdvė už pertvaros ar kitos atskiros konstrukcijos, išskyrus sėdynę

(žr. 3 priedo 7.7.8.5.1 punktą)

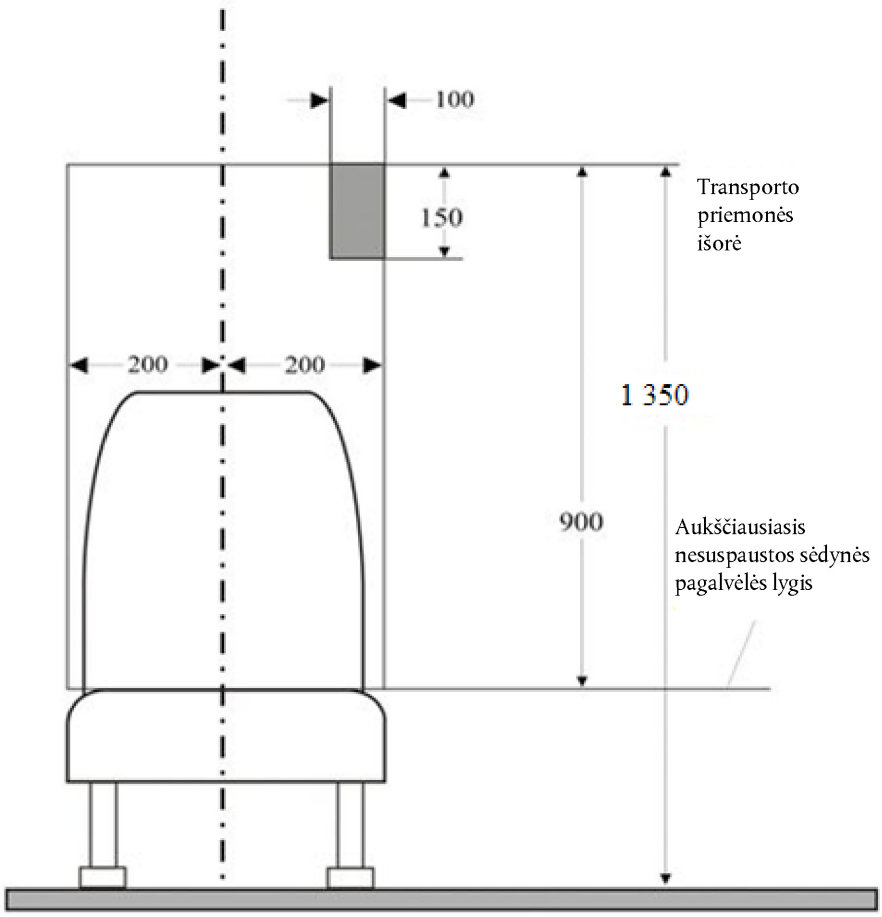
▼B

14 paveikslas

Leidžiamas intarpas į erdvę virš sėdynių

Mažiausiosios erdvės virš sėdynės prie transporto priemonės sienos skerspjūvis

(žr. 3 priedo 7.7.8.6.3.1 punktą)

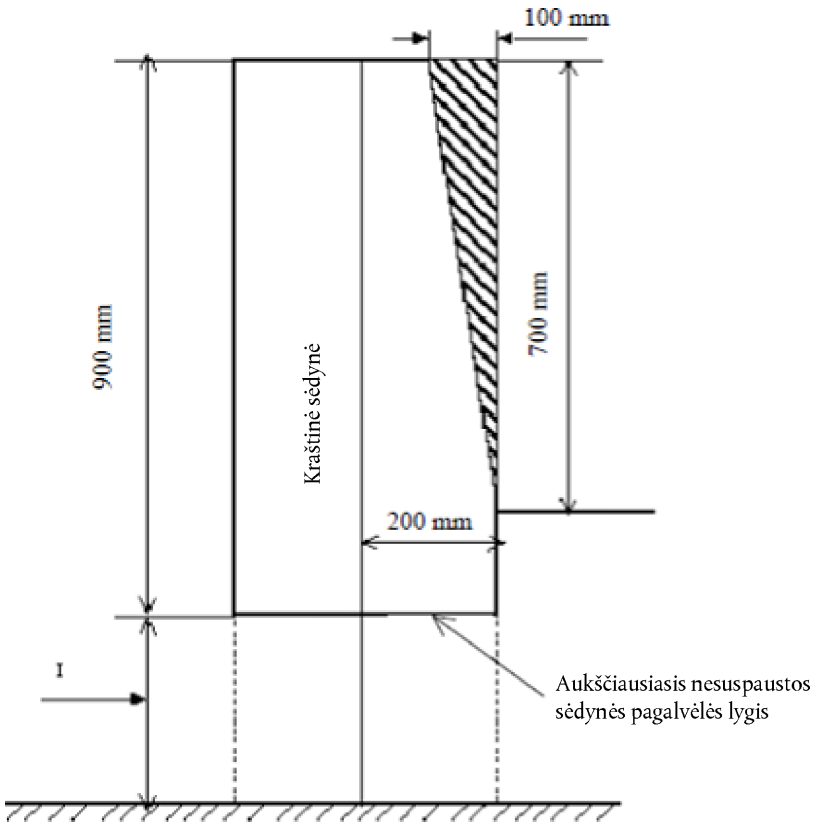

▼B

15 paveikslas

Leidžiamas intarpas į erdvę virš sėdimosios vietos

(žr. 3 priedo 7.7.8.6.3.2 punktą)

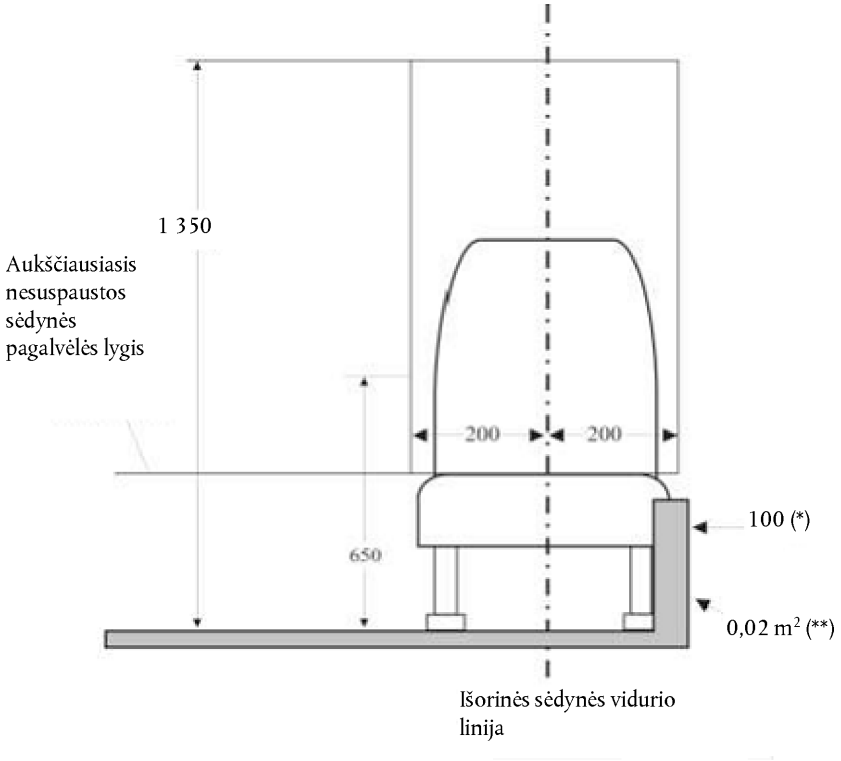
I (mm)
400–500 A, B, I ir II klasių transporto priemonėse: ne mažiau kaip 350 mm ties ratų gaubtais ir variklio skyriumi (-iais)

▼B

16 paveikslas

Leidžiamas intarpas į apatinę keleiviui skirtą erdvę (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.8.6.3.3 punktą)

(*) Žemagrindėse transporto priemonėse: 150 mm.

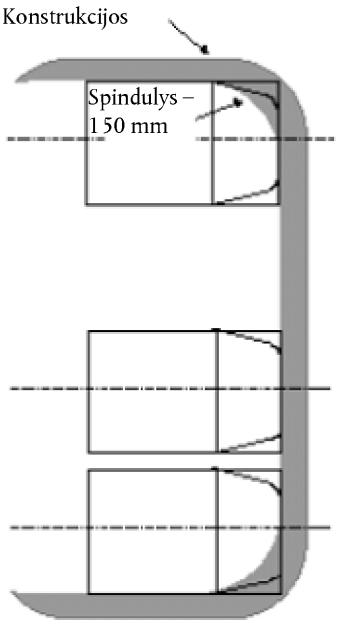
(**) Žemagrindėse transporto priemonėse: 0,03 m^2.

17 paveikslas

Leidžiamas intarpas į galinių kampinių sėdynių erdvę

Numatyto sėdynių ploto vaizdas (dvi šoninės sėdynės transporto priemonės gale)

(žr. 3 priedo 7.7.8.6.3.4 punktą)

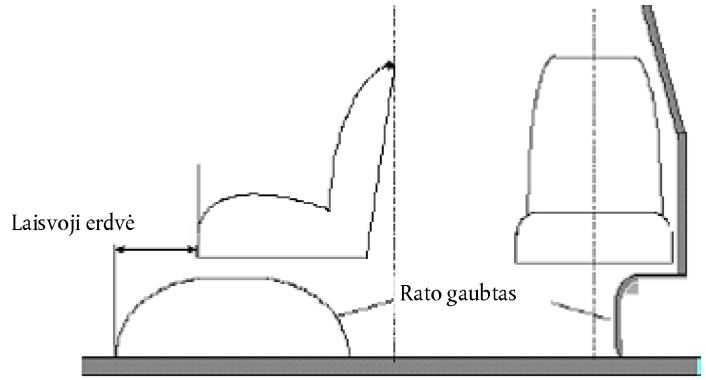

▼B

18 paveikslas

Leidžiamas rato gaubto intarpas, nekertantis šoninės sėdynės vertikaliosios vidurio linijos

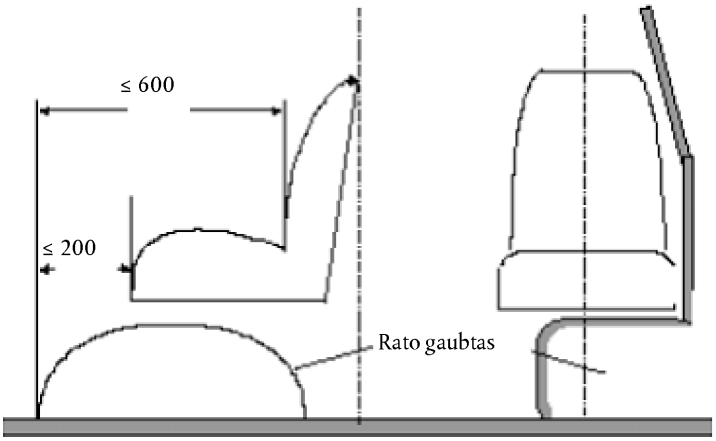
(žr. 3 priedo 7.7.8.6.4.2.1 punktą)

19 paveikslas

Leidžiamas rato gaubto intarpas, kertantis šoninės sėdynės vertikaliąją vidurio liniją (matmenys mm)

(žr. 3 priedo 7.7.8.6.4.2.2 punktą)

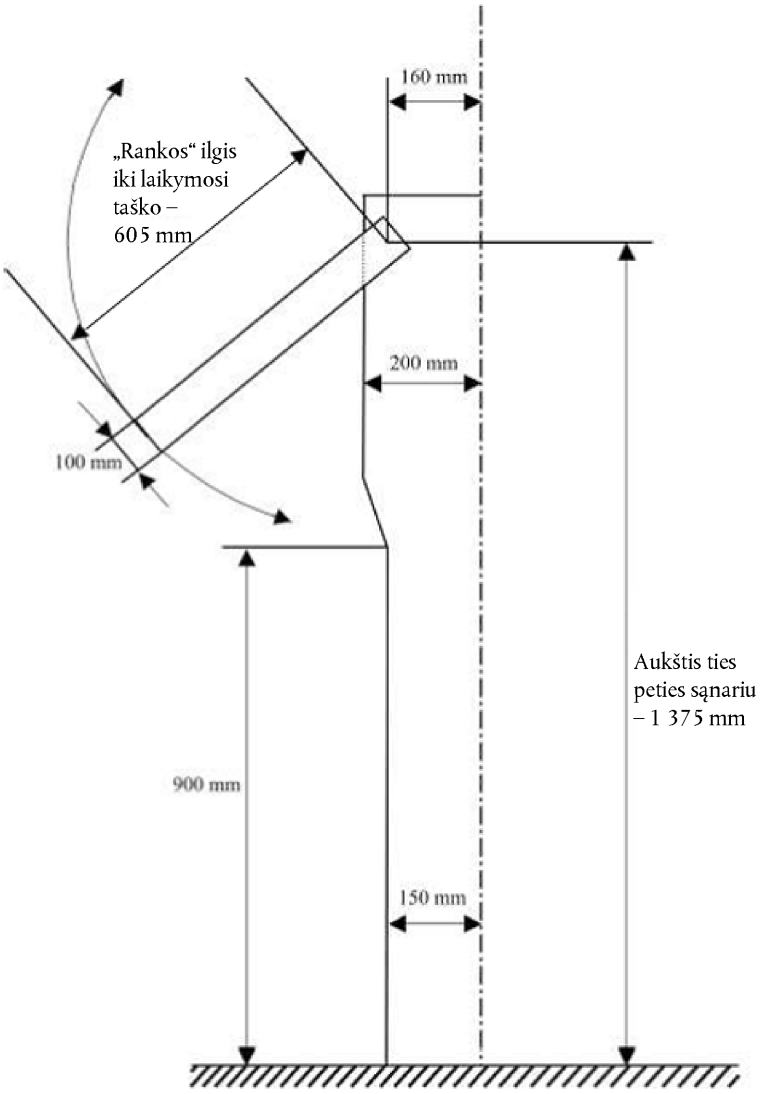

▼B

20 paveikslas

Rankenų išdėstymo bandymų įtaisas

(žr. 3 priedo 7.11.2.1 punktą)

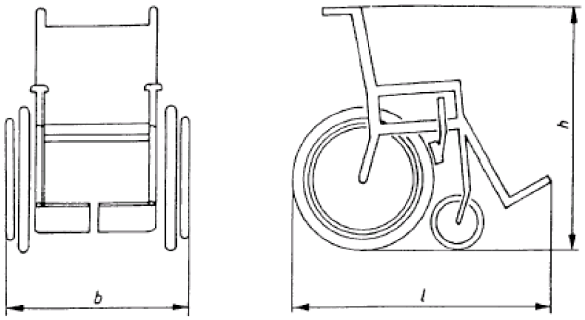
Storis – 20 mm

▼B

21 paveikslas

Etaloninis neįgaliųjų vežimėlis

(žr. 8 priedo 3.6.4 punktą)

Bendras ilgis (l): 1 200 mm.

Bendras plotis (b): 700 mm

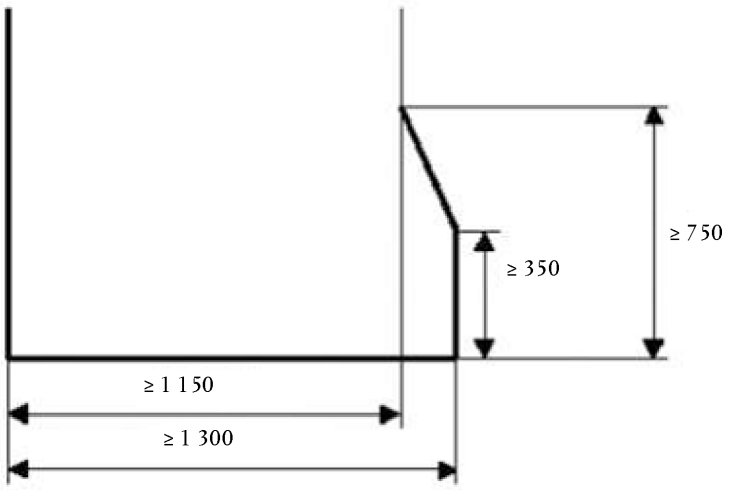
Bendras aukštis (h): 1 090 mm

Pastaba. Neįgaliųjų vežimėlio ilgis, kai jame sėdi naudotojas, padidėja 50 mm, o vežimėlio aukštis nuo žemės paviršiaus pasiekia 1 350 mm.

22 paveikslas

Mažiausioji neįgaliųjų vežimėlių naudotojams skirta erdvė (matmenys mm)

(žr. 8 priedo 3.6.1 punktą)

▼B

23 paveikslas

Patekimo simboliai

(žr. 8 priedo 3.2.8, 3.6.6 ir 3.10.4 punktus)

23 A paveikslas

Neįgaliųjų vežimėlių naudotojų piktograma

arba

Spalva: baltas simbolis mėlyname fone.

Dydis: ne mažesnio kaip 130 mm skersmens.

Saugos simbolių maketavimo principų standartas: ISO 3864-1:2002

23 B paveikslas

Riboto judumo keleivių, išskyrus neįgaliųjų vežimėlių naudotojus, piktograma

Spalva: baltas simbolis mėlyname fone.

Dydis: ne mažesnio kaip 130 mm skersmens.

Saugos simbolių maketavimo principų standartas: ISO 3864-1:2002

▼B

23 C paveikslas

Lopšiniam vežimėliui ar vaikiškam vežimėliui skirto ploto piktograma

Spalva: baltas simbolis mėlyname fone.

Dydis: ne mažesnio kaip 130 mm skersmens.

Saugos simbolių maketavimo principų standartas: ISO 3864-1:2011

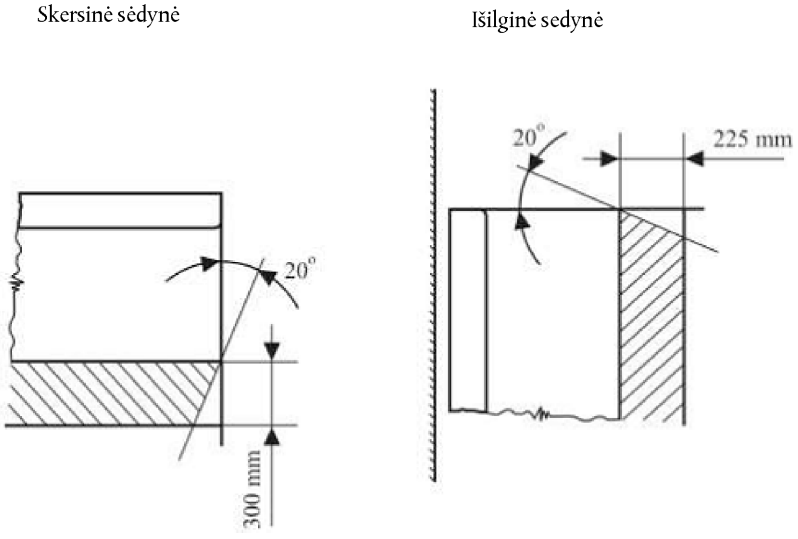
24 paveikslas

(Rezervuota)

25 paveikslas

Keleivių kojoms skirta erdvė

(žr. 3 priedo 7.7.1.6 punktą)

26 paveikslas

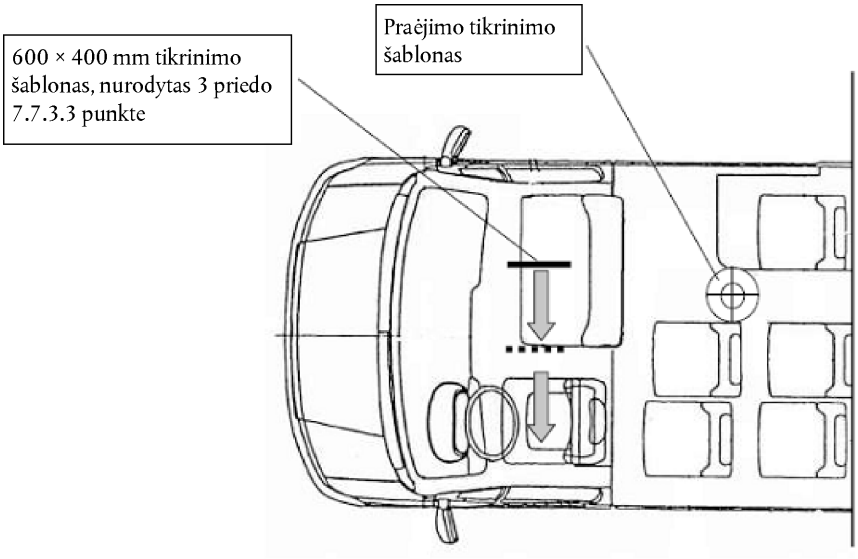
Rezervuota

▼B

27 paveikslas

Priėjimas prie vairuotojo durų

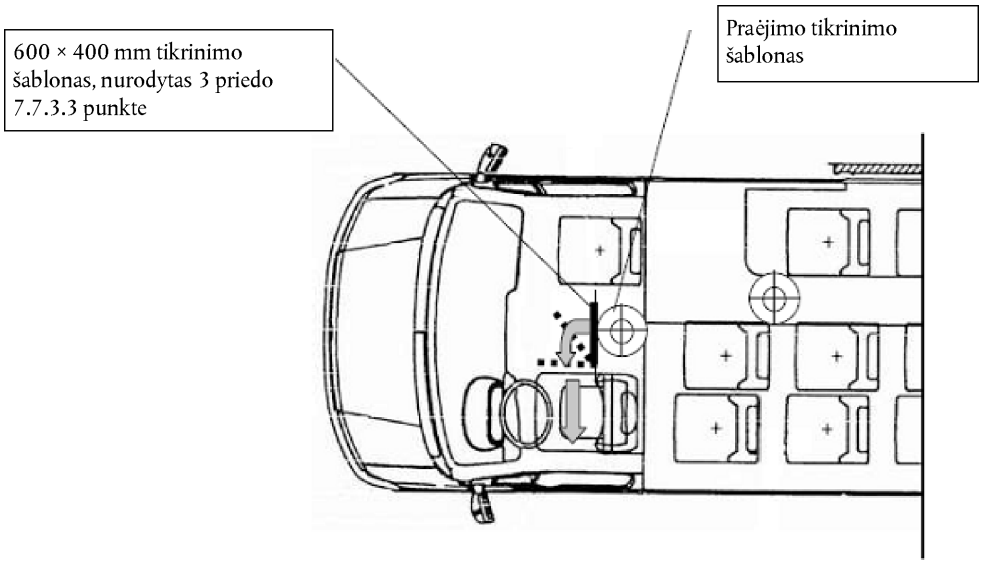
(žr. 3 priedo 7.6.1.7.2 punktą)

28 paveikslas

Priėjimas prie vairuotojo durų

(žr. 3 priedo 7.6.1.9.3 punktą)

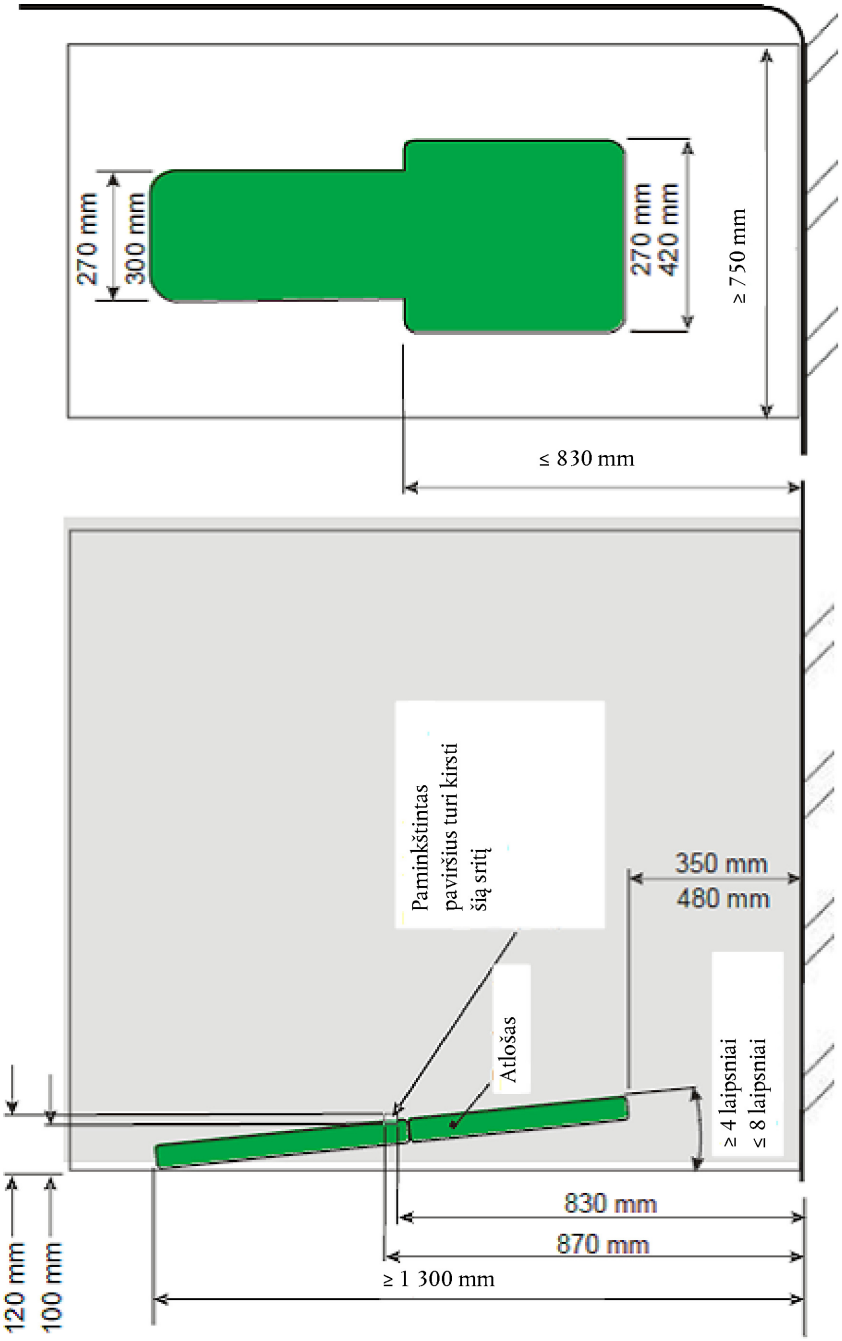

▼B

29 paveikslas

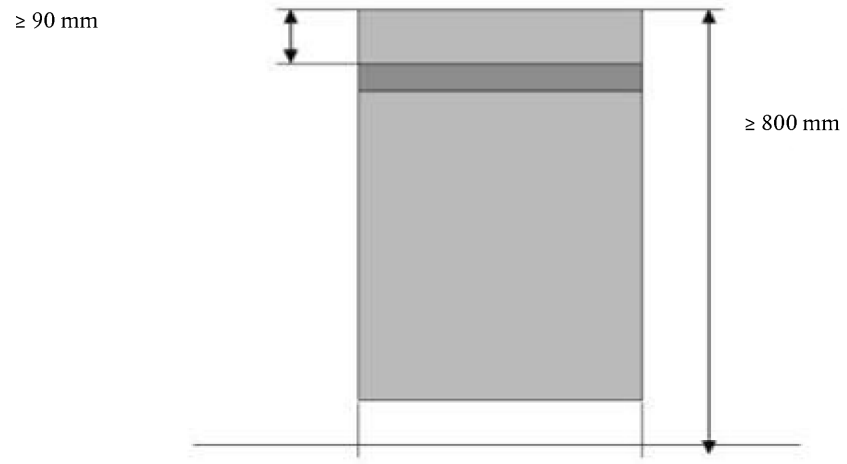
Į galą atsukto neįgaliųjų vežimėlio atlošo pavyzdys

(žr. 8 priedo 3.8.6 punktą)

▼B

30 paveikslas

▼**B**

5 PRIEDAS

(Rezervuota)

▼B

6 PRIEDAS

Mechaniškai valdomų durų uždarymo jėgų

(žr. 3 priedo 7.6.5.6.1.1 punktą)

ir mechaniškai valdomų pandusų reakcijos jėgų

(žr. 8 priedo 3.11.4.3.3 punktą) matavimo rekomendacijos

1. BENDRA INFORMACIJA

Mechaniškai valdomų durų uždarymas ir mechaniškai valdomo panduso veikimas yra dinaminis procesas. Kai judančios durys arba pandusas atsitrenkia į kliūtį, kyla dinaminės reakcijos jėga, kurios vyksmo trukmė priklauso nuo keleto veiksnių (pvz., durų arba panduso masės, pagreičio, matmenų).

2. SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

2.1. F(t) uždarymo arba reakcijos jėga yra laiko funkcija, matuojama ties išoriniu durų arba panduso sąvaros kraštu (žr. 3.2 punktą).

2.2. Didžiausioji jėga (F_S) yra uždarymo arba reakcijos jėgos didžiausioji vertė.

2.3. Veikiančioji jėga (F_E) yra vidutinė uždarymo arba reakcijos jėgos vertė, susijusi su impulso trukme:

$$F_E = \frac{1}{T}\int_{t_1}^{t_2} F(t)dt$$

2.4. Impulso trukmė (T) yra laikas nuo t_1 ir t_2:

$T = t_2 - t_1$

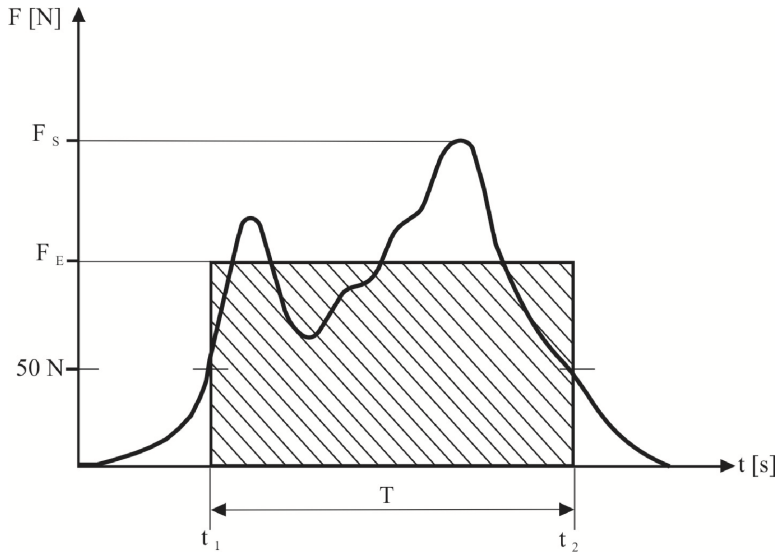
Čia:

t_1 = jautrumo riba, kai uždarymo arba reakcijos jėga yra didesnė kaip 50 N;

t_2 = slopimo riba, kai uždarymo arba reakcijos jėga tampa mažesnė kaip 50 N.

2.5. Pirmiau minėtų parametrų santykis parodytas 1 paveiksle (pavyzdys):

1 paveikslas

▼B

2.6. Suspaudimo arba vidutinė reakcijos jėga (F_C) yra tame pačiame matavimo taške keletą kartų iš eilės išmatuotų veikiančiųjų jėgų aritmetinio vidurkio vertė:

$$F_C = \frac{\sum_{i=1}^{i=n} (F_E)i}{n}$$

3. MATAVIMAI

3.1. Matavimų sąlygos:

3.1.1. Temperatūros intervalas: 10–30 °C

3.1.2. Transporto priemonė turi stovėti ant horizontalaus paviršiaus. Jeigu matuojamas pandusas, ant šio paviršiaus turi būti atskirai sumontuotas blokas arba panašus įtaisas, turintis paviršių, kurį galėtų veikti panduso reakcijos jėga.

3.2. Matavimo vietos:

3.2.1. durų:

3.2.1.1. ties pagrindiniais durų sąvarų kraštais:

viena – durų viduryje;

kita – 150 mm virš apatinio durų krašto;

3.2.1.2. jei įrengti apsaugos nuo suspaudimo atidarant įtaisai:

ties antriniais durų sąvarų kraštais, pavojingiausiomis laikomose suspaudimo vietose.

3.2.2. pandusų:

3.2.2.1. ties išoriniu panduso kraštu, statmenu jo judėjimo krypčiai:

viena – panduso viduryje;

po vieną – 100 mm į vidų nuo kiekvieno krašto, lygiagretaus su panduso eiga.

3.3. Nustatant pagal 2.6 punktą suspaudimo arba vidutinę reakcijos jėgą, kiekvienoje matavimo vietoje turi būti matuojama ne mažiau kaip 3 kartus.

3.4. Uždarymo arba reakcijos jėgos signalą reikia užregistruoti žemų dažnių filtru, kurio ribinis dažnis yra 100 Hz. Impulso trukmę ribojanti jautrumo riba ir slopimo riba turi būti nustatytos ties 50 N.

3.5. Rodmenų vertė nuo vardinės vertės neturi skirtis daugiau kaip ± 3 proc.

4. MATUOKLIS

4.1. Matuoklį sudaro dvi dalys: rankena ir dinamometrinis (matavimo) elementas (žr. 2 pav.).

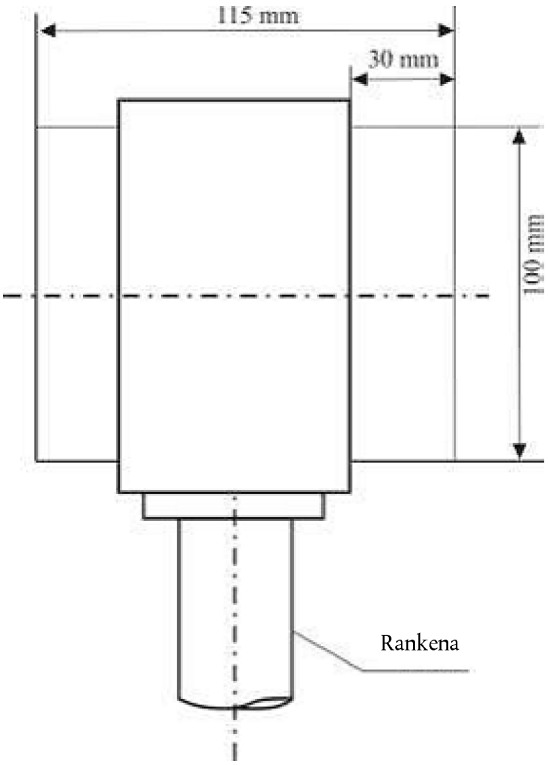
4.2. Dinamometrinio elemento charakteristikos

▼B

4.2.1. Jį turi sudaryti du slankūs korpusai, kurių išorinis skersmens matmuo turi būti 100 mm, o plotis – 115 mm. Dinamometrinio elemento viduje tarp abiejų korpusų turi būti įtaisyta spyruoklė, kad, panaudojant tam tikrą jėgą, jį būtų galima suspausti.

4.2.2. Dinamometrinio elemento standis turi būti 10 ± 0,2 N/mm. Spyruoklės didžiausiosios deformacijos riba turi būti 30 mm, vadinasi, didžiausioji jėga, kurią galima išmatuoti, turi būti lygi 300 N.

2 paveikslas

▼B

7 PRIEDAS

A ir B klasių transporto priemonių alternatyvūs reikalavimai

1. A ir B klasių transporto priemonės turi atitikti 3 priedo reikalavimus, tačiau užuot atitikusi:

a) 3 priedo 7.6.3.1 punkto reikalavimus, transporto priemonė gali atitikti šio priedo 1.1 punkto reikalavimus;

b) 3 priedo 7.6.2 punkto reikalavimus, transporto priemonė gali atitikti šio priedo 1.2 punkto reikalavimus.

1.1. Mažiausi išėjimų matmenys

Įvairių rūšių išėjimų mažiausieji matmenys

Anga	Mažiausi matmenys	Pastabos
Tarnybinės durys	Įėjimo aukštis: Klasė A – 1 650 mm B – 1 500 mm	Tarnybinių durų įėjimo aukštis turi būti matuojamas horizontaliųjų projekcijų vertikaliojoje plokštumoje kaip vertikalusis atstumas nuo durų angos vidurio taško iki apatinio laiptelio paviršiaus.
	Angos aukštis	Tarnybinių durų angos vertikalusis aukštis turi būti toks, kad joje galėtų lengvai tilpti 3 priedo 7.7.1.1 punkte aprašyta dvilypė plokštė. Viršutiniai jos kampai gali būti suapvalinti ne didesniu kaip 150 mm spinduliu.
	Plotis: viengubos durys: 650 mm dvigubos durys: 1 200 mm.	B klasės transporto priemonėse, kurių tarnybinių durų anga yra 1 400–1 500 mm aukščio, viengubų durų anga turi būti ne mažiau kaip 750 mm pločio. Visose transporto priemonėse tarnybinių durų anga, matuojant ties rankenomis, gali būti 100 mm siauresnė, o ten, kur įsiterpia rato gaubtas arba automatinių ar nuotoliniu būdu valdomų durų pavaros mechanizmas arba yra lango nuolydis – 250 mm pločio.
Avarinės durys	Aukštis: 1 250 mm. Plotis: 550 mm	Ten, kur įsiterpia rato gaubtas, plotis gali būti 300 mm mažesnis, jeigu ne mažiau kaip 400 mm aukštyje virš žemiausios durų angos vietos anga yra 550 mm pločio. Viršutiniai jos kampai gali būti suapvalinti ne didesniu kaip 150 mm spinduliu.
Avarinis langas	Angos plotas: 400 000 mm^2	Plote turi būti įmanoma įbrėžti 500 × 700 mm dydžio stačiakampį.
Avarinis liukas	Angos plotas: 450 000 mm^2	Plote turi būti įmanoma įbrėžti 600 × 700 mm dydžio stačiakampį.

1.1.1. Transporto priemonė, kuriai taikomi 3 priedo 7.7.1.10 punkto reikalavimai, turi atitikti avariniams langams ir avariniams liukams taikomus 3 priedo 7.6.3.1 punkto arba šio priedo 1.1 punkto reikalavimus, taip pat tokius būtiniausius tarnybinių durų ir avarinių durų reikalavimus:

Anga	Matmenys	Pastabos
Tarnybinės durys	Angos aukštis: 1 100 mm.	Šį matmenį ties angos kampais galima sumažinti suapvalinant ne didesniu kaip 150 mm spinduliu.

▼B

Anga	Matmenys	Pastabos
	Plotis: viengubos durys: 650 mm dvigubos durys: 1 200 mm.	Šį matmenį ties angos kampais galima sumažinti suapvalinant ne didesniu kaip 150 mm spinduliu. Plotis ties rankenomis gali būti mažesnis 100 mm, o ten, kur įsiterpia rato gaubtas arba automatinių ar nuotoliniu būdu valdomų durų pavaros mechanizmas arba yra lango nuolydis – 250 mm.
Avarinės durys	Aukštis: 1 100 mm. Plotis: 550 mm	Ten, kur įsiterpia rato gaubtas, plotis gali būti 300 mm mažesnis, jeigu ne mažiau kaip 400 mm aukštyje virš žemiausios durų angos vietos anga yra 550 mm pločio. Viršutiniai jos kampai gali būti suapvalinti ne didesniu kaip 150 mm spinduliu.

▼B

8 PRIEDAS

Riboto judumo keleivių įsodinimas ir patekimas į transporto priemonę

1. BENDRA INFORMACIJA

Šiame priede pateiktos nuostatos, kurios taikomos transporto priemonėms, pritaikytoms riboto judumo keleiviams ir neįgaliųjų vežimėlių naudotojams.

2. TAIKYMO SRITIS

Šie reikalavimai taikomi toms transporto priemonėms, kuriose yra riboto judumo asmenų įlaipinimo įranga.

3. REIKALAVIMAI

3.1. Laipteliai

Bent vienų tarnybinių durų pirmasis laiptelis I ir A klasių transporto priemonėse neturi būti aukščiau kaip 250 mm nuo žemės paviršiaus, o II, III ir B klasių transporto priemonėse – 320 mm. Jeigu šį reikalavimą atitinka tik vienerios tarnybinės durys, neturi būti jokios kliūties arba ženklo, neleidžiančio šių durų naudoti tiek įlipimui, tiek išlipimui.

Alternatyva: I ir A klasių transporto priemonėse dvejų (vienų įlipimo ir vienų išlipimo) durų pirmasis laiptelis neturi būti aukščiau kaip 270 mm nuo žemės paviršiaus.

Žemagrindėse transporto priemonėse galima naudoti tik nuleidimo sistemą, bet ne ištraukiamąją pakopą.

Kitose transporto priemonėse galima naudoti nuleidimo sistemą ir (arba) ištraukiamąją pakopą.

Laipteliai salono take ties pirmiau minėtomis durimis bei visame praėjime I ir A klasių transporto priemonėse turi būti ne aukštesni kaip 200 mm, o II, III ir B klasių transporto priemonėse – 250 mm.

Perėjimas nuo pažeminto praėjimo prie sėdimojo ploto laipteliais nelaikomas.

3.2. Specialiosios sėdynės ir erdvė riboto judumo keleiviams

3.2.1. Sėdynės turi būti pasuktos į priekį arba atgal ir įrengtos netoli tarnybinių durų, tinkamų įlipti ir išlipti ir atitinkančių 3.1 punkto reikalavimus.

3.2.2. Bent po viena specialiąja sėdyne arba greta jos turi būti pakankamai vietos šuniui vedliui. Ši erdvė neturi įsiterpti į praėjimą.

3.2.3. Ant sėdynių tarp sėdimosios vietos ir praėjimo turi būti pritaisyti porankiai, kuriuos būtų galima atlenkti, kad netrukdytų atsisėsti ir atsikelti iš sėdynės. Jeigu sėdynės atsuktos viena į kitą, prie vienos iš praėjimo sėdynių gali būti pritvirtintas vertikalus statramstis. Jo vieta turi būti parinkta taip, kad sėdynėje sėdintis keleivis būtų apsaugotas ir ant sėdynės būtų nesunku atsisėsti.

▼B

3.2.4. Specialiųjų sėdynių pagalvėlės, matuojant nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdimosios vietos vidurį, į abi puses neturi būti siauresnės kaip 220 mm pločio.

3.2.5. Nesuspaustų sėdynių pagalvėlių aukštis nuo grindų turi būti toks, kad atstumas nuo grindų iki horizontaliosios plokštumos, liečiančios sėdynės pagalvėlės priekinį viršutinį paviršių, būtų 400–500 mm.

3.2.6. Specialiųjų sėdimųjų vietų erdvė kojoms turi tęstis priešais sėdynę nuo vertikaliosios plokštumos, einančios per sėdynės pagalvėlės priekinį kraštą. Grindų paviršiaus po kojomis nuolydis jokia kryptimi negali būti didesnis kaip 8 proc. I ir A klasių transporto priemonėse vertikalus atstumas tarp sėdimojo ploto grindų ir gretimo praėjimo turi būti ne didesnis kaip 250 mm.

3.2.7. I ir A klasių transporto priemonėse laisvosios erdvės virš visų specialiųjų sėdimųjų vietų aukštis, matuojant nuo nesuspaustos sėdynės pagalvėlės aukščiausio taško, neturi būti mažesnis kaip 1 300 mm, o II klasės – 900 mm. Ši laisvoji erdvė turi tęsis nuo reikalaujamo mažiausio 440 mm sėdynės pločio ir atitinkamos erdvės kojoms vertikaliosios projekcijos.

Į šią erdvę leidžiama įsiterpti sėdynių atlošams arba kitiems objektams, jeigu priešais sėdynės pagalvėlę liktų ne mažesnė kaip 230 mm dydžio vertikali laisvoji erdvė. Jei specialioji sėdynė atsukta į aukštesnę kaip 1 200 mm sienelę, minėtos erdvės aukštis turi būti 300 mm. Nuo pirmiau apibrėžtos laisvosios erdvės kraštų leidžiama įsiterpti pagal 3 priedo 7.7.8.6.3.1–7.7.8.6.3.4 punktų reikalavimus, nuorodas į 3 priedo 7.7.8.6.1 ir 7.7.8.6.2 punktuose apibrėžtą laisvąją erdvę laikant nuorodomis į pirmiau apibrėžtą laisvąją erdvę. Gali būti taikomos 3 priedo 7.7.8.1.4 punkto nuostatos. 3.4.2 punkte minimos rankenos ar turėklai nuo šoninės sienos gali įsiterpti į laisvąją erdvę virš erdvės kojoms vertikaliosios projekcijos ne daugiau kaip 100 mm.

3.2.8. Transporto priemonėse, kuriose yra specialiųjų sėdynių, turi būti pritaisyta iš lauko matoma piktograma (-os), pavaizduota 4 priedo 23B paveiksle; ji pritaisoma tiek transporto priemonės priekyje kelkraščio pusėje, tiek prie atitinkamų tarnybinių durų. Piktograma turi būti ir transporto priemonių viduje, prie specialiųjų sėdynių.

3.3. Ryšio įtaisai

3.3.1. Ryšio įtaisai turi būti įrengti prie visų specialiųjų sėdynių ir visuose neįgaliųjų vežimėliams skirtuose plotuose; ryšio įtaisai turi būti 700–1 200 mm virš grindų.

3.3.2. Pažemintų grindų plote, kur nėra sėdynių, ryšio įtaisai įrengiami 800–1 500 mm aukštyje.

3.3.3. (Rezervuota)

3.3.4. Jei transporto priemonėje įrengtas pandusas arba keltuvas, išorėje turi būti įrengtos ryšio su vairuotoju priemonės; jos įtaisomos prie durų 850–1 300 mm nuo žemės paviršiaus. Šis reikalavimas netaikomas tiesioginiame vairuotojo regos lauke esančioms durims.

▼B

3.4. Specialiųjų sėdynių turėklai

3.4.1. Tarp specialiųjų sėdynių, aprašytų 3 priedo 7.7.8.5.3 punkte, ir bent vienų įlipti ir išlipti tinkamų tarnybinių durų 800–900 mm aukštyje virš grindų turi būti įrengtas turėklas. Jis gali pasidalyti ties ta vieta, pro kurią patenkama į neįgaliųjų vežimėliams skirtą plotą, prie sėdynės greta rato gaubto, laiptų, salono tako arba praėjimo. Tarpas tarp turėklų neturi viršyti 1 050 mm ir bent vienoje jo pusėje turi būti įrengtas vertikalus turėklas.

3.4.2. Turėklai arba rankenos turi būti išdėstyti netoli specialiųjų sėdynių, kad būtų lengviau ant jų atsisėsti ir nuo jų pakilti, ir turi būti suprojektuoti taip, kad keleiviui būtų lengva juos suimti.

3.5. Grindų nuolydis

Praėjimų, salono takų arba grindų ploto tarp visų specialiųjų sėdynių ar neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto ir bent vieno įėjimo ir vieno išėjimo arba bendro įėjimo ir išėjimo nuolydis neturi būti didesnis kaip 8 proc. Nuolydžių plotų paviršius turi būti neslidus.

3.6. Nuostatos dėl neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto

3.6.1. Kiekvienam neįgaliųjų vežimėlio naudotojui keleivių salone turi būti skirtas ne mažesnis kaip 750 mm pločio ir 1 300 mm ilgio plotas. Šio specialaus ploto išilginė plokštuma turi būti lygiagreti su transporto priemonės išilgine plokštuma, grindų paviršius turi būti neslidus, o nuolydis bet kuria kryptimi ne didesnis kaip 5 proc. Kai naudojamas atgal atsuktas neįgaliųjų vežimėlis, atitinkantis šio priedo 3.8.4 punkto reikalavimus, nuolydis išilgine kryptimi neturi viršyti 8 proc., su sąlyga, kad šis nuolydis nukreiptas į viršų nuo šio specialaus ploto priekio link galo.

Jei neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas yra pritaikytas į priekį atsuktiems vežimėliams, priekyje esančios sėdynės atlošas gali įsiterpti į vežimėlio erdvę, jei lieka 4 priedo 22 paveiksle pavaizduota laisvoji erdvė.

3.6.2. Turi būti bent vienerios durys, pro kurias galėtų pravažiuoti neįgaliųjų vežimėlių naudotojai. I klasės transporto priemonėse bent vienerios tarnybinės durys turi būti pritaikytos neįgaliųjų vežimėliams. Ties neįgaliųjų vežimėliams skirtomis durimis turi būti įlipti padedantys įtaisai, atitinkantys šio priedo 3.11.3 punkto (keltuvas) arba 3.11.4 punkto (pandusas) nuostatas.

3.6.3. Neįgaliųjų vežimėliams skirtos durys, kurios nėra tarnybinės durys, turi būti ne žemesnės kaip 1 400 mm. Visos neįgaliųjų vežimėliams pritaikytos durys turi būti ne siauresnės kaip 900 mm; ties rankenomis tas plotis gali būti sumažintas 100 mm.

3.6.4. Neįgaliųjų vežimėlių naudotojams iš transporto priemonės išorės bent pro vienas neįgaliųjų vežimėliams skirtas duris 4 priedo 21 paveiksle nurodytų matmenų etaloniniu neįgaliųjų vežimėliu turi būti įmanoma laisvai ir nesunkiai patekti iki specialaus ploto.

▼B

3.6.4.1. „Laisvai ir nesunkiai“ reiškia, kad:

a) neįgaliųjų vežimėlio naudotojui yra pakankamai erdvės savarankiškai manevruoti;

b) nėra laiptelių, tarpų ar statramsčių, kurie trukdytų neįgaliųjų vežimėlio naudotojui laisvai judėti.

3.6.4.2. Taikant šias nuostatas, atliekamas bandymas; I ir A klasių transporto priemonėse, kuriose yra daugiau kaip vienas neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas, bandymas atliekamas kiekviename plote, visuose kituose plotuose pastačius etaloninį neįgaliųjų vežimėlį.

3.6.5. I ir A klasių transporto priemonėse, kuriose įrengtas neįgaliųjų vežimėliams užvažiuoti skirtas pandusas, 4 priedo 21 paveiksle pavaizduotų matmenų etaloniniu neįgaliųjų vežimėliu turi būti įmanoma įvažiuoti į transporto priemonę ir išvažiuoti iš jos vežimėliu važiuojant tiesiai.

3.6.6. Transporto priemonėse, kuriose yra neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas, turi būti 4 priedo 23A paveiksle pavaizduota iš išorės matoma piktograma (-os), esanti transporto priemonės priekyje kelkraščio pusėje ir prie atitinkamų tarnybinių durų.

Viena iš tokių piktogramų, nurodanti, ar neįgaliųjų vežimėlis turi būti atsuktas į transporto priemonės priekį, ar atgal, turi būti transporto priemonės viduje, šalia kiekvieno neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto.

3.7. Sėdynės ir stovintys keleiviai neįgaliųjų vežimėliams skirtame plote

3.7.1. Neįgaliųjų vežimėliams skirtame plote gali būti įtaisytos atlenkiamosios sėdynės. Tačiau atlenkus sėdynes ir jų nenaudojant, jos neturi įsiterpti į neįgaliųjų vežimėliams skirtą erdvę.

3.7.2. Transporto priemonėje gali būti neįgaliųjų vežimėliams skirtame plote įtaisytų išimamų sėdynių, jeigu vairuotojas arba ekipažo narys jas lengvai gali išimti.

3.7.3. Jei I, II ir A klasių transporto priemonėse kurių nors sėdynių erdvė kojoms arba naudojamų atlenkiamųjų sėdynių dalys įsiterpia į neįgaliųjų vežimėliams skirtą plotą, ant tokių sėdynių arba greta jų turi būti pritvirtinti ženklai su šiuo ar lygiaverčiu tekstu arba piktograma:

„Šią vietą užleiskite neįgaliųjų vežimėliu judančiam asmeniui“.

Naudojamiems tekstiniams žymenims taikomos 3 priedo 7.6.11.8 punkto nuostatos.

3.7.4. Transporto priemonėse, kuriose neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas gali būti naudojamas tik neįgaliųjų vežimėliais judančiam asmeniui, kaip numatyta 3 priedo 7.2.2.2.10 punkte, tas plotas turi būti aiškiai pažymėtas toliau pateikiamu tekstu, lygiaverčiu tekstu arba piktograma:

„Plotas skirtas tik neįgaliųjų vežimėlio naudotojui“.

▼B

Naudojamiems tekstiniams žymenims taikomos 3 priedo 7.6.11.8 punkto nuostatos.

3.8. Neįgaliųjų vežimėlių stabilumas

3.8.1. Transporto priemonėse, kuriose būtina įrengti keleivių saugos sistemas, neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas turi būti suprojektuotas taip, kad neįgaliųjų vežimėlio naudotojas važiuotų į priekį, ir tame plote turi būti saugos sistemos, atitinkančios 3.8.2 arba 3.8.3 punkto reikalavimus.

Transporto priemonėse, kuriose nebūtina įrengti keleivių saugos sistemų, neįgaliųjų vežimėliams skirtame plote turi būti įrengtos saugos sistemos, atitinkančios 3.8.2 arba 3.8.3 punkto reikalavimus, arba tas plotas turi atitikti 3.8.4 punkto reikalavimus.

3.8.2. Į priekį atsuktas neįgaliųjų vežimėlis. Statinio bandymo reikalavimai

3.8.2.1. Visose neįgaliųjų vežimėliams skirtose vietose taip pat turi būti saugos sistemos, galinčios apsaugoti vežimėlius ir jų naudotojus.

3.8.2.2. Tokios saugos sistemos ir jų tvirtinimo elementai turi būti suprojektuoti taip, kad atlaikytų jėgas, kurias privalo atlaikyti keleivių sėdynės ir jose įrengtos saugos sistemos.

3.8.2.3. Statinis bandymas turi būti atliktas laikantis tokių reikalavimų:

3.8.2.3.1. saugos sistemą priekine ir atbuline kryptimis (atskirai) turi veikti toliau nurodytos jėgos;

3.8.2.3.2. jėga turi veikti ne trumpiau kaip 0,2 s;

3.8.2.3.3. saugos sistema turi atlaikyti išbandymą. Liekamoji deformacija, įskaitant apsaugos sistemos dalinį trūkį arba lūžį, yra priimtina, jei reikiama jėga išlaikoma nustatytą laiko tarpą. Nustojus veikti traukos jėgai, turi būti įmanoma ranka atrakinti užraktą (jei toks užraktas naudojamas), atlaisvinantį vežimėlį, kad būtų galima išvažiuoti iš transporto priemonės.

3.8.2.4. Kai naudojamos atskiros vežimėlio ir jo naudotojo saugos sistemos, jėga veikia priekine kryptimi.

3.8.2.4.1. M_2 kategorija

3.8.2.4.1.1. Jei naudojami juosmens diržai: 1 110 ± 20 daN jėga. Jei saugos sistema nėra pritvirtinta prie transporto priemonės grindų, jėga turi veikti neįgaliųjų vežimėlio naudotojo saugos sistemą transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link. Jei saugos sistema pritvirtinta prie grindų, jėga turi veikti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

▼B

3.8.2.4.1.2. Jei naudojami trijose vietose tvirtinami diržai: diržo juosmens dalį turi veikti 675 ± 20 daN jėga, veikianti transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link, diržo liemens dalį – 675 ± 20 daN jėga, veikianti transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link.

3.8.2.4.1.3. Vežimėlio saugos sistemą turi veikti 1 715 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.4.1.4. Jėgos turi veikti vienu metu.

3.8.2.4.2. M_3 kategorija

3.8.2.4.2.1. Jei naudojami juosmens diržai: 740 ± 20 daN jėga. Jei saugos sistema nėra pritvirtinta prie transporto priemonės grindų, jėga turi veikti neįgaliųjų vežimėlio naudotojo saugos sistemą transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link. Jei saugos sistema pritvirtinta prie grindų, jėga turi veikti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.4.2.2. Jei naudojami trijose vietose tvirtinami diržai: diržo juosmens dalį turi veikti 450 ± 20 daN jėga, veikianti transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link, diržo liemens dalį – 450 ± 20 daN jėga, veikianti transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link.

3.8.2.4.2.3. Vežimėlio saugos sistemą turi veikti 1 130 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.4.2.4. Jėgos turi veikti vienu metu.

3.8.2.5. Kai naudojama bendra vežimėlio ir jo naudotojo saugos sistema, jėga veikia priekio link.

3.8.2.5.1. M_2 kategorija

3.8.2.5.1.1. Jei vežimėlio naudotojo saugos sistemoje naudojami juosmens diržai: 1 110 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.5.1.2. Jei naudojami trijose vietose tvirtinami diržai: diržo juosmens dalį turi veikti 675 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link; diržo liemens dalį – 675 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.5.1.3. Vežimėlio saugos sistemą turi veikti 1 715 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.5.1.4. Jėgos turi veikti vienu metu.

3.8.2.5.2. M_3 kategorija

3.8.2.5.2.1. Jei vežimėlio naudotojo saugos sistemoje naudojami juosmens diržai: 740 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

▼B

3.8.2.5.2.2. Jei naudojami trijose vietose tvirtinami diržai: diržo juosmens dalį turi veikti 450 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link; diržo liemens dalį – 450 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.5.2.3. Vežimėlio saugos sistemą turi veikti 1 130 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės priekio link.

3.8.2.5.2.4. Jėgos turi veikti vienu metu.

3.8.2.6. Atbuline kryptimi:

3.8.2.6.1. vežimėlio saugos sistemą turi veikti 810 ± 20 daN jėga, veikianti 45° ± 10° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu, transporto priemonės galo link.

3.8.2.7. Visais atvejais jėgos neįgaliųjų vežimėlių naudotojų saugos sistemai turi būti perduodamos traukimo įrenginiu, atitinkančiu diržo tipą ir nurodytu Taisyklėje Nr. 14.

3.8.3. Į priekį atsuktas neįgaliųjų vežimėlis. Mišraus bandymo reikalavimai

3.8.3.1. Neįgaliųjų vežimėliams skirtuose plotuose turi būti įrengtos vežimėlių saugos sistemos, pritaikytos į priekį atsuktiems įprastiniams neįgaliųjų vežimėliams ir jų naudotojams apsaugoti.

3.8.3.2. Neįgaliųjų vežimėliams skirtuose plotuose turi būti įrengtos vežimėlių saugos sistemos, tvirtinamos bent dvejose vietose ir saugančios dubenį (juosmens diržas), suprojektuotos ir sumontuotos iš dalių, kurios turi veikti panašiai kaip Taisyklę Nr. 16 atitinkančiuose saugos diržuose.

3.8.3.3. Bet kokias neįgaliųjų vežimėliams skirtuose plotuose įrengtas saugos sistemas avarijos atveju turi būti įmanoma nesunkiai atlaisvinti.

3.8.3.4. Visos neįgaliųjų vežimėlių saugos sistemos turi:

3.8.3.4.1. atitikti 3.8.3.8 punkte aprašyto dinaminio bandymo reikalavimus ir būti saugiai pritvirtintos prie tvirtinimo elementų, atitinkančių 3.8.3.6 punkte nurodytus statinio bandymo reikalavimus; arba

3.8.3.4.2. turi būti saugiai pritvirtintos prie transporto priemonėje esančių tvirtinimo elementų taip, kad apsaugos priemonių ir tvirtinimo elementų derinys atitiktų 3.8.3.8 punkto reikalavimus.

3.8.3.5. Visos neįgaliųjų vežimėlių naudotojų saugos sistemos turi:

3.8.3.5.1. atitikti 3.8.3.9 punkte aprašyto dinaminio bandymo reikalavimus ir būti saugiai pritvirtintos prie tvirtinimo elementų, atitinkančių 3.8.3.6 punkte nurodytus statinio bandymo reikalavimus; arba

▼B

3.8.3.5.2. būti saugiai pritvirtintos prie transporto priemonėje esančių tvirtinimo elementų taip, kad saugos priemonių ir tvirtinimo elementų derinys atitiktų 3.8.3.9 punkto reikalavimus, kai tvirtinama prie tvirtinimo elementų, įrengtų taip, kaip aprašyta 3.8.3.6.7 punkte.

3.8.3.6. Neįgaliųjų vežimėlių ir jų naudotojų saugos sistemų tvirtinimo vietos turi būti išbandytos statiniu bandymu, laikantis tokių reikalavimų:

3.8.3.6.1. 3.8.3.7 punkte nurodytos jėgos turi būti taikomos naudojant įtaisą, imituojantį neįgaliųjų vežimėlių saugos sistemos geometriją;

3.8.3.6.2. 3.8.3.7.3 punkte nurodytos jėgos turi būti taikomos naudojant įtaisą, imituojantį neįgaliųjų vežimėlių naudotojų saugos sistemos geometriją, ir Taisyklėje Nr. 14 nurodytą traukimo įtaisą;

3.8.3.6.3. 3.8.3.6.1 ir 3.8.3.6.2 punktuose nurodytos jėgos turi veikti vienu metu, priekine kryptimi ir 10° ± 5° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu;

3.8.3.6.4. 3.8.3.6.1 punkte nurodytos jėgos turi veikti atbuline kryptimi ir 10° ± 5° kampu horizontaliosios plokštumos atžvilgiu;

3.8.3.6.5. jėgos turi būti taikomos kuo staigiau ir veikti neįgaliųjų vežimėliams skirtos vietos centrinėje vertikaliojoje ašyje ir

3.8.3.6.6. jėga turi veikti ne trumpiau kaip 0,2 s;

3.8.3.6.7. bandymas atliekamas su transporto priemonės konstrukcijos tipiniu segmentu, kuriame yra visos detalės, galinčios turėti įtakos konstrukcijos tvirtumui arba standumui.

3.8.3.7. 3.8.3.6 punkte nurodytos jėgos yra tokios:

3.8.3.7.1. bandant M_2 kategorijos transporto priemonėse įrengtoms neįgaliųjų vežimėlių saugos sistemoms skirtus tvirtinimo elementus:

3.8.3.7.1.1. 1 110 ± 20 daN dydžio jėga, veikianti transporto priemonės išilginėje plokštumoje transporto priemonės priekio link 200–300 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų, ir

3.8.3.7.1.2. 550 ± 20 daN dydžio jėga, veikianti transporto priemonės išilginėje plokštumoje transporto priemonės galo link 200–300 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų;

3.8.3.7.2. bandant M_3 kategorijos transporto priemonėse įrengtoms neįgaliųjų vežimėlių saugos sistemoms skirtus tvirtinimo elementus:

3.8.3.7.2.1. 740 ± 20 daN dydžio jėga, veikianti transporto priemonės išilginėje plokštumoje transporto priemonės priekio link 200–300 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų, ir

▼B

3.8.3.7.2.2. 370 ± 20 daN dydžio jėga, veikianti transporto priemonės išilginėje plokštumoje transporto priemonės galo link 200–300 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų;

3.8.3.7.3. bandant neįgaliųjų vežimėlių naudotojų saugos sistemoms skirtus tvirtinimo elementus, jėgos turi atitikti Taisyklės Nr. 14 reikalavimus. Šios jėgos turi būti perduodamos traukimo įrenginiu, atitinkančiu diržo tipą, kaip nurodyta Taisyklėje Nr. 14.

3.8.3.8. Neįgaliųjų vežimėlių saugos sistema turi būti išbandyta taikant dinaminį bandymą, kuris atliekamas laikantis tokių reikalavimų:

3.8.3.8.1. 85 kg masės neįgaliųjų vežimėlį atitinkantis bandymų vežimėlis, stabdomas nuo 48–50 km/h greičio iki sustojimo, turi būti veikiamas lėtėjimo ir laiko impulsu, kuris:

3.8.3.8.1.1. priekine kryptimi ne mažiau kaip 0,015 s trukmės bendrąjį laiką būna didesnis kaip 20 g;

3.8.3.8.1.2. priekine kryptimi ne mažiau kaip 0,04 s trukmės bendrąjį laiką būna didesnis kaip 15 g;

3.8.3.8.1.3. trunka ilgiau kaip 0,075 s;

3.8.3.8.1.4. ne ilgiau kaip 0,08 s būna ne didesnis kaip 28 g;

3.8.3.8.1.5. trunka ne ilgiau kaip 0,12 s ir

3.8.3.8.2. 85 kg masės neįgaliųjų vežimėlį atitinkantis bandymų vežimėlis, stabdomas nuo 48–50 km/h greičio iki sustojimo, turi būti veikiamas lėtėjimo ir laiko impulsu, kuris:

3.8.3.8.2.1. atbuline kryptimi ne mažiau kaip 0,015 s trukmės bendrąjį laiką būna didesnis kaip 5 g;

3.8.3.8.2.2. atbuline kryptimi ilgiau kaip 0,02 s būna ne didesnis kaip 8 g;

3.8.3.8.3. 3.8.3.8.2 punkte aprašytas bandymas neatliekamas, jei abiem kryptimis naudojamos tos pačios saugos priemonės arba buvo atliktas lygiavertis bandymas;

3.8.3.8.4. atliekant pirmiau aprašytą bandymą, neįgaliųjų vežimėlių saugos sistema turi būti pritvirtinta:

3.8.3.8.4.1. prie tvirtinimo elementų, esančių bandymų įrangoje, kurioje jie išdėstyti taip pat, kaip ir transporto priemonėje, kuriai yra skirta toji saugos sistema, arba

3.8.3.8.4.2. prie tvirtinimo elementų reprezentatyviame transporto priemonės, kuriai yra skirta toji saugos sistema, segmente, parengtame pagal 3.8.3.6.7 punkte esantį aprašą.

3.8.3.9. Neįgaliųjų vežimėlių naudotojų saugos priemonės turi atitikti Taisyklėje Nr. 16 nurodytus bandymų reikalavimus arba lygiaverčių bandymų, kuriuose naudojamas 3.8.3.8.1 punkte nurodytų parametrų lėtėjimo ir laiko impulsas, reikalavimus. Tinkamais laikomi pagal Taisyklės Nr. 16 nuostatas patvirtinti ir reikiamai paženklinti saugos diržai.

▼B

3.8.3.10. 3.8.3.6, 3.8.3.8 arba 3.8.3.9 punktuose aprašyti bandymai laikomi išlaikytais tik tuomet, jei laikomasi šių reikalavimų:

3.8.3.10.1. per bandymą nė viena sistemos dalis nesugenda ir neatitrūksta nuo tvirtinimo elementų arba transporto priemonės;

3.8.3.10.2. po bandymo turi veikti vežimėlio ir jo naudotojo atleidimo mechanizmai;

3.8.3.10.3. atliekant 3.8.3.8 punkte aprašytą bandymą, neįgaliųjų vežimėlis išilginėje transporto priemonės plokštumoje turi pasislinkti ne daugiau kaip 200 mm;

3.8.3.10.4. pabaigus bandymą, nė viena sistemos dalis neturi būti deformuota taip, kad į aštrius sistemos dalies kraštus arba kitokias iškyšas būtų įmanoma susižeisti.

3.8.3.11. Greta jos turi būti aiškiai nurodyti naudojimosi nurodymai.

3.8.4. Į galą atsuktas neįgaliųjų vežimėlis. Statinio bandymo reikalavimai

3.8.4.1. Transporto priemonėse, kuriose nebūtina įrengti keleivių saugos sistemų, kaip alternatyva 3.8.2 arba 3.8.3 punkto nuostatoms gali būti įrengtas neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas, suprojektuotas taip, kad neįgaliųjų vežimėlių naudotojai galėtų važiuoti be saugos sistemų, kai vežimėlis atsuktas atgal ir atremtas į atramą arba atlošą, laikantis šių reikalavimų:

3.8.4.1.1. viena iš neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto išilginių pusių turi būti transporto priemonės siena arba pertvara;

3.8.4.1.2. neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto priekyje turi būti transporto priemonės išilginei ašiai statmena atrama ar atlošas;

3.8.4.1.3. atrama arba atlošas turi būti tokios konstrukcijos, kad vežimėlių ratai ar nugarėlės galėtų į juos atsiremti ir negalėtų apvirsti, ir turi atitikti 3.8.5 punkto nuostatas;

3.8.4.1.4. prie transporto priemonės šono arba sienos ar pertvaros turi būti pritvirtinti turėklai arba rankena, kuriuos neįgaliųjų vežimėlių naudotojai galėtų lengvai suimti. Šis turėklas gali išlįsti virš neįgaliųjų vežimėlio vertikaliosios projekcijos ne daugiau kaip 90 mm ir tik ne mažesniame kaip 850 mm aukštyje virš neįgaliųjų vežimėlių ploto grindų;

3.8.4.1.5. kitoje neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto pusėje turi būti įtaisyti ištraukiamieji turėklai arba lygiavertis atskiras įtaisas, saugantis, kad vežimėlis neslinktų į šoną ir kurį neįgaliųjų vežimėlio naudotojas galėtų lengvai suimti;

3.8.4.1.6. prie neįgaliųjų vežimėliams skirtų sričių turi būti pritvirtintos lentelės su šiuo užrašu:

„Vieta neįgaliųjų vežimėliams. Vežimėlis su įjungtais stabdžiais atsukamas atgal ir atremiamas į atramą arba atlošą.“

▼B

Naudojamiems tekstiniams žymenims taikomos 3 priedo 7.6.11.8 punkto nuostatos.

3.8.5. Atlošų ir atramų reikalavimai

3.8.5.1. Neįgaliųjų vežimėliams skirtame plote, atitinkančiame 3.8.4 punkto reikalavimus, įrengiamas atlošas turi būti statmenas transporto priemonės išilginei ašiai ir turi išlaikyti 250 ± 20 daN apkrovą, ne trumpiau kaip 1,5 s veikiančią atlošo paminkštinto paviršiaus vidurį ne mažesniame kaip 600 mm ir ne didesniame kaip 800 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų; apkrova sukeliama 200 × 200 mm dydžio bloku, transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje veikiančiu transporto priemonės priekio link. Atlošas neturi pakrypti daugiau kaip 100 mm, deformuotis taip, kad liktų liekamoji deformacija, ar sulūžti.

3.8.5.2. Neįgaliųjų vežimėliams skirtame plote, atitinkančiame 3.8.4 punkto reikalavimus, įrengiama atrama turi būti statmena transporto priemonės išilginei ašiai ir turi išlaikyti 250 ± 20 daN apkrovą, veikiančią atramos vidurį transporto priemonės horizontaliojoje plokštumoje transporto priemonės priekio link ne trumpiau kaip 1,5 s. Atlošas neturi pakrypti daugiau kaip 100 mm, deformuotis taip, kad liktų liekamoji deformacija, ar sulūžti.

3.8.6. 3.8.4.1.3 punkto reikalavimus atitinkančio atlošo pavyzdys (žr. 4 priedo 29 pav.).

3.8.6.1. Atlošo apatinis kraštas turi būti ne žemesniame kaip 350 mm ir ne aukštesniame kaip 480 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų.

3.8.6.2. Atlošo viršutinis kraštas turi būti ne mažesniame kaip 1 300 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų.

3.8.6.3. Atlošo plotis turi būti:

3.8.6.3.1. iki 830 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų: ne mažesnis kaip 270 mm ir ne didesnis kaip 420 mm ir

3.8.6.3.2. didesniame kaip 830 mm aukštyje, matuojant vertikaliai nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų: ne mažesnis kaip 270 mm ir ne didesnis kaip 300 mm.

3.8.6.4. Atlošas turi būti sumontuotas ne mažesniu kaip 4° ir ne didesniu kaip 8° kampu su vertikale, kai atlošo apatinis kraštas yra arčiau transporto priemonės galo nei priekinis kraštas.

3.8.6.5. Atlošo paminkštintas paviršius turi sudaryti vieną ištisinę plokštumą.

3.8.6.6. Atlošo paminkštintas paviršius turi kirsti visus neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto priekinės ribos gale esančios įsivaizduojamos vertikaliosios plokštumos, esančios ne mažiau kaip 100 mm ir ne daugiau kaip 120 mm atstumu nuo to ploto priekinės ribos, matuojant horizontaliai, ir ne mažiau kaip 830 mm ir ne daugiau kaip 870 mm nuo neįgaliųjų vežimėliams skirto ploto grindų, matuojant vertikaliai, taškus.

▼B

3.9. Durų valdikliai

3.9.1. Kai 3.6 punkte nurodytose duryse įrengiami įprasto naudojimo atidarymo valdikliai:

3.9.1.1. jeigu jie yra išoriniai, turi būti ant durų arba greta jų 850–1 300 mm aukštyje nuo žemės paviršiaus ir ne toliau kaip 900 mm nuo durų ir

3.9.1.2. jeigu jie yra vidiniai, I, II ir III klasių transporto priemonėse jie turi būti ant durų arba greta jų 850–1 300 mm aukštyje nuo arčiausiai valdiklio esančių grindų viršutinio paviršiaus ir ne toliau kaip 900 mm bet kuria kryptimi nuo durų angos.

3.10. Nesulankstytų lopšinių vežimėlių arba vaikiškų vežimėlių pastatymą reglamentuojančios nuostatos

3.10.1. (Rezervuota)

3.10.2. Nesulankstytam lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui skirtas plotas turi būti ne mažiau kaip 750 mm pločio ir 1 300 mm ilgio. Jo išilginė plokštuma turi būti lygiagreti transporto priemonės išilginei plokštumai, o grindų paviršius – neslidus.

3.10.3. Nuostatos, reglamentuojančios patekimą į lopšiniams vežimėliams arba vaikiškiems vežimėliams skirtas vietas:

3.10.3.1. turi būti sudarytos sąlygos laisvai ir nesunkiai įstumti iš lauko pro mažiausiai vienerias transporto priemonės tarnybines duris nesulankstytą lopšinį vežimėlį arba vaikišką vežimėlį į jiems skirtą specialią vietą (-as)

3.10.3.1.1. „Laisvai ir nesunkiai“ reiškia, kad:

a) yra pakankamai vietos, kad būtų galima manevruoti su lopšiniu vežimėliu arba vaikišku vežimėliu;

b) nėra laiptelių, tarpų ar statramsčių, kurie trukdytų laisvai stumti lopšinį vežimėlį arba vaikišką vežimėlį.

3.10.4. Plote pritvirtinama 4 priedo 23 C paveiksle pavaizduota piktograma.

3.10.4.1. Ta pati piktograma turi būti transporto priemonės priekyje kelkraščio pusėje ir prie atitinkamų tarnybinių durų, pro kurias patenkama į lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui skirtą plotą.

3.10.5. Turi būti taikomi šie nesulankstyto lopšinio vežimėlio arba vaikiško vežimėlio stabilumo reikalavimai:

3.10.5.1. viena iš lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui skirto ploto išilginių pusių turi būti transporto priemonės siena arba pertvara;

3.10.5.2. lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui skirto ploto priekyje turi būti transporto priemonės išilginei ašiai statmena atrama ar atlošas;

3.10.5.3. atrama arba atlošas turi neleisti lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui apvirsti ir turi atitikti 3.8.5 punkto nuostatas;

▼B

3.10.5.4. prie transporto priemonės šono arba sienos ar pertvaros pritvirtinami turėklai arba rankena, kuriuos lydintis asmuo galėtų lengvai suimti. Šis turėklas gali išlįsti virš lopšinio vežimėlio arba vaikiško vežimėlio vertikaliosios projekcijos ne daugiau kaip 90 mm ir tik ne mažesniame kaip 850 mm aukštyje virš lopšinio vežimėlio arba vaikiško vežimėlio ploto grindų;

3.10.5.5. kitoje lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui skirto ploto pusėje turi būti įtaisyti ištraukiamieji turėklai arba lygiavertis atskiras įtaisas, saugantis, kad vežimėlis neslinktų į šoną.

3.10.6. Tame plote turi būti numatytas specialus valdiklis, pvz., mygtukas, kad keleiviai, vykstantys su nesulankstytu lopšiniu vežimėliu arba vaikišku vežimėliu, galėtų paprašyti sustabdyti transporto priemonę kitoje autobusų stotelėje. Turi būti taikomi bendrieji 3 priedo 7.7.9.1 punkto reikalavimai.

3.10.7. Įtaisytas valdiklis turi būti su 23 C paveiksle pavaizduota piktograma. Prireikus piktogramos matmenys gali būti sumažinti.

3.10.8. Nesulankstytam lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui pastatyti skirtas plotas gali ribotis su neįgaliųjų vežimėliui skirtu plotu ir būti jo tęsinys. Leidžiama naudoti įsiterpiančius statramsčius, į kuriuos gali įsitverti stovintys keleiviai, su sąlyga, kad paisoma šio priedo 3.10.3 punkto reikalavimų.

3.10.9. Papildomi plotai neįgaliųjų vežimėliams gali būti derinami su plotais nesulankstytam lopšiniam vežimėliui arba vaikiškam vežimėliui, jeigu laikomasi atitinkamų reikalavimų. Tokiu atveju plotas turi būti paženklintas ženklais su (arba greta) toliau nurodytu tekstu, lygiaverčiu tekstu arba piktograma:

„Šią vietą užleiskite neįgaliųjų vežimėliu judančiam asmeniui“.

3.11. Nuostatos dėl įlaipinimo įtaisų

3.11.1. Bendrieji reikalavimai:

3.11.1.1. Įlaipinimo įtaisus įjungiantys valdikliai turi būti aiškiai paženklinti. Tai, kad įlaipinimo prietaisai yra išlindę arba nuleisti, vairuotojui turi rodyti signalinė lemputė.

3.11.1.2. Sugedus saugos įtaisui, keltuvai, pandusai ir nuleidimo sistemos neturi veikti, išskyrus tą atvejį, jeigu juos būtų galima saugiai valdyti rankiniu būdu. Turi būti aiškiai nurodyta avarinio mechanizmo rūšis ir vieta. Nutrūkus energijos tiekimui, keltuvus ir pandusus turi būti įmanoma valdyti rankiniu būdu.

3.11.1.3. Įlaipinimo įtaisai gali užstoti vienas tarnybines arba avarines duris, jeigu iš transporto priemonės vidaus ir išorės paisoma šių dviejų sąlygų:

3.11.1.3.1. įlaipinimo įtaisai neužstoja rankenos arba kito durims atidaryti skirto įtaiso.

▼B

3.11.1.3.2. įlaipinimo įtaisus avarijos atveju galima lengvai patraukti ir atlaisvinti praėjimą prie durų.

3.11.2. Nuleidimo sistema

3.11.2.1. Nuleidimo sistema turi būti valdoma jungikliu.

3.11.2.2. Visi valdikliai, kuriais įjungiama viso kėbulo arba jo dalies nuleidimo arba pakėlimo nuo kelio paviršiaus sistema, aiškiai paženklinami ir juos turi tiesiogiai valdyti vairuotojas.

3.11.2.3. Nuleidimą turi būti įmanoma sustabdyti ir tuoj pat pakeisti važiavimo kryptį kabinoje sėdinčiam vairuotojui pasiekiamu valdikliu ir greta kitų nuleidimo sistemos valdymo valdiklių esančiu valdikliu.

3.11.2.4. Bet kokia transporto priemonėje įrengta nuleidimo sistema neturi leisti transporto priemonei važiuoti didesniu kaip 5 km/h greičiu, jeigu transporto priemonė nuleista žemiau už įprastinį važiavimo aukštį.

3.11.3. Keltuvas

3.11.3.1. Bendrosios nuostatos

3.11.3.1.1. Keltuvai turi veikti tik tada, kai transporto priemonė stovi. Platformai turi būti neleidžiama judėti tol, kol nėra įjungtas arba automatiškai neįsijungia įtaisas, saugantis, kad vežimėlis nenuriedėtų.

3.11.3.1.2. Kėlimo platforma turi būti ne siauresnė kaip 800 mm ir ne trumpesnė kaip 1 200 mm, jos keliamoji galia neturi būti mažesnė kaip 300 kg.

3.11.3.2. Mechaniškai valdomų keltuvų papildomi techniniai reikalavimai

3.11.3.2.1. Valdiklis turi būti tokios konstrukcijos, kad išjungtas automatiškai grįžtų į išjungimo padėtį. Tada keltuvas turėtų tuoj pat sustoti ir turi būti įmanoma suaktyvinti keltuvo judėjimą bet kokia kryptimi.

3.11.3.2.2. Naudotojui nematomas vietas, kuriose keltuvui slenkant galėtų būti prispausti arba sutraiškyti objektai, turi saugoti saugos įtaisas (pvz., reversinis mechanizmas).

3.11.3.2.3. Suveikus tokiam saugos įtaisui, keltuvas turi tuoj pat sustoti ir pradėti judėti į priešingą pusę.

3.11.3.3. Mechaniškai valdomų keltuvų veikimas

3.11.3.3.1. Jei keltuvas yra ties vairuotojo regos lauke esančiomis tarnybinėmis durimis, jį gali valdyti savo vietoje sėdintis vairuotojas.

3.11.3.3.2. Visais kitais atvejais valdikliai turi būti greta keltuvo. Juos įjungti ir išjungti turi būti įmanoma tik savo vietoje sėdinčiam vairuotojui.

▼B

3.11.3.4. Rankiniu būdu valdomas keltuvas

3.11.3.4.1. Keltuvas turi būti valdomas prie jo esančiais valdikliais.

3.11.3.4.2. Keltuvas turi būti suprojektuotas taip, kad jam valdyti nereikėtų pernelyg didelės jėgos.

3.11.4. Pandusas

3.11.4.1. Bendrosios nuostatos

3.11.4.1.1. Pandusas turi veikti tik tada, kai transporto priemonė stovi.

3.11.4.1.2. Išorinės briaunos turi būti suapvalintos ne mažesniu kaip 2,5 mm spinduliu. Išoriniai kampai turi būti suapvalinti ne mažesniu kaip 5 mm spinduliu.

3.11.4.1.3. Naudojamasis panduso paviršius turi būti ne siauresnis kaip 800 mm. Panduso nuolydis, jį ištraukus arba atlenkus ant 150 mm aukščio kelkraščio, turėtų būti ne didesnis kaip 12 proc. Panduso nuolydis, jį ištraukus arba atlenkus ant žemės paviršiaus, turėtų būti ne didesnis kaip 36 proc. Tam galima naudoti nuleidimo sistemą.

3.11.4.1.4. Jei naudoti parengtas pandusas yra ilgesnis kaip 1 200 mm, jame turi būti įtaisas, saugantis, kad vežimėlis nenusprūstų į šoną.

3.11.4.1.5. Bet koks pandusas turi saugiai veikti esant 300 kg apkrovai.

3.11.4.1.6. Neįgaliųjų vežimėliui važiuoti skirtų panduso paviršių išorinis kraštas turi būti aiškiai paženklintas 45–55 mm pločio spalvine juosta, vizualiai išsiskiriančia iš likusio panduso paviršiaus. Spalvinė juosta turi eiti palei išorinį kraštą ir abu su neįgaliųjų vežimėlio judėjimo kryptimi lygiagrečius šonus.

Leidžiama paženklinti vietas, kur galima užkliūti arba kur panduso paviršius sudaro ir dalį laiptelio.

3.11.4.1.7. Kai kilnojamojo panduso padėtis yra naudojimo padėtis, ji turi būti užfiksuota. Kilnojamasis pandusas turi turėti tinkamą padėtį, kurioje gali būti saugiai laikomas pakeltas ir kurioje juo galima lengvai naudotis.

3.11.4.2. Veikimo būdai

3.11.4.2.1. Pandusas gali būti nuleidžiamas arba pakeliamas rankiniu būdu arba mechaniškai.

3.11.4.3. Mechaniškai valdomų pandusų papildomi techniniai reikalavimai

3.11.4.3.1. Panduso nuleidimo ir pakėlimo operacijas turi rodyti mirksinčios geltonos lemputės ir garsinis signalas.

▼B

3.11.4.3.2. Jei, nuleidus ar pakėlus pandusą, gali kilti sužeidimo pavojus, turi veikti saugos įtaisas (-ai).

3.11.4.3.3. Šie saugos įtaisai turi sustabdyti panduso judėjimą, kai jį veikianti vidutinė reakcijos jėga neviršija 150 N. Trumpą laiką didžiausioji jėga gali būti didesnė kaip 150 N, tačiau ji neturi viršyti 300 N. Reakcijos jėga gali būti matuojama bet kuriu tipo patvirtinimo institucijai priimtinu būdu. Reakcijos jėgų matavimo rekomendacijos pateiktos šios taisyklės 6 priede.

3.11.4.3.4. Pandusas turi nustoti slinkti horizontaliai, jeigu ant jo uždedamas 15 kg svoris.

3.11.4.4. Mechaniškai valdomų pandusų naudojimas

3.11.4.4.1. Jeigu vairuotojas mato pandusą pakankamai gerai, kad galėtų stebėti, kaip jis nuleidžiamas ir naudojamas, užtikrindamas keleivių saugą, jį gali valdyti savo vietoje sėdintis vairuotojas. Šio reikalavimo galima laikytis tinkamu netiesioginio matymo įtaisu (-ais).

3.11.4.4.2. Visais kitais atvejais valdikliai turi būti prie panduso. Juos įjungti ir išjungti turi būti įmanoma tik savo vietoje sėdinčiam vairuotojui.

3.11.4.5. Rankiniu būdu valdomo panduso naudojimas

3.11.4.5.1. Pandusas turi būti suprojektuotas taip, kad jam valdyti nereikėtų pernelyg didelės jėgos.

▼**B**

9 PRIEDAS

(Rezervuota)

▼B

10 PRIEDAS

Atskiro techninio mazgo tipo patvirtinimas ir transporto priemonės su kėbulu, kuris jau yra patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas, tipo patvirtinimas

1. ATSKIRO TECHNINIO MAZGO TIPO PATVIRTINIMAS

1.1. Kad gautų atskiro techninio mazgo, reikalingo transporto priemonės kėbului, tipo patvirtinimą pagal šią taisyklę, gamintojas patvirtinimą suteikiančiai institucijai įrodo, jog laikomasi gamintojo nurodytų sąlygų. Turi būti įvykdytos kitos šioje taisyklėje nurodytos sąlygos, ir tai turi būti įrodoma pagal 2 dalį.

1.2. Patvirtinimas gali būti suteiktas atsižvelgiant į sąlygas, kurias turi atitikti sukomplektuota transporto priemonė (pvz., tinkamos važiuoklės charakteristikos, naudojimo arba įrengimo apribojimai); šie apribojimai nurodomi patvirtinimo sertifikate.

1.3. Apie visas tokias sąlygas tinkama forma pranešama transporto priemonės kėbulo pirkėjui arba gamintojui, kuris atlieka paskesnius transporto priemonės surinkimo darbus.

2. TRANSPORTO PRIEMONĖS SU KĖBULU, KURIS JAU YRA PATVIRTINTAS KAIP ATSKIRAS TECHNINIS MAZGAS, TIPO PATVIRTINIMAS

2.1. Kad galėtų gauti transporto priemonės su kėbulu, kuris jau yra patvirtintas kaip atskiras techninis mazgas, tipo patvirtinimą pagal šią taisyklę, gamintojas tipo patvirtinimo institucijai įrodo, kad yra įvykdyti šios taisyklės reikalavimai, kurie nebuvo įvykdyti anksčiau, ir patvirtinti pagal 1 dalį, atsižvelgiant į bet kokį anksčiau suteiktą nekomplektinės transporto priemonės tipo patvirtinimą.

2.2. Turi būti įvykdyti visi pagal 1.2 punktą nustatyti reikalavimai.

▼B

11 PRIEDAS

Masė ir matmenys

1. Šis priedas taikomas M_2 ir M_3 kategorijų motorinių transporto priemonių masei ir matmenims tiek, kiek tai būtina tvirtinant transporto priemonę pagal jos bendrąją konstrukciją.

2. SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

Šiame priede:

2.1. Ašių grupė – ašys, kurios yra transporto priemonės vežimėlio dalis. Dviejų ašių grupė vadinama tandemu, o trijų ašių grupė – triašiu vežimėliu. Pagal susitarimą viena ašis laikomas vienos ašies grupe.

2.2. Transporto priemonės matmenys – transporto priemonės konstrukcijos matmenys, kuriuos nurodo gamintojas.

2.2.1. Transporto priemonės ilgis – pagal standarto ISO 612-1978 terminą Nr. 6.1 išmatuotas matmuo.

Be minėto standarto nuostatų, matuojant transporto priemonės ilgį, neturi būti atsižvelgiama į šiuos įtaisus:

a) stiklo valytuvus ir apliejiklius;

b) galinį ir priekinį numerio ženklą;

c) įtaisus muitinės plomboms pritvirtinti ir tų įtaisų apsaugą;

d) brezento tvirtinimo įtaisus ir jų apsaugą;

e) apšvietimo įrangą;

f) veidrodžius ir kitus netiesioginio matymo įtaisus;

g) pagalbines matymo priemones;

h) oro įsiurbimo vamzdžius;

i) nuimamųjų kėbulų ilgio ribotuvus;

j) įlipimo laiptelius ir rankenas;

k) rankenų gumas ir panašią įrangą;

l) keliamąsias platformas, nuožulnias plokštumas ir panašią parengtą naudoti įrangą, neviršijančią 300 mm, jeigu transporto priemonės keliamoji galia nepadidėja;

m) motorinių transporto priemonių sukabintuvus;

n) elektra varomų transporto priemonių trolėjus;

o) išorinius skydelius nuo saulės

2.2.2. Transporto priemonės plotis – pagal standarto ISO 612-1978 terminą Nr. 6.2 išmatuotas matmuo.

▼B

Be šio standarto nuostatų, matuojant transporto priemonės plotį, neturi būti atsižvelgiama į šiuos įtaisus:

a) įtaisus muitinės plomboms pritvirtinti ir tų įtaisų apsaugą;

b) brezento tvirtinimo įtaisus ir jų apsaugą;

c) signalinius įtaisus, kuriais įspėjama apie padangų defektus;

d) kyšančias lanksčiąsias purvasargių dalis;

e) apšvietimo įrangą;

f) parengtus naudoti pandusus, kėlimo platformas ir panašią parengtą naudoti įrangą, jeigu ji neišsikiša iš transporto priemonės šono daugiau kaip 10 mm, o pandusų, atsuktų į priekį arba į galą, kampai suapvalinti ne mažesniu kaip 5 mm spinduliu; briaunos turi būti suapvalintos ne mažiau kaip 2,5 mm spinduliu;

g) veidrodžius ir kitus netiesioginio matymo įtaisus;

h) padangos oro slėgio indikatorius;

i) įtraukiamuosius laiptelius;

j) išlinkusius padangos šonus iš karto virš padangos lietimosi su žemės paviršiumi taško;

k) pagalbines matymo priemones;

l) ištraukiamuosius šoninius autobusų ir tolimojo susisiekimo autobusų valdymo sistemų valdymo įtaisus, jeigu jie nėra įtraukti;

m) tarnybinių durų apšvietimo įtaisus.

2.2.3. Transporto priemonės aukštis – pagal standarto ISO 612-1978 terminą Nr. 6.3 išmatuotas matmuo.

Be šio standarto nuostatų, matuojant transporto priemonės aukštį neturi būti atsižvelgiama į šiuos įtaisus:

a) antenas;

b) pantografus arba trolėjus, kai jie yra iškelti.

Jei transporto priemonėse sumontuotas ašies keliamasis įtaisas, atsižvelgiama į šio įtaiso poveikį.

2.3. Didžiausioji techniškai leidžiama ašiai tenkanti masė (m) – masė, atitinkanti didžiausiąją leidžiamąją statinę vertikaliąją apkrovą, kuria ašis veikia kelio paviršių, priklausomai nuo transporto priemonės ir ašies konstrukcijos, kaip nurodyta transporto priemonės gamintojo.

2.4. Didžiausioji techniškai leidžiama ašių grupei tenkanti masė (μ) – masė, atitinkanti didžiausiąją leidžiamąją statinę vertikaliąją apkrovą, kuria ašių grupė veikia kelio paviršių, priklausomai nuo transporto priemonės ir ašių grupės konstrukcijos, kaip nurodyta transporto priemonės gamintojo.

▼B

2.5. Velkamoji masė – bendra apkrova, kuria kelio paviršių veikia velkamos transporto priemonės (-ių) ašis (-ys).

2.6. Didžiausioji techniškai leidžiama velkamoji masė (VM) – gamintojo nurodyta didžiausioji velkamoji masė.

2.7. Didžiausioji techniškai leidžiama masė transporto priemonės sukabinimo taške – masė, atitinkanti didžiausiąją leidžiamąją statinę vertikaliąją sukabinimo taško apkrovą, priklausomai nuo transporto priemonės konstrukcijos ir (arba) sukabintuvo, kaip nurodyta gamintojo. Pagal apibrėžtį šiai masei nepriskiriama transporto priemonės sukabintuvo masė.

2.8. Didžiausioji techniškai leidžiama pakrauto junginio masė (JM) – transporto priemonės ir priekabos (-ų) bendra masė, kurią nurodo gamintojas.

2.9. Ašies keliamasis įtaisas – prie transporto priemonės nuolatos pritaisytas įtaisas, kuriuo, priklausomai nuo transporto priemonės apkrovos, galima mažinti arba didinti ašies (-ų) apkrovą:

a) pakeliant ratus virš žemės paviršiaus arba juos nuleidžiant;

b) arba nepakeliant ratų virš žemės paviršiaus (pvz., transporto priemonėse su pneumatine arba kitokia pakaba),

kad būtų sumažintas padangų dilimas, kai transporto priemonė nevisiškai pakrauta, ir (arba) kad, padidinus varomosios ašies apkrovą, motorinė transporto priemonė arba transporto priemonių junginys galėtų lengviau pajudėti iš vietos, kai paviršius slidus.

3. REIKALAVIMAI

3.1. Parengtos eksploatuoti transporto priemonės masės ir jos pasiskirstymo tarp ašių matavimas

Parengtos eksploatuoti transporto priemonės masė ir jos pasiskirstymas tarp ašių matuojamas naudojant pagal šios taisyklės 3.4 punktą pateiktą transporto priemonę (-es), kuri stovi vietoje, o ratai nukreipti tiesiai į priekį. Kai išmatuota masė nuo gamintojo nurodytos tam tikrų techninių vieno tipo konfigūracijų masės skiriasi ne daugiau kaip 3 proc. arba ne daugiau kaip 5 proc., jeigu tai yra 3 500 kg masės neviršijanti M_2 kategorijos transporto priemonė, atitikčiai toliau nurodytiems reikalavimams patikrinti taikoma gamintojo nurodyta parengtų eksploatuoti transporto priemonių masė ir jos pasiskirstymas tarp ašių. Kitais atvejais turi būti naudojama išmatuota masė, ir techninė tarnyba, jeigu reikia, gali atlikti papildomus transporto priemonės (-ių) matavimus, o ne naudoti pagal šios taisyklės 3.4 punktą pateiktus matmenis.

3.2. Masės pasiskirstymo skaičiavimai

3.2.1. Skaičiavimo metodika

3.2.1.1. Kad būtų galima atlikti toliau nurodytus masės pasiskirstymo skaičiavimus, už patikrinimus atsakingai techninei tarnybai gamintojas turi pateikti informaciją (surašytą į lentelę arba kokia nors kita forma), būtiną kiekvienos transporto priemonės tipo techninei konfigūracijai identifikuoti: didžiausiąją techniškai leidžiamą pakrautos transporto priemonės masę, ašims ir jų grupėms tenkančias didžiausiąsias techniškai leidžiamas mases, didžiausiąją techniškai leidžiamą velkamąją masę ir didžiausiąją techniškai leidžiamą pakrauto junginio masę.

▼B

3.2.1.2. Siekiant įsitikinti, kad laikomasi čia išvardytų tipo techninių charakteristikų reikalavimų, turi būti atlikti tinkami skaičiavimai. Šiuo tikslu gali pakakti apskaičiuoti tik blogiausius atvejus.

3.2.1.3. Šiuose reikalavimuose M, m_i, μ_j, VM ir JM simboliais atitinkamai žymimi šie parametrai, kurie turi atitikti 3.2 punkto reikalavimus:

M = didžiausia techniškai leidžiama pakrautos transporto priemonės masė,

m_i = tiltui tenkanti didžiausioji techniškai leidžiama masė, pažymėta i raide; čia i raidė gali būti 1 arba bendras transporto priemonės ašių skaičius,

μ_j = didžiausioji techniškai leidžiama masė, tenkanti vienai ašiai arba ašių grupei, pažymėtai j raide; čia j raidė gali būti 1 arba bendras pavienių ašių arba ašių grupių skaičius,

TM = didžiausia techniškai leidžiama velkamoji masė, ir

JM = didžiausioji techniškai leidžiama pakrauto junginio masė.

3.2.1.4. Kai i raide žymimas pavienė ašis, o j raide – ašių grupė, tada pagal apibrėžtį $m_i = \mu_j$.

3.2.1.5. Transporto priemonių, kuriose įtaisytos reguliuojamos apkrovos ašys, 3.2.1.2 punkte nustatyti skaičiavimai atliekami, kai ašių apkrova atitinka įprastą darbo apkrovą. Transporto priemonių, kuriose įtaisyti pakeliamosios ašys, 3.2.1.2 punkte reikalaujami skaičiavimai atliekami nuleidus ašis.

3.2.1.6. Gamintojas nurodo ašių grupę veikiančios bendros apkrovos pasiskirstymo tarp ašių taisykles (pvz., nurodydamas pasiskirstymo formulę arba pateikdamas pasiskirstymo schemas).

3.2.2. Apkrovos apribojimai

3.2.2.1. Masių suma (m_i) neturi būti mažesnė už M masę.

3.2.2.2. Kiekvienos ašių grupės, pažymėtos j raide, ašims tenkanti masių suma (m_i) neturi būti mažesnė už μ_j masę. Be to, kiekviena iš m_i masių neturi būti mažesnė už μ_j dalį, tenkančią i ašiai, nustatytą pagal tą ašių grupę veikiančios masės pasiskirstymo dėsnius.

3.2.2.3. Masės verčių suma (m_i) neturi būti mažesnė už M masę.

3.2.2.4. JM neturi viršyti M + VM.

3.2.3. Apkrovos sąlygos

3.2.3.1. Parengtos eksploatuoti transporto priemonės masė, prie jos pridėjus Q masę, padaugintą iš sėdinčių ir stovinčių keleivių skaičiaus, pridėjus WP, B ir BX mases, kaip apibrėžta 3.2.3.2.1 punkte, bei pridėjus didžiausiąją techniškai leidžiamą masę sukabinimo taške, jei sukabintuvą sumontuoja gamintojas, neturi viršyti M masės.

▼B

3.2.3.2. Kai parengta eksploatuoti transporto priemonė apkraunama pagal 3.2.3.2.1 punkto reikalavimus, kiekvienos ašies apkrovą atitinkanti masė neturi būti didesnė už kiekvienai ašiai tenkančią m_i masę, o kiekvienos pavienės ašies arba ašių grupės apkrovą atitinkanti masė neturi būti didesnė už tai ašių grupei tenkančią μ_j masę. Be to, varančiosios ašies apkrovą atitinkanti masė arba varančiųjų ašių apkrovų sumą atitinkančių masių suma turi būti bent 25 proc. M.

3.2.3.2.1. Parengta eksploatuoti transporto priemonė pakraunama: Q mase, atitinkančia sėdinčių keleivių skaičių P; stovintiems keleiviams skirtame S1 plote tolygiai paskirstoma mase, atitinkančia Q masės stovinčių keleivių skaičių (SP); tam tikrais atvejais WP masė tolygiai paskirstoma kiekvienoje neįgaliųjų vežimėliams skirtoje erdvėje; B mase (kg), tolygiai paskirstoma bagažo skyriuose; BX mase (kg), tolygiai paskirstoma bagažą vežti pritaikyto stogo paviršiuje; čia:

P yra sėdimųjų vietų skaičius.

S_1 yra stovintiems keleiviams skirtas plotas. III arba B klasės transporto priemonėse $S_1 = 0$.

SP, kurį nurodo gamintojas, neturi būti didesnis už S_1/S_{Sp} vertę; čia S_{Sp} – toliau pateiktoje lentelėje nurodyta sutartinė stovinčiam keleiviui numatyta erdvė;

WP (kg) yra neįgaliųjų vežimėliams skirtų plotų skaičius, padaugintas iš 250 kg – neįgaliųjų vežimėlio ir jo naudotojo masės;

B (kg), kurią nurodo gamintojas, skaitinė vertė neturi būti mažesnė už 100 × V.

V yra bendras bagažo skyrių, įskaitant išorinius laikiklius, slidžių dėžes ir bagažo skyrius, pritvirtintus transporto priemonės išorėje, tūris (m^3).

BX, kurią nurodo gamintojas, vertė neturi būti mažesnė kaip 75 kg/m^2.

Dviaukštėse transporto priemonėse neturi būti įrangos bagažui ant stogo vežti, todėl tokių transporto priemonių atveju BX vertė yra lygi nuliui.

Q ir S_{Sp} vertės yra nurodytos šioje lentelėje:

Transporto priemonės klasė	Q (kg) vieno keleivio masė	S_{sp} (m^2 vienam keleiviui) sutartinė erdvė, skirta vienam stovinčiam keleiviui
I ir A klasės	68	0,125
II klasė	71 (*)	0,15
III ir B klasės	71 (*)	Stovintys keleiviai nevežami

(*) Įskaitant 3 kg rankinį bagažą.

3.2.3.2.2. Jei transporto priemonėje galima keisti sėdimųjų vietų skaičių, yra stovintiems keleiviams skirtas plotas (S_1) ir (arba) neįgaliųjų vežimėliams skirtas plotas, 3.2.3.1 ir 3.2.3.2 punktų reikalavimai apibrėžiami atsižvelgiant į kiekvieną iš šių taikomų sąlygų:

▼B

3.2.3.2.2.1. kai visos galimos sėdimosios vietos užimtos, tada – likusį stovintiems keleiviams skirtą plotą (iki gamintojo nurodyto stovintiems keleiviams skirtų vietų ribinio skaičiaus, jei jis pasiekiamas, išskyrus plotus, skirtus tik neįgaliųjų vežimėlių naudotojams) ir, jei lieka vietos, neįgaliųjų vežimėliams skirtą plotą;

3.2.3.2.2.2. kai visas galimas stovintiems keleiviams skirtas plotas užimtas (iki gamintojo nurodyto stovintiems keleiviams skirtų vietų ribinio skaičiaus, išskyrus plotus, skirtus tik neįgaliųjų vežimėlių naudotojams), likusias sėdimąsias vietas ir, jei lieka vietos, neįgaliųjų vežimėlių užimtą plotą;

3.2.3.2.2.3. kai visos galimos neįgaliųjų vežimėliams skirtos vietos užimtos – likusį stovintiems keleiviams skirtą plotą (iki gamintojo nurodyto stovintiems keleiviams skirtų vietų ribinio skaičiaus, jei jis pasiekiamas) ir užimtas likusias tinkamas naudoti vietas.

3.2.3.3. Kai transporto priemonė yra parengta eksploatuoti arba apkrauta, kaip nurodyta 3.2.3.2.1 punkte, priekinės ašies arba ašių grupės apkrovą atitinkanti masė turi būti ne mažesnė kaip procentinis parengtos eksploatuoti transporto priemonės arba didžiausiosios techniškai leidžiamos pakrautos transporto priemonės masės (M) dydis, nustatytas šioje lentelėje:

I ir A klasės		II klasė		III ir B klasės	
Atskira	Sujungta	Atskira	Sujungta	Atskira	Sujungta
20	20	25 ([1])	20	25 ([1])	20

([1]) II ir III klasės transporto priemonių su 3 ašimis, turinčių dvi vairuojamąsias ašis, atveju šis skaičius sumažinamas 20 proc.

3.2.3.4. Kai transporto priemonei turi būti suteiktas daugiau kaip vienos klasės patvirtinimas, kiekvienai klasei turi būti taikomi 3.2.3.1 ir 3.2.3.2 punktai.

3.3. Transporto priemonių ženklinimas

3.3.1. Transporto priemonės viduje, savo vietoje sėdinčiam vairuotojui matomoje vietoje turi būti aiškiai nurodyta:

3.3.1.1. ne mažesnėmis kaip 10 mm aukščio raidėmis arba piktogramomis ir ne mažesniais kaip 12 mm aukščio skaitmenimis:

3.3.1.1.1. didžiausias transporto priemonėje galimas sėdimųjų vietų skaičius;

3.3.1.1.2. didžiausias transporto priemonėje galimas stovimųjų vietų (jei jų yra) skaičius;

3.3.1.1.3. didžiausias transporto priemonėje galinčių tilpti neįgaliųjų vežimėlių (jei numatyta) skaičius;

3.3.1.2. ne mažesnėmis kaip 10 mm aukščio raidėmis arba piktogramomis ir ne mažesniais kaip 12 mm aukščio skaitmenimis:

3.3.1.2.1. masė bagažo, kurį galima vežti transporto priemone, kai transporto priemonė visiškai pakrauta pagal šio priedo 3.2.3 punktą;

3.3.1.2.2. į ją turi būti atitinkamai įtraukta masė bagažo, esančio:

3.3.1.2.2.1. bagažo skyriuose (B masė, 3.2.3.2.1 punktas);

▼B

3.3.1.2.2.2. ant stogo, jeigu jis pritaikytas vežti bagažą (BX masė, 3.2.3.2.1 punktas).

3.3.2. Greta minėtų ženklų turi būti palikta vietos, kad ant transporto priemonės ne mažesnėmis kaip 10 mm aukščio raidėmis arba piktogramomis ir ne mažesniais kaip 12 mm aukščio skaitmenimis galėtų būti nurodyta bagažo masė (B ir BX), kurią galima vežti, kai transporto priemonėje yra didžiausias keleivių ir ekipažo skaičius ir transporto priemonės masė neviršija didžiausios pakrautos transporto priemonės masės arba didžiausios bet kurios ašies ar ašių grupės masės, kuriai esant transporto priemonė gali būti pradėta eksploatuoti susitariančiojoje šalyje, kurioje turi būti registruojama. Susitariančiosios šalys, kurios reikalauja paženklinti šią masę, turi, gamintojui pritarus, nustatyti bagažo masę, kuri turi būti nurodyta ženklinimu, ir imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad transporto priemonės būtų atitinkamai paženklintos prieš registravimą.

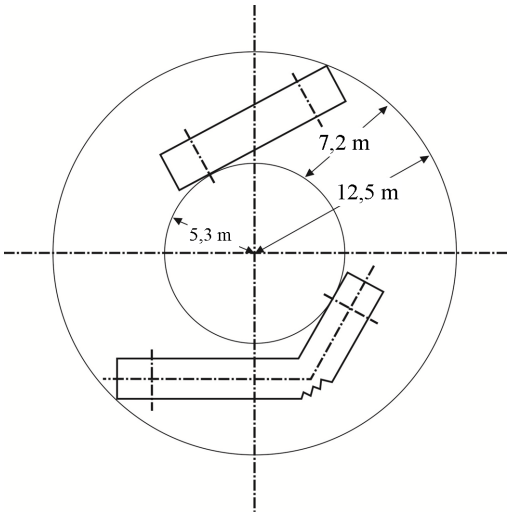
3.4. Manevringumas

3.4.1. Kiekviena motorine transporto priemone turi būti įmanoma manevruoti į abi puses visiškai apskritimine trajektorija 360°, neišvažiuojant iš ploto, apibrėžto dviem apskritimais, kurių centras yra bendras ir išorinio apskritimo spindulys yra 12,50 m, o vidinio – 5,30 m; jokia transporto priemonės dalis neturi pažeisti apskritimų ribų (išskyrus į transporto priemonės plotį neįskaičiuojamas atsikišusias dalis). Šis reikalavimas taip pat taikomas transporto priemonėms su ašies keliamaisiais įtaisais, kai pakeliamoji ašis (-ys) yra pakelta arba reguliuojamos apkrovos ašis (-ys) yra neapkrauta.

3.4.1.1. 3.4.1. punkto reikalavimai turi būti patikrinti nuo transporto priemonės vidurio labiausiai nutolusį priekinį transporto priemonės tašką kreipiant palei išorinio apskritimo kontūrą (žr. A pav.).

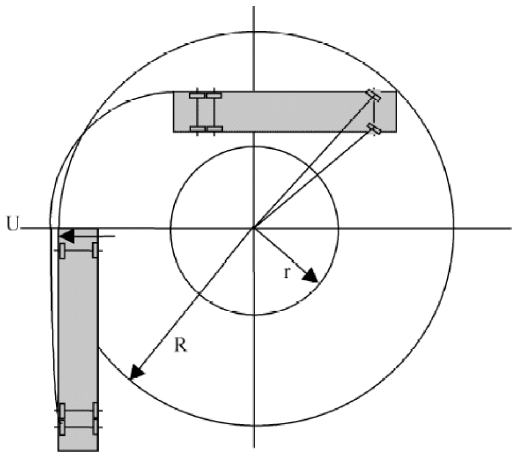
3.4.2. Kai transporto priemonė stovi, ant žemės paviršiaus pažymima linija, pagal kurią galima nustatyti vertikaliąją plokštumą, liečiančią transporto priemonės šoną, atsuktą į išorę nuo apskritimo. Jei transporto priemonė yra sujungtoji, dvi atskiros dalys turi būti išlygintos tos plokštumos atžvilgiu. Kai transporto priemonė tiesia linija juda į priekį į 3.4.1 punkte nurodytą apskritimo sritį, jokia transporto priemonės dalis neturi išsikišti už vertikaliosios projekcijos daugiau kaip 0,60 m (žr. B ir C pav.).

A paveikslas

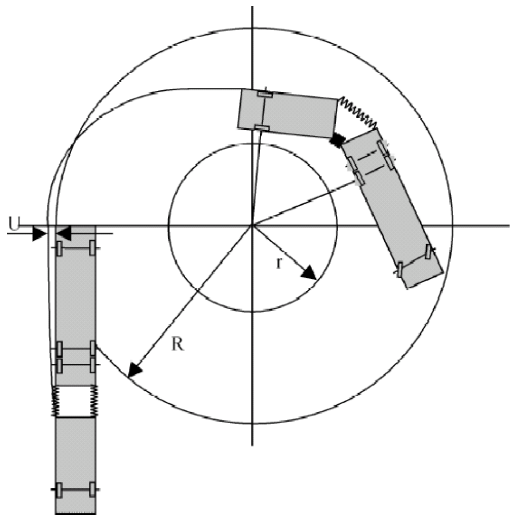
▼B

B paveikslas

R = 12,5 m
r = 5,3 m
U = daugiausia 0,6 m

C paveikslas

R = 12,5 m
r = 5,3 m
U = daugiausia 0,6 m

3.4.3. Ar laikomasi 3.4.1 ir 3.4.2 punktų reikalavimų, gamintojo prašymu dar gali būti patikrinta atliekant atitinkamus lygiaverčius skaičiavimus arba geometriškai.

3.4.4. Jei transporto priemonės nekomplektinės, gamintojas turi nurodyti didžiausius leidžiamus matmenis, kuriuos taikant tikrinama, ar laikomasi 3.4.1 ir 3.4.2 punktų reikalavimų.

▼B

12 PRIEDAS

Papildomi troleibusų saugos nurodymai

1. SĄVOKOS

1.1. Linijos įtampa – iš išorinio šaltinio troleibusui tiekiama įtampa.

Troleibusai turi būti suprojektuoti veikti tiekiant vieną iš šių vardinių linijos įtampų:

a) 600 V (veikimo intervalas – 400–720 V, 5 minutes – nuolatinę srovę, kurios įtampa yra 800 V) arba

b) 750 V (veikimo intervalas – 500–720 V, 5 minutes – nuolatinę srovę, kurios įtampa yra 1 000 V) ir

c) 20 ms atlaikyti 1 270 V viršįtampius.

1.2. Troleibusų elektros grandinės pagal vardinę įtampą skirstomos į šias klases:

1.2.1. A įtampos klasė:

vardinė įtampa ≤ 30 V (kintamoji srovė) ir

vardinė įtampa ≤ 60 V (nuolatinė srovė).

1.2.2. B įtampos klasė:

30 V (kintamoji srovė) < vardinė įtampa ≤ 1 000 V (kintamoji srovė) ir

60 V (nuolatinė srovė) < vardinė įtampa ≤ 1 500 V (nuolatinė srovė).

1.3. Vardinės klimato sąlygos

1.3.1. Troleibusai suprojektuojami taip, kad patikimai veiktų šiomis aplinkos sąlygomis:

1.3.1.1. temperatūros intervalas: nuo – 25 °C iki + 40 °C;

1.3.1.2. santykinis drėgnis: 98 proc., kai temperatūra yra iki 25 °C;

1.3.1.3. atmosferos slėgis: nuo 86,6 kPa iki 106,6 kPa;

1.3.1.4. aukštis virš jūros lygio: iki 1 400 m virš jūros lygio.

1.3.2. Tipo patvirtinimo dokumentuose (1 priedo 1 dalies 1–3 priedėliai) ir pranešimo blanke (1 priedo 2 dalies 1–3 priedėliai) nurodomos specialios aplinkos sąlygos, neatitinkančios vardinių klimato sąlygų, nurodytų 1.3.1 punkte.

1.4. Savigesė medžiaga – medžiaga, kuri, pašalinus liepsnos šaltinį, nustoja degti.

1.5. Izoliacija. Yra skirtingų izoliacijos rūšių:

1.5.1. funkcinė izoliacija užtikrina įrangos veikimą;

1.5.2. pagrindinė izoliacija apsaugo asmenis nuo elektros srovės pavojaus, kurį kelia sistemos su apsauginiu sujungimu;

▼B

1.5.3. papildomoji izoliacija apsaugo asmenis nuo elektros srovės pavojaus, kurį kelia sistemos be apsauginio sujungimo;

1.5.4. dviguboji izoliacija – pagrindinės ir papildomosios izoliacijų derinys, kurių kiekviena gali būti atskirai išbandyta naudojant tarpinį metalizuotąjį sluoksnį.

1.6. Vardinė izoliacijos įtampa

1.6.1. Kai prie grandinės prijungta linijos įtampa, vardinė izoliacijos įtampa (U_{Nm}), taikoma kiekvienai dvigubosios izoliacijos daliai, turi atitikti didžiausiąją linijos įtampą, kaip nustatyta 1.1 punkte; ir

1.6.2. kai grandinės izoliuotos nuo linijos įtampos, vardinė izoliacijos įtampa (U_{Nm}) yra didžiausioji nuolatinė įtampa grandinėje.

2. SROVĖS GAVIMAS

2.1. Srovė gaunama per kontaktinius laidus vienu ar keliais sujungimo įtaisais, kuriuos paprastai sudaro du srovės imtuvai (taikmenyse su kreipiamosiomis gali būti naudojamas vienas srovės imtuvas arba pantografas). Srovės imtuvą sudaro stoginė sąranka (trolėjaus pagrindas), trolėjaus stiebas, srovės imtuvo galvutė ir keičiamasis kontaktinio paviršiaus įdėklas. Srovės imtuvai sumontuojami taip, kad galėtų sukiotis horizontaliai ir vertikaliai.

Srovės imtuvas turi suktis mažiausiai ± 55° kampu aplink vertikaliąją ašį, jungiančią jį su troleibusu, o aplink horizontaliąją ašį, jungiančią jį su troleibusu, turi suktis mažiausiai ± 20° kampu.

2.2. Trolėjaus stiebai turi būti pagaminti iš izoliacinės medžiagos arba iš izoliacine medžiaga, kuria užtikrinama funkcinė izoliacija, siekiant išvengti atjungiamų (atkabinamų) oro linijų trumpojo jungimo, padengto metalo ir turi būti atsparūs mechaniniams smūgiams.

2.3. Srovės imtuvai turi būti suprojektuoti taip, kad išlaikytų reikiamą paveikųjį sąlytį su kontaktiniais laidais, kai jie yra ne mažiau kaip 4–6 m virš žemės paviršiaus, ir kad troleibuso išilginė ašis galėtų nukrypti nuo kontaktinių laidų vidutinės ašies ne mažiau kaip po 4,0 m į abi puses.

2.4. Kiekviename trolėjuje turi būti įtaisas, automatiškai nuleidžiantis stiebą, srovės imtuvui atsitiktinai atsijungus nuo kontaktinio laido (atsikabinus).

2.5. Atsikabinimo atveju nuleisti stiebai neturi liestis su jokia stogo dalimi.

2.6. Nuo trolėjaus stiebo atjungta srovės imtuvo galvutė, kurios padėtis yra įprastinė, turi likti pritvirtinta prie trolėjaus stiebo.

2.7. Srovės imtuvai gali būti nuotoliniu būdu valdomi iš vairuotojo kabinos arba bent nuleidžiami nuotoliniu būdu.

2.8. Turi būti priemonės, leidžiančios vairuotojui prireikus pakeisti kontaktinio paviršiaus įdėklus transporto priemonę eksploatuojant kelyje.

▼B

3. TRAUKOS IR PAGALBINĖ ĮRANGA

3.1. Troleibuse sumontuoti elektriniai komponentai turi būti apsaugoti nuo viršįtampio ir trumpojo jungimo srovės. Geriausia, kai šią apsaugą užtikrina išjungikliai, grąžinami į pradinę padėtį automatiškai, nuotoliniu arba rankiniu būdu.

3.2. Elektriniai komponentai turi būti apsaugoti nuo perjungimo trūkio arba atmosferos viršįtampio.

3.3. Išjungikliai turi pertraukti konkrečias pažeistas grandines.

3.4. Jeigu kurioje nors grandinėje yra vienpolis išjungiklis, jis turi būti įrengtas teigiamajame grandinės laide.

3.5. Visos B įtampos klasės elektrinės grandinės ir jų atšakos turi būti dvigubų laidų. Troleibuso korpusą galima naudoti kaip nuo linijos įtampos dvigubąja izoliacija apsaugotų B įtampos klasės grandinių apsauginio sujungimo laidininką. Jis taip pat gali būti naudojamas kaip grįžtamoji A įtampos klasės grandinių jungtis.

3.6. Akumuliatorių korpusai, dangčiai ir padėklai turi būti pagaminti iš nedegių arba savigesių medžiagų.

3.7. Elektriniai komponentai, prie kurių prijungta linijos įtampa, be pagrindinės izoliacijos turi turėti papildomąją izoliaciją nuo troleibuso kėbulo, borto maitinimo šaltinio ir signalų sąsajų.

Siekiant apsaugoti dalis, kuriomis teka srovė, ir metalizuotuosius tarpinius sluoksnius keleivių salone arba bagažo skyriuje, taikomas IPXXD apsaugos lygis (pagal standartą ISO 20653:2013).

Siekiant apsaugoti dalis, kuriomis teka srovė, ir metalizuotuosius tarpinius sluoksnius, kurie yra ne keleivių salone arba ne bagažo skyriuje ir ne ant stogo, o kitose vietose, taikomas IPXXB apsaugos lygis (pagal standartą ISO 20653:2013).

Siekiant apsaugoti dalis, kuriomis teka srovė, ir metalizuotuosius tarpinius sluoksnius ant stogo ir kai apsauga užtikrinama atstumu, apsaugos lygis nėra taikomas.

3.7.1. Išorinės izoliacijos tarpai turi būti ne mažesni kaip 10 mm, pvz., ant stogo ir šalia traukos variklio – ten, kur kartkartėmis gali tekėti srovė ir kur nuolat yra valoma.

Išorinė izoliacija turi būti apsaugota nuo oro poveikio arba turi būti naudojamas skėtinis, briaunotasis arba kitoks izoliatorius, turintis lygiaverčių savybių. Kaip medžiagą arba apdangalą rekomenduojama naudoti silikoną. Tokiu atveju mažiausias nuotėkio kelias turi būti 20 mm.

Kai naudojamos kitos medžiagos, modeliai ar montavimo būdai arba kai veikimo sąlygos yra ekstremalios, pasirenkamas didesnis nuotėkio kelias. Išdėstymo pagrindimas dokumentais yra tvirtinimo procedūros dalis (žr. 1 priedo 1 dalies 1, 2 ir 3 priedėlių 6.2.11 punktą).

▼B

3.7.2. B įtampos klasės įranga paženklinama žaibo simboliu. Simbolio fonas turi būti geltonos, o kraštai ir žaibas – juodos spalvos.

Simbolis turi būti matomas ant gaubtų ir pertvarų, kuriuos nuėmus atsidengtų B įtampos klasės grandinių dalys, kuriomis teka srovė. Vertinant, kaip paisoma simboliui nustatytų reikalavimų, reikėtų įvertinti prieigos prie pertvarų ir (arba) gaubtų ir jų nuėmimo kriterijus.

3.8. Elektrinių komponentų dalys, kuriomis teka srovė, išskyrus srovės imtuvus, viršįtampio iškroviklius ir traukos varžus, turi būti apsaugoti nuo drėgmės ir dulkių.

3.9. Turi būti sudarytos sąlygos reguliariai atlikti varžos bandymą su pagrindine ir papildomąja izoliacija, naudojama komponentams su dvigubąja izoliacija. Kai troleibusas yra sausas ir švarus ir bandomoji nuolatinės srovės įtampa yra 1 000 V DC, elektrinių grandinių izoliacijos varža turi būti ne mažesnė kaip:

3.9.1. pagrindinės izoliacijos: 10 MΩ;

3.9.2. papildomosios izoliacijos: 10 MΩ;

3.9.3. bendros dvigubosios izoliacijos: 10 MΩ.

3.10. Laidai ir įranga

3.10.1. Visose grandinėse turi būti naudojami lankstūs laidai. Vardinė įžeminimo laidų izoliavimo įtampa turi atitikti bent vardinę izoliavimo įtampą, nustatytą 1.6 punktu.

3.10.2. Išvedžioti laidai neturi būti mechaniškai įtempti.

3.10.3. Laidų izoliacija neturi palaikyti liepsnos plitimo.

3.10.4. Skirtingų įtampos klasių laidai turi būti išvedžioti atskirai.

3.10.5. Laidų vamzdeliai turi būti pagaminti iš nedegios arba savigesės medžiagos. Vamzdeliai B įtampos klasės keleivių salone turi būti uždengti ir pagaminti iš metalo. Metaliniai vamzdeliai turi būti prijungti prie transporto priemonės važiuoklės.

3.10.6. [Rezervuota]

3.10.7. Po troleibuso grindimis esantys laidai turi būti išvedžioti vamzdyje, apsaugančiame nuo vandens ir dulkių patekimo ir plitimo.

3.10.8. Laidų ir kabelių tvirtinimas ir išdėstymas turi būti toks, kad būtų užtikrinta apsauga nuo pažeidimo prasitrynus (nusibraižius) izoliacijai. Laidų įleidimo į metalinę konstrukciją vietose turi būti įdėtos įvorės iš elastomerinės medžiagos. Vamzdžių su laidais lenkimo spindulys turi būti bent penkis kartus didesnis už išorinį vamzdžio skersmenį.

▼B

3.10.9. Laidų vieta greta išjungiklių turi būti suprojektuota taip, kad nebūtų kibirkščiavimo su laidais.

3.10.10. Turi būti imtasi atsargumo priemonių, apsaugančių nuo laidų pažeidimo dėl įkaitusių varžų ir kitų elektrinių komponentų. Svarbiausiose vietose turi būti naudojami karščiui atsparūs laidai.

3.10.11. Laidų laikikliai, jungtys ir kiti tvirtinimo įtaisai turi būti pagaminti iš nedegių arba savigesių medžiagų. Elektriniai komponentai iš savigesių medžiagų įrengiami tik už keleivių salono ribų.

3.10.12. Visos B įtampos klasės įrangos troleibuse izoliacijos rūšys išbandomos naudojant kintamosios srovės maitinimo šaltinį, kai bandymo dažnis per 1 minutę yra 50–60 Hz.

Laidų ir komponentų troleibuse bandomoji įtampa (U_{Test}) turi būti tokia:

pagrindinė izoliacija: $U_{Test} = 2 \times U_{Nm} + 1\,500$ V;

papildomoji izoliacija: $U_{Test} = 1{,}6 \times U_{Nm} + 500$ V.

Kai grandinės nuo oro linijos įtampos apsaugotos dvigubąja izoliacija, bandomoji įtampa (U_{Test}) turi būti ne mažesnė kaip 1 500 V arba:

pagrindinė izoliacija: $U_{Test} = 2 \times U_{Nm} + 1\,000$ V.

Lygiavertė bandomoji nuolatinės srovės įtampa yra lygi kvadratinės šaknies iš dviejų ir kintamosios srovės sandaugai.

Tuo atveju, kai grandinės yra tiesiogiai prijungtos prie oro linijos, troleibusuose neleidžiama naudoti sustiprintosios izoliacijos.

4. KELEIVIŲ IR EKIPAŽO ELEKTRINĖ SAUGA

4.1. Kiekviena grandinė troleibuse, kurioje sukuriama oro linijos įtampa, turi būti apsaugota dvigubąja transporto priemonės važiuoklės izoliacija.

4.2. Dinaminio krūvio srovės poveikį, kurio priežastis yra talpinis B įtampos klasės įrangos ir elektrinės važiuoklės ryšys, sumažina įėjimuose naudojamos izoliacinės medžiagos apsauginė varža. Durų statramsčiai ir turėklai, durų plokštės ir rankenos, pagalbinės judėjimo rampos ir pirmieji laipteliai turi būti padaryti iš izoliacinės medžiagos, padengti mechaniškai atsparia izoliacija arba izoliuoti nuo troleibuso kėbulo.

4.3. Troleibuse įrengiamas borto prietaisas, skirtas nuotėkio srovei arba įtampai tarp važiuoklės ir kelio paviršiaus nuolat stebėti. Prietaisu aukštos įtampos grandinės automatiškai atjungiamos nuo kontaktų sistemos (kai troleibusas nejuda), jeigu nuotėkio srovė viršija 3 mA arba jeigu nuotėkio įtampa viršija 60 V (esant nuolatinei srovei), vadovaujantis standartais EN 50122-1 arba IEC 62128-1.

5. VAIRUOTOJO KABINA

5.1. Vairuotojo kabinoje neturi būti jokios jam pasiekiamos aukštos įtampos įrangos.

▼B

5.2. Prietaisų skydelyje būtinai turi būti:

5.2.1. kontaktų sistemos įtampos rodytuvas;

5.2.2. nulinės įtampos kontaktų sistemoje rodytuvas;

5.2.3. pagrindinio automatinio linijos įtampos išjungiklio būsenos rodytuvas;

5.2.4. akumuliatorių įkrovimo ir (arba) išsikrovimo rodytuvas;

5.2.5. 4.2 punkte nustatytas ribas viršijančios kėbulo įtampos arba nuotėkio srovės rodytuvas.

▼B

13 PRIEDAS

1 DALIS

Gaisro gesinimo sistema, patvirtinta kaip komponentas

1. SPECIFIKACIJOS

1.1. Gaisro gesinimo sistemos išbandomos esant didelei ugniai, mažai ugniai ir didelei ugniai, kai veikia ventiliatorius ir kai ugnis vėl įsiliepsnoja.

1.2. Bandymo įrenginys, bandomoji ugnis ir bendrosios bandymo sąlygos aprašytos šio priedo 1 priedėlyje.

1.3. Didelė ugnis

1.3.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 2 priedėlį.

1.3.2. Bandymas atliekamas naudojant gesinamąją medžiagą ir suslėgtųjų dujų talpyklą arba gesinamosios medžiagos generatorių, atvėsintą iki gamintojo nurodytos mažiausiosios gaisro gesinimo sistemos veikimo temperatūros.

1.3.3. Ugnis turi būti visiškai užgesinama ne vėliau kaip per minutę nuo gesinamosios medžiagos panaudojimo pradžios arba iki to laiko, kai išnaudojama visa gesinamoji medžiaga (taikomas trumpesnysis laikotarpis).

1.3.4. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba dviem iš trijų mėginimų, kai pirmasis iš šių mėginimų yra nesėkmingas.

1.4. Maža ugnis

1.4.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 3 priedėlį.

1.4.2. Ugnis turi būti visiškai užgesinama ne vėliau kaip per minutę nuo gesinamosios medžiagos panaudojimo pradžios arba iki to laiko, kai išnaudojama visa gesinamoji medžiaga (taikomas trumpesnysis laikotarpis).

1.4.3. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba dviem iš trijų mėginimų, kai pirmasis iš šių mėginimų yra nesėkmingas.

1.5. Didelė ugnis, kai veikia ventiliatorius

1.5.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 4 priedėlį.

1.5.2. Ugnis turi būti visiškai užgesinama ne vėliau kaip per minutę nuo gesinamosios medžiagos panaudojimo pradžios arba iki to laiko, kai gesinimo sistema išpurškia visą gesinamąją medžiagą.

1.5.3. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba dviem iš trijų mėginimų, kai pirmasis iš šių mėginimų yra nesėkmingas.

1.6. Pakartotinio įsiliepsnojimo bandymas

1.6.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 5 priedėlį.

1.6.2. Visiškai užgesinus ugnį, 45 sekundžių laikotarpiu ji neturi vėl įsiliepsnoti.

1.6.3. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba dviem iš trijų mėginimų, kai pirmasis iš šių mėginimų yra nesėkmingas.

▼B

2 DALIS

Gaisro gesinimo sistema, įrengta specifiniame variklio skyriuje

1. SPECIFIKACIJOS

1.1. Specifiniai variklio skyriai – tai variklio skyriai, kurių nesiskiria šios esminės savybės:

a) variklio skyriaus vieta;

b) didžiausias bruto tūris;

c) bendras komponentų išdėstymas skyriuje (t. y. nustatytų gaisro pavojų vieta).

Skyriams, kuriuose yra degimo šildytuvas, taikomi b ir c punktai.

1.2. Gaisro gesinimo sistemos išbandomos esant didelei ugniai, mažai ugniai ir didelei ugniai, kai veikia ventiliatorius (taikoma, jei variklio skyriuje ir (arba) degimo šildytuvo skyriuje yra įrengtas ventiliatorius) ir kai ugnis vėl įsiliepsnoja.

1.3. Bandymo įrenginys, bandomoji ugnis ir bendrosios bandymo sąlygos aprašytos šio priedo 1 priedėlyje.

Kad variklio ir degimo šildytuvo skyriuje būtų lengviau išdėstyti ugnies lovelius, gali būti naudojamos papildomos atramos, o nustatytasis bandomosios ugnies aukštis gali būti sumažintas ne daugiau kaip iki 40 mm.

2–5 priedėliuose nustatytos bandymo sąlygos gali būti pritaikytos specifiniam variklio skyriui ir degimo šildytuvo skyriui. Pritaikant šias sąlygas, turi būti remiamasi 3 priedo 7.5.1.5.4.2 ir 7.5.1.5.4.3 punktų nuostatomis dėl gaisro pavojų skyriuje nustatymo ir gaisro gesinimo sistemos dydžio nustatymo. Pritaikant sąlygas, turi būti užtikrinamas toks pat saugos lygis. Pritaikymo principus turi patvirtinti už bandymus atsakinga techninė tarnyba. Pritaikymo principas turi būti patvirtintas dokumentais ir pridėtas prie bandymo ataskaitos.

1.4. Didelė ugnis

1.4.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 2 priedėlį.

1.4.2. Bandymas atliekamas naudojant gesinamąją medžiagą ir suslėgtųjų dujų talpyklą arba gesinamosios medžiagos generatorių, atvėsintą iki gamintojo nurodytos mažiausiosios gaisro gesinimo sistemos veikimo temperatūros.

1.4.3. Ugnis turi būti visiškai užgesinama ne daugiau kaip per minutę nuo gesinamosios medžiagos panaudojimo pradžios arba iki to laiko, kai gesinimo sistema išpurškia visą gesinamąją medžiagą.

1.4.4. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba, jei jis nesėkmingas, antruoju ir trečiuoju mėginimais.

1.5. Maža ugnis

1.5.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 3 priedėlį.

▼B

1.5.2. Ugnis turi būti visiškai užgesinama ne daugiau kaip per minutę nuo gesinamosios medžiagos panaudojimo pradžios arba iki to laiko, kai gesinimo sistema išpurškia visą gesinamąją medžiagą.

1.5.3. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba, jei jis nesėkmingas, antruoju ir trečiuoju mėginimais.

1.6. Didelė ugnis, kai veikia ventiliatorius (jei jis įrengtas variklio ir (arba) degimo šildytuvo skyriuje)

1.6.1. Bandymas atliekamas pagal šio priedo 4 priedėlį.

1.6.2. Ugnis turi būti visiškai užgesinama ne daugiau kaip per minutę nuo gesinamosios medžiagos panaudojimo pradžios arba iki to laiko, kai gesinimo sistema išpurškia visą gesinamąją medžiagą.

1.6.3. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba, jei jis nesėkmingas, antruoju ir trečiuoju mėginimais.

1.7. Pakartotinio įsiliepsnojimo bandymas

1.7.1. Pakartotinio įsiliepsnojimo bandymas atliekamas pagal šio priedo 5 priedėlį.

1.7.2. Visiškai užgesinus ugnį, 45 sekundžių laikotarpiu ji neturi vėl įsiliepsnoti.

1.7.3. Bandymas laikomas sėkmingu, jei ugnį pavyksta užgesinti pirmuoju mėginimu arba, jei jis nesėkmingas, antruoju ir trečiuoju mėginimais.

▼B

1 priedėlis

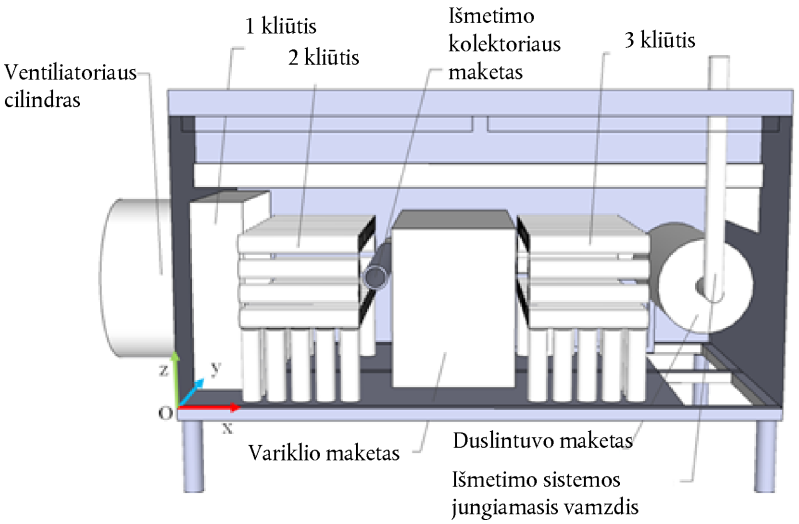
Bandymo įrenginys, bandomoji ugnis ir bendrosios bandymo specifikacijos

1. BANDYMO ĮRENGINYS

1.1. Bandymo įrenginys turi būti pagamintas iš plieno plokštės. Šios plieno plokštės storis turi būti toks, kaip nurodyta 1 lentelėje. 1 paveiksle bandymo įrenginys pavaizduotas iš šono, 2 paveiksle – iš galo, o 3 paveiksle – iš viršaus. Bandymo įrenginio priekinis šonas yra tikro variklio skyriaus galinio šono imitacija.

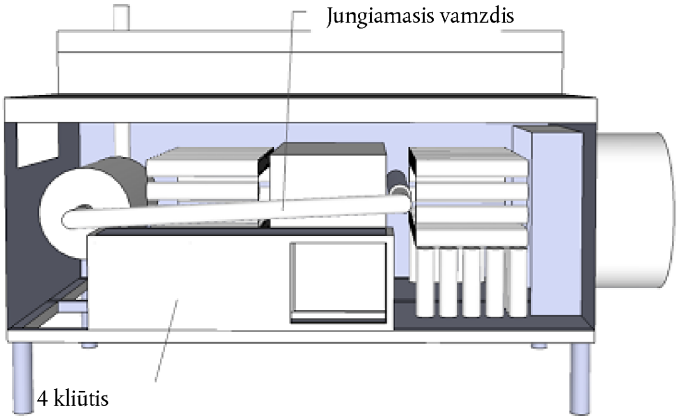
1 paveikslas

Objektų išdėstymo bandymo įrenginyje koordinačių sistema (vaizdas iš priekio)

2 paveikslas

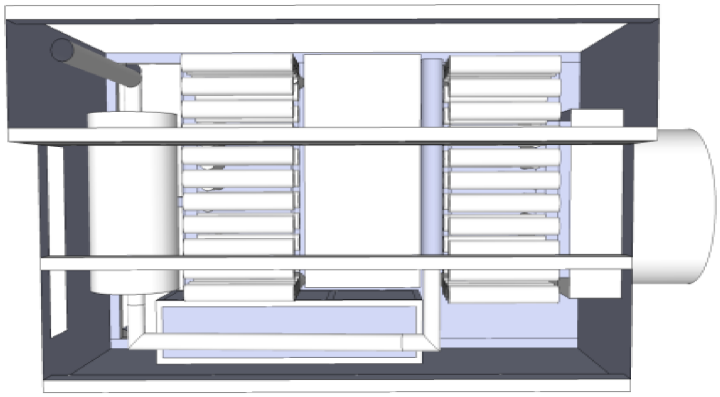
Bandymo įrenginio vaizdas iš galo

▼B

3 paveikslas

Bandymo įrenginio vaizdas iš viršaus

1 lentelė

Bandymo įrenginio objektai

(mm)

Objektai	Plokštės storis
Ventiliatoriaus cilindras	1,5–2
Kliūtys	1,5–2
Išmetimo kolektoriaus maketas	8
Variklio maketas	2–3
Duslintuvo maketas	2–3
Išmetimo vamzdis	2–3
Jungiamasis vamzdis	2–3
Sienos, lubos ir durys	1,5–3

1.2. Objektų vietos

1.2.1. Visi objektai bandymo įrenginyje išdėstomi pagal koordinates (x, y, z), kaip nurodyta 2 lentelėje. Atskaitos taškas yra 1 paveiksle nurodyta vieta, pažymėta O raide. Koordinačių vertės reiškia atstumą metrais nuo atskaitos taško (žr. 1 pav.), t. y. kairiojo priekinio apatinio kampo.

2 lentelė

Objektų koordinatės

Objektai	Koordinatės [x; y; z]
Ventiliatoriaus cilindras	[–0,60; 0,40; 0,10]
1 kliūtis	[0,0; 0,26; 0,0]
2 kliūtis	[0,26; 0,05; 0,02]
Išmetimo kolektoriaus maketas	[0,76; 0,05; 0,47]
Variklio maketas	[0,87; 0,05; 0,04]
3 kliūtis	[1,44; 0,05; 0,02]
4 kliūtis	[0,82; 1,2; 0,0]
Duslintuvo maketas	[2,0; 0,28; 0,23]

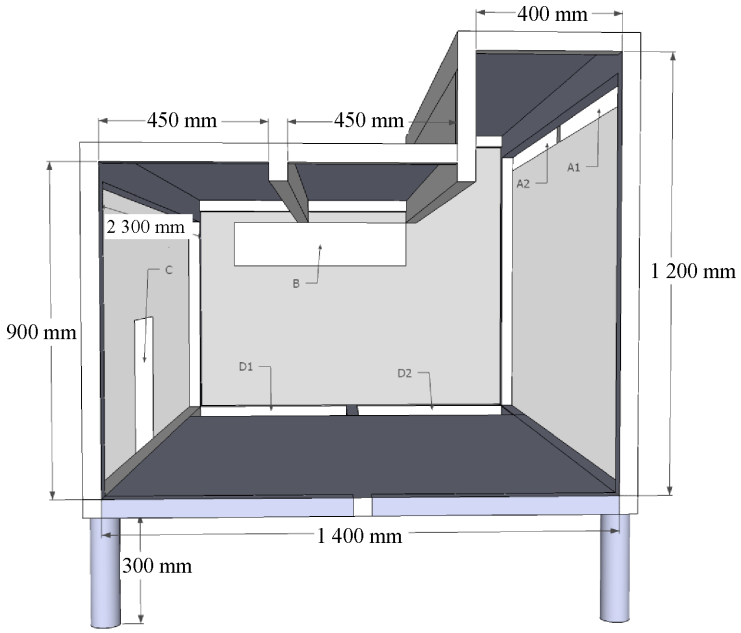
▼B

1.3. Rėminė konstrukcija

1.3.1. Bandymo įrenginio rėminė konstrukcija turi būti sukonstruota taip, kaip parodyta 4 paveiksle. Sijų matmenys – atitinkamai 50 × 50 mm ir 100 × 50 mm. Rėminė konstrukcija turi būti 300 mm virš žemės.

4 paveikslas

Bandymo įrenginio rėminė konstrukcija

1.4. Angos

1.4.1. Be ventiliatoriaus angos, bandymo įrenginyje yra dar šešios angos. Angų matmenys ir vieta turi atitikti 3 lentelėje nurodytas koordinates. Vietos nurodytos matuojant nuo dviejų priešinguose įstrižainės galuose esančių kampų (visos angos yra stačiakampio formos). Angos parodytos 4 paveiksle.

3 lentelė

Bandymo įrenginio angų koordinatės

Anga	Koordinatės [x; y; z] – [x; y; z]	Angos plotas (m^2)
A1	[0,03; 0,00; 1,08] – [1,18; 0,00; 1,13]	0,06
A2	[1,22; 0,00; 1,08] – [2,37; 0,00; 1,13]	0,06
B	[2,40; 0,50; 0,70] – [2,40; 1,30; 0,90]	0,16
C	[0,85; 1,50; 0,03] – [1,24; 1,50; 0,36]	0,13
D1	[2,00; 0,05; 0,00] – [2,35; 0,73; 0,00]	0,27
D2	[2,00; 0,78; 0,00] – [2,35; 1,20; 0,00]	0,26
	Bendras angos plotas:	0,94

1.5. Ventiliatorius

1.5.1. Prie ventiliatoriaus cilindro kairiojo šono pritvirtinamas 710 mm skersmens ašinis ventiliatorius. Cilindro skersmuo turi būti lygus ventiliatoriaus skersmeniui. Ventiliatorius turi užtikrinti oro srauto tekėjimą cilindru tam tikru greičiu pagal 2–5 priedėliuose nustatytus bandymo scenarijus. Ventiliatoriaus greičiui reguliuoti gali būti naudojamas dažnio keitiklis.

▼B

1.6. Maketo komponentai

1.6.1. Variklio maketo matmenys: 1 000 × 650 × 500 mm. Duslintuvo maketo matmenys: 400 mm (skersmuo) × 800 mm. Išmetimo kolektoriaus matmenys: 80 mm (vidinis skersmuo) × 900 mm. Maketo komponentai turi būti tuščiaviduriai. Išmetimo kolektoriaus maketas 76 mm skersmens vamzdžiu turi būti sujungtas su duslintuvo maketu. Be to, išmetamosioms dujoms išleisti iš bandymo įrenginio pakaitinimo sistemos turi būti naudojamas iš duslintuvo maketo išvestas vamzdis.

1.7. Termoporos

1.7.1. Į išorinę vamzdžio dalį įgręžiant 2 mm, prie išmetimo kolektoriaus maketo pritvirtinamos septynios termoporos (Tc). Tc1–Tc4 termoporos ant maketo išdėstomos tokiu atstumu nuo maketo įleidžiamosios angos, kaip nurodyta 4 lentelėje. Tc5–Tc7 termoporos aplink maketą išdėstomos tokiu pat atstumu nuo maketo įleidžiamosios angos, kaip Tc2. Termoporų vieta parodyta 5 ir 6 paveiksluose.

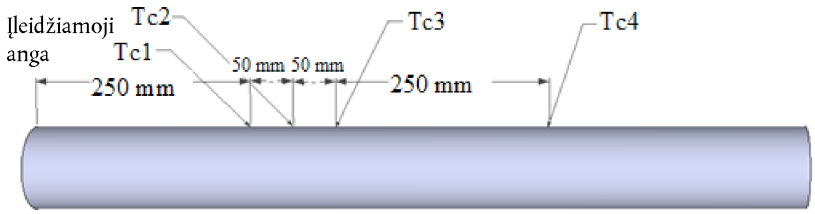
4 lentelė

Termoporos atstumas nuo išmetimo kolektoriaus įleidžiamosios angos.

Termopora	Atstumas nuo įleidžiamosios angos (mm)
Tc1	250
Tc2	300
Tc3	350
Tc4	600
Tc5	300
Tc6	300
Tc7	300

5 paveikslas

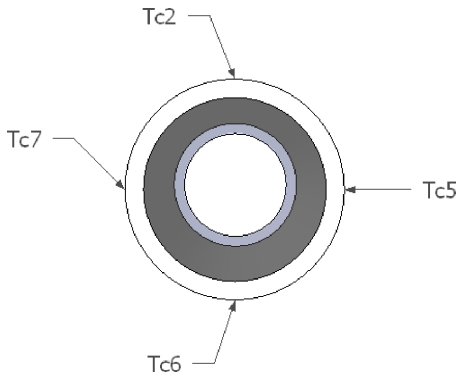
Termoporų išdėstymas ant išmetimo kolektoriaus maketo

▼B

6 paveikslas

Termoporų išdėstymas ant išmetimo kolektoriaus maketo (maketo įleidžiamoji anga yra kairėje)

1.8. Propano degiklis

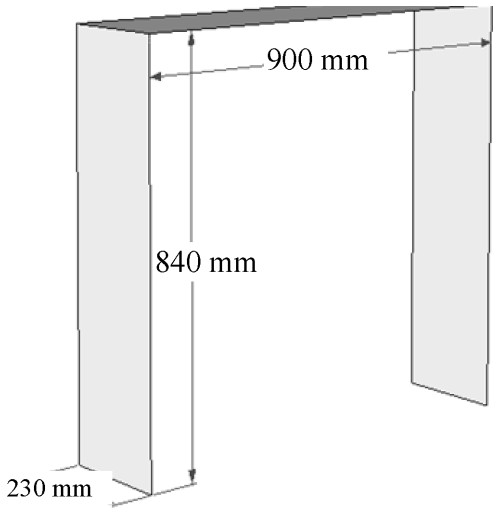
1.8.1. Išmetimo sistemai pakaitinti skirtas propano degiklis turi būti parinktas taip, kad atitiktų reikalavimus dėl 3.4.6 punkte nurodytos pasiekiamos temperatūros.

1.9. Kliūtys

1.9.1. 1 kliūties matmenys – 900 × 840 × 230 mm, kaip parodyta 7 paveiksle. 2 ir 3 kliūtys – tai horizontalios ir vertikalios vamzdinės užtvaros, kaip parodyta 8 paveiksle. Horizontalios vamzdinės užtvaros yra uždaros ir tuščiavidurės, 80 mm skersmens ir 480 mm ilgio. Vertikalūs vamzdžiai yra tuščiaviduriai, apatinė dalis – atvira, vamzdžio skersmuo – 80 mm, ilgis – 230 mm. Atviruųjų galų atstumai tarp vamzdžių – 20 mm. 4 kliūtis yra dėžė, kurios matmenys – 1 250 × 300 × 390 mm, kaip parodyta 9 paveiksle.

7 paveikslas

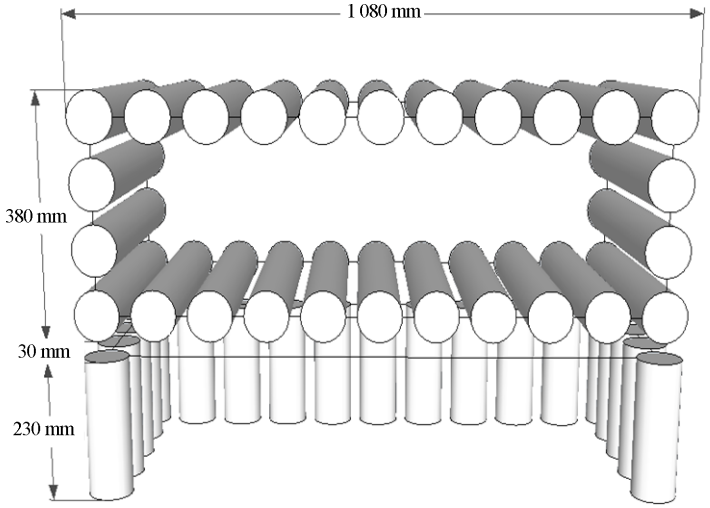
1 kliūtis

▼B

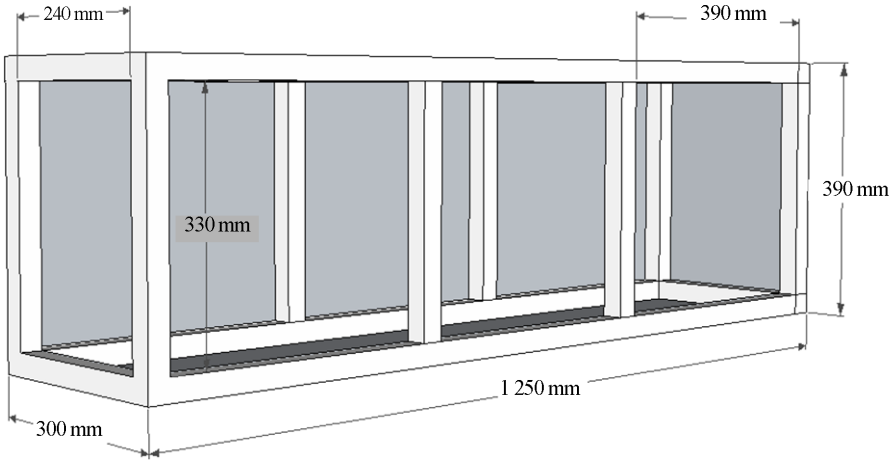
8 paveikslas

2 ir 3 kliūtys

9 paveikslas

4 kliūtis

1.10. Pasklidosios ugnies loveliai

1.10.1. Išsamūs šių lovelių aprašai pateikti 5 lentelėje. 6 lentelėje nurodyti trijų rūšių pasklidosios ugnies loveliai – kvadratiniai, stačiakampiai ir apvalūs.

5 lentelė

Pasklidosios ugnies lovelių specifikacija

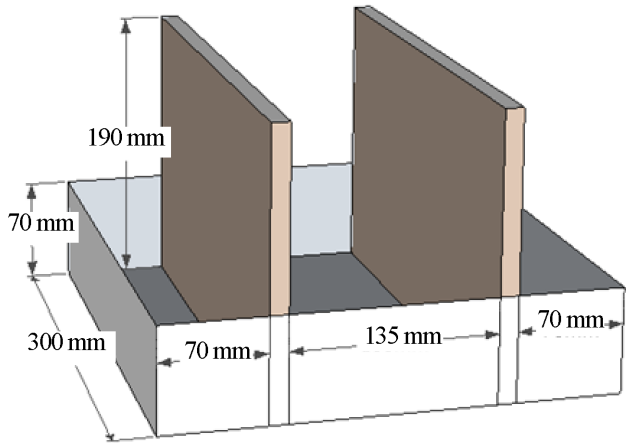
Matmenys	Krašto aukštis (mm)	Vardinis storis (mm)	Paskirties bandomosios ugnies Nr.
300 × 300 mm	70	1,5	1, 2
200 × 300 mm	70	2	3
Skersmuo – 150 mm	100	1,5	4

1.10.2. Kvadratiniai pasklidosios ugnies loveliai su plaušų plokštėmis ir stačiakampiai pasklidosios ugnies loveliai įrengiami tokiose padėtyse, kaip nurodyta pagal 2–4 priedėliuose aprašytus bandymo scenarijus. 10 paveiksle nurodyti bandomosios ugnies Nr. 2 matmenys. Bandomoji ugnis išdėstoma statmenai bandymo įrenginio ilgajam kraštui.

▼B

10 paveikslas

Paskirties bandomosios ugnies Nr. 2 atstumai

2. BANDOMOJI UGNIS

2.1. 6 lentelėje nurodyta bandomoji ugnis turi būti deginama taip, kaip aprašyta 2–5 priedėliuose. Bandymo ugniai naudojama dyzelinė alyva (komercinis mazutas arba dyzelinis krosnių kuras), heptanas (C7H16) ir variklio alyva 15W-40, kurios pliūpsnio temperatūra (pagal Klyvlendo atvirojo indo metodą) yra 230 °C, o klampa esant 40 °C – 107 mm^2/s.

6 lentelė

Bandomoji ugnis

Bandomosios ugnies Nr.	Aprašas	Kuras	Apytikslis didžiausiasis šilumos išskyrimo greitis po 60 s nuo uždegimo (kW)
1	300 × 300 mm pasklidoji ugnis	Dyzelinė alyva ir heptanas	60
2	300 × 300 mm pasklidoji ugnis ir 2 plaušų plokštės	Dyzelinė alyva ir heptanas	110
3	300 × 200 mm pasklidoji ugnis	Dyzelinė alyva ir heptanas	40
4	150 mm skersmens pasklidoji ugnis	Dyzelinė alyva ir heptanas	7
5	Purškiama ugnis (450 kPa, 0,73 kg/min. ± 10 %)	Dyzelinė alyva	520
6	Purškiama ugnis (450 kPa, 0,19 kg/min. ± 10 %)	Dyzelinė alyva	140
7	Deganti lašinama alyva (40 lašų/min. ± 10)	Variklio alyva	5

2.2. Atliekant bandymus naudojamas vandens, dyzelino ir heptano kiekis turi atitikti nurodytąjį 7 lentelėje.

7 lentelė

Pasklidosios ugnies loveliuose naudojamo kuro kiekis

Matmenys	Vanduo (l)	Dyzelinas (l)	Heptanas (l)	Paskirties bandomoji ugnis
300 × 300 mm	1,0	0,5	0,2	1, 2
200 × 300 mm	0,5	0,5	0,2	3
Skersmuo – 150 mm	0,2	0,2	0,1	4

▼B

2.3. Bandomoji ugnis Nr. 2 – tai degantis pasklidas heptanas ir dvi dyzelinu įmirkytos plaušų plokštės, kurių sausasis tankis – 3,5 kg/m^3. Plaušų plokščių matmenys – 12 × 295 × 190 mm. Ne mažiau kaip 90 proc. plaušų plokštės žaliavos turi būti mediena. Plokščių drėgnis prieš jas įmirkant dyzeline alyva turi būti ne didesnis kaip 7 proc. Prieš bandymą plaušų plokštės ne mažiau kaip 10 minučių visiškai panardinamos į dyzelinę alyvą ir ne anksčiau kaip 10 minučių iki bandymo pradžios vertikaliai įtvirtinamos pasklidosios ugnies lovelyje.

2.4. Bandomoji ugnis Nr. 5 ir Nr. 6 yra deganti purškiama dyzelinė alyva, o bandomoji ugnis Nr. 7 – deganti lašinama alyva (užsideganti nuo įkaitusio paviršiaus).

Ugnies Nr. 5 purkštukas turi būti *Lechler* 460.368.30 arba lygiavertis. Ugnies Nr. 6 purkštukas turi būti *Lechler* 212.245.11 arba lygiavertis. Ugnies Nr. 7 purkštukas turi būti *Danfoss* 0.60X80H arba lygiavertis.

3. GAISRO GESINIMO SISTEMOS ĮRENGIMAS

3.1. Siekiant įvykdyti minimalius reikalavimus dėl purškimo greičio, gesinimo sistema turi būti surenkama taip, kad jos dimensinis pajėgumas, vertinamas, jei taikytina, pagal jungiamųjų detalių skaičių ir vamzdžio dydį bei ilgį, būtų kuo didesnis. Cilindras turi būti naudojamas taikant jam nustatytą vardinę galią ir, jei taikytina, turi būti naudojamas cilindras arba dujų balionas su įprastiniu eksploataciniu slėgiu suslėgtomis dujomis.

3.2. Gaisro gesinimo sistemą turi įrengti sistemos gamintojas arba tiekėjas. 11 paveiksle parodyta zona, kurioje gali būti įrengti gesinamosios medžiagos purškimo įtaisai, pvz., purkštukai, gesinamosios medžiagos generatoriai arba gesinamosios medžiagos purškimo vamzdžiai. Purškimo įtaisai bandymo įrenginyje įrengiami dviejose vietose:

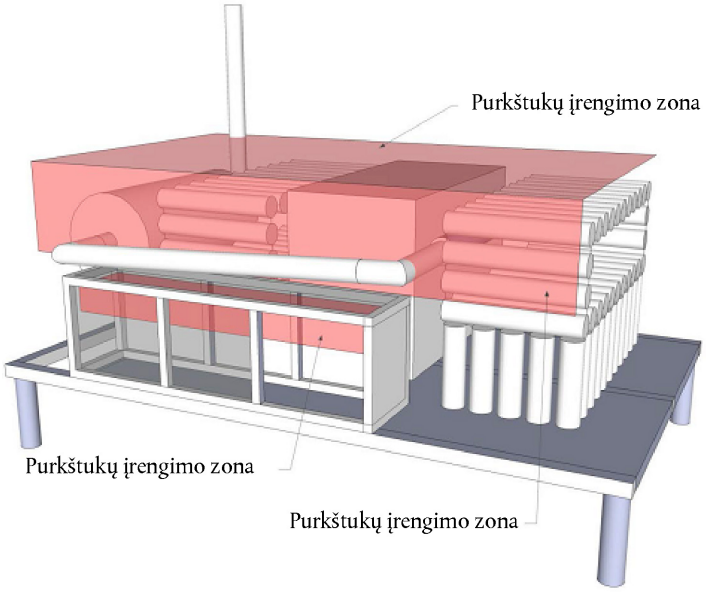
a) lubose ir prie galinės sienos. Lubose įrengiami purškimo įtaisai turi būti įrengiami ne žemiau kaip 750 mm virš grindų lygio ($z \geq 0,75$), 1 kliūties išorėje. Prie galinės sienos įrengiami purškimo įtaisai turi būti įrengiami ne toliau kaip 350 mm nuo galinės sienos ($y \geq 1,15$) ir ne žemiau kaip 450 mm virš grindų lygio ($z \geq 0,45$). 17 ir 18 paveiksluose parodyta zona, kurioje gali būti įrengiami purkštukai;

b) nedidelėje dėžėje (kuri nurodyta kaip 4 kliūtis), galinėje bandymo įrenginio dalyje. Purkštukai turi būti įrengiami dėžės lubose, ne žemiau kaip 290 mm virš grindų lygio ($z \geq 0,29$).

▼B

11 paveikslas

Purkštukų išdėstymas, žiūrint iš bandymo įrenginio galo

3.3. Prieš bandymą turi būti apžiūrėta ir dokumentais patvirtinta sistemos įranga ir konfigūracija (pvz., gesinamosios medžiagos ir suslėgtųjų dujų kiekis, sistemos slėgis, purškimo įtaisų skaičius, rūšis ir vieta, vamzdžių ilgis ir jungiamųjų detalių skaičius).

Atliekant pakartotinio įsiliepsnojimo bandymus, temperatūra matuojama 1 priedėlyje nustatytose vietose.

3.4. Bandymo metodas

3.4.1. Į pasklidosios ugnies lovelius ant vandens pagrindo pripilama dyzelino ir heptano, kaip nurodyta 7 lentelėje. Jei reikalaujama, kad kaip ugnies šaltinis būtų naudojamos plaušų plokštės, prieš bandymą jos pagal 2.3 punkte pateiktas instrukcijas įmirkomos dyzeline alyva.

3.4.2. Remiantis 2–5 priedėliuose pateikta informacija, turi būti taikomas parengiamojo degimo laikotarpis. Parengiamojo degimo laikotarpis matuojamas nuo pirmosios ugnies uždegimo. Visa bandymo scenarijuose numatyta pasklidoji ugnis uždegama per leidžiamąjį uždegimo laikotarpį, kaip nustatyta 2–5 priedėliuose, naudojant tinkamą ugnies šaltinį. 3 priedėlio 1 lentelėje nurodyti mažos ugnies bandymai gali būti atliekami atskirai arba vienu metu.

3.4.3. Pagal tam tikrus bandymo scenarijus, siekiant užtikrinti konkretų oro srauto į bandymo įrenginį greitį, naudojamas ventiliatorius. Ventiliatorius turi būti įjungiamas 30 sekundžių iki gesinimo sistemos įjungimo. Ventiliatorius turi veikti tol, kol gaunamas bandymo rezultatas.

3.4.4. Pagal kai kuriuos bandymo scenarijus purškiamas dyzelinas. Dyzelis turi būti pradedamas purkšti 10 sekundžių iki gesinimo sistemos įjungimo. Dyzelinas turi būti purškiamas tol, kol gaunamas bandymo rezultatas.

3.4.5. Pasibaigus nustatytam parengiamojo degimo laikotarpiui, rankiniu būdu arba automatiškai įjungiama gesinimo sistema.

▼B

3.4.6. Atliekant pakartotinio įsiliepsnojimo bandymą, prieš bandymą išmetimo kolektoriaus maketas pakaitinamas naudojant degiklį. Siekiant pagerinti degimą, į liepsną gali būti pučiamas suslėgtas oras. Vamzdis kaitinamas iš vidaus, kol Tc2 temperatūra viršija 600 °C, Tc1 temperatūra viršija 570 °C, o Tc5, Tc6 ir Tc7 temperatūra tampa ne mažesnė kaip 520 °C. Pasiekus nustatytas temperatūras, pakaitinimo procedūra baigiama. Po 30 sekundžių pradedama lašinti variklio alyva, o dar po 15 sekundžių įjungiama gesinimo sistema. Variklio alyva turi būti uždegama prieš įjungiant gesinimo sistemą. Alyva turi būti lašinama ant vamzdžio tol, kol gaunamas bandymo rezultatas.

4. LEIDŽIAMOSIOS NUOKRYPOS

4.1. Nustatytosioms vertėms taikoma ± 5 proc. leidžiamoji nuokrypa (laiko vertėms – ± 5 s).

▼B

2 priedėlis

Didelė ugnis

1 lentelė

Bandomoji ugnis

Bandomosios ugnies Nr. (žr. 1 priedėlyje pateiktą 6 lentelę)	Aprašas	Koordinatės [x; y; z] (žr. 1 priedėlyje pateiktą 1 pav.)
6	Purškiama ugnis (0,45 MPa, 0,19 kg/min.)	[1,47; 0,73; 0,46]
3	300 × 200 mm pasklidoji ugnis	[0,97; 0,85; 0,70]
4	150 mm skersmens pasklidoji ugnis	[0,97; 1,28; 0,00]
3	300 × 200 mm pasklidoji ugnis	[1,54; 0,57; 0,36]
2	300 × 300 mm pasklidoji ugnis ir 2 plaušų plokštės	[1,54; 0,77; 0,36]
3	300 × 200 mm pasklidoji ugnis	[1,54; 0,13; 0,00]

Pastaba. Ventiliatorius nenaudojamas.

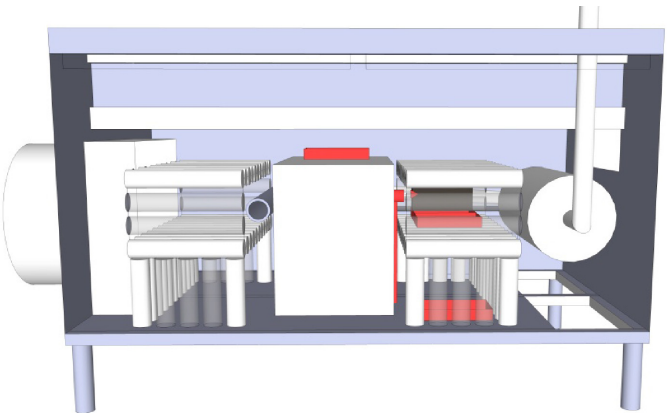
2 lentelė

Bandymo procedūra

Laikas	Veiksmas
00:00	Pradedamas matuoti laikas
01:20	Uždegama pasklidoji ugnis (per 20 sekundžių)
01:50	Pradedamas purkšti dyzelinas
02:00	Įjungiama gesinimo sistema

1 paveikslas

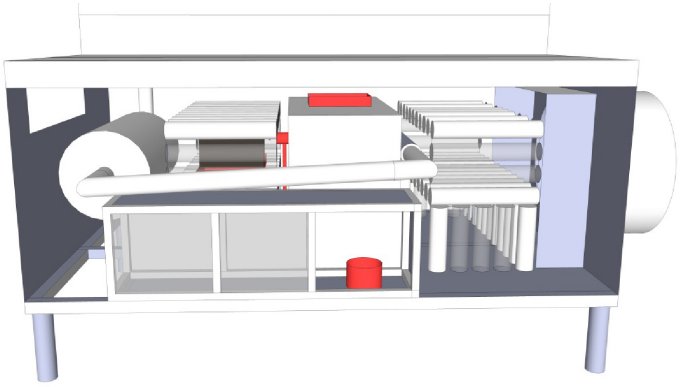
Bandomosios ugnies išdėstymas, vaizdas iš priekio

▼B

2 paveikslas

Bandomosios ugnies išdėstymas, vaizdas iš galo

▼B

3 priedėlis

Maža ugnis

1 lentelė

Bandomoji ugnis

Bandomosios ugnies Nr. (žr. 1 priedėlyje pateiktą 6 lentelę)	Aprašas	Koordinatės [x; y; z] (žr. 1 priedėlyje pateiktą 1 pav.)
4	150 mm skersmens pasklidoji ugnis	[0,02; 0,08; 0,00]
3	300 × 200 mm pasklidoji ugnis	[0,37; 0,57; 0,00]
4	150 mm skersmens pasklidoji ugnis	[0,45; 1,20; 0,00]
4	150 mm skersmens pasklidoji ugnis	[0,97; 1,28; 0,00]
4	150 mm skersmens pasklidoji ugnis	[1,54; 0,57; 0,00]

Pastaba. Ventiliatorius turi užtikrinti 1,5 m^3/s oro srautą.

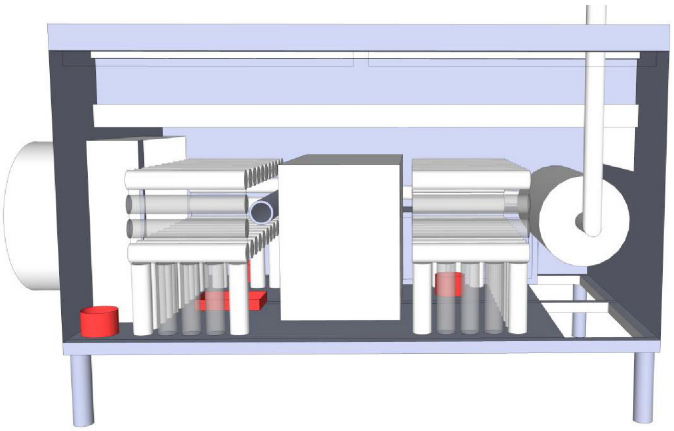
2 lentelė

Bandymo procedūra

Laikas	Veiksmas
00:00	Pradedamas matuoti laikas
01:00	Uždegama pasklidoji ugnis (per 30 sekundžių)
01:30	Įjungiamas ventiliatorius
02:00	Įjungiama gesinimo sistema

1 paveikslas

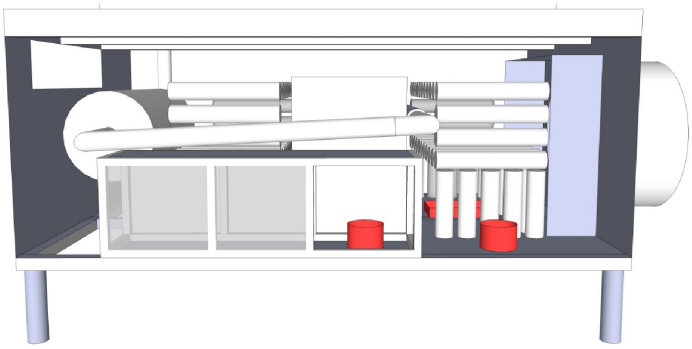
Bandomosios ugnies išdėstymas, vaizdas iš priekio

▼B

2 paveikslas

Bandomosios ugnies išdėstymas, vaizdas iš galo

▼B

4 priedėlis

Didelė ugnis, kai veikia ventiliatorius

1 lentelė

Bandomoji ugnis

Bandomosios ugnies Nr. (žr. 1 priedėlyje pateiktą 6 lentelę)	Aprašas	Koordinatės [x; y; z] (žr. 1 priedėlyje pateiktą 1 pav.)
5	Purškiama ugnis (0,45 MPa, 0,73 kg/min.)	[0,37; 0,70; 0,46]
1	300 × 300 mm pasklidoji ugnis	[0,37; 0,47; 0,36]
2	300 × 300 mm pasklidoji ugnis ir 2 plaušų plokštės	[0,37; 0,77; 0,36]
1	300 × 300 mm pasklidoji ugnis	[0,37; 0,13; 0,00]
1	300 × 300 mm pasklidoji ugnis	[1,54; 0,13; 0,00]

Pastaba. Ventiliatorius turi užtikrinti 1,5 m^3/s oro srautą.

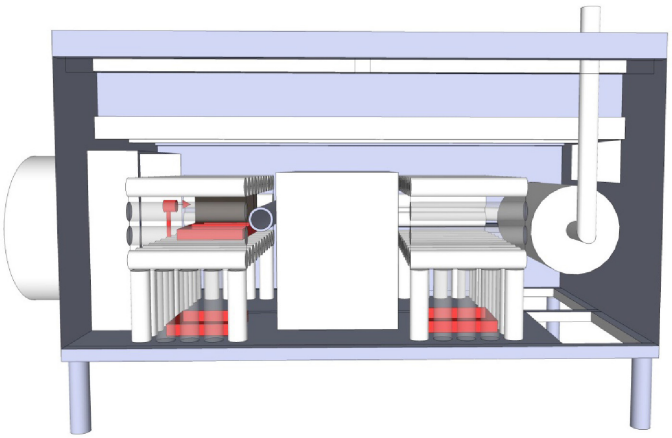
2 lentelė

Bandymo procedūra

Laikas	Veiksmas
00:00	Pradedamas matuoti laikas
01:00	Uždegama pasklidoji ugnis (per 20 sekundžių)
01:30	Įjungiamas ventiliatorius
01:50	Pradedamas purkšti dyzelinas
02:00	Įjungiama gesinimo sistema

1 paveikslas

Bandomosios ugnies išdėstymas, vaizdas iš priekio

▼B

5 priedėlis

Pakartotinio įsiliepsnojimo bandymas

1 lentelė

Bandomoji ugnis

Bandomosios ugnies Nr. (žr. 1 priedėlyje pateiktą 6 lentelę)	Aprašas	Koordinatės [x; y; z] (žr. 1 priedėlyje pateiktą 1 pav.)
7	Deganti lašinama alyva (0,2 MPa, 0,01 kg/min.)	[0,82; 0,28; 1,22]

2 lentelė

Bandymo procedūra

Laikas	Veiksmas
Prieš bandymą	Pakaitinamas vamzdis
00:00	Pasiekiamos nustatytosios temperatūros
00:30	Pradedama lašinti alyva
00:45	Įjungiama gesinimo sistema (prieš įjungiant turi būti uždegama alyva)

1 paveikslas

Bandomosios ugnies išdėstymas, vaizdas iš priekio

